

SEXTI POMPEII FESTI DE VERBORUM VETERUM SIGNIFICATIONE LIBER PRIMVS.

Augustus Locus sanctus ab auium gestu, id est ga ab auibus significatus est, sic dicitur, siue ab auium gustatu, quia aues pastæ idratum fecere. Augur ab auibus, gerendoq; dicitur, quia per cum auium gestus edicitur, siue ab auium garitu. unde et augurium. **A**uspicium ab aue spicienda. Nam quod nos cum præpositione dicimus aspicio, apud ueteres sine a præpositione spicio dicebatur. **A**ffectare est prouum animum ad faciendum habere. **A**rmilum uas uinariū in sacris, dictum, quod armo id est humero deportetur. **A**erarij tribuni a tribuendo ære sunt appellati. **A**erarium sane populus Ro. in æde Saturni habuit. **A**priam locum a sole apertum a græco uocabulo $\phi\rho\rho\rho$ appellamus, quasi $\phi\rho\rho\rho$ id est sine horrore uidelicet frigoris. unde etiam putatur **A**frica appellari. **A**mœna dicta sunt loca, quæ ad se amanda alluciant. id est trahant. **A**ffecta scemina uel in bonam partem dicitur, uelut honorata, uel in malam, quasi ad extremum periculum adducta. **A**quagium, quasi aquæ agium. i. aquæ ductus appellatur. **A**quelitium dicitur, cum aqua pluuialis remedijs quibusdam elicitur, ut quondam (si creditur) manali lapide in urbem ducto. **A**qua dicitur a qua uiamur. aqua et igni interdica solet damnatis, quam accipiunt nuq; a, uidelicet quia hæ duæ res humanam uitam maxime continent. Itaq; sumus profecti redeuntes in gnæ supergrediebantur aqua aspersi, quod purgationis genus uocant suffitionem. **A**xiosi factiosi dicebantur, cum plures unâ quid agerent, facerentq;. **A**xis autem antiquos dixisse pro egerit manifestum est. Vnde axes mulieres siue dij dicebantur unâ agentes. **A**lites uolatu auspicia facientes ista putabantur, buteo, sanqualis, immusculus, aquila, uulturius. **A**xamenta dicebantur carmina saluaria, quæ a salijs sacerdotibus componebantur in uniuersos homines composita. Nam in deos singulos uersus ficti a nominibus eorum appellabantur, ut Ianualij, Iunonij, Mineruij. **A**xis quem græci $\alpha\lambda\upsilon\alpha$ uocant, plures habet significationes. Nam et pars caeli septentrionalis, et stipes teres circa quem rota uertitur, et tabula scætilis axis appellatur. **A**dor farris genus edor quondam appellatum ab edendo, uel quod duratur ut fiat tostum. unde in sacrificio mola salsa efficitur. **A**doriam laudem siue gloriam dicebant, quia gloriosum eum putabant esse, qui farris copia abundaret. **A**rma proprie dicuntur ab armis, id est humeris dependentia, ut scutum, gladius, pugio, sica, ut ea, quibus procul præliantur tela. **A**rmata dicebatur uirgo sacrificans cui lacania toga in humerum erat reiecta legibus etiam laurentum sanatum est, ne pomu ex alieno legatur in armum, id est quod humeri onus sit. **A**rmentum id genus pecoris appellatur, quod est idoneu ad opus armoru. Inuenies tamen femine generis armētis apud Ennium positum. **A**lbium quod nos dicimus, a græco quod est $\alpha\lambda\beta\omega$ est appellatum. Sabini tamen alpium dixerunt. Vnde credi potest nomen alpium a candore niuium uocatum. **A**lbescia scæta dicebantur, quibus albenes q sunt Marsi generis usi sunt. hæc eadem decumana uocabantur, qd essent amplissima. ut decumani fluctus. **A**lbiona ager trans tyberim dicitur, a luco albionarum, quo loco bos alba sacrificabatur. **A**lbula tyberis fluius dicitur ab albo aquæ colore. **Tyberis** autem a Tyberino Silio rege albanorum, quod is in

eo extinctus est. ambo ex græco dictum uidetur, quod illi $\alpha\mu\phi\omega$ dicunt. **A**mbactus apud Ennium lingua gallica actus dicitur. **A**m præpositio loquelaris significat circum. unde supra seruus ambactus, id est circumactus dicitur. **A**m best ita tertie personæ uerbum est, ut nullam aliam habeat declinationem. **A**mbe gnibos et ueruex appellabantur, cum ad eorum utraq; latera a gni in sacrificium ducebantur. **A**mbidens siue bidens ouis appellabatur, quæ superioribus et inferioribus est dentibus. **A**bemito significat demito uel aufero, emere enim antiqui dicebant pro accipere. **A**mbaruales hostiæ appellabantur, quæ pro aruis a duobus fratribus sacrificabantur. **A**mburbiales hostiæ dicebantur, quæ circum termini nos urbis Romæ ducebantur. **A**mbustus circum iustus. **A**mbinus proprie dicitur circuitus ædificiorum, patens in latitudinem pedes duos et semissem, in longitudinem idem quod ædificium, sed et eodem uocabulo crimen auaritiæ uel affectati honoris appellatur. **A**dolescat a græco $\alpha\delta\omicron\lambda\epsilon\iota\chi\omega$ id est ad cresco uenit. unde sunt adules, adulescens. **A**ltære, eo quod in illo ignis excrescat, et exoleus qui excessit olefandi, id est crescendi modum, et inoleuit, id est creuit. **A**ltaria sunt in quibus ignis adoletur. **A**liuta antiqui dicebant pro aliter ex græco $\alpha\lambda\lambda\eta$ uel $\alpha\lambda\lambda\omega\varsigma$ transferentes, hinc est illud in legibus Numæ Pompilij. Siquis aliuta faxit, ipsus Ioui sacer esto. **A**stu apud poetas astutiam significat, cuius origo ex græco ab oppido $\alpha\sigma\tau\upsilon$ deducitur in quo qui conuersati assidue sint cauti, atq; acuti esse uideantur. **A**stutus arte tutus. **A**lgo ex græco $\alpha\lambda\gamma\omega$ dicitur id est doleo ut sit frigus dolor quidam membrorum rigore coniectus. **A**st significat at, uel aut. **A**rus dicta est ab annorum multitudine quoniam antiqui non geminabant consonantes uel quod iam sit sine sensu. qui græce dicitur $\rho\omega\upsilon\varsigma$. **A**missim regulariter tractu a regula ad quam aliquod exæquatur, quæ amissis dicitur. qdam amissim esse dicunt non tacite, quod mutire interdum dicitur loqui. **A**dgretus apud Ennium ad gretus fari pro eo, qd est aggressus ponitur, quod uerbum uenit a græco. **A**gnus ex græco $\alpha\gamma\mu\omega\varsigma$ deducitur, quod nomen apud maiores comūnis erat generis sicut et lupus, quod uenit ex græco $\lambda\upsilon\kappa\omega\varsigma$. **A**egrum ex græco $\alpha\gamma\alpha\omega$ appellatur. a quibusdam putatur a uoce doloris appellari, quod est $\alpha\alpha$. **A**nnus ex græco uenit quem illi $\epsilon\tau\iota\kappa\omega\tau\omicron\nu$ dicunt, et quod nos triennium illi dicunt $\tau\omicron\pi\epsilon\tau\iota\varsigma$. **A**lterum Simnius ait idem significare, quod apud græcos $\epsilon\tau\epsilon\tau\omega\varsigma$. **Q**uidam uero ex utroq; esse compositum $\alpha\lambda\lambda\omega\varsigma$, et $\epsilon\tau\epsilon\tau\omega\varsigma$. **A**lter et pro nō bono ponitur, ut in augurijs altera cum appellatur auis quæ utique prospera non est. Sic aliter nonnunquam pro aduerso dicitur et malo. **A**lliensis dies dicebatur apud romanos obscænißimū omnis. ab alia flumio scilicet ubi Romanus fesus a gallis exeratus est. **A**llesti dicebantur apud romanos qui propter inopiam ex equestri ordine in senatorum sunt numero assumpti. Nam patres dicuntur qui sunt patritij generis. **C**onscripti qui in senatu sunt scriptis annotati. **A**lteratio iurgatio. **A**lternatio per uices successio. **A**lma sancta siue pulchra uel alens ab alendo scilicet. **A**ltellus romulus dicebatur quasi altus in tellure, uel quod tellurem suam aleret, siue quod aleretur telis, uel quod a Tatio sabinoru rege postulatus sit in colloquio pacis et alternis uicibus audierit, locutusq; fuerit, sicut enim fit diminutiue a macro macellus, a uastro uafellus, ita ab alterno altellus. **A**ltus ab alendo dicitur, aliàs ab altitudine altus. **A**lterplicem duplicem. **A**lterta alterutra. **A**lædo dicebatur ab antiquis pro halcyone, ut pro Ganymede catamitus, pro Nilo Melo. **A**licæ dicitur quod alit corpus. **A**licariæ meretrices appellabantur in cam

pania solita ante pistrina alictriorum uersari quæstus gratia sicut hæ, quæ ante stabula sedebant dicebantur prostibulæ. Almitis habitus almarum rerum. Allus pollex scandens proximum digitum, quod uelut insiluisse in alium uideatur, quod græce dicitur ἀλλασθω. Alueolum tabula aleatoria. Alius uenter foeminae ab alendo dicta est. Angor, idest animi uel corporis cruciatus proprie a græco ἀνώγειν idest strangulatione dicitur, unde et siuacum dolor angina uocatur. Plau. Vellem me in anginam uerti. quo huic ancilæ fauces præocci parem. Anacreon. Teren. pro antea ponit. Anturbana prædia urbi propinqua. Antarium bellum quod ante urbem geritur. Axare non inare. Antipagamenta ualuarum ornamenta, quæ antiis appanguntur. idest affiguntur. Antefixa, quæ ex opere siglino tectis affiguntur sub stillitio. Antigerio antiqui pro ualde dixerunt. Aureax auriga. Aureas enim dicebatur frenum quod ad aures equorum religebatur, oreas quo ora coercabantur. Auritus a magnis auribus dicitur, ut sunt asinorum et leporum, aliàs ab audiendi facultate. Aurum dictum, quia præcipue custoditur, græce enim ὄψυρ custodire dicitur, unde et thesaurum. Hippocrates medicus, de nomine inuentoris, id dictum putat quem uocatum ait aurum, quidam ad similitudinem auroræ coloris nomen traxisse existimant. nonnulli quædam mentes hominum auertat. alij a sabinis translatum putant, quod illi ausum dicebant. Aurichalcum uel orichalcum quidam putant compositum ex ære et auro, siue quod colorem habeat aureum. Orichalcum sane dicitur, quod in montuosis locis inuenitur. Mons et enim græce ὄρος appellatur. Acus dicitur qua sarcanatrix uel etiam ornatrix utitur Paleæ etiã quædam de frumento acus dicitur. Exercitus quoque instructio quod ea pars militum uehementissima est ad hostem uulnerandum acumine telorum. Totum autem ex græco sermone trahitur, quo sarare apud illos ῥάμναι dicitur. Assiduus dicitur, qui in ea re quam frequenter agit, quasi confidisse uideatur. Alij assiduum locupletem, quasi multorum assium dictum putarunt. alij eum qui sumptu proprio militabat ab assidando uocatum existimant. Andruare idest recurrere a græco uerbo uenit, hinc et druua uocata est.

Antro are gratias re ferre. truant mouent, truan quoque uocatur quo permouent consequentes exte. Acupediis dicebatur, cui præcipuum erat in currendo acumen pedum. Adrumauit rumorem fecit, siue commurmuratus est, quod uerbum quidam a rumine, idest parte gutturis putant deduci. Acaris fecuris ærea, quæ in sacrificijs utebantur sacerdotes. Aplustria nauium ornamenta, quæ quia erant amplius quàm essent necessaria usui, etiam amplustria dicebantur. Agina est qua inferitur scapus trutinæ, idest in quo foramine trutina se uertit. Unde agnatores dicuntur qui paruo lucro mouentur.

Agonium dies appellabatur quo rex hostiam immolabat. Hostiam enim antiqui agoniam uocabant. Agonium etiam putabant deum dici præsidem rebus agendis. Agonalia eius festiuitatem, siue quia agonos dicebant montes. Agonia sacrificia, quæ fiebant in monte. hinc Romæ mons quirinalis egonis, et collina porta egonensis. Agonium, idest ludum ob hoc dictum, quia locus in quo ludi inino facti sunt, fuerit sine angulo cuius festa agonalia dicebantur. Agea uia in nauibus dicta, quod in ea maxima, quæque res agi solet. Agonias hostias putabant ab agendo dictas. Albozulerus a galea nominatus. Est enim pileum capitis, quo diales flamines, idest sacerdotes Iouis utebantur. fiebat enim ex hostia alba Ioui caesa, cui affigebatur apex uirgula oleagina. Apluda est genus minutissimæ paleæ frumenti siue pania, de qua Nenuus, Non her

ele apluda est hodie quàm tu nequior. Sunt qui apludam forbitonis liquidissimum putent genus, quod flatu deijcitur, et quasi aplodatur. Aridum proprie est quod naturalem humorem amisit. dicitur autem per contrariam significationem, quod irrigari desierit. Nam græce irrigare est ἄρδεν. Aptus cum propria significatione intelligitur, poni tamen solet pro adepto sicut apisca pro adipisca. Area proprie dicitur locus uacuus, quasi exaruerit, et non possit quicquam regenerare. Angulus a græco γωνία siue ab eo, quod est γωνία idest prope quod adducatur quod ex diuerso coacta faciunt anguli formam. Affines in agris uicini siue consanguinitate coniuncti. Antlare hauire a græco ἀντλω descendit. Liuius, Florem antlabant liberi ex archesio. Anclabris mensa ministerijs apta diuinis uasa quoque in ea, quibus sacerdotes utuntur anclabria appellantur. Anolentæ foeminae menstruo tempore appellantur, unde trahitur inquamamentum. Antreas conuales uel arborum interualla. Arteria aqua, quæ inferri libabatur dicta a ferendo, siue uas uini quod sacris adhibebatur. Assatum dictum a copia santis siue abundant. Liuius. Assatum edi, bibi, lusi. Terentius assatum dixit pro eo, quod est ad lassitudinem. Amenta, quibus ut mitti possint inuicunt iacula, siue solearum lora ex græco, quod ἀμματα sic appellata, uel quia aptantes ea ad mentum trahunt. Adtegrare est innum in sacrificijs augere. Integrare enim et adtegrare minus factum est in statum redigere. Adtritum et tritum ex græco descendit, quia illi uestem tritam τριβόταν appellant. Adtestata dicebantur fulgura, quæ iterato fiebant uidelicet si gnificationem priorum adtestantia. Adtribnalis habitator continue tabernæ. quod genus domicalij antiquissimum Romanis fuisse testimonio sunt extere gentes, quæ adhuc tabulatis habitant ædificijs. Unde etiam tecta castrensia quamuis pellibus contegantur, tabernacula tamen dicuntur. Attæ appellantur qui propter uitium crurum aut pedum plantis insistant, et attingunt magis terram, quam ambulant quod cognomen Quinto poetæ adhasit. Attin pro reuerentia seni cui libet dicimus quasi eum anui nomine appellenus. Adaga ad agendum apta. Adasia ouis uenula recentis partus. Abrogare in firmare. Ad aut proprie personam significat, ut eo ad Pompeium, aut locum, ut abiit ad theatrum. Apud mutuum loca et personæ coniunctionem significat, ut cum dicimus cano apud amicum. At differentiam rerum significat, ut cum dicimus, Scipio est bellator. at Marcus Cato orator. Ad dicere est proprie idem dicere et approbare dicendo aliàs addicere damnare est. Aedis domicalium in ædico positum simplex, atque unius aditus, siue ideo ædis dicitur, quod in ea æuum degatur, quod græce αἶψα uocatur. Itaque ædificare cum sit proprie ædem facere, ponitur tamen pro omni genere constructionis. καταχρηστικῶς. Aedituus sacræ ædis tutor, idest curam agens. Aedituus ædis intimus. Aedilis initio dicitur est magistratus qui ædium non tantum sacrarum, sed etiam priuatarum curam gerebat. Postea hoc nomen et ad magistratus translatum est. Dicitur est autem ædilis, quod fiscalis ad eum plebi aditus esset, sed et ædilatus dicebatur eadem dignitas, sicut pontificatus magistratus. Atrium proprie est genus ædificij ante ædem continens mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluuia descendit. dictum autem atrium uel quia id genus ædificij atria primum in Hetruria sit insitutum. uel quia terra oritur quasi aterreum. Auus patris, matrisque pater, dicitur a græco uocabulo, quod est apud eos πάππος, mutatis quibusdam literis. alij uolunt, quod ex ea uoce appellabatur, quod apud eosdem græcos τὰτα appellatur,

appellatur, si significatq; magnam, quoniam ueluti magnus pater sit auus. Alij putant auum dictum esse quia ad duos attinet quasi ad diuum uel quia ad patrem sit additus. Abauus dicitur quia abest ab auo, & est auus aui. At auus quia tanta est aui, id est pater, ut pueri uisurpare solent. Auunculus matris meae frater, traxit appellationem ab eo, quod aequae tertius a me, ut auus est, sed non eiusdem iuris, ideoq; uocabuli facta diminutione, siue auunculus appellatur, quod aui locum obtineat & proximitate tueatur sororis filiam. Amita patris mei soror, quia similiter tertia a me sit, atq; auia uideri potest dicta ex eo, quod ab antiquioribus auita sit uocitata, siue amita dicta est, quia a patre meo amata est. Nam plus sorores a fratribus quam fratres diligunt, uidelicet propter dissimilitudinem personarum, quae ideo minus habent dissensionis, quo minus emulationis. Auillas a gnas recentis partus. Agnus dicitur a graeco *agnos* quod significat castum eo, quod sit hostia pura et imolationi apta. Auere nihil aliud est, q̄ cupere. argumento est auidus et auiditate ex quibus praecipua cupiditas intelligitur, cui significet et gaudere. Adscripti dicebantur, q̄ in colonias noua dedissent ut essent coloni. Adscribere est adiungere uel assimilare. Adscripti ueluti qd̄ scripti dicebantur, qui suppleendis legionibus adscribebantur. Hos & accensos dicebant, quod ad legionum censum essent adscripti. Quidam uelatus, quia uesiti inermes sequerentur exercitum. Nonnulli ferentarios, quod fundis, lapidibusq; praeturi ea modo ferrent, quae in hostes iacerent. Alij rorarios, quod id genus hominum ante, quam acaes coirent in modum rorantis tepestatis dicebant. Auttarij dicebant antiqui, q̄ super mensuram uel pedum iustitiam adiacerant, ut cannulus uocatur in modio. Auctum uocabatur spatium circa, quod super definitum modum uictoriae adiungitur. Argenon argentum per candidum. Arbitr dicitur iudex, q̄ totius rei habeat arbitrium & facultatem. Amanum utriusque pediculus ex quo uinum diffunditur. Arbosem pro arbore antiqui dicebant, & robosem pro robore. Arbitrium dicitur sententia, quae ab arbitrio statuitur. Arbitrarium cum adhaeres apud arbitrum geritur. Amicitia uocabulum ab amore deducitur, quous interdu uisuperandus sit amor, ab antiquis autem amica, & amica per e litteras efferebantur. Adpromissor est, qui quod suo nomine promissit, idem pro altero, quoq; promittit. Aduersus aut contrarium si significat aut idem quod ergo. Arcere est continere. Vnde & arcus in aedificijs dictus est, quia se ipsum continet. Alij dicunt arcum dictum esse ab opere arigendo in altitudinem. Arcarma genus plausri est modica, quo homo gestari possit. Argeos uocabant scirpeas effigies, quae per uirgines uestales annis singulis iacebantur in tyberim. Arcere prohibere est similiter, prohibet, porcet, quoque dictum ab antiquis, quasi porro arcet. & pro eo, quod est continet ponitur. Vnde & ueracere continere dicimus. Trahitur autem hoc uerbum a graecorum magistratu, quem illi *αρχοντα* uocant, in cuius potestate est cogere uel prohibere. Arcani sermonis si significatio trahitur siue ab arce, quae tutissima pars est urbis, siue a genere sacrificij, quod in arce fit ab auguribus adeo remotum a notitia uulgari, ut ne literis quidem mandetur, sed per memoriam suarum celebratur, siue ab arca in qua, quae clausa sunt tuta manent cuius ipsius origo ab arce pendet. Arculum appellabant arculum, quae capiti imponebant ad sustinenda comodius uasa, quae ad sacra publica capite portabantur. Arculus uocabatur etiam deus, qui tutelam gereret arcarum. Arculata dicebantur arculi, qui ex farina in sacrificijs fiebant. Arcula dicebatur auis, quae in sacrificijs uetabat aliquid fieri. Asseres dicti, quod assideant parieti, trabisq; Assaratu apud antiquos diceba-

tur genus quoddam potionis ex uino, & sanguine temperatum, quod latini prisci sanguinem asir uocarent. Ambrices regulae, quae transversae asseribus, & tegulis interponuntur. Antes sunt extremi ordines uinearum. Vnde etiam nomen trahunt antea, quae sunt latera ostiorum. Ambitus proprie dicitur inter uicinarum aedificia, locus duorum pedum & semipedis ad circueundi facultatem relictus, ex quo etiam honoris ambitus dici coepit est, a circueundo, supplicandoq;. Ambitio est ipsa actio ambientis. Amnis proprie dicitur a circueundo quoniam ex graeco praepositione sumptum, quae est *αμφι* significat circum, & nare fluere. Ambiguum est, quod in ambas agi partes animo potest huiusmodi apud graecos *αμφιβολος* dicitur. Ambrones fuerunt gens quaedam gallica, qui subita inundatione maris cum amisissent sedes suas, rapinis, et praedationibus se, suosq; alere coeperunt eos, et cymbros, theutonesq; Marius deleuit, ex quo tractum est ut turpis uita homines ambrones dicerentur. Antia muliebres capilli demissi in frontem appellari ex graeco uidentur, quod enim nos contra, illi *αντι* dicunt Amnenses appellantur urbes sitae prope amnem, ut a mari maritimae. Vnde inter amnae & antennae dictae sunt, q̄ inter amnes sunt positae uel ante se habeant amnes. Antermini qui circa terminos provinciae manent. Vnde amicari amburbium ambarualia amplexus dictae sunt. Angportus iter coependiarium in oppido, eo q̄ sit angustus portus, id est aditus in portum. Angerona dea sacra a romanis instituta sunt cum angina omne genus animalium consumeretur. cuius festa angeronalia dicebantur. Actus modo si significant in comedijs & traegedijs certa spatia anticorum, modo iter inter uicinas quatuor pedum latum, modo in geometria minore parte iugeri, id est centum uiginti pedum, modo motum corporis ut histrionum et saltatorum, qui etiam ex hoc ipso actioli dicuntur. Auxiliares dicuntur in bello socij romanorum exterarum nationum dicti ex graeco uocabulo *αυξωνος* quod nos dicimus rerum crescentium auctionem. Ausoniam appellauit Ausonius Iyffis, et Calypsius filius ea primam partem Italiae, in qua sunt urbes beneuentum & Cales, deinde paulatim tota quoq; Italia, quae apennino finitur, dicta est ausonia ab eodem duce, a quo etiam conditam aurunciam urbem ferunt. Alumento pro Laumedonte a ueteribus romanis, nec dum assuetis graecae linguae dictum est. Sic Melo pro Nilo. Catamitus pro Ganymede. Alphius pro Alpheo dicebatur. Adcensi dicebantur, qui in locum mortuorum militum subito subrogabantur dicto, ita quia ad censum adiacerantur. Acerra ara, quae ante mortuum poni solebat, in qua odores incendebant. Alij dicunt arcam esse thurariam scilicet ubi thus reponerent. Apex, qui est sacerdotum insignis, dictus est ab eo, quod comprehendere antiqui uinculo amperere dicebant. Vnde aptus, is, qui conuenienter alicui iunctus est. Athanuium est poculi fictilis genus, quo in sacrificijs Romani utebantur sacerdotes pontij. Atroces appellantur ex graeco, quia illi atrocitas appellat, quae cruda sunt siue atrox dicitur ab eo, quod nihil timeat. *τηριω* enim graeco dicunt timere. Auguraculum appellabant antiqui, quam nos arcem dicimus, quod ibi augures publice auspicarentur. Arse uerse auerte ignem significat. Thuscorum enim lingua arseuerse uerse ignem constat appellari. unde Afranius ait, inscribat aliquis in ostio arseuerse. Aborigines appellati sunt, quod errantes conuenerint in agrum, qui nunc est populi romani fuit enim gens antiquissima Italiae. Ab oloes dicebant, pro ab illis, Antiqui enim litteram non geminabant. Auentinus mons intra urbem dictus est, quod ibi rex albanorum Auentinus bello fuerit extinctus, atq; sepultus. Adorare apud anti-

quos si significabat agere, unde et legati oratores dicuntur, quia mandata populi agunt. Armilustrium festum erat apud romanos quo res diuinas armati faciebant, ac dum sacrificarent tubis canebant. Adeo duas habet significaciones, nam cum prima acuta effertur, idem significat, quod accedo, ut cum dicimus adeo praetorem. Cum autem secunda, id est, quousque; eo non quidem secundum rationem, quia ad praeposito accusatiuis accommodata est, sed uetusta quidem loquendi consuetudine. Argea loca romae appellantur, quia in his sepulti essent quidam arguorum illustres uiri. Asparagus herba dicta, quia in aspero uirgulto nascitur. Asidela mensae uocantur ad quas sedentes stamenes sacra faciunt. Anæps significare uidetur id, quod ex utraque parte caput habeat, ut securus, bipennis, sed magis a capiendo, quod ex utraque parte aequae captatur appellatum est. Ancus appellatur qui aduincum brachium habet ut ex porrigi non possit. Analla dictae ab Anco martio rege, quod is bello magnam foeminarum numerum cepit, siue ideo sic appellantur quia antiqui ancilare dicebant, pro ministrare ex quo dii quoque, ac deae feruntur coli, quibus nomina sunt ancili et ancilae. Ancaesa dicta sunt ab antiquis uasa, quae caelata appellamus, quia circum caedendo talia fiunt ipsum quoque caelare uerbum ab eadem causa est dictum. d. litera cum l. permixta. Aerofum appellauerunt antiqui insulam Cyprum, quia in ea plurimum aeris nascitur. Aenesi dicti sunt comites aeneae. Aeneatores cornucopiae dicuntur, id est cornu canentes, Aenariam appellauerunt locum ubi aeneas classem a troia ueniens appulit. Audacia ab auide, id est cupide agendo dicta est. Acuratum lutum cum paleis mixtum. Aclassis tunica ab humeris non confuta. Arrilator qui etiam cocio appellatur dictus uidetur a uoce graeca, quae est ἀρει, id est tolle, quia sequitur merces, ex quibus quid cadens lucelli possit tollere. Lucellum enim diminutiuum est a lucro. Artus bonis instructus artibus. Arne a gni caput. Arlineum ornamentum capitis mulieribus. Arus ex graeco appellantur, quos illi ἀρούρα dicunt, siue arus dicti, quia membra artentur. Arquites arci praestantes qui nunc dicuntur sagittarii. Arbilla aruina id est pinguedo corporis. Artifices dicti quia scientiam suam per artus exercent siue quae apte opera inter se artent, quae ex causa etiam artes appellatae sunt. Aritenam siue artem nauas ab hauriendo sic appellabant. Amsegetes dicuntur quorum ager uiam tangit. Amtes pertica aucupales. Ampe dicebantur ab antiquis, quia circumdenderent quos nunc appendices appellamus. Albegmina partes extorum, quae dum imolabant. Amia genus piscis. Ambulacra ambulationes. Ameria urbs in umbria, ab amero appellata. Adspere et praespere dicebant antiqui a sapiedo, sicut nos quoque modo dicimus ab aequo iniquum a quaerendo inquirere. Admissivae aues dicebantur ab auguribus, quae consulente iuberent. Adulari est compositum ex accedendo et a ludendo. Addubanum danubium. Adulter et adultera dicuntur, quia et ille ad alteram, et haec ad alterum se conferunt. Aquilus color est fuscus et subniger a quo aquila dicta esse uidetur, quia eam ab acute uolando dictam uolunt. Aquilus autem color ab aqua est notatus. Nam cum antiqui duos omnino naturales nosserent. i. album et nigrum interueniret autem is quoque qui utraque similis est, ut tamen ab utroque proprietatem trahat, potissimum ab aqua eum denotauerunt, cuius incertus est color. Aquilo uentus a uehementissimo uolatu ad instar aquae appellatur. Anquirere est arcum quaerere. Andron locus domicilij appellatur angustior longitudine, in quo uiri plurimum morabantur, ut *ανδρων* a τὸν *ανδρων*. Apud et penes in hoc differunt, quod alterum personam cum loco signat

alterum personam et dominium, ac potestatem, quod trahitur a penitus. Anxur uocabatur, quae nunc tarracina dicitur uolscae gentis sicut ait Ennius, uolsculus perdidit anxur. Aquario dicebantur mulierum in pudicium sordidi ad seclae. Aquis penser genus piscis. Apellinem antiqui dicebant pro Apollinem. Aperta idem apollo uocabatur, quia patente cortina responsa ab eo dentur. Abditini abortiuum. Ape apud antiquos dicebatur prohibere coepse. Apha genus minimi pisciculi. Abs praeposito a graeco deducitur, et significat autem retractionem in parte posteriore. Apollinares ludos, hoc est in laude apollinis populus laureatus spectabat stipe data pro cuiusque copia. Apiculū filum quo stamenes uelatum apicem gerunt. Abacti magistratus dicebantur qui coacti de possessione ierum. Agere modo significat ante se pellere i. munare. Virg. Et potum pastas age tityre, modo significat iurgari, ut cum dicimus, agit cum eo fuerit, modo rependere, ut cum dicimus, gratias ago, modo uerbis indicare, ut cum dicimus causam agimus, sic accessit gestus et uultus quidam decore, ut cum scenici agere dicuntur. Abitionem antiqui dicebant mortem.

10 Abgregare est ab grege, adgregare, adgregere ducere. Segregare ex plurimis gregibus partes seducere. Unde et egrege dicitur e grege lectus, quorum uerborum frequens usus non mirum si ex pecoribus pendet, cum apud antiquos opes et patrimonia ex his praecipue constiterint, ut adhuc etiam pecunias, et peculia dicimus. Aetate dicebant, quod nunc dicimus agitare. Autumnum quidam dictum existimant, quod tunc maxime augeantur hominum opes coactis agrorum fructibus. Agendum significat agere modo est enim adhortantis sermo. Aulas antiqui dicebant, quas nos dicimus ollas, quia nullam litteram geminabant. Itaque aulico qua exta, quae in uulis coquebantur dicebant, id est elixa. Audius a non uidendo propter nimiam cupiditatem appellatur, sicut amens, qui mentem suam non habet. Aureliam familiam ex sabinis oriundam a sole dictam putant, quod ei publice a populo Romano datus sit locus, in quo sacra faceret Soli, qui ex hoc a uulsi dicebantur, ut ualesii, papisii, pro quo quod est ualerij papirij. Aerumulas Plautus refert furcillas, quibus religatas sarcinas uiatores gerebant, quarum usum quia C. Marius reuoluit, nulli mariani postea appellabantur. Itaque aerumae labores onerosos significant, siue a graeco sermone deducuntur, Nam *αειρειν* graeco, latine tollere dicitur.

40 Aemiliam gentem appellatam dicunt a Mamercio Pythagorae philosophi filio, cui propter unicam humanitatem cognomen fuerit amulos. Alij quoque ab aescanio descendat, qui duos habuit filios, tulium et emilon. Aemidium, tamidium. Aequidia le apud antiquos dictum est, quod nunc dicimus aequinoctiale, quia nox diei potius, quam dies nocti annumerari debet. graeci quoque in hoc consentiunt *αομιλιαρ* id est aequidiale dicentes. Aeruscare ara undique, id est pecunias colligere. Aequilauium significat ex toto dimidium, dictum a lauatio ne lana, quae dicitur aequilauio redire cum dimidium decaidit foribus. Aegaeum mare appellatur, quod ita crebra in eo sint insulae, ut procul aspicientibus species caprarum uideantur, siue quia in ea Aegaea Theseri se praecipitauerit. Aestimata poena ab antiquis ab aere dicta est, qui eam extimauerunt aere, omne decussis, bonae centussis, hoc est decem uel centum assibus.

60 Alucatio, erratio. Adigis, dare cogis. Acies acumen acus, et acuerie dicuntur *απο τοῦ ακιν*, quam latine dicimus cotem. Auxilla olla parua. Amputata, id est circumputata dicitur ab eo, quod antiqui putum pro puro dicebant, unde deducuntur pudor et pudicus. Appia uia et aqua ab Appio Claudio est appellata. Ariminum a nomine fluminis propinqui

propinqui est dictum. Animula urbs paruarū opum fuit
 i Appulia. Arca diminutiū facit arcūla & arcellū, ut a
 porco porcūlū & porcūllū a mamma mammūllā, & mammūl-
 lam. Alebria bene alentia. Agones equos agentes i-
 minantes. Arcubie, qui ex cubabant in arce. Armillas ex
 auro, quas uiri militares ab i peratoribus donati gerunt, dictas
 esse existimant, q̄ antiqui humeros cū brachijs armos uocabāt
 unde arma ab his dependentia sunt uocata. Abalienatus di-
 citur, quē quis a se remouerit. Alienatus qui alienus est fa-
 ctus. Afferere manū, est admouere, quo ea quoq; quae in ter-
 ram dimittuntur, feri dicuntur, unde etiam serae appellantur,
 quia foribus ad motū opponuntur defixae postibus, quē admo-
 dum ea, quae terrae inseruntur. Aruum dicimus agrū nec
 dum factum. Apiā dicitur ouis, quae uentrē glabrum habet.
 Ae syllabam grācā antiqui cōsuetudine per ai scribebant, ut
 aulai, musai. Aucta saepe aucta. Abarcet, prohibet.
 Aduofem aduersariū hostem. Axe adglomerati, uniuerse
 stantes. i. cohortibus aut legionibus. Acrum aerum autensi-
 lia ampliora. Auolunt auolant. Astassent statuerūt.
 Ambiaxio, qui arcū uentes ceteruatim. Apor apud. Amo-
 sio annuo. Antiquum ueteres etiā pro oīa posuere. Aesti-
 mas estimationibus. Abiisse pro adisse dicebāt. Abam-
 bulantes abscedētes. Aglius praenome ab aglo colore. i. nigro
 est dictū. Antiquare est in morē pristinū reducere. Attinge
 pro attingā posuere. Apellituisse appellasse. Alteras po-
 nebant pro eo, qd̄ est aduerbiū aliās. Argenti uiri, in discrimē
 uocari. Aureas dicebant frenos, q̄bus equorū aures redigun-
 tur. Ausis audeas. Audacias pluraliter Cato dixit. Au-
 dax diminutiū facit audaculus. Aduocant saepe aduocat.
 Annaria lex dicebatur ab antiq; ea, qua finiuntur anni magi-
 stratus capiendi. Aliorsum & illorsum sicut introrsum di-
 xit Cato. Abietaria negotia dicebantur quā materiā nunc
 dicimus, uidelicet ab abietibus coemendis. Alitudo corporis
 pinguedo. Aeribus pluraliter ab aere. i. aeramēto dicit Cato.
 Adnaes addideris. Aristophorū uas, in quo prandiū fer-
 uorū discis. Adliat, est perducit aliquē in rem, dictum a
 uerbo laci. i. decipit. Hinc descendit inlicere et oblectare, id est
 frustrantē inducere. Abnuare saepe abnuere. Alirei di-
 xit Plautus pro eo, qd̄ est aliā rei. Adfabrum fabrefactum.
 Alimodi pro aliusmodi. Aeneolo quod ex aere sit dicimus.
 anulū uas, ex aere parū. Ad exitum aetate ad ultimam
 aetate. Amutio ab amore denominatiū. Angnā uinariā
 habere dicuntur, q̄ uino suffocantur. Adulterina signa dicitur
 tur alienis annulis facta. Ausculari dicebant antiq; pro oscu-
 lari, qd̄ est oscū ore conferre. Arabice olet, id est ex odori-
 bus arabicis. Adaxint, aegerint. Argus oculus. argus
 nomē est hoīs qui fuisse fingitur oculis plenus. Amasso ama-
 uero. Amiculiū genus est uestimenti a arcūiectu dictum.
 Audiuitai saepe audiui. Adlinescit liuere incipit hoc est li-
 uidum fieri. Atticissat atticē loquitur. Plautus, Non atticis-
 sat, sed sicilissat, id est sicile loquitur. Atritas atrī coloris.
 Aegyptinos ethiopus. Aduelitatio iactatio quaedā uerbo-
 rū figurata ab hastis ueliteribus. Velites dicuntur ex pediti mi-
 lites, quasi uolites, id est uolantes. Author communis generis
 apud antiquos. Adnicat saepe & leniter oculo annuit. Ne-
 uius in Tarentilla, alij adnutat alij adnicat, alij amat, alij
 tenet. Atriplexū herba, quae nunc atriplex dicitur. Ado-
 pititius ex adoptato filio natus. Aleonē aleatorem. Neuius,
 Pessimorū pessime audax. ganeo. lurco. aleo. Aditaculum
 parū aditum. Atra bilis ab atro, id est animi uino dicta
 est. est enim atrū nigrum, id est a candore remotū. Antios,
 id est excruciatos. Anatem morbū anuum dicebant, id est ue-

ularū sicut senium morbū senum. Alteria ab altitudine di-
 cta sunt, q̄ antiqui dijs superis in aedificijs a terra exaltatis
 sacra faciebant, dijs terrestribus in terra, dijs infernalibus in
 effossa terra. Assa dicebantur cantus tibiariū. Aues ab ad-
 uentu earū dicuntur, q̄ inde ueniunt, unde quis non suspicetur.
 Agolum pastorale baculū, quo pecudes aguntur. Abortum
 grauidae mulieris dicitur, q̄ non sit tempestiue ortum.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER. II.

10

Bona id est substantia rerū dicta sunt, q̄ digna
 sint bonis. Bombitatio est sonus apum, ab ipso
 sonitu dictus, sicut mugitus boū, hinnitus equo-
 rum. Boare, id est clamare a grāco descen-
 dit βοάω. Boarium forū Romae diceba-
 tur, q̄ ibi uēderentur boues. Bocas genus piscis a boando, id
 est uocē emittendo appellatur. Barrire elephantū dicuntur,
 sicut oues dicimus balare, utq; a sono uocis. Balenā belluū
 marinā, ipsam dicunt esse pistricem, ipsam esse & cetum.
 Bacchanalia dicebantur Bacchi festa. Basilica a βασιλική hoc est rege dicta sunt. Basilicum regale. nam
 βασιλικόν est regno. Boninatur conuitiatur. Boa ser-
 pens est aquanilis, quam grāci βόα per uocant, a qua isti ob-
 turgescunt, crurum quoq; tumor uia labore collectus boa ap-
 pellatur. Batus genus herbæ. Bacrione dicebant genus
 uasis longioris manubrij. hoc alij trullam appellant. Bacr-
 uas uinariū simile bacrioni. Barathrū grāca appellant lo-
 cum praecipitē, unde emergi non possit, dictū ab eo, quod est
 βάθος. Balenae nomen a grāco descendit. hanc illi φαλίνα
 dicunt antiqua cōsuetudine, qua βύρρον burrhum πύρρον
 burhū dicebant. Burhū dicebant antiqui, quod nunc dici-
 mus rusum. unde rustici burrhū appellant bucalam, quae ro-
 strum habet rusum, quomodo rubens cō, ac potione ex prandio
 burrhū appellatur. Basiliscus appellatur genus serpen-
 tis, uel q̄ in capite habeat albū instar diadematis, uel q̄ reli-
 qua serpentiū genera uim eius fugant. Barbaricū appella-
 tur clamor exercitus uidelicet, q̄ eo genere barbari utantur.

20

30

40

50

60

Breue a grāco descendit quod est βραχύ. Brutiani dice-
 bantur, qui officia seruilia magistratibus praestabant, eo q̄ hi
 primū se Annibali tradiderant, & cū eo perseverauerunt usq̄
 dum recederet de italia. Bruma a breuitate dierū dicta quasi
 βραχύν ημερα. Brucum antiqui grabē dicebant. Brachiū
 nos dicimus, quod grāci βραχίον quod deducitur a
 βραχύν id est breue, eo q̄ ab humeris ad manus breuiores sint
 q̄ a coxis plantae. Brassica a praefecando est dicta. Bru-
 tianae parmæ dicebantur scuta, q̄bus Brutiani sunt usi. Bo-
 binare est menstruo mulierū sanguine iquinari. Lucialis, Hæc
 inquit te i bubinat. at contra te i bulbiat. Imbulbiare est pue-
 rili stercore inquinari, dictum ex fimo, quod grāci appellant
 βόλβιτον. Bucerū pecus de bubus dicimus. Bustū proprie
 dicitur locus in quo mortuus est cōbustus et sepultus. dicitur bu-
 stū, quasi bene uisū. ubi uero cōbustus q̄ tantū modo, alibi uero
 est sepultus, is locus ab urendo ustrina uocatur. sed modo busta
 se pulchra uocamus. Buteo genus auis, q̄ ex eo se alit, qd̄ acci-
 pitri eripuerit, uasitatisq; esse causam his locis, quae intrauerit,
 ut bubo a quo etiā appellatur buteo. Bucana quā nos appel-
 lamus, grāci buchia a similitudine soni dicunt. Bulimam
 grāci magnā famē dicunt, affucta magnis et amplis rebus prae-
 ponere bu. a magnitudine scilicet bouis, hinc est, q̄ grandes
 pueros bupedas appellant, et mariscā ficū busyon. Bubleū
 est genus quoddā uini. Buccephalus uocatus est equus Ale-
 xandri regis propter quandam bubuli capitis similitudinem.

Benna lingua gallica genus uehiculi appellatur, unde uocantur eobennones in eadē benna sedentes. Bes appellatū est, q̄ bis triens sit, quīs dura cōpositio fiat, beffis ex triente beffis un-
 cia octo, triens quatuor. Bellū a bellus dicitur, q̄a belluarum sit perniciosa dissensio. Bariū urbē italiæ appellauerunt cōditores expulsi ex insula bara, quæ non longe est a brundusio. Brundusiu quidā poeta breuitatis causa brendam dixerunt. Beneficiarij dicebantur milites qui uocabant muneris beneficio e contrario munifices uocabantur, q̄ non uocabant, sed munus rei publicæ faciebant. Benignus proprie dicitur, qui bonis et dignis largitur, est autē compositum ex bono et gignendo. Bellona dicebatur dea bellorū, ante cuius templū erat columella, quæ bellica uocabatur, super quā hastam iacebant, cū bellum indicebatur. Bidental dicebant quoddā templū, q̄ in eo bidentibus hostijs sacrificaretur. Bidentes autē sunt oues duos dentes longiores cæteris habentes. Bifea porca dicitur, cuius a ceruice setæ bifariā diuiduntur, cū iam esse incipit maior sex mensū. Bignæ geminæ dicuntur, quia bis una die natæ sunt. Bigenera aialia dicuntur ex diuerso genere natæ, ut leopardus ex leone et panthera, ciur sus ex apro et scropha domestica, mulus ex equa et asino. Bilis apud a fros appellatur semē humanū humi profusum. Blaterare est stulte, et percuipide loqui, q̄ a græco βλάξ originē ducit, sed et camelos cū uoces edunt, blaterare dicimus. Balatrones et blatheas bullas luti ex inneribus, aut q̄ de calcaamentorū soleis erantur appellabant. Bilbit factum est a similitudine sonitus, qui fit in uase. Neuius bilbit amphora inquit. Bibliothecæ et apud græcos et apud nos tā librorū magnus per se numerus, q̄ locus ipse in quo libri collocati sunt, appellantur. Blietū genus holeris a saporis stupore appellatū esse ex græco putatur, q̄ ab his βλάξ dicitur stupidus. Bardus stultus a tarditate ingenij appellatur. Cæci. Nimis audacē, nimisq̄ bardum barbarū trahitur autē a græco, q̄ illi βάρδος dicunt. Bardus gallicæ cantor appellatur, qui uirorū fortū laudes canit, a gente bardorū. Belutus bestie similis. Beneuentū colonia cū deduceret appellari cœptū est melioris omnis causæ, nāq̄ eam urbē antea græci incolentes μαλοίων appellauerunt. Bulgas galli sacculos sorteos appellant. Bouē bidentē a dentū numero dicunt appellari. Bellicrepā saltationē dicebant quādo cū armis saltabant, q̄ a Romulo institutū est, ne simile pateretur, q̄ fecerat ipse cū a ludis sabinorū uirgines rapuit. Bilingues brutates Ennius dixit, q̄ brutij et oscæ, et græci loqui soliti sint. Sunt autē italiæ populi uiani Lucanis. Bitenses dicuntur, q̄ peregrinantur assidue. Baiulos dicebant antiqui, quos nunc dicimus operarios, unde adhuc baiulari dicuntur. Blandicella uerba blanda per diminutionē sunt dicta. Bellariū et bellaria res bellis aptas appellabant. Bellitudine, sicut magnitudine uerrius dixit. Boiæ idest genus uincalorū, tā lignæ, q̄ ferreæ dicuntur. Botulus genus farcinis propter connexionem a bolis sic appellatur. Blennos stultos esse Plautus indicat, qui ait, stulti. stolidi, fatui, fing, bardi, blenni, bucones. Binomius cui geminū nomen, ut Numa pōpilius. Tullus hostilius. Barbari dicebantur antiquitus oēs gentes exceptis græcis, unde Plautus Neuiū poetā latinū barbarum dixit. Bellule apud Plautū diminutiuum aduerbiū est a bene q̄ facit belle et bellule. Burranicū genus uasis. Buttubate Neuius pro nugatorijs posuit. hoc est nullius dignationis. Bula aurea insigne erat puerorū prætextatorū, quæ dependebat eis a pectore, ut significaretur eā ætate alterius regendā consilio. dicta autē est bula a græco sermone βουλή q̄ consiliū dicitur latine, uel quia eam partē corporis βουλή contingit, idest pectus, in quo natura le manet

consiliū. Boicus ager dicitur, qui fuit boiorū gallorū. is autē est Gallia citra alpes, quæ togata dicitur. Burranima potio appellatur lac cōmistiū sapa a rufo colore, quē burrhū uocant.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER. III.

CORONA cum uideatur a choro dici, caret tamē aspiratione, siue coronæ dicant, q̄ honorent eos, quibus imponuntur. Cornix appellatur a sono uocis. Cornua liberi patris, simula choro adiunguntur, quæ iuentorē uini dicant. eo q̄ hoies nimio uino truces fiunt. Corgo apud antiquos pro aduerbio, quod est profecto ponebatur. Corbitæ dicuntur naues onerariæ q̄ in malo earū summo pro signo corbes solerēt suspendi. Colurna hastilia ex corno arbore facta potius, q̄ ex corylo. Catones appellantur portus in mari interiores arte et manu facti. Collata oppidum fuit propè Romā, eo q̄ ibi opes aliarū ciuitatū fuerint collatæ, a qua porta Romæ Collatina dicta est. Concluaræ dicebant cum profinæ syluæ rami deciderentur officientes lumini. Conlatium sacrificiū dicitur quod ex conlatione offertur. Colophon dixerunt cum aliquid finitum significaretur. Concannare est apte cōponere. Concinere enim conuenire est. Conaliū dicitur a populū consensu, siue conalium dicitur a conalendo, idest uocando. Conaliabulum locus ubi in conalium conuenitur. Concio significat conuentum, non tamen alium, quā eum, qui a magistratu, uel a sacerdote publico per præconem conuocatur. Contubernales dicuntur a tabernis, quæ fiebant ex tabulis, unde et tabernacula sunt dicta, licet ex tentorijs et ex pellibus fiant. Contubernium dicitur contubernalium habitatio. Conclauia dicuntur loca, quæ una clauē clauduntur. Contemplari dictum est a templo, idest loco, qui ab omni parte aspici, uel ex quo omnis pars uideri potest, quem antiqui templum nominabant, Comstiales dies appellabant, cum in comitio conueniebant, qui locus a cœuendo, idest insimul ueniendo est dictus. Calatores dicebantur serui ἀπὸ τοῦ κλάειν quod est uocare, quia semper uocari possent ob necessitatem seruitutis. Condylus annulus. Condalium similiter annuli genus. Constatari est cum uterq̄ reus dicit, Testes estote. Condeta ager, in quo frutices existunt in modum codarum equinarum. Condictum est quod in communi est dictum. Coctum a cogendo dicitur, quia cogendo coeratur, ut ad utilitatem uesendi perducatur. Cocula uasa aenea coctionibus apta, alij cocula dicunt ligna minuta, quibus facile decoquantur obsonia. Cohum lorum, quo temo buris cum iugo colligatur a cohibendo dictum. Cohum poetæ cœlum dixerūt a chaos ex quo putabant cœlum esse formatum. Comædias constat appellari ex eo, quod initio in uicijs iuuenes cantare soliti essent crebro conuenientes. Cicuma auis noctua. Coelacæ dicuntur lapides ex flumine rotundi ad coelarium similitudinem. Coatum genus edulij ex melle et papauerē factum. Confugelam antiqui confisugum dicebant. Comprædes eiusdem rei populo sponsores. Compascuus ager relictus, ad pascendum communiter uicinis. Compescere est uelut ab eodem pascuo continere. Compitalia festa, quæ in compitis peragebant. Congruere dictum est a gruibus, quæ non se segregant, siue cum uolant, siue cum pascuntur. Cognomnes dicuntur, qui eiusdem sunt nominis. Cerrhones leues et inepti a cratibus dicti, q̄ siculi aduersus athenienses cratibus proscuti sunt usi, quas græci κέρρα appellant. Conitū genus libaminis, quod ex farina cōpersa faciebant

faciebant. Conitū A franius pro ornatu & ex cultu posuit. Cōstages loca dicuntur, i quæ undiq; Cōstiuūt uētī. Copona taberna a cōpijs dicta. Cōpilare est cogere & i unū cōdere. Compertes nominantur homines gentibus plus iusto coniunctis. Confœdus fœdere coniuncti. Commessatio a uicis quos græci κωμῶς dicunt appellatur. In his. n. habitabāt prius, q̄ oppida conderētur, quibus in locis alij alios, conuictus causa inuitabant. Commutare proprie est insimul mutere. Nunc eo uamur & pro facere, aut pro linquere, aut pro inci pere. Condere proprie est in unum, & interiorē locū dare ad custodiam faciōrem, quod uerbu nunc significat cōscribere. nunc facere. nunc componere & instruere. Consulas antiqui ponebant non tm̄ pro consilium petas, & per cuncteris, sed et̄ pro iudicē, & stauas. Cossi ab antiquis dicebantur natura rugosi corporis homines, a similitudine uermū li gno editorum qui cossi appellantur. Consilium uel a cōsulendo dicitur, uel quod in unam sententiam plurium mentes consiliāt, & conueniant, sed a silentio credibilius dictum putatur, quo maxime inueniuntur. Conscripti dicebantur, qui ex equestri ordine patribus adscribebantur, ut numerus Senatorum exple rener. Conspōsōs antiqui dicebant fide mutua colligatos. Consualia ludi dicebantur, quos in honorem Consi faciabant, quem deū consilij putabant. Conuentus quatuor modis intelligitur. Vno, cum quēlibet hominem ab aliquo conuentum esse dicimus. Altero cum significatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in unum locum, Tertio cum a magistratibus iudicij causa populus congregatur. Quarto cū aliquem in locum frequentia hominum supplicationis aut gratulationis causa colligitur. Conuictum a uicis, in quibus primum habitatum est, uidetur dictum, uel immutata litera quasi conuocium. Conuoli oculi sunt in angustum coacti conuictibus palpebris. Consternatio, quæ est concitatio quædā subita ex aliquo metu. a sternutamento deducta est, eo, q̄ toto conuictum corpore. Considerare a contemplatione syderū uidetur appellari. Constitutus hoium a constituentium multitudine appellatur. Conuallis est planities ex omni parte cōprehensa montibus, collibus uel. Vallis duobus lateribus inclusa planities. Vallis diminutiuum uallucula facit. Conuoti iisdem uotis obligati. Cibus appellatur ex græco, quod illi peram, in qua abum recondunt κιβώτιον appellant. Ciccum membrana tenuis malorum punctorum. Cispus in urbe exquilina regionis de noie cuiusdam hominis dictus. Citinus extremus. V l. n. facit ultra, ultimus. as citra citinus. Candelæ genus muscarum, qd̄ noctu lucet, uidelicet a candeo. Vnde et̄ candelabra putantur appellata. Citrofa uestis appellata a similitudine citri. Ciuiam coronam cuius salutis suæ causa seruatus in prælio dabat, quæ erat ilignea frondem habens perennem. Circæa dicitur uis, quæ uolans circuitum facit. Circites circuli ex are facti. Cilium est folliculus, quo oculus tegitur. unde fit supercalium. Cimerij dicuntur hoies, qui frigoribus occupatas terras incolunt, quales fuerunt inter baias, & cumas in regione, in qua conuallis iugo satis eminenti circunducta est, quæ neq; matutino, neq; uespertino tempore sole contegitur. Cimbrī lingua gallica latrones dicuntur. Cingulos appellabant homines, qui his locis ubi cingi solet satis sunt tenues. Cillibe mense rotundæ. Chilo dicitur cognomento a magnitudine laborum. Cilo sine aspiratione, cui frons est eminentior, ac dextra, sinistraq; uelut rearsa uidetur. Cisterna dicta est, qd̄ est cis, idest infra terram. Camillus proprie appellatur puer ingenius. Capuam in campania quidam a capy appel-

latam ferunt, quem a pede introrsus curuato nominarunt anti qui, silonem nostri uocant, alij a planicie regionis. Camœnæ musæ a carminibus sunt dictæ, uel quod canunt antiquorum laudes, uel q̄ sint castæ mentis præsidēs. Camura, et canuri boues a curuatione ex græco κωμῶν dicuntur. Cappas marinos equos græci a flexu posteriorum partiū appellant. Catam po genus est lusus. Carissam apud luclium uasram significat. Cærimoniæ causam alij ab opido cære dictam existimant, alij a caritate dictam iudicant. 10 Cælibem dictum existimant, q̄ dignam cælo uitam agit. Catantum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Iouis concubinus. Cæculus candidit prænestē. Vnde putant Cælios ortos, quorū erat nobilis familia apud Romanos. Alij appellatos eos dicunt a Cæcade troiano aeneæ comite. Cælius mons dicitur est a cæle quodam ex hebruria, qui Romulo auxilium aduersus sabinos præbuit, eo qd̄ in eo domicilium habuit. Cæcum uallum dicitur, in quo præacuti pali terræ adfixi herbis uel frondibus oculuntur. Catilones appellabant antiquos. Catillatio graue obprobriū hominibus generosis obijcitur, siq; prouincias amicas populi Romani ex puluissent. Cestillus appellatur circulus, quem superponit capiti qui aliquid est latus in capite. Cesses est terra in modum lateris cæsa, cum herba siue frutex recisus truncatur. Catulinam carnem esitauisse, hoc est comedisse romanos Plautus in Saturatione refert. Catax claudius. Cæcultare ē cæcos imitari. Cæsariati comati. Catularia porta Romæ dicta est, quia nō lōge ab ea ad placadū cunicula sydus frugibus inimicū rufæ canes imolabantur ut fruges flauescerent ad maturitatem perdicerentur. Cædem putant ex græco dia, quod apud illos κτέννν significat interficere. Cenina urbs, quæ fuit uicina Romæ a Cenite conditore appellata. Cæculus quoddam genus uinculi, qui interdum canis appellatur. Cæstus uocantur & ij, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam mulieribus ornatus. Cæditæ tabernæ in uia appia domini nomine sunt uocatæ. Cæuillatio est iocosa calumniatio. Cati fons, ex quo aqua petronia in Tyberim fluit, dictus, quod in agro cuiusdam fuerit Cati. Cæcula seruus militis. Plautus. Video cæculam militarem. dicitur autem a græco κωλὸν quod fustibus, clauisq; ligneis ad tutelam dominorum armari soliti sint. Canalicolæ forenses homines pauperes dicti, quod arca canales fori consistere. Cana dicunt græcos canistra, & per diminutionem canistella. Canicæ furiores de sarre a cæno uocatæ. 20 Canceri dicebantur ab antiquis, qui nunc p diminutionem canelli, ex quo genere sunt calces qui per diminutionem dicuntur calcili. Canentis capitis ornamenta. Canta pro cantata ponebant. Caudicariæ naues ex tabulis crassioribus factæ. Candelabrum dictum, quod in ea candelæ figuntur. Cætherius hoc distat ab equo, quod maius a uerre, capus a gallo, uerue ab arietē. Est enim cætherius equus cui testiculi amputantur. Cæuillum, cæuillatio, idest irrisio. Cæudecæ cistellæ ex uino, a similitudine equinæ caudæ factæ. Cæule a cæuo dictæ. Antiquitus enim ante usum rectorum oues in antris claudebantur. Cæuum a chao dictum, & eius inanitate. Calones calcei ex ligno facti. Calendix genus conchæ. Calpar genus uasis fictilis. Calces ampullæ plumbeæ. Calceos armillas dicebant, quibus triumphantes utebantur, & quibus ob uirtutes milites donabantur. 30 Calix, quod in eo calidum bibitur. Calpurni a Calpo Numæ regis filio sunt oriundi. Calim antiqui dice-

bant pro clam, ut nis pro nobis. san pro suam. im pro eum. Calicata aedificia calce polita. Caliptra genus est uestimenti, quo capita operiebant.

Caduceatores legati pacem petentes. Cato caduceatori inquit ne mo homo noceat. Calathos graeci, nos dicimus quasillos. Carinantes probra obijacentes a carina dicti, quae est infima pars naui. sic illi fortis infimae. Cadmia terra, quae in aes conuertitur, ut fiat oricalcum. Casa a cauatione dicta. Cascum antiquum. Casmar senex oscurum lingua. Cassiculum reticulum a cassibus per diminutionem dictum. Caseus a coendo dictus. Cassilam antiqui pro casside ponebant. Cassabundus crebro cadens. Casaria, quae custodit casam. Cassiana a Cassio strata. Caput ex graeco dictum, quod illi inter dum uas dicunt. Caperatum rugosum a cornuum caprinorum similitudine dicitur. Capis poculi genus dictum a capiendo. Capsae a graeco appellantur. Has illi uisibilia dicunt. Capital facinus, quod capitis poena luitur. Caprona equorum iuba in frontem deuexa, dicta quasi a capite proneae.

Capidulum genus uestimenti, quo caput tegebatur. Caprae dicta, quod omne uirgultum carpant siue a crepitu crurum. Vnde et crepas eas prisci dixerunt. Capper, et cappedia anti qui launiores abos nominabant. inde et macellum, et foris cap pedinis appellabant. Cuppedia autem a cupiditate sunt dicta. Vel sicut uarro uult, quod ibi fuerit cupidinis equitis domus, qui fuerat oblatrocinum damnatus. Caprunculum uisibile.

Curatores dicuntur, qui pupillis loco tutorum dantur. siue illi, qui res frumentariae, a gris uel diuidendis praepositi sunt. Curia locus est, ubi publicas curas gerebant. Calabria curia dicebatur ubi tantum ratio sacrorum gerebatur. Curiae et nominantur in quibus unius cuiusque partis populi Romani, quid geritur, quales sunt haec, in quas Romulus populum distribuit numero triginta, quibus postea addita sunt quaeque, ita ut in sua quoque curia sacra publica fieret, feriasque obseruaret, iisque curijs singulis nomina curiarum uirginum imposita esse dicuntur, quas uirgines quondam Romani de sabinis rapuerant.

Curriculo pro cursum ponebant. Plautus, Licet inquit nos abire curriculario. Curricularius diminutiuum est a curru. Curtalacum appellatur a curtio, qui eo loco in profundissimum se ob salutem Romani populi proiecit hiatum. Curionum es dicebatur, quod dabatur Curioni ob sacerdotium curionum. Curus est sabinae hasta. Vnde Romulus Quirinus quia eam ferebat est dictus, et Romani a Quirino quirites dicuntur. Quis eum dictum putant a curibus, quae urbs fuit opulentissima sabinorum. Curitum Iunone appellabant quia eandem ferre hastam putabant. Curiales eiusdem curiae, ut tribules et munia pes. Curules equi quadrigales. Curiate comitia a curijs appellata. Centurionus antea, qui nunc centurio, et curionus, et decurionus dicebantur. Curules magistratus appellati sunt, quia curru uehebantur. Curysana a curio dicta, quia eo loco domum habuerat. Cura dicta est, quasi cur edat, uel quia cur urat.

Cum imperio esse dicebatur apud antiquos, cui nonnatum a populo dabatur imperium. Cum potestate esse dicebatur de eo, qui a populo alicui negotio praeficiebatur. Cuniculum id est foramen sub terra occultum, aut ab animali, quod simile est lepore appellatur, quod subter fossa terra latere est solitum, aut a cuneorum similitudine, qui omnem materiam intrant fidentes. Clunadum cultrum sanguinari dictum, uel quia ad clunes hostiarum diuidit, uel quia ad clunes dependet. Cumerum uas nuptiale a similitudine cumerum, quae sunt palma uel sparto ad usum populearem sic appellatum. Culatra quod tomento inculcatur appellata. Culatula fistulatus quidam ligneus in sacris dicebatur.

Cumalter significat cum altero dictum ab antiquis ita breuitatis causa, ut sodes pro si audes. sic pro scies licet. sis pro si uis. Culliola cortices nucum uiridum dicta a similitudine culcorum, quibus uinum siue oleum continetur. Cullirem pro ignauo dicebant antiqui. Cum populo agere, hoc est populum ad conuulsum, aut comitia uocare. Cuncti significat quidem omnes, sed coniuncti et congregati, at uero omnes et si diuersis locis sint. Cumire est stercus facere. Vnde et iquinare. Curnium was quo in sacrificijs uinum fundebatur. Culi gna uas potorium. Cato, Culi gnam inquit in fano graeco ponit, ut bene oleat. Coctiones dicti uidentur a cunctatione, quod in emendis, uendendisque mercibus tarde perueniant ad iusti pretij finem. Itaque apud antiquos prima syllaba per u literam scribebatur.

Custodela dicebant antiqui, quae nunc dicimus custodiam. Cymbam graeci appellant *κῦμβιον*. Cuts graecam hanc originem. hanc. n. illi ueros dicunt. Cutilie lacus appellatur, quod in eo est insula cottillia nominata a graecis. Cnephosum antiqui dicebant tenebrosum. graeci. n. *κνίφας* appellabant obscurum. Cymbium poculi genus a similitudine nauis, quae diximus cymbion appellatam. Calassis tunicae genus, quod graeci *καλλασίση* dicunt. Alij dicunt nodum esse tunicae mulieribus quo connexa circa ceruicem tunica summittitur. Cyparissiae dicuntur ignes prodigiosi a similitudine cypressorum. Cybele mater, quae dicebant magna, ita appellatur, quod ageret hoies in furorem, quod graeci *κῦβερ* dicunt. Cybele uero eadem dicta a loco, qui est in phrygia. Cythera, uenus ab urbe cithera in qua primum deuecta esse dicitur concha, cum in mari esset concepta. Cyllenius mercurius dictus, quod omnem rem sermo sine manibus conficiat, quibus partibus corporis, qui audent *κῦλλοι* uocantur, idque quadratum eius fingunt. Alij uolunt sic appellatum, quod in cyllenia uia sit nutritus. Alij quod in monte arcadiae cylleno. Alij quod a cyllene sit nympha educatus. Cypria uenus, quod ei primum in cypro insula templum sit constitutum. uel quia parentibus praesideat, quod graeci *κῦβερ* parere sit. Cynthius Apollo a cyntho Deli monte uocatus. Chalcidicum genus aedificij, ab urbe chalcidia dictum.

Choragium instrumentum scenarum. Chaos appellat hesiodus confusam quandam ab initio unitatem hiantem, patentemque in profundum, ex eo, quod *χάος* graeci id nos hanc dicimus. Vnde Ianus detracta aspiratione nominatur id, quod fuerit omnium primum. cui primo supplicabant uelut parenti. a quo rerum omnium factum putabant initium. Chenica mensurae genus. Cybium dictum quia eius medium aequae patet in omnes partes, quod genus a geometris *κῦβος* dicitur. Vnde et tessela quadratae *κῦβος*. Hinc et cybios genus piscis, quia piscantes id genus piscium uelut aleam ludant. Cynasos acus, quibus mulieres scalpunt caput. Creperum dubium. unde increpitare dicimus, quia male dicta ferè incerta, et dubia sunt. Crepiculum ornamentum capitis. Id. n. in capitis metu crepitum fiat.

Crocotilum ualde exile. Plau. Extortis talis cum crocotilis cruculicis. Cruculum diminutiuum a cruce. Crines a discretionem dicti, quae graeci *κρόκον* appellant, Na idem eos *κρόκον* uocant. Crocatio uocorum uocis appellatio. Crucium, quod cruciat. Vnde Luat. Vini insuaue crucium dixit. Crocotinum genus operis pistorum. Crucariae tabernae a uasis potioris cruculicis dictae. Craentes graecales. Enni. Sucantibus gladijs media regione cracentes. Creui modo significat haereditatem adij. modo maior aetate uel census sum. modo dimittam, modo diuisi, quae omnia a duobus uerbis cresco, et cerno ueniunt cuius unius origo ex graeco trahitur, quod illi *κρῆν* dicunt perficere. Creterre uocabulum trahitur a cratere, quod uas est nimum.

Crocothium instrumentum scenarum. Chaos appellat hesiodus confusam quandam ab initio unitatem hiantem, patentemque in profundum, ex eo, quod *χάος* graeci id nos hanc dicimus. Vnde Ianus detracta aspiratione nominatur id, quod fuerit omnium primum. cui primo supplicabant uelut parenti. a quo rerum omnium factum putabant initium. Chenica mensurae genus. Cybium dictum quia eius medium aequae patet in omnes partes, quod genus a geometris *κῦβος* dicitur. Vnde et tessela quadratae *κῦβος*. Hinc et cybios genus piscis, quia piscantes id genus piscium uelut aleam ludant. Cynasos acus, quibus mulieres scalpunt caput. Creperum dubium. unde increpitare dicimus, quia male dicta ferè incerta, et dubia sunt. Crepiculum ornamentum capitis. Id. n. in capitis metu crepitum fiat.

Crocotilum ualde exile. Plau. Extortis talis cum crocotilis cruculicis. Cruculum diminutiuum a cruce. Crines a discretionem dicti, quae graeci *κρόκον* appellant, Na idem eos *κρόκον* uocant. Crocatio uocorum uocis appellatio. Crucium, quod cruciat. Vnde Luat. Vini insuaue crucium dixit. Crocotinum genus operis pistorum. Crucariae tabernae a uasis potioris cruculicis dictae. Craentes graecales. Enni. Sucantibus gladijs media regione cracentes. Creui modo significat haereditatem adij. modo maior aetate uel census sum. modo dimittam, modo diuisi, quae omnia a duobus uerbis cresco, et cerno ueniunt cuius unius origo ex graeco trahitur, quod illi *κρῆν* dicunt perficere. Creterre uocabulum trahitur a cratere, quod uas est nimum.

Craticulum à *græco κρῆτιον* deducitur. Centuria in agris significat ducenta iugera, in re militari centum homines. Centuriatus ager in ducenta iugera definitus. Quia Romulus centenis civibus ducenta iugera tribuit. Centuriata comitia. item curiata dicebantur, quia populus Romanus per centenas turmas diuisus erat. Centenaria cœna dicebantur, in quas lege Licinia non plus centum assibus præter terræ nata impendebantur. id est centum assibus qui erant breues nummi ex ære. Cœna apud antiquos dicebatur, quod nunc est prandium. Vespertina quæ nunc cœnam appellamus. Censioem facere dicebatur censor, cum multam equiti irrogabat. Cœna cula dicitur, ad quæ sacra ascenditur. Centumviri iudicia à centum viris sunt dicta. Nam cum essent Romæ triginta et quinque tribus, quæ et curiæ sunt dictæ terni ex singulis tribubus sunt electi ad iudicandum, qui centumviri appellati sunt, et licet quinque amplius, quæ centum fuerint, tamen quo sacralis nominarentur centumviri sunt dicti. Centaurio medicamentum à Chirone centauro inuentum. Censere nunc significat putare nunc suadere nunc decernere. Censio hastaria dicebatur cum militum multæ nomine ob delictum militare indicebatur, quod hastas daret. Cartholipis genus simiæ, quæ ultimam partem caudæ uillosam habet. Ceruus furiosus. Ceruus, quod κίρῶνα, id est cornua gerat dictus. Cereos saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candidis pauperes locupletes cereis utebantur. Celsus ex græco κίλῆς eques dictus. Celeres antiqui dixerunt, quos nunc equites dicimus, à celere interfectore Remo, qui initio à Romulo ipsi præpositus fuit, qui primitus electi fuerunt ex singulis curiis deni, ideoque omnino trecenti fuerunt. Cermalis locus in urbe sic nominatus. Colūna dictæ, quod culmina sustineant. Cernuus caliciamenti genus. Crepidines saxa prominentia. Cloacæ à colluendo dictæ. Clunasimas à clunibus tritis dictas existimant. Crustumina tribus à thuscivum urbe crustumena dicta. Cluadatum dulcæ, et suave dicebatur. Cloelia familia à cloelio Aeneæ cõite est appellata. Clumæ filliculi ordeis. Clutium famosum græci κλυτὸν dicunt. Unde accepta præpositione sit inclutus. In n. sepe augendi causa additamus, ut inuocatum inelamant. Clypeum antiqui ob rotunditatem etiam corium bouis appellarunt, in quo fœdus geborum cum Romanis fuerat descriptum. Classes clypeatas antiqui dixerunt quos nunc exercitus uocamus. Cloelia fossæ à Cloelio duce albanorum dictæ. Claudere et clauis ex græco κλάω καὶ κλῆϊς descendit. cuius rei tutelam penes Portunum esse putabant, qui clauis manu tenere sorgebatur, et deus putabatur esse portarum. Clauis consuetudo erat mulieribus donare ob significandam partus facilitatem. Clauis la quæ græci κλειδοφόρος uocant à breui conclusione est appellata. Clauata dicuntur aut uestimenta clauis intertextæ, aut caliciamenta clauis confixa. Clauis annalis appellatur, qui sorgebatur in parietibus sacrarum ædium per annos singulos ut per eos numerus colligeretur annorum. Classis proanctæ exercitus instructus. Clingere cinere à græco κλέειν dicta manifestum est. Cercopa græci appellant lucrari undique cupientem, quæsi κέρπορα, quem nos quoque lucrionem uocamus. Classici testes dicebantur, qui signandis testamentis adhibebantur. Commenta culum genus uirgulæ quæ, in sacrificiis utebantur. Ceruaria ouis dicitur, quæ pro ærua imolabatur. Crepori lupercos dicebant à crepitu pellicularum, quæ faciunt uerberantes. Mos enim erat Romanis in lupercalibus nudos discurre, et pellibus obuias quasque foeminas ferire. Condere componere. Cincia locus romæ ubi Cincorum monumentum fuit. Capital linteam quoddam, quo in sacrificiis utebantur.

Castrensi corona donabatur, qui primus hostium castra pugnam introisset. cui insigne erat ex auro uallum. Colliniaris porcus dicitur, qui cibo permisso, et collusione nutritur. Cognitor est qui litem alterius suscipit coram ab eo, cui datus est. procurator autem absentis nomine author fit. Claudia na tonitrua appellabantur, quia Claudius pul. instituit, ut ludis post scenam factis lapidum collectus ita fieret, ut ueri tonitrus similitudinem imitaretur. nam antea leues admodum, et parui sonitus fiebant, cum clauis et lapides in labrum æneum conijcerentur. Cæsones appellantur ex utero matris execti. Cæsar quod est cognomen Iuliorum à cæsare dictus est, quia scilicet cum cæsare natus est. Capsit prehēderit. Capreoli uinum, ancinnu itorti quia ad locum capiendum tendunt appellati. Capillatam uel capillarem arborem dicebant in qua capillum tonsuram suspendebant. Contestari litem dicitur duo, aut plures aduersarij, quod ordinato iudicio utraq; pars dicere solet testes citare. Cauuare hostiæ dicebantur, quod cauuaræ. i. pars hostiæ cauda tenus diceretur et ponebatur in sacrificio pro collegio pontificum quinto quoque anno. Confectus dicebatur, quæ cum omni factu adhibebatur ad sacrificium. Conclauata dicebantur, quæ sub eadem erant clauis. Colossus à Cæleto artifice. à quo formatus est dictus. Fuit enim apud Rhodum in insulam statua solis alta pedes centum et quinquaginta. Codeta appellatur ager trans tyberim, quod in eo uirgulta nascuntur ad caudam equinarum similitudinem. Censui à censendo agri proprie appellantur, qui et emi, et uenire iure civili possunt. Comedam bona sua consumentem antiqui dixerunt Comedonis, qui, ut supra bona, sua consumit. Censores dicti, quod rem suam quisque tanti aestimare solitus sit, quantum illi censuerint. Consilium Ennius pro contigere posuit. Claritudinem claritatem. Casus dicimus non modo ea, quæ fortuna hominibus accidunt, sed etiam uocabulorum formas, quia in aliam, atque aliam aduunt effigiem Catachresin tropum nos abusione dicimus cum alienis abutimur perinde, ac si proprijs cum propria deficiunt. Coquum et pistorem apud antiquos eundem fuisse accepimus. Neuius uocatus inquit edit Neptunum, Venerem, Cererem. si significat per Cererem, panem, per Neptunum pisces, et per Venerem holera. Cannensem cursorem Titinius pro pistore dixit. Collatum uentrem magnum, et turgidum dixit Plautus. quia in eum omnia edulia congeruntur. Conuexum est ex omni parte declinatum qualis est natura cœli, quod ex omni parte ad terram uersus declinatum est. Calicatus calce politis. Consecerunt una fecerunt. Crebrisuro apud Ennium significat uallum crebris suris. id est palis munitum. Cyprio boui murendam Ennius sota dico uersu cum dixit, si significat id, quod solet fieri in insula cyprio, in qua boues humano stercore pasuntur. Idem cum dicit propter stagna ubi lanigerum genus piscibus pasatur, esse paludem demonstrat in qua nascuntur pisces similes ranunculis, quos oues confectatæ edunt. Conponsor coniurator. Canturnus nomen loci. Centena pondo dicebant antiqui referentes ad libram. Cæpiam futurum tempus ab eo, quod est cæpi. Cato, Cæpiam seditiosa uerba loqui. Inuenitur quoque apud maiores, et infiniti modi cæpere. Concaonem antiqui masculino genere posuere. Cognium sacra eadem ratione dicitur qua dictu sacra, et perspectu, et factu sacra. Contagionem esse diandam non contagium. Clutelle dicuntur non tantum hæ quibus sarcinæ colligatæ mulis portantur, sed etiam locus Romæ propter similitudinem, et in uia flaminia loca quædam deuexa subinde et accliuia. est etiam tormenti genus eodem nomine appellatum. Cloacæ flumen dixit Cato pro cloacæ

earum omnium colluie. Compluries à compluribus significat sepe. Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Citeria appellabatur effigies quaedam arguta & loquax videri oculi gratia, quæ in pompa uehi solita sit. Cato in M. Cæciliū, Quid ego cum illo disertem amplius, quem ego deniq; credo in pompa uecturatum ire ludis pro cetera, atq; cum spectatoribus sermocinaturū. Curionem agnum Plautus pro macro posuit, quasi cura macruisset. Coniecto interpres somniorum. Compare pro comperere dixerunt antiqui. Comparit Terentius pro comperit posuit. Creduas credas. Plautus, ipse nec amat, nec tu creduas, Corius apud antiquos masculino genere dicebatur. Plau. Iam tibi tuis meritis crassus corius reddidit. Pari modo diuerso genere dicebant, hæc lucus, hæc metus, hæc amnis, hic frons. Collus quoq; masculine dixerunt est enim genus tormenti è corio. Crumina sacali genus. Plautus, Dij bene uortant te, ne crumina miruerint triginta minæ. Corinthienfes ex eo dici cæperunt, ex quo coloni corinthum sunt deducti, qui ante corinthej sunt dicti, quam consuetudine seruamus etiam cum romanenfes, & hispanenfes, & sicilienses negotiatores dicimus, qui in alienis ciuitatibus negotiantur. Cautioem dicebant, quam modo dicimus cautionem. Consuetionem Plautus pro consuetudine dixit. Corculum à corde dicebant antiqui solertem, et acutum. Plau. in cassi. Ego sum liber meum corculum melliculum uerculum. Cassinam fabulam. Plau. inscripsit ab ancillæ nomine Cassina, quam amari à sene introduxit. Coniuola occulta. Cogitatio ad uerbaliter pro cogitate. Clientem pro cliente Plau. dixit. Comædite figuratum à comædo. Plau. Euge euge adfististi, & dulce, & comædite. Capulus & manubrium gladij uocatur, & id quo mortui efferruntur utrunq; à capiendo dictū, sanè à capulo fit capularis. Cælassus cælauesis. Custoditio est opera ad custodiendum quid sumpta. Citior comparatiuum à cito. Plau. nullam ego rem citiorem apud homines esse, q̄ sumam reor. Clunes masculine. Plau. Quasi lupus ab armis ualeo, clunes in fractos fero. Coquitare pro coctitare. id est frequenter coquere Plau. posuit. Canitudinem pro canitie. Plau. Stultus est aduersus ætatem & capitis canitudinem. Conrusparsi conquirere Plau. conruspare tua consilia in pectore. Cæciliant cæcis proximi sunt oculorum acie obtusa. Plau. nun nam mihi oculi cæciliant, est ne hic noster Herminio. Cadere à cædendo dictum. Conapilauisti dictum à nauo pro corrupuisti, & inuoluisti. Claua teli genus, quæ hercules utebatur. Calones militum serui, dicti quia ligneas clauas gerebantur, græci ναῖα uocant. Is quoq; qui huiusmodi telo utitur clauator appellatur. Consiptum apud Ennium pro conscriptum reperitur. Curionia sacra, quæ in curijs fiebant. Corpulentis Ennius pro magnis dixit, nos corpulentum dicimus corporis obesi hominem. Conliatrix dicitur, quæ uirgines conliat uxores, & uxoribus uiros. Conuentio conditio dicebatur cum primus sermo de nuptiis, et earum conditione habebatur. Conceptiua feriæ festi dicebantur, quæ in certis diebus obseruabantur quotannis, ut sementiæ cõpitiuæ. Celibari hasta caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris stetit abieci, ovisq; ut quemamodum illa coniuncta fuerit cum corpore gladiatoris, sic ipsa cum uiro sit, uel quia matronæ Iunonis curretis in tutela sint, quæ ita appellabatur à ferenda hasta, quæ lingua sabinorum curis dicitur, uel quod fortes uiros genitur as omninetur uel quod nuptiali iure imperio uiri subijatur nubens, quia hasta summa armorū, & imperij est. Quam ob causam uiri fortes ea donantur. & captiui sub eadem ueniunt quas græci δὲ πικρῶτος καὶ δὲ πικρῶτος uocant. Cingulo noua nuptia præangebatur,

quod uir in lecto soluebat factum ex lana ouis, ut sicut illa in glomos sublata coniuncta inter se sit, sic uir suus secū cinctus, uinctusq; esset. Hunc hercolaneo nodo uinctum uir soluit omnibus gratia, ut sic ipse felix sit in suscipiendis liberis, ut fuit hercules qui LXX liberos reliquit. Camelis uirginitibus supplicare nuptiæ solitæ erant. Cinxia Iunonis nomen sanctum habebatur in nuptiis, quod initio coniugij solutio erat anguli, quo noua nuptia erat cincta. Cumeram uocabant antiqui uas quoddam quod oportet in nuptiis ferebat, in quo erant nubentis utensilia, quod & amillum dicebat, eo quod sacrorum ministrum uirginitatis appellabant. Comptus idest ornatus à græco descendit apud quos uos uir dicitur comere. & uos uiros, quod apud nos comis. & comæ dicitur capilli cum aliqua cura compositi. Corolla diminutiuum est à corona. corollam noua nupta de floribus uerbis à se lectis sub amiculo ferebat. Cupressi mortuorum domibus ponebantur ideo, quia huius generis arbor ex cæsa non renascitur, sicut ex mortuo nihil iam est sperandum, quæ ob causam in tutela ditis patris esse putabatur. Curiales flamines curiarum sacerdotes. Cypariisæ appellatur acies quæ à igne, quæ nocte apparere solent ad similitudinem cupressi. Conquirere deputare. Carnificis loco habebatur is, quæ se uulnerasset, ut moreretur. Capita deorum appellabatur fasci culi facti de uerbis. Consiptus clauis præfixum. Corniscariū duarū locis erat tras tyberi cornibus dicitur, q̄ in Iunonis tutela esse putabatur. Cælestia auguria uocant, cū fulminat aut tonat. Caduca auspicia dicitur, cū aliqd in templo exidit ueluti uirgæ manu. Cluina auspicia dicebat, quæ aliqd fieri prohibebat. oia. n. difficilia cluina uocabat. uirgæ cluina loca ardua. Curiales mensæ, i quibus imolabatur iunoni, quæ curis est appellata. Cõtrarij æs graue æs. Ceteri iuralia iudicia, quæ centuiri iudicabāt. Circū lūm ius prædiorū. cubam sabinu uocat eā, quæ militares lecticæ. uirgæ uidetur deriuata esse cubiculū. condicere est dicendo denuntiare. cõmentata uirgæ, quas flamines portant pgentes ad sacrificiū, ut à se hoies amoueāt. cõsta mola genus sacrificij, q̄ uestales uirgines faciebāt. culigna uas uinariū à græco dicta, q̄ illi dicitur cylvia. cincta flaminica ueste uelata. captus locus dicitur ad sacrificandum legitime cõstitutus. capralia appellatur ager, qui uulgo ad capræ paludes dici solet. canephora mulier appellatur, quæ fert canum. idest qualium, quod est est cistæ genus. contignum frustum carnis cum septem costis demptū conauditum cõaudium sicut coagustatum dicitur. censio æstimatio. unde censores. corda frumenta, quæ sero maturo resunt, ut foenum cordum. consentia sacra, quæ ex multorum consensu sunt statuta. culina uocatur locus, i quo epulæ in funere cõburūtur. calparij uinum nouum, quod ex dolio demitur sacrificij causa ante, quam gustetur. Ioui enim prius sua uina libabant, quæ appellabant festa uinalia.

50 Cicatrice cicatricem inducere. Comperere lucum est lucum suis finibus cohibere. Commugento conuocatio. Capitarium est, quod capi potest. Conquirere coercere. uel constringere. Capitalis lucus ubi siquid uiolatum est, caput uiolatoris expiatur. Cloacare inquinare. Vnde & cloacæ dictæ. Conregione è regione. Conditio in diem certum eius rei. quæ agitur denuntiatio. Cubans auspiciatur, qui in lecto querit augurium. Concio conuentus dicta, quasi conuocatio. Cogitatio dicta uelut coagitatio, idest longæ eiusdem rei agitatio in eadem mora consilij explicandi.

60 Clam à clambus dictum quod his, quæ calare uolumus claudimus. Cælla, quod ea calentur, quæ uolumus esse occulte Ciere nominare.

SEXTI POMPEII FESTI ANTIQVITA-
TVM ROMANA. LIBER QVARTVS.

Dico cum pro puto ponimus ex græco deduci-
tur, quod illi dicunt δῶν. Duplionem anti-
qui dicebant, quod nos duplum. uenit autem
à græco δυπλόν. Diuensus dicebatur cũ
altero. id est cum filio census. Diuis duas ha-
bet significationes. Nam & pro dijs ponebatur, & pro dederis.
Diuidens hostia bidens. Duellum bellum uidelicet, quod dua-
bus partibus de uictoria contendentibus dimicatur. Inde &
perduellis, qui pertinaciter retinet bellum. Duonum bonũ.
Duplatis duplicatis Duodeni gigni dicendi consuetudinem
à græcis traxisse uidentur qui sic enuntiant δυοξήνησι
Dumosa frondosa. Dubiat dubitat. Dubenus apud anti-
quos dicebatur qui nunc dominus. Dufumo in loco apud
Liuium significat dumosum locum. antiqui enim interfere-
bant litteram. & dicebant cōmittere pro committere. et cas-
mone pro camene. Dumecta antiqui, quasi dumicata appel-
labant, quæ nos duneta. Domus à græco uenit δῶμος
Dracones dicti ἀπό τοῦ δράκοντος. quod est uidere. clarissi-
mam enim dicuntur habere oculorum aciem, quæ ex causa in-
cubantes eos thesauris custodiæ causa finxerunt antiqui. Iōq;
Aesculapio attribuitur, quod uigilantissimi generis putan-
tur. quæ res medicinæ maxime necessaria est. Dici mos erat
romanis in omnibus sacrificijs, precibusq; populo Roma. qui-
ritibusq; quod est crenensibus. quæ ciuitas sabinorum potentis-
sima fuit. Dalium supinum ait esse Aurelius alius stul-
tum. osorum quoque lingua significat insanum. Sanera uero
dia putat ipsum quem græci δειδιουor id est propter eius
fatum quæ misereri debeat. Daps apud antiquos di-
cebat res diuina, quæ fiebat aut hyberna semente, aut uerna.
quod uocabulum ex græco deducitur apud quos id genus epu-
larum δαΐς dicitur. Itaq; & dapaticæ se acceptos antiqui
dicebant significantes magnificæ. & dapaticum negotiũ am-
plum, ac magnificum. Dædalum à uarietate rerum, ar-
tificiorumq; dictam esse apud Lucretium terram apud Enni-
um minernam apud Virgilium Ciræen facile est intelligere
cum græce δαΐδαλον significat uariare.
Danium sacrificium, quod fiebat in operto in honore deæ bo-
næ dictum à contrarietate, quod minime esset δανόσιον
id est publicum dea quoque ipsa δῶμια. & sacerdos eius
δῶμια appellabatur. Dacrimas pro lacrymas Liuus
sæpe posuit, nimirum, quod græci appellant δάκρυα.
Item dauia, quæ lautia dicimus dantur legatis hospitij gra-
tia. Danunt dant. Dasi dari Danistæ foeneratores.
Dagnades sunt uiuum genus, quas ægyptij interpotandum
cum coronis deuicare soliti sunt, quæ uelicando, morsicandoq;
& canturiendo assidue non patiuntur dormire potantes.
Daunia a pulia appellatur à Dauino illiricæ gentis claro ui-
ro, qui eam propter domesticam seditionem excedens patria oc-
cipuit. Dorsum dictum, quod pars ea corporis de uera
sit deorsum Donum ex græco est, quod illi uocant δῶρον
Donaticæ coronæ dictæ, quod his uictores in ludis donaban-
tur, quæ postea magnificentiæ causa institutæ sunt super modũ
aptarum capitis. quali amplitudine fiunt cum lares ornantur.
Dote manifestum est ex græco esse. nam δῶρον
dicitur apud eos dare. Doliola, locus in urbe sic uocatus quæ
inuadentibus gallis senonibus urbem sacra in eodem loco do-
liolis reposita fuerunt, quæ de causa in eodem loco ne despuere
quidem alicui licebat. Doli uocabulum nunc tantum in
malis utimur apud antiquos autem etiam in bonis rebus ute-

bantur. unde adhuc dicimus sine dolo malo, nimirum, quia so-
lebat dici & bonus. Dirus dei ira natus. Derogare est
proprie, cum quid ex lege uetere quo munus fiat sanatur lege
nova. derogare ergo detrudere est. Dierectum dicebant per
antiphrasin uolentes significare malum diem. Dirigere
apud Plautum inuenitur pro discidere. Dirunciunt depur-
gant. Dirutum ære mulitem dicebant antiqui cui stipendiũ
ignominie causa non erat datum, quod æs diruebatur in fi-
scum non in militis sacculum. Delicata dicebant dijs con-
secrata, quæ nunc dedicata. Vnde adhuc manet delicatus qua-
si luxui dicitur. Dedicare autem proprie est dicendo deferre.
Depuere cadere. Lucilius, palmisq; missellam depuuit
me id est uerberauit me, quod ipsum ex græco est παΐειν
Dedita intelligitur ualde data. Deperire significat ualde
perire. Depis græci appellant pelles nauticas quas nos
uocamus segestria. Demum quod significat post, apud Lini-
um demus legitur Alij demum pro duntaxat posuerunt.
Denicales ferie colebantur cum hominis mortui causa familia
purgabatur. græci enim νεκρῶν mortuum dicunt.
10 Demnatus capite appellabatur qui ciuitate mutatus est & ex
alia familia in aliam adoptatus, & qui liber alteri, mancipio
datus est, et qui in hostiũ potestatem uenit, & cui aqua, igniq;
interdictum est. Diuidiola antiqui dicebant, quæ nunc sunt
castella ex quibus à riuo communi aquam quisq; in suum fan-
dum ducit. Desui dicebant antiqui ut de amare deperire
significantes omnem fructum percipere. Diuidiam dis-
cordiam. Deuersus dicebant deorsum uersus. Deinceps
qui deinde cepit, ut princeps qui primum cepit.
Deus dictus est, quod ei nihil desit, uel quia omnia commo-
da hominibus dat, siue à græco δῖος quod significat me-
tum, eo qd hominibus metus sit, sed magis constat id uocabulum
ex græco δῖος esse dictum aspiratione dempta, qui mos
antiquis nostris frequens erat. Diu antiqui ex græco ap-
pellabant, ut à deo ortum, & diurnum sub cælo lumen ἀπό
τοῦ δῖος. Vnde adhuc sub dijs fieri dicimus qd non sit sub te-
cto, & interdiu cui contrarium est noctu. Deuitare ualde
uitare, Demagis pro minus antiqui dicebant. Denariæ
cerimonie dicebantur, & tricenariæ quibus sacra aditurus
decem continuis rebus uel XXX certis quibusdam rebus ca-
rendum erat. Decrepitus est desperatus. Creperiam uita
ut crepusculum extremum diei tempus. Siue decrepitus di-
ctus quia propter senectutem nec mouere se nec ullum ficere
potest crepitum. Decumanus appellatur limes, qui sit ab or-
tu solis ad occasum. Alter ex transverso currēs appellatur car-
do. Decumana ona dicuntur, et decumani fluctus quia sunt
magna. nam & ouum decimum maius nascitur. & fluctus de-
cimus fieri maximus dicitur. Deprehensa dicitur genus nuli-
taris animaduersionis castigatione maior ignominia minor.
Decima quæq; ueteres dijs suis offerebant. Decuriones appellan-
tur qui denis eqnibus præfunt. Depolitũ pfectum, quia oēs
perfectiones antig politiones appellabāt. Degunere degusta-
re. Decures decuriones. Depubẽ porcum lactantem, qui
prohibitus sit pubes fieri. Decotes toga detrita. Dictynna dia-
na, quam esse lunam putabant, dicta quod fulgore suo noctu o-
mnia ostendat. Deblactere est stulte loqui. Nam βλάνας
stultos appellant græci. Dicearchia uocabatur, quæ nunc
puteoli, quod ea ciuitas quondam in stultissime regebatur.
Demoe apud atticos sunt, ut apud nos pagi. Dicæ pro di-
cam antiqui posuere. Decernina dicuntur, quæ decerpun-
tur purgandi causa. Disertiones diuisiones patrimoniorum
inter consortes. Dispensatores dicti, qui æs pensantes ex pen-
debant. non adnumerabant. hinc deducuntur expensa siue di-

spensata uel compensata. Item compendium dispendium assipondium dupondium. Dispersere est proprie pecus a pastione deducere, ut compescere una pastere, & in uno loco continere. Despretus ualde spretus. Desuare desinere. Disfulcus porcus dicitur, cum in ceruice fetas diuidit. Disertus a differendo dicitur. Dignorant signa imponunt, ut fieri solet in pecoribus, Disertim pro diserte antiqui dixerunt. Distisum & pertisum dicebant, quod nunc distisum & pertisum. Delubrum dicebant sustem delibratum, hoc est decoratum, quem uenerabantur pro deo. Delicia est tignu quod a culmine ad tegulas angulares infimas uersus fastigium collocatur, unde tectum deliciatum & tegulae deliciares. Degeere antiqui posuerunt pro expectare. Deteriae porcae id est maalentae. Deriuare aquam sulco deducere. Delicere ponebant pro dedicare. Deliquium solis a delinquendo dicitur, quod delinquat in cursu suo. Delinquere est praetermittere, quod non oportet praeteriri. Hinc deliquia & delicta. Deliquum apud Plautum significat minus. Detudes esse detentos deminutos. Delaniare est discindere & quasi lanam trahere. unde Lancinia & Lanus dicitur qui pecus discindit. Delapidata lapide strata. Dextans dicitur, quia assistit sextans, quemadmodum duodeuiginti & deunx. Deluit a graeco διαλύω. Delectus militum & is qui significatur amatus a legendo dicti sunt. Deliberare a libella qua quid perpenditur dicitur. Detrectare est male tractare. Dextimum & sinistimum antiqui dixerunt. Dextera auspicia prospera. Dextrarum tibiarum genus est quae dextra tenentur. Dies dicitur, quod diuini sit operis, siue a Ioue eius, ut putabant, rectore, qui graeco ζεύς, διός appellatur, siue quod aer diurnus dehiscat in candorem. Diobola res meretricis dicuntur, quae duobus obolis ducuntur. Diabathra a genus solarum graecanicarum. Deorata perorata. Deactio peractio. Dianus locus dianae sacratus. Diffarreatio genus erat sacrificij, quod inter uirum & mulierem fiebat. dissolutio dicta diffarreatio, quia fiebat farreo libo adhibito. Diuum, quod sub caelo est extra tectum ab Ioue dicebatur. & dialis flamen. & dius heroum aliquis ab Ioue genus ducens. Drefensam detritam, atque detusam. Deinde compositum est ex praepositione & loca significatione. ut exinde proinde subinde, quae item tempus significant. Diox genus piscis frequens in ponto. Deinapem antiqui dicebant proxime, quae capium ut principem primum capium. Diomedis tam pi in Appulia appellantur, qui ei in diuisione regni, quam cum Dauno fecit, cesserunt. Diomedea insula, in qua Diomedes sepultus est excedens Italia. Deponatani senes appellabantur qui sexagenarij de ponte deiciebantur. Desyderare & considerare a syderibus dictum est. Decares decuriones. Deformatum a fomitibus factum, quibus confodi erat solitum lignum. Depeculatus a pecore dicitur, qui enim populum fraudat, peculatus poena tenetur. De cultarent ualde occuparent. Decalcatum calce litum. Diuum fulgur appellabant diurnum, quod putabant Iouis ut nocturnum Summani. Dicaissit dixerit.

SEXTI POMPEII FESTI
LIBER QUINTVS.

ELucum significat languidum, ac semisomnu, uel ut alij uolunt allucinatorem, & nugarum amatore. siue alonem, id est externo uino languentem, quod εἰωρος uocitant graeci. Emerere quod nunc est merari, antiqui accipiebant

pro sumere. Elices sulci aquarij, per quos aqua collecta educitur e liris. Ennam, etiam ne. Elaudare plus, quam nominare. Eleebrae argentariae meretrices, ab eliciendo argento dictae. Electubo eliciam. Enunquam ecquando. Emmissitate adamussim facta. Endoitium initium. Emittum. Empanda paganorum dea. Emem eundem. Elumbum amulso lumbo. Elinguem sine lingua. Elacatena genus salsamenti, quod appellatur uulgo malandrea. Enubro inhihenti. Elix a liquore dicta. Endoplorato implorato, quod est cum quaestione inclamare. Implorare nanque est cum fletu rogare, quod est proprie uapulantis. Endoproinctus in proinctus, significat autem cum ex castris in praelium exitum est, proinctos quasi praecinctos, atque expeditos. Nam apud antiquos togis ininctis pugnasse dicuntur. Emptium militem, mercenarium. Emanapati duobus modis intelliguntur, aut ij qui ex patris iure exierunt, aut ij qui aliorum sunt domini quorum utrunque fit manapatione. Eum antiqui dicebant pro eorum. En pro eum ab eo, quod est is. Egeriae nymphae sacrificabant praegnantem, quod eam putabant faciem conceptum aluum egerere. Escaria mensa quadrata uocatur, in quibus homines epulantur. Anclabris ea, quae in sacrificando dijs anclatur, quod est haeritum, ministraturq; Escat erit. Eapfe eapfa. Euelatum euentilatum. Vnde uelabra quibus frumenta uentilantur. Egens uelut exgens cui ne gens quidem sit reliqua. Euiratio significat id, quod desyderetur, non posse praestari. Plautus, euirauit militiam. Euerrator uocatur, qui accepta hereditate, iure iusta facere defuncto debet, qui si non fecerit, seu quid in ea re turbauerit suo capite luat. id nomen ductum a uerendo. Nam exuerra sunt purgatio quaedam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quae fit per euerritorem certo genere scoparum adhibito, ab extra uerendo dicitur. Egreus & adgreus ex graeco sunt ducta a surgendo, & proficiendo. Vnde & nyctegresia quasi noctisurgium. Ecere iusurandum est, ac si dicitur per cererem, ut caestor aede pol. alij ecere pro eae positum accipiunt. Eamus in graeco εἰωμος. Europam tertiam orbis partem ab Europa Agenorij filia certum e appellari. Sed alij de amore Iouis in taurum uersi narrant. Alij eam a praedonibus raptam. & nauem, quae Iouis tutelam effigiem tauri habuerit, in eam regionem esse delatam. Quidam ob pulchritudinem regionis per simulationem raptae filiae occupatam eam terram ab agnore, & phanibus ferunt. Epolonos dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. Datum autem est his nomen, quod epulas indicandi Ioui, ceterisq; dijs potestatem haberent. Eudicon lineum filum, quod media extremo in clisterio relinquunt, per quod climos emittitur. Euboicum talentum numo graeco septem nullium, & quingentorum cistophorum est, nostro quatuor nullium denarioru. Extrarium ab extraneo sic distinguitur. extrarius est qui extra focum & sacramentum, iusq; sit. extraneus ex aliena terra quasi extraneus. Extra dicta quod ea dijs proficentur, quae maxime extant, eminentq;. Extimum extremum significat ita, ut intimo sit contrarium. Extraneus ex alia terra. Extrericineus quoq; dicitur & qui ante tempus natus, uel potius eiectus est, dicitur autem extrericineus, quod eum mater exterrita alio eiecit. Externus est alienae terrae. Experrectus a corrigendo se uocatus, quod ferè facimus recentes a somno. Expreta antiqui dicebant, quasi ex perina habitata. Excudere pro eudere et incus ipsa a caedendo dicta sunt. Explorare antiquos pro exclamare ufos, sed postea prospicere & certum cognoscere coepit significare. itaque speculator ab

exploratore hoc distat, quod speculator hostilia silētio p̄cipit, explorator pacata clamore cognoscit. Ex papillato brachio exerto, quod cū sit, papilla nudatur. Ex bueres exinteratas, siue exbuæ, quæ exbiberūt, quasi e potæ. Ex dorsua dorsum confringe, aliū exime. Ex fir purgamentū, unde adhuc manet suffio. Ex cadere egredi. Ex peritos i peritos. Ex plenūt ex plēt. Exclutæ, exunniæ. Ex capium qđ ex apia tor, ut p̄ capuū qđ an̄ capitur. Exciet excutiet. Ex patre i locū patētē se dare, siue i spatū se cōferre. Edecamata electa. Ex pectorat ex pectore eijat. Ex p̄ctus ē qđ p̄ se uigilare cōpit. Ex p̄ctus ab alio excitatus, quē solemnus di are ex p̄ctū. Ex adionē urbis a cædēdo dictā māi festū est. Effusa elocuta. Ex porgere porrō agere ex porrigere. Ex agogen euectionē. Exoletus qđ adoleſcere. i. crescere de ſijt. Ex anclare exhaurire. Examē ē qđ æquamētū, qđ iudiciū inuestigatio, qđ apū congregatio, uel locustarū. Ex amissim regulariter. amissis. n. regula fabrōrū ē. uel ut aliū uolūt ferramētū, quo i poliedo utūtur. Ex gregiæ e gregiæ. i. e. gregē lectæ. Exugētes, exprimētes. Exodiū exitum. Exoriri surgere. Exunniæ ab exuēdo dictæ. Exeratus qđ militū copia dicitur. qđ homo multis negotiis exercitatus, sed ſu p̄ius quarti ordinis, hoc ſecūdi est. Exomides sunt comici uestitus. exertis hūeris. Exiles qđ illa a tenuitate inarum, quas græci i chartis ita appellāt, uidentur esse dicta. Exiliat cā, quæ aduersus exulē agitur. Exitiū antiq̄ ponebant pro exitu. nūc exitū pessimū exitū dicitur. Exeraret sarcinet. Exeraonē exerati dicebant antiq̄. Exeracionē exerati ti. itē exeracionē exeratiſsimū sicut ab exeracato exeracatio nē exeracatiſsimū. Ex ſuti ex ſuſi, ut merat pro mersat. Ef ſiri, qđ effata a ſando, qđ i p̄sum ex græco qđ uui dico. Equa ludi, quos Romulus marti iſtuit p̄ equorū cursum, qđ cā po martio exercebātur. Ex grine i uſurā dū p̄ Quirinum. Equeſtre æs, qđ ægti dabatur. Equare antiq̄ dicebāt equū publicū mereri. Equus Marti i molabatur, qđ p̄ eius effigie tronani capti ſunt, uel qđ eo genere aialis mars delectari putaretur. Equo uehi flammī diali nō licebat, ne ſi lōgus di gre deretur, sacra ne gligerentur. Ex i ſulabat exerebat. i. ſulas enī ſacerdotū ſilamēta uocabāt. Ex iſtūmare dictū ab aſtmanōe. Exrogare ē ex lege uetere aliqđ eximere p̄ nouā legē. Eximū i de dia cōp̄tū, qđ i ſacrificiis optimū pecus ē gregē eximebatur, uel qđ primū erat natū. Exēplū est qđ ſequamur, aut uitemus. Exēplar ex quo ſimile faciāmus. Il lud a iō aſtmanur, iſtud oculis cōſpiciatur. Exhaustant effē rūt. Exim metri cā dicitur pro exide. Exeſto extra eſto. ſi u. n. lictor i qbus dā ſacris clamabat, hoſti: uictus, mulier uirgo exeſto. ſ. i. teſſe prohibebatur. Epulares appellabātur, qui i quibus dā ludis nocte epulabātur. Epithliū trabs quæ ſu p̄ colūnas ponitur. Epicus nomē cuiusdam fabri qui equū dureū fecit. Epicrocū genus amuli croco tinctum tenue qđ pluadū. Epulā antiqui etiam ſingulariter poſuere. Epulima genus niſiſſimi unguētū. Erectū qđ ſit iter cō ſortes, ut i libris legū romanarū legitur. Erectū a cōercedo dictū, unde qđ herasundæ qđ herasū. Citū autē uocatū est a cō endo. Ederā flammī diali, neq; t̄gere, neq; noi are ſis erat pro eo qđ edera uinat ad quodcūq; ſe applicat. Sed ne a nūlū quidē gerere ei licebat ſolidū, aut aliquem i ſe habere nodū. Edeatra qđ p̄æſunt regis epulis. dicti a π̄δ̄ τ̄ων i d̄ro. mā r̄ar. Eruiū qđ eruiia a græco ſunt dicta, qđ illi eruiū ὄρο ſos eruiia i p̄ſi uor appellāt. Ergo correptū ſignificat idē, qđ apud græcos ovr producte, idē qđ ἀπ̄iv, hoc est gratia, cū ſcilicet gratia intelligitur pro cauſa. Sed illud ſuperius etiā ſine exemplū notū est, hoc i ferius ſic ſumitur, cum

dicitur de aliquo, ſtatua donatus est honoris, uirtutisq; ergo, id est honoris, uirtutisq; cauſa. Eritudo ſeruitudo. Erugere ſemel factū ſignificat, qđ eructare ſæpius. illud enī p̄fecte formæ ē, hoc frequētatiuæ. Erebuū Vir. iterdū obſcuritatē quā dā eſſe deſcribit apud i feros, cū ait. imas erebi deſcendit ad umbras. Interdū ſi uemē eiusdē loca dicēs qđ magnos erebi trāſnaumus amnes. V arro uero erebo natā noctē ait. Vnde est qđ illud, erebo creata ſuſcis crinibus nox te inuocō. Effuſilatum exertum, quod ſcilicet omnes exerto brachio ſint. Ex ſilati id est extra uestimentum ſilo contextum.

SEXTI POMPEII FESTI ANTIQVITATVM ROMANARVM LIBER VI.

Fornacalia sacra erant cū ſu in fornacalis torrebant. Fornicæ oppidū appellatur ex græco, uelut ornicæ, qđ circa id crebra ſtationes, ut æq; erat, unde proficiſcebātur nauigaturi. Forma ſignificat modo ſi ac cuiusq; rei, modo calidā, ut cū exta, quæ datur de forma appellatur. Et Cato ait de quodā ædificio a ſtate frigidō, hyeme formido. Itē forma appellatur pulſiliaca ex melle. Fordicijs boues fordæ id est grauidæ i molabātur, dictæ a foetu. Fœdus appellatū ab eo, qđ i paci ſcēdo ſœde hoſtia ne cretetur. Virgilius, qđ caſa iugebāt ſœde ra porat, uel qđ i ſœdere iterponatur fides. Forapes dicitur, qđ huſ forma id est calida rapiuntur. Forbeā antiq̄ omne genus abi appellabāt, quā græci φορβιρ uocāt. Fœdū antiq̄ dicebāt pro hædo, ſolus pro holere, foſtē pro hoſte, foſtā pro hoſta. Furuū nigruū, uel atrū. hic dicta furuus, ſuria, funus, ſuligo, ſulguſ, ſunus. Fodare, fodere. Forctes frugi, qđ bonus, ſiue ualidus. Forū ſex modis itelligitur. Prio negotiationis locus, ut forū flammū. forū iuliuū ab eorū nom nibus, qđ ea fora cōſtituēda curarūt, qđ etiā i locis priuatis, qđ in uis, qđ i agris fieri ſolet. Alio i quo iudicia fieri, cū populo agi. cōacones haberi ſolēt. Tertio cū is, qđ prouiciæ p̄æſt, forū agere dicitur, cū ciuitates uocat, qđ de cōtrouerſijs eorū cō gno ſat. Quarto cū id forū antiq̄ appellabāt, qđ nūc ueſtibuū dia ſolet. Quinto locus i nauis, ſed tū maſculini generis eſt, qđ plurale. Sexto fori ſi gnificat arcēſia ſpectacula, ex qbus etiā minores ſorulos dicitur. Inde qđ forare, foras dare, qđ fores, qđ foras qđ foreculæ. i. hoſtola dicitur. Fons a fundēdo dicitur. Fomites ſunt aſſilæ ex arboribus, dū cæduntur ex cuſ ſæ, dictæ, qđ i eo opere occupati abis, potūq; cō ſuētur. At Opi lius aduſtas iā uites uocari exiſtmat fomites. Alij uocari putāt ſantillas, quæ ex ferro cā dēti malleis excutuntur. dictæ autē ita, qđ i igni ſunt cō ſote. pari mō aſſilæ, quæ ſunt ſe curibus excuſſæ. Fontinalia fontū ſacra. unde qđ Romæ fontinalis porta. Foliū a græco uenit, qđ illi dicūt φύλλον, ſed id p̄ unū. l. qđ antiq̄ nō ggemabāt cō ſonātēz. Focis fomēta ſo callationes foculi a ſouēdo. i. caleſciēdo dicta ſunt. Follicu lare appellatur pars remi, qđ folliculo ē lecta, a quo uita folli cularis. Ferētarij auxiliare in bello, a ferēdo auxilio dicti. uel qđ fundis, qđ lapidibus pu gnabāt, quæ tela feruntur, nō tē nēur, ita appellati. Firclū genus libi dictū, qđ crebrius ad ſacra ſerebatur, nec ſine ſtruce altero genere libi, quæ q̄ affre bāt ſtrufētarij appellabātur. Feralia dijs manibus ſacra ta feſta a ferēdis epulis. uel a ferendis pecidibus appellata. Feria a ferēdis uictimis appellata. Februarius menſis dictus, qđ tū. i. extremo mēſe a ni populus februaretur. i. luſtra retur ac purgaretur, uel a iunone februar, quā aliū februarē, Romāi februli uocāt, qđ i p̄ſi eo mēſe ſacra fiebāt, eiūſq; feræ

erāt lupalia, quo die mulieres februabatur à lupis amiculo
Iunonis. i. pelle capria. quā ob cām is quoq; dies februus appel-
labatur. Quæcūq; deniq; purgamentū causa in quibusq; sacrifici-
cijs adhibentur, februa appellatur. Id uero qd purgatur dicitur
februatū. Fescenim uersus q canebatur in nuptijs ex urbe fescen-
nina dicuntur allati, siue ideo dicti, qd fascinū putantur arcerē.

Fœnus & fœneratores & lex de credito pecunia, Fœnebris,
à fœni dicta, qd crediti numi alios pariāt. ut apud grecos ea-
dē res rō nos dicitur. fœnū quoq; pratorū ab hac causa est
appellatū, quādo id ipsum manēs quotānis nouū parit. Vnde
etiam fœstua uocata est. Filicata patera dicta, qd ad filicis
herbæ speciem sit cœlata. Fescinae uocabantur, qd depellere fā-
scinam credebantur. Ferias antiq; festis uocabant, & aliæ
erāt sine die festo, ut nundinæ. aliæ cū festo, ut saturnalia quibus
adiungebantur epulationes ex prouentu fœtus pecorū frugūq;.

Ferire dictum, qd ferientes feruntur. Filiones mali &
nullius usus à filice dicti. Ferus ager incultus. Factio et factio-
sus initio honesta uocabula erant, unde adhuc factiones histrio-
num & quadrigiorū dicuntur. Modo autē noie factiohis se-
ditio & arma uocantur. Fama à fando dicta. sic apud gre-
cos φημι ἀπὸ τῆς φωνῆς. Familia antea in liberis homini-
bus dicebatur, quorū dux & princeps gnīs uocabatur pater, et
mater familie. Vnde familia nobiliū Pompiliorū Valeriorū.
Corneliorū, et Familiares ex eadem familia. postea hoc noie
etiam famuli appellari cœperunt permutata. i. cum. u. litera.

Facessere significat interdū facere, ut est iussū facessint. inter-
dū pro abeat ponitur. paci. Facessite omnes hinc. i. abite. Fa-
cul antiq; dicebāt, & faculter pro facile. unde facultas & diffi-
cultas uidentur dicta. Sed postea facultas morū facta est facul-
tas rerū. Famuletū dicebatur, qd nunc seruitū. Famili-
cosam terrā palustrem uocabant. Famuli origo ab oscis depē-
det, apud quos feruus famel noī abatur, unde et familia uocata.

Fagatal sacellū Iouis, in quo fuit fagus arbor, quæ Iouis sa-
cra habebatur. Foenū, qd nūc fabij dicuntur dicti, qd princeps
gentis eius ex ea natus sit, cum qua Hercules in fouea cōcubuit.
Alij putant eum primum ostendisse quæ admodum urfi et lupi
foues caperentur. Facas antiq; dicebant, ut fides. Fama-
no dicitur. Facem in nuptijs in honorē Cereris præferebant,
aquāq; spargebatur noua nuptia. siue ut casta puraq; ad uirū
ueniret, siue ut ignem atq; aquam cum uiro cōciaret. Fabā
nec tangere nec noi are diali flamini licet, quod ea putatur ad
mortuos pertinere. Nā & lenuribus iacitur laruis, & parenti-
alibus adhibetur sacrificijs, & in flore eius luctus literæ ap-
parere uidentur. Flamē dialis dictus, qd filo assidue uele-
tur, indeq; appellatur flamē, quasi filamē. dialis autem appel-
latur à dio à quo uita dari putabatur hominibus. Famella
diminutiū à fama. Fauiani & Quiniliani appellaban-
tur lupera à Fauio et Quinilio præpositis suis. Fastorum
libri appellantur, in quibus totius anni sit descriptio. fasti enim di-
es festi sunt. Fanum à fauno dictum siue à fando, qd dum
pōtifex maximus dedicat, certa uerba facit. Fastigium edi-
ficij summū. Fauī à fauendo. Fauisæ locum sic appella-
bant, in quo erat aqua inclusa circa templa. Sunt autem qd pu-
tant fauissas esse in capitolio cellis asterisq; similes, ubi repo-
nē erant solita ea, quæ in templo uetustate erant facta inutilia.

Fauenta bonā ominatiōē significat. Nā præcones clamā-
tes, populū sacrificijs fauere iubebant. Fauere. n. est bona fieri,
at uetres poetæ pro silere usi sunt fauere. Falcones dicuntur
quorū digiti pollices in pedibus itro sunt curuati, à similitudine
falas. Farreū genus libi ex farre factū. Falarica genus teli
missile, quo uiuntur ex falis. i. ex locis extructis dimicantes. Fa-
tatur multa fantur. Falæ dictæ ab altitudine à falādo, qd apud

hetrucos significat cœlū. Farfenū uirgulti genus. Fascinū et
fas à fando noi antur. Fartores nomenclatores, qd clam uelut i
fartiret noiā saluatorū in aure cādidati. Farnalia sacra Fu-
rinae, quam deā dicebāt. Farnalles siue furcilla, quibus homines
suspendebant. Fundus dicitur ager, qd planus sit ad simili-
tudinem fundi uasorū. Fundus quoq; dicitur populus esse
rei, quam alienat. hoc est auctor. Futare arguere est. unde
& confutare. Sed Cato hoc pro se pius fuisse posuit. Fuitiles
dicuntur, qui silere tacenda nequeunt, sed ea effundunt. sic &
uasa fictilia à fundendo uocata. Flagratores dicebantur ge-
nus hominum, qd mercede flagris cadebantur. Flustra di-
cuntur cum in mari fluctus non mouentur, quam græca μάλα
uā uocant. Flator tibiç. Flemina dicuntur cum ex la-
bore uitæ sanguis defluit circa talos. Flaminius circas, et uia
flaminia à flammio consule dicta sunt, qd ab amibale interfe-
ctus est ad lacum trajimenum. Flaminia ædes domus Fla-
minis dialis. Flamearij infectores flammæ coloris. Violarij
infectores uolatiij coloris dicuntur. Flumentana porta Ro-
mæ appellata, qd tyberis pte eā fluxisse affirmant. Flameo
armatur nubēs omnis boni causa, qd eo assidue utebatur flami-
nias. i. Flaminis uxor, cui non licebat facere diuortium. Fi-
dusta à fide denoiata, ea quæ maxime fidei erant. Fides ge-
nus citharæ dicta, qd tantū inter se chordæ eius, quantum inter
hoies fides concordent, cuius diminutiuum fiducula est. Fi-
xulas, fibulas. Fissellus casei mollis appetitur, ut catillones
catillorū liquoritores. Fiber genus uespæ quadrupes. Plautus,
Sic me subes quotidie, quasi fiber salicem, quo noie extrema flu-
minum ora appellatur. Vnde & fibras ieanorū, & fimbri-
as uestimentorū diamus. Fratris uxor fratris. Fruola

10 sunt proprie uasa fictilia quassa. Vnde dicta uerba fruola,
quæ minus sunt fide subnixæ. Frater à græco dictus est
φείτωρ, uel qd sit ferē alter. Frontē antiq; masculino gene-
re dixere. Fremium dictum uelut fermentū. Fratilli
uilli sordidi in te petis. Fracibunt displicebunt. Forago
filium, quo textrices diurnum opus distinguunt à forando dictū.

30 Frucnal templum Venere frugū. Fringilla aus dicta
qd frigore cantet et uigeat, unde & frigitare. Fratrare pue-
rorū mammae dicuntur, cū primū tumescunt, qd uelut fratres
pares oriuntur, qd etiam in frumento spicae facere dicuntur.

40 Frigere & frictum à græco uenit φριγείν. Fregella lo-
cus in urbe, in quo ciuitatis felij hospites habitauerunt. Festrā
antiq; dicebant, quam nos fenestram. Firmū à τὸ τεύχεον
τος, quod significat sustenta culū, dictum uidetur. Frausus
erit, fraudē cōmiserit. Faleri oppidū à sale dictū. Æas sal.
Fraxare uigiliam circumire. Floriferum dictum, qd eo die
spicae feruntur ad sacrificiū. Frugamenta à frugibus appel-
lata. Frenderere est frangere. unde & fuba fressa. unde &
dentibus diamus frendere. Formicales forapes dictæ, qd for-
ma capiunt. i. feruētia. Farrago appellatur id, qd ex pluri-
bus sans pabuli causa datur iumentis. Feciales à feriendo di-
cti. apud hos enim belli, pacisq; faciendæ ius est. Feretrius iu-
piter dictus à ferendo, qd pacē ferre putaretur, ex cuius tem-
plo sumebāt scæptrū, p qd iurarent, et lapidē silicē, quo fœdus
ferirent. Femur femoris & fœmen fœminis. Fœnero &
fœneror dia potest. Frux frugis dixerunt antiq; fructū &
fructū. Feroat apud Catonē ferociter agit. Fiuere idē pro fu-
gere. Frunisfor et frunū dicit Cato, nosq; cū adhuc diamus
i frunū, certū est antiquos dixisse frunū. Felices arbores
Cato dixit, quæ fructū ferūt, i felices quæ nō ferūt. Falsus et
falsior cū rgnabiliter dici possint, nō tñ sunt i cōsuetudine. Fu-
rū gētis pluralis à fure. Fucilis falsa dicta autē quasi fucata.
Feria statæ appellabantur, qd certo, statutoq; die obseruaretur.

50 Frucnal templum Venere frugū. Fringilla aus dicta
qd frigore cantet et uigeat, unde & frigitare. Fratrare pue-
rorū mammae dicuntur, cū primū tumescunt, qd uelut fratres
pares oriuntur, qd etiam in frumento spicae facere dicuntur.

40 Frigere & frictum à græco uenit φριγείν. Fregella lo-
cus in urbe, in quo ciuitatis felij hospites habitauerunt. Festrā
antiq; dicebant, quam nos fenestram. Firmū à τὸ τεύχεον
τος, quod significat sustenta culū, dictum uidetur. Frausus
erit, fraudē cōmiserit. Faleri oppidū à sale dictū. Æas sal.
Fraxare uigiliam circumire. Floriferum dictum, qd eo die
spicae feruntur ad sacrificiū. Frugamenta à frugibus appel-
lata. Frenderere est frangere. unde & fuba fressa. unde &
dentibus diamus frendere. Formicales forapes dictæ, qd for-
ma capiunt. i. feruētia. Farrago appellatur id, qd ex pluri-
bus sans pabuli causa datur iumentis. Feciales à feriendo di-
cti. apud hos enim belli, pacisq; faciendæ ius est. Feretrius iu-
piter dictus à ferendo, qd pacē ferre putaretur, ex cuius tem-
plo sumebāt scæptrū, p qd iurarent, et lapidē silicē, quo fœdus
ferirent. Femur femoris & fœmen fœminis. Fœnero &
fœneror dia potest. Frux frugis dixerunt antiq; fructū &
fructū. Feroat apud Catonē ferociter agit. Fiuere idē pro fu-
gere. Frunisfor et frunū dicit Cato, nosq; cū adhuc diamus
i frunū, certū est antiquos dixisse frunū. Felices arbores
Cato dixit, quæ fructū ferūt, i felices quæ nō ferūt. Falsus et
falsior cū rgnabiliter dici possint, nō tñ sunt i cōsuetudine. Fu-
rū gētis pluralis à fure. Fucilis falsa dicta autē quasi fucata.
Feria statæ appellabantur, qd certo, statutoq; die obseruaretur.

60 Frucnal templum Venere frugū. Fringilla aus dicta
qd frigore cantet et uigeat, unde & frigitare. Fratrare pue-
rorū mammae dicuntur, cū primū tumescunt, qd uelut fratres
pares oriuntur, qd etiam in frumento spicae facere dicuntur.

Fuloniā lunonem mulieres colebāt, qđ eā sanguinis fluorem in corpore retinere putabāt. Flameo uestimento Flaminiā utebatur. Dialis uxor ē Iouis sacerdos, cui telum fulminis eodem erat colore. Fulgurium id, qđ est fulmine ictū, qui locus statim fieri putabatur religiosus, qđ cum deus sibi dicasse uideretur. Fanatica dicitur arbor fulmine icta. Fulmen dictum a fluore flammæ. Fulgere prisca pro ferire dicebāt. Vnde fulgur dictū est. Funēores tibiæ dicuntur, cū qui bus in funere cantatur, quas Flamini audire putabant illicitū.

Flaminiū camillus puer dicebatur igneus patrum et matrum qđ flamini diali ad sacrificia præministrabat. antiqui ministros camillos dicebant. Alij dicunt omnes pueros ab antiquis camillos appellatos, sicut habetur i antiquo carmine, cum pater filio de agricultura præciperet hyberno puluere, uerno luto grādiā sarrā camille metes. Flammia dicebatur sacerdotula, quæ flammicæ diali præministrabat, eaq; patrum et matrum erat, id est patrē, matremq; adhuc uiuos habebat. Fiolea palus ficulneus. Flaminiū lictor qui flammī diali sacrōrum causa præsto est. Frequentariū frequentem. Fornacalia feruē istius et sunt sarris torrendi gratia, qđ ad fornacem, quæ in pustrinis erat sacrificiū fieri solebat. Furū bouem, id est ni grū imolabant Saturno. Erenta rj leuis armaturæ pugnatōres. Faustulū porcellū facturū porcorum. Familiaris romanus, priuatus romanus. Fano, qđ fando cōsecratur. Fastis diebus iucūda sari licebat, nefastis quædā nō sari licebat. Fœnus appellatur naturalis terræ fœnus, ob quam causam et numerorum fœnus fœnus est uocatum, et de ea re leges senebres.

SEXTI POMPEII FESTI. LIBER. VII.

GERRÆ crates uimineæ athenienses cum syracusas obsiderent, et crebro gerras possederent, irridentes siculi, gerras clamabant. Vnde factum est, ut gerræ pronus, et contempti dicantur. Genas Ennius palpebras putat, cum dicit hoc uersu. Pandite sultigenas, et corde relinquit somnum. Alij eas partes putant genas dici, quæ sunt sub oculis. Pacu. Genas putat esse quæ barba primū oritur, hoc uersu. Nunc primū opacat flore lanugo genas. Gentilis dicitur et ex eodem genere ortus, et is qui simili nomine appellatur, ut ait Cincius, Gentiles mihi sunt, qui meo nomine appellantur. Gemialis lectus, qui nuptijs sternitur i honore genij, unde et appellatur. Gens ælia appellatur, quæ ex multis familijs cōstituitur. Gerusia curia ab ætatis uocabulo dicta. Genuini dentes qui a genis dependent. Gestus quo indicatur quid geratur præter participiū, qđ a gerendo deducitur. Geniū appellabant deū, qui unum obtineret rerū omnium gerendārū. Ausus genius iquit est deorū filius et parens hominū, ex quo homines gignuntur. propterea genius meus nominatur, quia me genuit. Alij geniū esse putarunt unius cuiusq; loci deum.

Germanus est, qđ arborū surculis nascitur. unde et germani quasi eadem stirpe nati. Gemurfa sub minimo digito pedis tuberculū, quod gemere faciat eum, qui gerat. Cingrire anserū uocis propriū est. Vnde genus quoddā tibiārū exiguarum cingrimæ. Cingriator tibiā. Cingria ex multis obsonijs decerpit. Geniales deos dixerūt aquā terrā i genē aerem. ea enim sunt semina rerū, quæ græcorū alij σοιζεία, alij κοίματα uocant. Duodecim quoq; signa lunā et solē iter hos deos cōputabant. Geniales autem dicti a gerendo, quia plurimum posse putabant, quos postea gerulos appellarunt.

Gnarus cū significet id qđ scius peritus est, tamen inuenimus prognare significare, aperte. Gnephosum obscuro, uidelicet ex græco, qđ est uirgatus. Galli qui uocantur matris magna comites, dicti sunt a flumine, cui nomē ē gello, quia qđ ex eo biberint, in hoc furere capiunt, ut se priuēnt uiriliter parte. Alij putant ideo eos sibi genitalia i adere, quia uoluerint nomen patris, matris uel, ne possint ipsi fieri parentes.

Gnari gemit significat apud Lium narrat. Gnariisse narrasse. Gaius cæcilia est appellata, ut Romam uenit, quæ ante a Tanaquil uocata erat uxor Tarquiniū prisca regi Romanorum, quæ tantæ probitatis fuit, ut id nomen omnis boni causa frequenter nubentes, quam summā assēuerant laudat fuisse. Gallam bibere ac rugas condūcere uentri cū ait Tullius, præmonet parsimonia esse uenā, neq; gula idulgendū uentremq; coartandum. Gaius genus nauigij penē romanum. Galbeum ornamentum genus. Gessit qui subita felicitate exhilaratus nimio corporis motu præter consuetudinem exultat. Gneus et corporis insignis et prænomen a gerendo dicta esse et eapla ex græco γένος apparet.

Ganeum antiqui locum abditum, ac uelut sub terra dixerunt. Teren. Vbi illum quæram? credo abductum i ganem. Garearia a galearum similitudine dicta. Gnius et gnixus a generibus prisca dixerūt. Gnomocognita. Graustellus senior. Plautus qui ē graustellus, qui aduenit, ut puto graustellus a grauitate dictus. Gramæ oculorū sunt uitia, quas alij gramas uocant. Gnoma appellatur genus machinolæ cuiusdam, quo regionis a gri cuiusq; cognosci possunt, quod genus græci dicunt γένος. Grunus terræ collectio minor tumulo. Gracchuris urbis hiberæ regionis dicta a Graccho Sempronio, quæ antea iluris denominabatur.

Græca sacra festa Cereris ex Græcia translata, quæ ob inuentionem Proserpina matronæ colebant, quæ sacra dū non essent matronæ, quæ facerent propter cladem canensem et frequentia lugentium institutum est, ne amplius XXX diebus lugeretur. Gruere dicuntur grues, ut sues grunire. unde tractū est cōgruere, hoc ē cōuenire, quia id genus uolūcrum minime solitū est. Gradus Mars appellatus est a gradiendo i bella ultro, citroq; sine a uibratione hastæ, qđ græci dicunt ἀπαράειν uel ut alij dicunt, quia gramme sit ortus, quod iterpretantur, quia corona grammea in re militari maxime est honorationis.

Grassari antiqui ponebant pro adulari. grassari autem dicuntur latrones uas obsidentes. gra di siquidem ambulare est unde tractum grassari uidelicet ab i petu gradiendi. Gralatores appellabatur pantomimi qui ut in saltatione imitarentur ægyptanas adiectis periculis furchulas habentibus atq; i his superstantes ob similitudinem crurū eius generis gradiebatur utiq; propter difficultatem cōsistēdi. Plau. Vmāres curū ceruū et gralatore gradū. Grauidæ est, quæ tam grauatur cōceptu prægnans, uelut occupata i generando, quod conceperit. Inciens propinqua partu, qđ incitatus sit fœtus eius. Graculi a sono oris uocati, sine a gerendo dicti, quod iacta segetum semina plurimum gerant. uel quod ex oliuetis cubitum se recipientes duas pedibus bacas terram ore ferant. Greces ex græco dia quos illi ὄπλκας solent appellare. Graue as dictum a pondere, quia deni aspes singuli pondo libras efficiebant. denarium ab hoc ipso numero dictū. Sed bello puico populus ro. pressus ære alieno ex singulis assibus librarijs senos feat, qui tātū dē ut illi ualerēt. Itē manu quadrati et bigati a figura cælaturæ dicti. Glomus i sacris crustulum abij figura ex oleo coctum appellatur.

Glos uiri foror a græco γλῶσσο. Gloare et glocidare glocinatū propriū est, cum ouis incubitur sunt. Glutis sub-

actis lenibus teneris. Gluma ordei tuniula dictum, quod glubatur id granum, unde et pecus glubi dicitur, cuius pellis detrahitur. Gliscere crescere est, et gliscera mensa in quibus semper crescebat apparatus. Gliscetes id est crescentes per instructionem epularum scilicet. Glucidatū suave et iucundum, græci etenim κλυδὺν dulcem dicunt. Gloria à græca uoce dicta, hanc enim illi κλοῖος uocant. Gullioce nucum in glandium summa et uiridia putamina. Guttur nium uas ex quo aqua in manus datur, ab eo, quod propter oris angustias guttatim fluit. Gaudium à τὸ εὐχρηστὸν dictū.

Gens dictum putatur à terræ græco uocabulo, quam rivos dicunt. Gannitio canum querula murmuratio. Gessum graue iactum. Gurgustum genus habitationis angustum. à gurgulione dictum. Griænea funis crassus. Grando guttae aquae concretæ solito grandiores.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. VIII.

Herbá do cum ait Plautus, si significat uictū me fiteor quod est antiquæ et pastoralis uitæ indiciū. nam qui in prato cursu aut uiribus contendeant cum superati erant ex eo solo in quo certamen erat, decerpit herbam aduersario tradebant. Heluo

dictus imoderate bona sua consumens ab eluendo qui aspiratur, ut auditis magis exprobetur. fit enim uox imatior.

Heluæca genus ornamenti lidii, dictum à colore boum qui est inter rufum et album, appellaturque heluus. Herma à græcis ponitur pro firmamento. Vnde etiā Mercurij nomen inuentoris, ut putabatur firmæ orationis dictū. Interdū etiā faburrā significat. Here. i. aduerbiū tēporis heri dictū à græco ἧρῆς. Hetta res minimi pretij, quasi hieta, id est hiatus hominis atque osatatio. Alij bullulā dixerunt esse, quæ in coquendo pane solet adsurgere, à qua accipimus rē nullius pretij cū dicimus non hette te ficio. Heres apud antiquos pro domino ponebatur. Hærediū prædiū parvulū. Hecate Diana eadem putabatur et luna et proserpina. Helus et helusa antiqui dicebāt, quæ nūc holus et holera. Herem marteam antiqui accipit hæreditate colebāt quæ à nomine appellabatur hæredū, et esse una ex Martis comitibus putabatur. Heus aduerbiū uocādi à græco ἧεν uenit. Hemona humana hemone hominem dicebant. Hariuga dicebatur hostia, cuius adherentia inspiciebantur exta. Hebes reus acuminis. Helucus ab hiatus et osatatione dictus. Hæmerna ex græco ἡμιον quod est dimidia pars sextarij. Heliconides musæ à monte helicone uocant. Hedera dicta, quod hæreat, siue quæ edita petat, uel quæ id cui adhæserit edat quæ in tutela liberi putabatur esse, quæ ut ille inuenis semper, ita hæc uiret. uel quæ ita omnia, sicut illæ mentes hominum illigat.

Herbilis anser herba pastus, qui gracilior est, quam frumētō altus. Hercules astrologus dictus, quæ eo die se flammis imicat, quo futura erat obscuratio solis. Hernici dicti à saxis, quæ marsi herna dicunt. Histiones dicti, quod primū ex histria uenerint. Hærcus iupiter itra cōseptū domus cuiusque colebatur, quem etiā deū penetralem appellabāt. Hippagnes naues, quibus equi uehuntur, quas græci ἵππαγος dicunt.

Hirapili densorū pilorū homines. Hirquitelli pueri primū ad uirilitem accedentes à libidine scilicet hircorū dicti.

Hira quæ diminutue dicitur hilla, quæ græci dicunt ἱρῆος uox itestnū est quæ ierunū uocant. Hippacare est celeriter animā ducere. ab equi halitu, quæ est supra modū actus. Hilla putat esse quæ grano fabæ adhæret, ex quo nihil et nihilū.

Hirrire ringere, quæ genus uocis est canis rabiose. Hilarodos lasciuus et delicatus carminis cantor. Hyppius, id est equester neptunus dictus est, uel quod pegisus ex eo et pegiside natus sit. uel quæ equulemus, ut putat loco eius superpositus saturno fuerit, quæ pro neptuno deuorat, uel quod tridentis ictu terra equū exacerit, cui ob hoc in illyrico quaternos equos iacebat nono quoque anno in mare. Hippocōū uinū ex insula Coo, dictū ab agro generoso cui nomen est Hippo. Hastæ subijciebāt ea, quæ publicæ uenūdabāt quia signū præcipuū ē hastæ. Nā et Carthaginenses cū bellū uellent, Romā hastā miserūt et Romani fortes uiros sæpe hasta donarūt. Habituudo habitus corporū. Halapata significat omnia mentientē ab eo quæ habet omnia, alin enī græci τὴν πλάττω, id est fallatā dicunt. Habituor pignior. Hostilijs laribus imolabāt, quæ ab his hostes arceri putabāt. Halus pollex pedis scandens super proximū, dictus à saliendo, nā ἅλλομαι græce, latine significat salio. Hæmo cognominatus, quæ in arena putatur inuentus quæ græce hoc nomine ἄμμος appellatur, cui cornua adfinguntur arictis à genere pecoris iter quæ inuentus ē.

Horreū antiq dicebāt farreū à farre. Hostis apud antiquos peregrinus dicebatur, et quæ nūc hostis pduellis. Hostia dicta est ab eo quæ est hostire ferire. Hordiarū es quod pro hordeo equi Romano dabatur. Hostientū beneficij pensatio. Hostiapax hostiū captor. Homentū apud antiquos omnis uilla dicebatur, quæ ibi quæ arma capere possint idē oriretur.

Horētū et forclū pro bono dicebāt. Hamorrhones alij piscatores alij quæ unco cadauera trahūt. Horda prægnās. unde dies quo grauidæ hostiæ imolabātur, hordicia. Honorarios ludos quos et liberalia dicebāt. Hodidocos latro atque obfessor uiarū. Homeleū pilei genus. Hyperionem alij patrem solis, alij ipsum quæ eat super terras, ita appellatū putabāt. Humanū sacrificiū dicebāt, quod mortuū causa fiebat. Hyperborei supra aquilonis flatū habitantes, dicti quæ hmuane uitæ modū excedat uiuendo ultra centesimū annum quasi ὑπερβαίνοντες ὄρον seculi humani. Heluella holera minuta. Hamula parua delubra quasi famula.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER NONVS.

Im ponebāt pro eū à nominatio is. Ianus ianitor. Iussa iura. Iubere ponebatur pro dicere, quæ ualet iterdū pro decernere, ut populus iussit. Iunū mensem dictū putat à Iunone ydē ipsum dicebāt iunonū et iunonalem. Iulius quod eo mense dicitur Iulius natus. Iurgatio iuris actio. Iusti dies dicebātur triginta, cū exeratus esset i peratus et uexillū in arce positū. Iuga auspiciū ē, cū uictū iumentū sterens fecit.

Iubar stella quæ græci appellāt φῶσφορος, hoc ē lucifer, quod splendor eius diffunditur in modū iubar leonis. Iugula stella orion quod aprior sit cæteris, quasi nux iuglady. Iugū sub quo uicti trāsibāt, hoc modo fiebat fixis duabus hastis super eas ligabatur tertia, sub yis uictos disinctos transire cogebāt.

Iugere muli dicitur cum uocem emittunt. Iuges eiusdē iugi pares. unde et cōiuges et seuges. Iubilare est rustica uoce iclamare. Inuentus sacra pro inuenibus sunt i stuta. Iurare flammæ dialis fas nō erat. Inuenalia fingebātur Diæ simulachra, quæ ea ætas fortis ē ad tolerādā uis Diana enī uiarū putabatur dea. Iugarius uicis uictus Romæ, quæ ibi fuerat ara Iunonis iugæ, quæ putabant matrimonio iugere. Illa dicta ab ina quæ pars chartæ ē tenuissima.

Illicat sine dubio. Ianiculū dictū quæ p eū Romā us populus primus

lus primitus transferit in agrum hetruscum. Idulis ouis dicebatur, quae omnibus idibus Ioui mactabatur. Ianual libi genus, quod Iano tantummodo delibatur. Iambi uocantur qui singuli ex profrenio loquebantur. triambi qui terni.

Igitur nunc quidem pro completionis significatione ualet, quae est ergo, sed apud antiquos ponebatur pro ide et postea etum. Irans genus sarcaminis. Irquitallus puer, qui primo uirilitem suam experitur. Iouiste compositum a Ioue et iuste. Ignitabulum ignis receptaculum. Ignia uina uasorum fictilium. Ipsi ipsi neque alij. Iat percussit.

Inspere farinae iacere pulvis. Unde dissipare obsipare, ut cum rustici dicunt obsipa pullis esam. Irnella uasis genus in sacris. Ibi dicitur cum locus semel demonstratur, ibidem cum saepius. Ipsullices bractea i uirilem, muliebremque speciem expressae. Itonida Minerva a loco sic appellata. Irpice: genus rastroorum ferreorum, quod plures habent dentes ad extirpandas herbas in agris. Irpini appellati nomine lupi, quem irpam dicunt samnites: eum enim duces secuti agros occupauere. Ignis ueste si quando interinctus esset, uirgines uerberibus afficiebantur a pontifice, quibus mos erat tabulas felias materiae et diu terebrare quousque exceptum igne cribro aeneo uirgo in aedem ferret. Ignem ex domo flamma efferrum non licebat, nisi diuinae rei gratia. Iadion nomen saeuissimi piratae. Iracundia dicta quod ira incendat.

Italia dicta quod magnos Italos, hoc est boues habeat: uirtu enim itali sunt dicti. Italia ab Italo rege, eadem ab Artelio putatur appellata. Indoles incrementum industria. Indigetis dii, quorum nomina uulgari non licet. Ineptare com sequi. Industrium antiqui dicebant idostrium, quasi quicquid ageret introstrueret. et studeret domi. Indictiuum sanus ad quod per praecognitionem euocabatur. Indepisci ad seque adipsi. Indiges indigetis facta, hoc nomine Aeneas ab Ascanio appellatus est, cum pugnans cum mecentio nusquam apparuisset: in cuius nomine etiam templum construxit. Inquilinus qui eodem colit forum, uel eiusdem loci cultor. In aliae fossae quae in uis sunt ad deducendam aquam siue deriuationes de riuo communi factae. Inatregi machinula, in qua com situebatur in comuio uini amphora, de qua subide deferretur uina. Ita castor, ita me hercules: ut subaudiatur inuuet. In comitari si significat tale comissum facere, pro quo necesse sit in comitum, hoc est in comuentum uenire. Plautus, Quae so ne me comites. Inca incitata. Inchoare uidetur ex graeco originem trahere, quod hesiodus omnium rerum initium esse dixerit chaos. Incepitare arguere comitari. Incomaliahi comparati comendasti. uel ut antiqui per dolu deceperit. Inclutus nobilis clarus. Inceps dei ceptus. Incestus a graeco trahitur. Na illi facinus dicunt aniceston. Incompretum non improbatum.

Inocla dicebantur mulieres plus aequo calamistris usae. Incauillatio per despectum irrisio. Incalationes inuocationes. Incomditum non ordinate compositum. Incuria negligetia.

Incomsit icanderit, sicut icepit iceperit. Incomitem sine comite. Incessere imittere ac iactus uel uerbis petere. Inclamare comitibus et maledictis isectari. Incomorem imasuetum et ferum. Pacuius, reprime incomorem iracundi. Interdum comitum pro sapiente ponitur, ut idem Pacuius, consilium comitum.

Impolitas censores facere dicebantur, cum equiti aequo obnegabant ob equum male curatum. Impages dicuntur quae a fabris in tabulis figuntur, quo firmitus cohaerent a pagendo id est figere. Unde poetae pagere uersus dicuntur, et agricolae pangere platas id est filigere. In non semper abnuntiationem significat, sed interdum eam pro adimendo ponitur, ut inuolando, iclamando, inuocando. Imporator qui porcas in agro facit arando. Por

at autem est iter duos sulcos terra eminens. Impetratum impetratum. Imperato, parato futurum ab imperatio. Improlus uel iprolis qui non dum esset ascriptus in ciuitate. Impelimenta dicebantur. Impulsum, quo aqua in pluit collecta de tecto. Compluum quo de diuersis tectis aqua pluuialis confluit in eundem locum. Impensam stytem aequo sacrum, quod non dum erat pensum. Impescere i laeta segetem pasendi gratia imittere. Impomenta quasi ponimenta, quae post canam mensis in ponebant. Importunum in quo nullum est auxilium, uelut esse solet portus nauigantibus. Imputatum non dum purgatum. putum enim est purum, unde putare uites dicimus, hoc est detrahere quae in pedimento sunt ad fructum. Imbricat tempore pluuiam uidetur significare. Imparentem non parentem, hoc est obedientem, Implorare iclamare ad auxilium inuocare. Impudicus stupratus in pudicus factus. Impos est qui animi sui potens non est, qui animum suum in potestate non habet. Imbarbescere barbatum fieri. Improanctu factum testamentum dicitur, quod miles pugnaturus nunciat praesentibus comilitonibus. Imbutum est, quod cuiuspiam rei succum perbibit, unde isantibus an uelint bibere dicentes, bu syllaba contenti sumus. Impenetrabile cuius ultimum penetra le intrare non licet. Implexum in plicatum, quod graeci in περιπλεγμειον dicunt. In mundo dicebant antiqui cum aliquid in proprio esse uolebat intelligi. Imbrex nomen cuiusdam comitum. Impares tibia numero foraminum discretae. Imparem numerum antiqui prosperiorem hominibus esse crediderunt. Impetrix in petigo. Impiatus sceleratus. Impite in penum facta. Inhibere coniungere, sed melius cohibere.

Inebriae ues quae in augurijs aliquid fieri prohibent, et prorsus omnia icbra appellantur quae tardant uel morantur a gentem. In praeposito significat modo quod non, ut inimicus modo actionem, ut iclamant modo ubi quo tendantur, ut icurrit modo ubi qui sit, ut icambulat. Immunis uacans munere. aliquoties pro inprobo ponitur, ut apud Plautum. Immune est facinus. Inuuium peruiuum. Ineopte eo ipso. Impenium, id est inuuium, id est indulgentem proinde compositae ait uerrius, etq; impunus et inuuius, mihi non satis persuadet. Immolare est mola, id est farre molito et sale hostiam per spersam sacrare.

Initium est principium, sed alijs quo quid incipiat, ut inie appiae porta capena. Alias ex quo quid constat, ut aqua, terra aer. Intecta indiuisa. Iners ignauus uel sine arte. Inigere pecus agere id est munare. Inij ponitur interdum pro concubui. Interdum pro inuenit, ut inijt rationem. Interdum pro introijt, ut Plautus. Inijt te nunquam febris. Inermat armis spoliat. In insula aesculapio facta aedes fuit, quod a groti a medicis aqua maxime sustententur, eiusdem esse tute lae draconem, quod uigilantissimum sit animal. quae res ad tuendam ualetudinem a groti maxima est. canes adhibentur eius templo, quod ijs uberibus canis sit nutritus. bacillum habet nodosum, quod difficultatem significat artis. lauream coronatur.

quod ea arbor plurimorum sit remedium. hinc gallinae imolabantur. Interregnum appellatur spatium temporis, quousque in loco regis mortui alius ordinetur. Intempesam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam fixale noctis horae, quam diei possint intelligi. Tempestatem enim antiqui pro tempore posuere. Intergeruii parietes dicuntur qui inter confines struntur et quasi intergeruntur. Internatio uitae priuatio a nece denominato uocabulo. Interatam flagitatos dicebant antiqui mares qui stuprum passi essent. Interduatum et interatam dicebant antiqui, quod nunc interdum et interim. Intrahere est contumeliam intorquere. Intercedo tempus interceptum,

salicet cum mora est ad capiendum. Instaurari ad instar dictum cum aliquid ad pristinam similitudinem reficitur.

Insulae dictae proprie quae non iunguntur communibus partibus conuicinis, circuitu publico aut privato continguntur, a similitudine uidelicet earum terrarum quae fluminibus, ac mari immittunt, suntque in salo. Instigare inaturre. Insimulare, crimen in aliquem committere. Insuasum appellabatur colorem si milem luto quod fiebat ex fumoso stiliacido. Insitum ab inserendo tractum, sed aliquoties significat impositum. Insequere apud Ennium dicitur, Insequit dixerit. Insignis tam ad laudem, quam ad uituperationem in seculo potest. Inseperum non septum, ponitur tamen pro non edificatum. Insecta non secta, sed aliquoties significat secta. Inspare inuicere, unde fit dissipare.

Insons extra culpam, a quo dicitur morbus quoque existimatur fonticus, quia perpetuo nocet. Inscitia stultitia. Inseffores latrones, quia circa insidientur sedentes. Immanis ferus siue magnus. Imago ab imitatioe dicta. Ingluuius a gula dicta hic et in gluuiosus. Et gluto gula gemitur guttus gutturosus et gurgulio. Immuscolus auis genus, quam alij Regulum, alij ossifragam dicunt. Infindere intercipere interponere.

Inferiae sacrificia quae diis manibus inferiebant. Infetari non fetari. Infectores qui alienum colorem in lanam committunt, offectores qui proprio colori nouum efficiunt. Infrequens appellabatur miles qui abest a signis. Inuoluolus uermiculi genus, qui se inuoluit per pino. Infit inapit, sed diuersae significationis est ab eo quod est fit, nam in fit agentis, fit autem patientis est. Inlicitator emptor. Infitari, non fatari. Inficiari creditum fraudare. Inferium uinum id quod in sacrificando infra patenam labrum ponebatur. Insulae sunt silametae lanca, quibus sacerdotes et hostiae, templaque uelantur. Inlicium uocare antiqui dicebant ad cononem uocare. Incales canales in quos aqua committitur in uis lapide stratis ab eliciendo dictus. In conuentione in conone. Illex producta sequenti syllaba significat quod legi non potest. Illix correpta sequenti syllaba significat in ductorem ab eliciendo. Plautus, Esca est meretrix, lectus illex. Inliterata pax est, quae literis comprehensa non est.

Inlaqueatum alij pro uictu uannum, alij pro soluto. Inustum uadem idoneum sponsorem. Infra classem significatur, quod minore summa, quam centum et uiginti millium aeris cessi sunt. In tercentis uehementer cutius, id est ualde superatus. In fibulati sacrificabant flamines propter usum aeris antiquissimum aeris fibulis. Immustulus ales ex genere aquilarum est, sed minorum uirum, quam aquila, quae uolucris raro et non fere praeterquam uere apparet, quia aestum, algoremque metuit. appellatur autem ita quod subito et inexpectata se immutat. In arculu uirgula erat ex malo punicea incuruata, quam regna sacrificantis in capite gestabat. Inuiges boues qui sub iugo non fuerint.

Insumum pro ualde magnum usus est Plautus. Ircei genus sacrificium in sacrificijs. Incalatiue uocatiue. Indigitatio in precanto. Illicium dicitur, cum populus ad cononem elicitur, id est uocatur, unde collatae regulae per quas aqua in uas desuere potest. Indigitamenta iactamenta uel indicia.

Insignes appellantur boues qui in foemine et in pede album habent quasi insigniti. Internecanum testamentum est propter quod dominus eius necatus est. In crepitato ferito. In crepitare clamare maledicere. Imbealla belli inscientiam.

Iecumanum uictimarium. Inori sine ore. Incalanto inuocanto. Ingens dicitur augendi consuetudine, ut in clamare, inuocare, quia enim gens populi est magnitudo, ingentem per compositionem dicimus, quod significat ualde magnum. In pelle lanata noua nuptia considerare solet, uel propter morem uetustum, quia antiquitus homines pellibus erant induti, uel quod teste

tur lanificij officium se praestaturam uiro.

SEXTI POMPEII FESTI. LIBER. X.

L uacuum Iouem appellabant, quod eum lucas esse causam credebant. Lemnisci, id est fasciola coloris dependentes ex coronis, propterea dicitur, quod antiquissimum fiat genus coronarum lanearum. Lectus dicitur, uel a collectis folijs ad cubitandum, uel quod fatigatos ad se alliciat, uel a graeco λικτωρ.

Lapidem silicem tenebatur iurari per Iouem haec uerba dicentes, si sciam fallo, tu me diespiter salua urbe, arceque bonis eiciat, ut ego hunc lapidem. Lepista genus uasis aquarum.

Legiosammum linteat appellata est, quod samnites in uita tes singuli ad aram uel lintem arcuata non cessuros se romano milium iurauerat. Lenones ab alliciendo adolescentulos appellati. Lethum ab obliuione, quam graeci ληθη uocant dictum. Lemonia tribus a pago lemonio appellata, qui est a porta capena uia latina. Leuir est uxoris meae frater.

Leuia ornamenta tunicarum aurea. Lesbium genus uasis caelati a lesbis inuentum. Legimus aut scriptum, aut oleam glandem uel, et alia quidem et addita praepositione dicimus colligimus deligimus. Lectesia insula dicta a consobrino Aeneae ibidem sepulta. Lictores dicuntur, quod fascis uirgarum ligatos ferunt. hi parentes magistratibus, deliquentibus plagas igerunt. Liber repertor uini, deo sic appellatur, quod uino nullo nisi omnia libere loquantur. Limes obliquus, id est transuersus, unde et limma. Limes in agris, nunc terminus. Limitatus ager est in centurias dimensus.

Librile scapus librae. Librilla appellatur instrumenta belliferae scilicet ad brachij crassitudinem in modum flagellorum loris reuincta. Liberalia liberi festa, quae apud graecos dicitur διουροια. Nemo libera lingua loquimur ludis liberalibus. Limaes uocata a limo appellata. Littum alij solutum deditum deo, quasi uitarum alij, ex graeco a precibus, quas illi litas dicunt. Lixae qui exeratui sequuntur quae stus gratia dicitur, quod extra ordinem sint militum, eisque liceat, quod libuerit, alij eos a licia appellatos dicunt, quod et ille herculem sit fecit, quod dam a liguriendo quaestum.

Lingula per diminutionem linguae dicta, alias a similitudine linguae extera, ut in calcis, alias inferta, id est infra dentes coerata, ut in tibijs. Libella diminutiuum est a libra, Latet decipiendo inducat. Lax etenim frigus est. Lituus appellatus est, quod litu sit testis, est enim genus buciniae in curua, quo qui canerit dicitur liticen. Ennius, inde loci lituus sonitus effundit acutus. Litis caedis dicitur qui eius rei de qua agebat causam amisit. Lyx abundus iter libere ac prolixo faciens. Licenti in pugnando, siue mercando contententes. Liquitur labitur siuit. Lingula genus piscis uel mulier auguratrix. Lancea et licio dicebatur apud antiquos, quia qui furatum ibat quaerere in domo aliena licio cinctus intrabat, lancemque ante oculos tenebat propter matrum familiae, aut uirginum praesentiam.

Lautia epularum magnificentia, alij a lauatiue dictum putant, quia apud antiquos haec elegantiae, quae nunc sunt non erant, et raro aliquis lauabat. Lena sinistra, quam graeci ονωια dicunt, et unde tractum cognomen scaeuola. a lena leuam sinistram, et leuorsum sinistrorsum.

Lacuna aquae collectio a lacu deriuatur, quam alij lamam. alij lustrum dicunt. Lacus in fraudem inducat, id est allicere et lacessere, inde lacus ille lacus delectat oblectat. Lena uestimenti genus habitus duplicis quod appellatur existimatur thysae, quidam

quæ græcè, quæ chlenâ dicunt. **Latomias** ex græco & maxime à syracusanis, quæ Latomias & appellantur & habent ad insulam atæris, ex quibus locis exacti sunt lapides ad extruendam urbem. **Laureati** milites sequebantur carrum triumphantis, ut quasi purgati à cæde humana intrarent urbem. Itaque eandem laurum omnibus suffraginibus adhiberi solitum erat, vel quod medicamento sicissima sit, vel quod omni tempore uret, ut similiter respu. floreat. **Lauerniones** fures antiqui dicebantur, quod sub tutela deæ Lauernæ essent, in cuius luco obscuro abditos; soliti furtis, prædamque iter se luere. hic & Lauernalis porta uocatur est. **Lacere** dividere comminere est, ex quo dictus est **Lanius** quod dissecando lacerat pecora. **Lanius**, quod pars uestimenti est. **Lacerna**, quod minus capitis sit. **Lacer**, quod aurbibus curatus est, & lacernum, quod dicitur; est in corpore immutatum.

Laudare ponebatur apud antiquos pro nominare. **Lauitina** farina appellabatur ex tritico aqua consperso. **Lauula** locus extra urbem, quo loco quæ aqua fluebat lauadi usum exercebat. **Lactaria** colūna in foro olitorio dicta, quod ibi infantes lacte alēdos deferebant. **Lacobrigæ** nomen compositum à lacu & obrigi, quæ hispaniæ oppido. **Lancea** à græco dicta quæ illi λόγχη uocatur. λόγχη enim est hasta & λόχης sates. **Lanoculus** quæ lana tegit oculi uinum. **Lamberat** scindit, atque laniat. **Lanerum** uestimenti genus ex lana succida confectum. **Lapit** dolore afficit. **Lapidiana** ubi exaduntur lapides. **Latex** lapsu profuens aqua dicitur, utimur tamē hoc uocabulo & in uino. **Latine** loqui à latino dictum est, quæ locutio adeo est uersa, ut uix ulla pars eius maneat innoxia.

Latrones eos antiqui dicebant, quod ducti militabant ἀπό τῶν λατρίων. nunc uerum obsessores dicitur, quod à latere adoriuntur, uel quod insidiantur latent. **Laurentia** coniugis Faustulæ uicinis Remi & Romuli laurentiæ festa. **Locupletis** locorum multorum domini locatum positum. **Laruari** furiosi & mentem moti quasi laruis exterriti. **Lotos** arboris genus, ex cuius materia frequenter tibia fiebat, cuius bacis passim quondam locustæ dicitur. **Lucar** appellatur æs quod ex lucis captatur.

Lucræses & **Luceres** quæ pars tertia post Romam est à Tatio & Romulo appellati sunt à Lucero Ardeæ rege qui auxilio fuit Romulo aduersus Tatiū bellanti. **Lucani** appellati dicitur quod eorum regio sita est ad partem stelle luiferæ uel quod loca creta sint, id est multæ lucis, uel à Lucilio dicitur, uel quod primus in luco confederunt. **Lucaris** pecunia quæ in luco erat data.

Lucania festa in luco colebat Romani quæ magna iter uiam salariam & tyberim fuit, pro eo, quod uicti à gallis fugientes in prælio ibi se occultauerunt. **Lucem** facere dicitur sanarum sacrificantes, id est capite detegere. **Lucius** prænomen est eius qui primus fuit, quæ oriente luce natus est. **Lycij** Apollinis oraculum in lyciæ maxima claritatis fuit ob luporum interfectionem, quod enim lupus est. **Luxa** membra est suis locis mota & soluta à quo luxuriosus in re familiari solutus. **Lucantere** genus operis pistori. **Lucretius** mons in sabinis. **Lucomones** quæ homines ob infamiam dicitur, quod loca ad quæ uenissent infestis facerent. **Lucomedi** à duce suo Lucomio dicitur, quod postea lucrenses appellati sunt. **Luculentus** à luce appellatus.

Lues est diluens usque ad nihil, tractum à græco λύω. hinc dictum lutum terræ humore soluta, & lustratio, quæ quod soluitur, ac liberatur. hinc & λύτρα ἀπό τῶν λύσσω. id est solutione auri. **Lytra** enim libra est. **Lucus** & **lugere** à græco trahitur λύω. uel ἀπό τῶν λύσσω. **Longitrosus** sic dicitur sicut dextrosus sinistrosus. **Lustra** significant lamas lutosas, quæ sunt in syluis aprorum cubilia, à qua similitudine hi qui locis abditis, & sordidis uentri, & desidie operam dant, dicitur in lustris uitam agere. & cum eiusdem uocabuli prima syl

Laba produciuntur significat nunc tempus quinquennale, nunc populi lustratione. **Lymphæ** dicuntur sunt à nymphis. uulgo autem memorie proditum est, quoniam speciem quædam est fonte, id est effigiem nymphæ uiderint, ferendi non fecisse finem, quos græca ἡμῶν ἀνθρώπων uocant, latini lymphaticos appellant. **Luxantur**, id est luxuriatur, à luxu dictum. **Lina** genus herbarum, uel potius spinæ. **Lumbago** uinum, & debilitas laborum. **Luscitio** uinum oculorum, quodque clarius uesperis meridie cernit. **Lurari** oculi uel etiam utris, unde lurones capaces gulæ homines & bonorum suorum consumptores. **Lustrica** dies infamium appellatur puellarum octiduum. puerorum nonus, quæ his lustratur, atque eis nomina imponuntur. **Luridi** supra modum pallidi. **Lyrnesides** ab oppido phrygiæ lynesio dicitur. **Læbesum** & **læbertatē** antiqui dicebant liberum & libertatem, ita græca. **Lycophes** græca dicitur quod nos primum tempus lucis dicitur autem **Lycophes**, quasi λυκῶν πῶς, id est lumen candidum. **Libertatis** templum in uentino fuerat constructum. **Lingua** non solum pars corporis dicitur, sed etiam differentia sermonum, promotorum quoque genus non excellentis, sed molliter in planum deuenit. **Lybiæ** capus in agro argeo appellatus, quod in eo primum fruges ex lybiæ allatæ sunt, quæ ob causam etiam Ceres ab argo lybissâ uocata est. **Leparanses** liparitani ciues, id est liparenses. **Læbes** macula in uestimento dicitur, & dei de metaphoricis transferuntur in homines uituperatione dignos. **Latrare** Ennius pro postere posuit. **Latitauerunt** Cato posuit pro sepe uiderunt. **Liberales** dicitur non solum benigni, sed etiam igne formæ homines. **Liberata** ponebat pro effata, id est locuta. **Lacus** lucrinus in uectigalibus publicis primus locatur erudendus omnis boni gratia, ut in delectu censuue primum nominatur. **Valerius saluus statorius**. **Lancæ** effigies comitalibus nocturnis dabantur in comitia, quod lares quorum us erat dies festus animæ putabatur esse hominum, redactæ in numerum decorum.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XI.

Manubiæ Iouis tres dicuntur esse, quarum una sunt minima, quæ moneant, placidæque sint Alteræ, quæ maiores sunt, ac ueniunt cum fragore, discutiantque, aut diuellant, quæ à ioue sint, & consilio deorum mitti existimantur. Tertiæ his ampliores, quæ cum igne ueniunt. & quam nullum sine igne fulgur sit, hæc propriam differentiam habeat, quod aut adurat, aut fuligine deformant, aut accendunt, quæ statim mutant deorum consilio superiorum. Mane à diis manibus dixerunt. Nā mana, bona dicitur, unde & mater matuta. & poma matuta. **Manuos** in carminibus salutaribus alius stilo significare ait bonos, & i ferri dii manes pro boni dicitur à suppliciter eos ueneratibus propter metum mortis, ut imanes quoque pro ualde non bonis dicitur. **Manes** dii ab auguribus uocabantur, quod per eos omnia manare credebat, eosque deos superiores atque inferos dicebat. **Manare** dicitur cum humor ex integro, sed non solido nimis per suas minimas partes erumpit, quod ex græco trahitur, quia illi non satis solidum uixisse dicunt.

Manalem lapidem putabant esse ostium orchi, per quod animæ inferorum ad superiores manarent, quod dicitur Manes. **Manalem** lapidem etiam uocabant petram quædam, quæ erat extra portam capenam iuxta adde maris, quæ cum propter nimiam siccitatem in urbe peraberet sequebatur statim pluuia, eumque per aquas manaret, manalem lapidem dixere. **Manare** sole dicebat antiqui cum solis orientis radij splendore facere capissent, à quo & dictum putabatur mane. Alij mane dictum putant ab eo, quod manu bonum dicebat.

Manus prænomen dictum est ab eo, quod mane quis initio

natus sit, ut lucius qui luce. Mania turpes, de formosq; perfo-
na. Manias, Aelius stilo dia ait ficta quaedam ex fivina
in hominum figuras, quia turpes fiant, quas alij maniolas ap-
pellat. Manias autem quas nutrices minitentur pueris esse lar-
uas, id est manes deos, deasq; putabant, quosq; ab inferis ad su-
peros emanare credebant, aut mania est eorum auia, mater ue-
Sunt enim, utriusq; opinionis auctores. Mamlia turris in
tra suburræ regionem a Mamlio nomen accepit. Manilio
rum familia progenita fuit a mamlia filia telegoni quam tu-
sali procreauit, quando id opidum ipse condidisset. Man-
liae gentis patritiæ decreto nemo ex ea marcus appellatur, q
M. manlius qui capitolium a gallis defenderat, cum regnum
affectasset, damnatus, necatusq; est. Mantare sepe manere,
Cælius in epistola. Iam me adco mantare. Iam hoc uide cæcus
animus aduentus angit. Mactus magis auctus. Mantu-
cularia dicuntur ea, quæ frequenter in usu habentur, & qua
si manu tractantur. frequens enim antiquis ad manus tergen-
das usus fuit mantiliorum, unde hæc trahitur similitudo.

Mantularum usus pauperibus in numis recandendis,
etiam nostro seculo fuit, unde mantulari dicebantur qui si-
randi gratia mantulas attentabant. Inde poetæ pro dolose
quid agendo usi sunt eo uerbo. Pacuuius ad mantulandum
astu ag greditur. Sat enim quid promeruerit medici mantica
la, ita ne facti oppressi iugo. Item deinde ag greditur astu re-
gem mantulandum est, hic mihi & machinam ordiris no-
uam mantula taetra, an sanctiora dias iureiuranda. Plau-
hoc significare uidetur quibus quotidie parua noxæ exterge-
antur. Mantissa additamentum dicitur lingua thufca, quod
ponderi adijcitur. Sed deterius, & quod sine ullo usu est. Luc-
Mantissa obsonia uinat. Manalis fons appellatur ab augu-
ribus puteus perennis, neq; tamen spiciendus uidetur, quia flu-
men id spiciatur, quod sua sponte in amnem influat. Man-
cepi dicitur, quod manus capit. Item qui quid a populo emit,
conducit ue, qui a manu sublata significat se auctorem emptio-
nis esse, qui idem præes dicitur, quia tam debet præstare popu-
lo quod promissit, quam is qui pro eo præes factus est. Muni-
cepi est, ut ait Aelius Gallus, qui in municipio liber natus est. Itē
qui ex alio genere hominum munus functus est. Item qui in mu-
nicipio a seruitute se liberauit a municepe. Item municipes erāt
qui ex alijs ciuitatibus Romam uenissent quibus nō licebat ma-
gistratum capere. Sed tantum muneris partem. At Ser. filius
aciebat initio fuisse qui ea cōditiōne ciues Ro. fuissent ut semper
rempub. separatim a populo Ro. haberent, Cumanos uideli-
cer, acerranos, atelanos, qui æque ciues Ro. erant, & in legio-
ne merebant. Sed dignitates non capiebant. Municipium
id genus hominum dicitur qui cum Romam uenissent, neq; ci-
ues Ro. essent, participes tamen fuerūt omnium rerum ad mu-
nus fungēdum una cum romanis ciuibus præterquam de suf-
fragio ferendo, aut magistratu capiēdo, sicut fuerunt quon-
dā fiuidani, formiani, Cumani, Acerrani, Lanuuii, Thufca-
Lani, qui post aliquos annos ciues romani effecti sunt. alio mo-
do cum id genus hominum definitur quorum ciuitas uniuersa
in ciuitatem romanam uenerunt, ut ariani cerites ana gnini-
tertio diffinitur cum id genus hominum qui ad ciuitatem roma-
nam ita uenerunt, sicut municipia, essent sua, cuiusq; ciuitatis
& colonie, ut Tiburtes, prænestini, pisanū, Arpinates, Nolani,
Bononienses, Placentini, Nepefini, Sutriui, Lucrenses. Mu-
nicipalia sacra uocantur quæ ab initio habuerunt ante ciuita-
tem romanam acceptam, quæ obseruare eos uoluerunt pontifi-
ces, & eo more facere quo adfuissent antiquitus. Mundus
appellatur cælum, terra, mare, & aer. mundus quoq; appella-
tur luitus & purus. Mundus etiam dicitur ornatus mulie-

bris, quia non alius est, quam quod moueri potest, acius, cum
uirginali mundo clam pater. FRAG. Ennius,
idem loco nauibus celsis, munda facie, atq; etiam ære. cererisq;
mundus etiam appellatur, qui ter in anno solet parere, uideli-
cet tertio calen. se ptembris, & quarto nonas octobris, & ter-
tio idus nouembris, qui uel etiam dicitur est, quod terra moue-
tur. Mundus ut ait capito ætius in libro sexto pontificali-
um ter in anno parere solet his diebus postridie uulcanalium
& ante diem sextum idus nouembris, qui quid ita dicitur sic
refert Cato in commentarijs iuris ciuilijs. Mundo nomen im-
positum est ab eo mundo qui supra nos est. Forma enim eius ex
ijs qui intrare cognoscere potuit ad similitudinem illius inferior-
rem partem, ueluti consecratam dijs manibus clausam.

FRAG. Mundum gentiles ter in anno parere puta-
bant, ijs diebus postridie uulcanalia, & ante diem tertium no-
nas octobris, & ante diem sextum idus nouembris. inferiorem
enim eius partem consecratam dijs manibus arbitantes clau-
sam omni tempore, præter hos dies qui supra scripti sunt, quos
dies etiam religiofos iudicauerunt, eam ob causam, quod ijs die-
bus, ea quæ occulta, & abditis religionis decorum manium es-
sent in lucem adducerent, & patefierent, nihil eo tempore in
remp. geri uoluerunt. Itaq; per hos dies non cum hoste manus
conferrebat, non excretus scribebatur, non comitia habe-
bantur, non aliud quicquam in rempub. nisi quod ultima ex-
egisset necessitas administrabatur. Munus significat officij
um cum dicitur quis munere fungi. Item donum quod officij
causa datur. Mummiana ædificia a mummio dicta. Mu-
nino mortificatio aborum. Muneralis lex uocata est qua
Cinitus caui, ne cui liceret munus accipere. Plautus, neq; mu-
neralem legem, neq; lenoniam rogati fuerit, nec ne flout æsta-
mo. Munem significare certum est officiosum, unde e con-
trario immunis dicitur qui nullo fungitur officio. Munitas
pro cōmunitate dicebant. Munitior a munitio, idem idem
Cato dixit, cum nunc munitior dicitur quamuis muniti-
cus non sit in usu. Magnificus idem Cato pro magnificen-
tius dixit, & non frustra. nam positum eius magnificæ est.

Manurij uerurij nomen frequenter in cantibus romani fre-
quentabant, hæc de causa nūma pompilio regnante e cælo cæci
disse fertur anale, id est scutum breue, quod idem sic appellatū
est, quia ex utroq; latere erat reasum, ut summū, in firmumq;
eius latus medio pateret, unaq; edita uox omnium potentissi-
mam fore ciuitatem, quandiu id i ea mansisset. Itaq; facta sunt
eiusdem generis plura, quibus id misereatur. ne in terra cœ-
leste posset. probatum opus est manurij uerurij qui præmij lo-
co petit, ut suum nomen iter carmina salij cernerent. Manu-
muri feruus dicebatur, cum dominus eius aut caput eius dē fer-
ui, aut aliud membrum tenens dicebat hunc hominem liberū
esse uolo, & emittebat eum e manu. Mutus quoq; e literis
appellatus quidam putant, qd positæ in ultimis partibus ora-
tionis loquentē obmutescere cogunt, quidā qd parua, exiguaq;
sint uocis, ut cum mutum oratorem, aut tragædum dicimus.

Multa oste dicitur putat poenā quā dā. M. Varro ait poenā
esse, sed pecuniariā de qua subtiliter in libro primo quæstionū
epistoliarū refert. Maxima multa dixerūt trium nullū &
XX assū, qd nō licebat quodā pluribus XXX bobus &
duabus ouibus quæquā multari, æstimabaturq; bos centissi-
bus, ouis de cussibus. Monstrū ut Aelius stilo interpretatur a
monendo dictum est, uelut monstrum. Item asinius capito,
quod monstret futurum & monet uoluntatem deorum, quod
etiam prodigium uelut prædictum & quasi prædictum, qd
prædicat eadē, & portensū, qd portendat & significat, idē di-
ci apparet id quartū, qd mihi uisum est adijcēdū præsertim
cum ex

cum ex eadem significatione p̄deat, & in promptu sit omnibus, id est ostentum, quod item ab ostendendo dictum est.

Monstra dicitur naturæ modum egredientia, ut serpens cum pedibus, uis cum quatuor alis, homo duobus capitibus. ietur cum distabit i coquendo. Messapia appulia a Messa po rege appellata. Monitores nō solum dicuntur qui in scæna moneant histriones, sed etiam libri commentarij. Monumentum est, quod & mortui causa ædificatum est. & quicquid ob memoriam alicuius factum est, ut phana porticus, scripta, & carmina. Sed monumentum quamuis mortui causa sit factum non tamen significat ibi sepulchrum. Momen momentum. Lucre. mome si a paruo possunt impulsa moueri.

Momus Syculi stultum uocant. Macellum dictū a Macello quodam, qui exercebat in urbe latrocinium, quo damnato censores æmilius & fuluius statuerunt, ut in domo eius obsonia uenderentur. Macilentus macie tenuatis. Marcus denominatum a marco Murcidū ignauum stultum Plautus, Murade homo ignaue iners. Murcia de æ sacellum erat sub monte auentino qui antea murcus uocabatur. Murini-
nū sacellum fuit aduersum murum mustellinum.

Murina genus potionis, quæ græcè dicitur nectar hanc mulieres uocabant murrulam, quidam murratum unum, quidam id dici putant ex uisæ genere murrinæ nonne. Murata potione ufos antiquos inditio est, quod etiam nunc ædiles per supplicationes dijs addūt ad puluim, & quod XII tabulis cauetur ne mortuo indatur, ut ait uarro libro primo antiquitatum. Itaq; postea adserunt dijs suis libare. Muzer dici solet a castrensium omnibus quasi muscus, is qui talis male ludit. Muria est quemadmodum uera nius docet, ea quæ sit ex sale sordido in pilla pinsato, & in ollam sictilem coniecto, ubiq; operto, gypsatoq; & in furno percocto, cui uirgines uestales ferra ferrea secto & in seriam coniecto, quæ est intus in æde uestæ in peni exteriori, aquam iugem quantilibet, quæ per fistulas uenit, addunt, atq; ea demum sacrificijs utuntur. Murgonem dixerunt a mora & decisione. Myrmelonica sicut dicebant, cum quibus de muro pugnabant. erant siquidem ad hoc ipsum apta. Myrtea corona Papyrius usus est, quod sardos in campis myrtes superasset. Matronas appellabant eas ferè quibus habendū stolas uis erat. Matronis aurum redditum cum legitur, hoc significare uidetur, quia matrone contulerunt ornatus sui aurum ad capitolium, a gallis senonibus liberandum, quibus postea est redditum a populo romano. Matrone magistratibus non submouebantur, ne pulsari, contrectariq; uiderentur, ne ue grauidæ conciterentur. Sed nec uiri earum sedentes cum uxoribus in uehiculo descendere cogebantur. Materfamilie nō ante dicebatur, quam uir eius paterfamilie dictus esset nec pessunt hoc nomine plures in una familia præter unā appellari. Sed nec uidua hoc nomine, nec quæ sine filijs est, appellari potest. Matralia matris matutæ festa. Matrica cognominantur homines malarum magnarum, atq; oribus late patentibus. Matrimis ac patrimis dicitur quibus patres & matres adhuc uiuunt. Matello diminutuum a Matella, quæ est uas urinae. Magmentum magis augmentatum.

Matertera patris & matris mihi magna mater est. Matertera matris soror quasi mater altera. Matermatuta, manes mane, matrimonium, materfamilie, matertera, matrices, matris dicitur uidetur, ut ait uerrius, quia sunt bona qualia scilicet sunt, quæ sunt matris, uel potius a matre, quæ est origo græcæ. Madusa ebrius a græco μάδου deductū uel quia madidus sit uino. Manduces, effigies, in pompa antiquorum inter cæteras ridiculas, formidosasq; ire solebat

magis malis, ac late dehiscens, & ingentem dentibus sonitum faciens de qua Plautus ait in rudente. Quid si ad ludos me pro manduce locem, quapropter clare crepito dentibus. Mancini fama appellabantur, quod mananus habuit insignem domum, quæ publicata est eo interfecto. Mamercus prænomē est osim, ab eo, quod ij Martem Mamertem appellat. Magistrare moderari. unde magistri non solum doctores artium sed etiam pagorum, societatum, iurorum, collegiorum, equitum dicuntur, quia omnes ij magis cæteris possunt. unde & magistratus qui per imperia potentiores sunt, quam priuati, quæ uox duabus significationibus notatur. Nam aut personam ipsam demonstrant, cum dicimus, magistratus iussit, aut honorem, ut cum dicitur Titio magistratus datus est. Maximus pontifex, quod maximus rerum quæ ad sacra, & religiones pertinent iudex sit, uindexq; contumaciæ priuatorum, magistratumq;. Minorum pontificum maximus dicitur, q; prius in id collegium uenit. Item minimus qui nouissimus.

Maxime dignationis flamen dialis est inter quindecim flamines, & cum cæteri discrimina maiestatis suæ habeant, minime habetur pomonalis, quod pomona leuissimo fructu a gro rum præsidet. id est ponus. Maiores flamines, appellabantur patrij generis, minores plebei. Maximus curio, cuius autoritate curia, omnesq; curiones reguntur. Maximianales appellabantur non magnitudine. Sed quod eos pontifex maximus consecrasset. Maiorem consulem L. Casar putat dici, uel eum penes quem fides sunt, uel eum qui prior creatus sit, prætozem autem maiorem, urbanum, minores cæteros.

Maximum prætozem dici putant alij eum, qui maximè i perij sit, alij qui ætatis maxime, pro collegio, quia augurio de cretum est, quod in salutis augurio prætores maiores & minores appellatur, nō ad ætatem, sed ad uim imperij pertinere.

Magnum annum dicunt mathematica, quo septem sydera errantia ex pletis proprijs cursibus sibimet cōcordant. Magis a græco μάλλος uenit. Maximam hostiam ouilli peoris appellat nō ab amplitudine corporis, sed ab animo placidiore. Magnum socrum appellat uir uxoris suæ a uiuum. Magnam socrum uir uxoris suæ auiam appellat.

Maior socris uxoris meæ proauis Maior socris uxoris meæ proauia. Maior patruus, qui & auia patris.

Maior amita, qui & auia amita. Maior auunculus, qui & auia auunculus, Maior magistratus consul dicitur.

Maior græcia dicta est Italia, quod eam siculi quondam detinuerunt, uel quod multa, magnaq; ciuitates in ea fuerūt ex græcia profectæ. Martialis campus in cælio monte dicitur, quod in eo equiria solebant fieri, siquando aquæ tyberis campum martium occupassent. Mamphur appellatur loro circumuolutum mediocri longitudinis lignum rotundum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis. Mamphula appellatur panis syriaci generis, quod ut ait uerrius in clibano ante, quam percoquantur decidunt in carbones, oneremq; cuius meminit Lucretius. Pistricè ualida si nummum suppedibunt, addam empleuron, mamphulas quæ sciat omnes. Mapalia casie pœnicæ appellatur, in quibus quia nihil est secreti, solet solute uiuentibus obijci id uocabulum. Cato libro. iij. originum Mapalia uocantur ubi habitant, ea quasi cohortes rotundæ sunt. Muscerdas prima syllaba producta dicebat antiqui sterus murum. Muli mariani dici solent a C. marij instituto, cuius milites in furca interposita tabella uaricosius onera sua portare adseruerant. Mulus uehiculo lunæ habetur, q; tã ea sterilis sit, quã mulus, uel q; ut mulus non suo genere, sed eqs creetur, sic ea solis nō suo fulgore luceat. Mulis celebratur ludi i circo maxio cōsuales, q; id genus quadrum

o 117

pedum primum putatur ceptum curru, uehiculoq; adiungi.

Millus collare canum uenaticorum, factum ex corio, confixumq; clauis ferreis, eminentibus aduersus impetu luporu. Scipio aemilianus ad populū uobis inquit reiq; pu. praesidio eritis, quasi nullus canis. Mansuetum ad manum uenire suetum, alij aiunt mansuetum dictum, neq; ex misericordia mactum, neq; ex crudelitate saeuum, sed modesta temperatum.

Mansues pro mā suetus. Minusculae quinquatrus appellatur iduum, quod is dies festus est tibianū, qui colunt minervam, cuius deae proprie festus dies est quinquatrus, mense martio. aliter minusculae quinquatrus appellatur idus iuniae.

Martius mensis initium anni fuit & in latio post romam conditam, eo quia gens erat bellicosissima, cuius rei testimoniū est, quod posteriores menses, qui annum finiunt, a numero appellati, ultimum habent decembrem. Martias calendas matronae celebrabāt, q; eo die iunonis lucinae aedes coli cepta sit.

Maius idibus mercatorum dies festus erat, quod eo die mercatorij aedes esset dedicata. Mensis lingua osca, mensis maius, osca enim a regione ca pania, quae est osca, uocati sunt. Maius mensis in com pluribus ciuitatibus latinis, ante urbem conditam fuisse uidetur, qua ex causa utrum a maioribus, ut Iunius a Iunioribus dictus sit, an a maiā, quod Mercurio filio eius res diuinae fiant solennes, an quod ipsi deae in multis latinis ciuitatibus sacrificia fiebant ipso mense.

Mulleos genus calceorum aiunt esse, quibus reges albanorum primi, deinde patritij usi sunt. M. Cato originum libro VII qui magistratum curulem cepisset calceos mulleos alluaniatos. ceteri perones. Item Titinnius in seciana. Iam cum mulleis te ostendisti, quos tibiatis in calceos. quos putant a mullando. idest suendo dictos. Malleoli uocantur non solum parui mallei, sed etia qui ad incendium faciendum aptantur. uidelicet ad similitudinem priorum dicti. Mollestras dicebant pelles ouiles, quibus galeas extergebant. Malta dicitur a graecis pix cum cera mista. Maestas a magnitudine dicta. Mas diminutue facit masculus. Masculina & foeminina uocabula dici melius est secundum graecorum quoq; consuetudinem, qui non a ppera.

Meadrum genus picturae dictum est a similitudine flexus anis qui appellatur meandrus. Mea tribus a quodam castro sic appellatur. Mansuetum edacē a mandendo scilicet. Mox paulopost. mox est institutum patrum pertinens maxime ad religiones, caerimoniasq; antiquorum. Morbosum hominem, morbo aliquo affectum.

Mortuus ab emerita uita dictus. Moracitas nuces, Titinnius duras esse ait, Vnde fit diminutue moracillum. Modo cum per correptum o dicitur, si significat tempus ut modo ueni, & ponitur pro tantum ut tace modo, quod si producta posteriore syllaba enūtiatur, datiuus uel ablatiuus est casus ab eo, q; est modus. Modo quodam idest ratione. a modo dicantur omnia ista, comoditas comodus comodat aecommodat modice modesta, moderatio, modificatio. Masculino genere parēre appellabāt antiqui etia matrem. Malo cruce masculino genere cū dixit Gracchus in oratione quae est i P. popilium posterio rem, tū repraesentauit antiquā consuetudinē, q; hāc frontem atq; hūc stirpem, idem antiqui dixerūt, & rursus hāc lupū. hāc metu. Itē cū idē i Pōpiliū & matronas ait, & exemplo istatuto dignus fuit q; malo cruce periret. Manū & mētū prouerbiū est ex graeco ductū, qd est πολλὰ μὲν τὰ εὖ νόμος, καὶ χεῖρα ἀνθρώπου. chalcātem uites ferentem qdā augur uianus praeteriens, dixit errare. nō enī ei fas esse nouū uirū.

Moles pro magnitudine ferē poni solet. Sed moliri, & molitiones a mouendo certū est dici. Mulaber uulcanus a moliendo scilicet ferro dictus. mulcere enī moliri siue lenire est

Pact. quid me obtutu terres mulces laudibus. Magister are regere, & temperare est. Magisteria dicuntur in omnibus rebus q; magis ceteris possunt, ut magisteriū equitū. Mutre loqui Ennius in thelepho, palā mutre plebeio piaculum est.

Mediocris ipse q; supra posuit cū ait ridibundū magistratū pauculos homines mediocritulum exercitū obuiā ducā.

Mutitini sacellū fuit romae, cui mulieres uelatae togis praetextatis solebāt sacrificare. Maeniana appellata sunt a moenio cenfore, q; primus in foro ultra colūnas tigna proiecit, quo ampliarentur superiora spectacula. Maenia muri, & alia muniente urbis gratia facta, ut Acaius i helenibus, signa exēplo canere ac tela ob moenia offerre i perat. si significat etia officia. Plau. i neruolaria prohibent, q; moenia alta, unde ego fungor in ea, quasi munia idest officia. Moene singulariter dixit Ennius, apud emporium in campo hostium per moene.

Metelli dicuntur i lege militari quasi mercenarij. Acaius anallū XXVII Calones, famuliq; metelliq; acaulaq; a quo genere hominum caeciliae familiae cognomen putatur dictum.

Mussare murmurare. Ennius in occulto mussabāt. uulgo uero pro tacere dicitur, ut idem Ennius non deat mussare bonos.

Mutia prata trans tyberim dicta a mutio, cui a populo data fuerant pro eo q; Por senam tuscorum regem sua constantia ab urbe dimouit. Mugona porta romae dicta est a mugio quodam qui eidem tuenda praesuit. Muginari est mugari, & quasi tarde conari. Mutua porta appellata est, eo quod proxima esset sacello minutij. Mustriola est machinula ex regulis in qua calceus nouus fuitur. Afranius Mustriolam i deies i pingim tibi. Mioparo genus nauigij ex duobus dissimilibus formatum. Nam & midion & paron per se sunt.

Medius fidius compositum uidetur & significare iouis filium idest herculem, q; iouem graecis ζεύς deus, & nos iouem ac fidium pro filio, q; sepe antea pro L. litera d. utebantur. q; dan existimant iusurandum esse per diui fidem, quidam p diurni temporis, idest dici fidem. Mortem obijisse ea consuetudine dicitur, qua dixerunt antiqui ob romā legiones ductas, & ob troiam duxit exercitum pro ad. similiterq; uadimonium obijisse. idest ad uadimonium ijisse, & obuiam ad uiam.

Membrum absca di mortuo dicebatur, cum digitus eius decedebatur, ad quod seruatiū iusta fierēt reliqui corpore cōbusto. Monodos appellatus est prusiae filius qui unum os habuit dentium loco. similiter habuit & pyrrhus rex epirotarum.

Minotauri effigies inter signa militaria est, quo non minus occulta esse debent consilia ducum, quam fuit domualium eius labyrinthus. minotaurus putatur esse genitus cum pasiphae.

Minois regis uxor dicitur concubuisse cum tauro, sed affirmant alij taurum fuisse nomē adulteri. Magnificissima dicebant antiqui pro magnificentissima. re enim uera magnificens dici non potest. unde magnificentissima uidetur deduci.

Multifacere dicitur sicut magnificere & paruficere, Cato neq; fidem, neq; iusurandum, neq; pudicitia multifacit, q; merito ab usu recessit, quia quantitas numero aestimatur, nec desyderat multitudinem. Multifariam dixerunt antiqui quod uidelicet i multis locis fieri poterat, idest dici. Mauor tempore dicunt matrem. Mamers mamertis facit, id est lingua osca Mars martis, unde & in scialia. Mamertini appellati, qui Messanē habitant, Nam cum de toto Samio grauis incedisset pestilentia, Absternius Metius eius gentis princeps conuocata ciuium concione exposuit se uidisse in quiete praecipientem a pollinem, ut si uellent eo malo liberari, uersicrum uouerent, idest quacumq; uere proximo nata essent, immolatuos sibi, quo facto leuatis, post annum uigissimum deinde eiusdem generis incesit pestilentia. Rursus

itaque consultus a pollo respondit non esse persolutum ab ijs uotū, quā homines imolati non essent, quos si expulissent, certe fore, ut ea clade liberarentur, itaque iussu patria decedere, cum in parte ea confidissent, quae tauro-munitana dicitur, forte errantibus messanensibus auxilio uenerunt ultro eorumque tum eorum ut gratiam referrent, et in suum corpus communio-nemque aegorum inuictarunt eos, et nomen acciperunt unum, ut dicerentur mamertini, quod coniectis in sortem duodecim deorum nominibus mamers forte exierat, qui lingua oscurum mars significatur, cuius historiae auctor est Alphius lib. primo belli carthaginensis. Minuebatur populo lustrum aedis dedicatione, cum a censoribus lustrum condebatur, cum uotum publice susceptum soluebatur. Priuatis autem cum liberi nascerentur, cum honos in familia ueniret, cum pater aut liberi, aut uir, aut frater ab hoste capti domū redirent, cum puella disponeretur, cum propinquior quis cognatione, quam is, qui lugeretur, natus esset, cum in castro Cereris consistissent. Mosalis Cato pro paruis moribus dixit. Mentecaprus dicitur, cum mens ex hominis potestate abiit, et idem demens, qui de sua mente decerserit, et amens, qui a mente abiit. Mortuae pecudis corio calceos, aut soleas fieri flammibus nefas habebatur, quoniam sua morte extincta omnia sine festa extimabantur. Me pro mihi dicebant antiqui, ut Ennius cum ait libro secundo, siquid me fuerit humanius ut teneatis etc. Lucalinum ad te redeo, ut quae res me impendat agatur. Mallunium datum in comentarium sacrorum significat manum qui lauet, a quo malluniae dicuntur quibus manus sunt lauae, perinde ut pelluniae quibus pedes. Maleuoli Mercurij signum, id est statuam appellabant, ideo quod in nullius taberna spectabat. Mendicum dicitur a verrius putat a mente eius, quam sefellere fortuna, uel quod precatur quoniam ut uita sua medeatur cibo. Meason persona comica appellatur, aut coa, aut nautae, aut eius generis, dicitur ab inuente eius Measone comedo ait aristophanes grammaticus. Monile dictum est ornatus muliebris, qualem habuisse eriphylam fabulae ferunt, ex eo etiam equis perpendens a collo ornamentum monile appellatur. Molucrum non solum quo rote uertuntur dicitur, id quod graeci μολυρον appellant. Sed etiam tumor uentris, qui etiam uirginitus solet euenire, cuius meminit Afranius in uirgine, ferunt uirginitatem quam grauidae mulieri crescit uterui, molucrum uocatur, transit sine doloribus. Cloatius, etiam in libris sacrorum. Molucrum aiunt esse lignum quoddam quadratum, ubi immolatur. Idem elius in explanatione carminum saliarium eodem nomine appellari ait, quod sub mola supponatur. Aurelius opilius appellat ubi molatur. Mola etiam uocatur far tostum et sale sparsum, quod eo molito hostiae aspergantur. molas auis inepte quidam dicitur putant. Manius agrum nemorensem diana consecrauit, a quo multi et clari uiri orti sunt, et per multos annos fuerunt, unde proverbium multi manij aricie. asinius capito longe aliter sentit. ait turpes et deformes significari, quia maniae dicuntur deformes personae, et aricie genus panis fieri, quod mania appellatur. Metonymia est tropos cum ab eo quod continet significatur, id quod continetur, aut superiori sermone et inferiori superiore, quae continet quod continetur. ut ennius cum ait a frica terribili tremet horrida terra tumultu, ab eo quod continetur id continet, ut cum dicitur epota amphora uini, a superiore inferiori, ut ennius cum magno strepitu uolcanus uentus uegerat rem. ab inferiore superior, ut peruasisti animo uinum deus, qui multo est maximus. Malium quidam putant cepisse nomen a maxima numerorum summa, quae est mille, quod alij graece stirps iudicant esse, cum id illi μίληρον uocent tam hercules, quam paniam meminit Minorae

templa sunt ab auguribus cum locat aliqua tabulis, aut linteis sepuntur, ne uno amplius hostio pateant, certis uerbis definita. Itaque templum est locus, ut effatus, aut ita scriptus, ut ea una parte pateat, angulusque adfixus habeat ad terram. Mortis causa stipulatio existimatur fieri, ut ait antistius labeo, quae ita fit ut morte promissoris confirmetur, aut (ut quidam dixerunt) cuius stipulationis mors fiat causa. Marspedis sine r litera mspedis imprecattite, solita uallium, quid si gnificet messala quidem augur in explanatione augurorum reperire se non potuisse ait. Magnos ludos romanos ludos appellabant quos in honorem iouis quem principem deorum putabant faciebant. meltom meliorem dicebant. Matrem matutam antiqui ob bonitatem appellabant. et matuum idoneum usui et mane primapium dicitur, et inferi dii manes, ut suppliciter appellati bono essent, et in carmine saluari cerusianus intelligitur creator bonus. minutum et minuire ex graeco μινύει dictum uideri potest. minores et maiores inter cognomina foeminarum poni solebant. minam elius uocitatum ait mammam alteram lacte deficientem, quasi minorem factam. minurritiones appellantur uinum minorum cantus. minyae dicti argonautae, quod plerique eorum ex filiis minyae fuerant orti. minuita porta Romae est dicta ab ara minutij, quem deum putabant. minorem delum puteolos esse dixerunt, quod delos aliquid quando maximum emporium fuerit totius orbis terrarum, cui successit postea puteolanum, quod municipium graecam antea dicearchia uocatum est. unde Lucilius, unde dicearchum populos, delumque minorem. militem Aelius a mollitia per antiphrasin dictum putat. eo quod nihil molle, sed potius asperum quid gerat, sic ludum dicimus in quo minime luditur. minerrimus pro minimo dixerunt. miniscatur pro reminiscatur antiquitus dicebatur. minerva dicta quod bene moneat, haec enim pagani pro sapientia ponebant. Cornificius uero quod fingatur, pingaturque minuitans armis eandem dictam putant. minimegentium dicebant, pro eo quod est omnium gentium iudicio minime esse sciendum. miluina genus tibiae acutissimi soni. miracula, quae nunc digna admiratione dicimus antiqui in rebus turpibus utebantur. mirior dicebant comparatum a miro. Titimius. mirior inquam tibi uideor. miscelliones appellantur, qui non certa sunt sententiae, sed uariorum, mistorumque iudiciorum sunt. miserum promontorium a misero tibiane Aeneae ibi sepulto est appellatum. Miseratur is qui conuenitur aliena incommoda. Miseretur is qui miserum subleuat. Miseret me eadem forma dicitur qua piget poenitet tadedet. Mirachidion prima adolescentiae. Metus foeminino genere dicebant. Ennius, uinam an moriar nulla in me est metus. Metastri castra dicuntur, quod metis diriguntur. Meddix apud oscos nomen magistratus est. Ennius. Summus ibi capitur meddix occiditur alter. Meditrinalia dicta hac de causa, Mos erat latinis populis, quo die quis primum gustaret mustum diceret omnis gratia uetus nouum uinum bibo, ueteri nouo morbo medeor. A quibus uerbis etiam Meditrinae deae nomen ceptum, eiusque sacra meditrinalia dicta sunt. Medioximum mediocre. Medullitus ex intimis medullis. Meditullium dicitur non mediū terrae, sed procul a mari, quasi meditellium, ab eo quod est tellus. Medibile medicabile. Merendam antiqui dicebant pro prandio quod scilicet medio die caperetur. Mediterraem melius quam mediterraneam Sifenna dicitur putat. Mergae ferat lae quibus acerrimae frugum sunt, dictae a uolucris mergis, quia ut illi se in aquam mergunt, dum pisces persequuntur, sic mersores eas in fruges demergunt, ut eleuare possint manipulos. Mercurius a merabus est dictus. Hunc etenim negotiorum omnium aestimabant esse deum. Merum antiqui dicebant so-

lum. unde et auis merula nomen accipit quod solinaga est, et solitaria pasatur, ac nunc merum purum appellamus. Mercedonias dixerunt a mercede soluendo. Medialem appellabant hostiam atram quam meridie immolabant. Merceditium mercenarium, quod mercede se tueatur. Mertat pro mertat dicebant. Melicæ gallinæ, quod in media id genus auium corporis amplissimi fiat littera pro d substituta. Melos insula dicta est a melo, qui ex phœnice ad eandem fuerat profectus. Melo nomine alio nilus uocatur. Melis hasta a ligno mali dicta. Melibœa purpura a nomine insulæ, in qua tingitur est dicta. Melanocoryphi genus auium, quæ latine uocantur atricapillæ, eo quod summa earum capita nigra sint. Memorare significat nunc dicere, nunc memoria mandare. Mendicum dici putant ueluum quod in prora ponitur. Mentum dicebant quod nos commentum. Memoriosus memoriosior et memoriosius et memoriosissime fiat. Mensa frugibusque iurato significat per mensam, et fruges. Megalesia ludos matris magnæ appellabant. Mesalicum teli missilis genus. Meatus a meando dictus. Meastor et mehercules iusurandum erat quasi diceretur. ita me astor, ita me hercules, ut subaudiatur inuet.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XII.

Nænia est carmen quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Sunt qui eo uerbo finem significari putant. Quidam uolunt næniam ideo dici quod uocati simili or querimonia flentiu sit. Quidam aiunt næniæ ductum nomen ab extremi intestini uocabulo. Græci enim vitior extremum dicunt siue quæ chordarum ultima uirtu dicitur extremam cantionis uocem næniam appellarunt. Næniæ deæ sacellum extra portam uiminalem fuerat dedicatum. Naualis corona solet donari qui primus in hostium nauem armatus transilierit. Ne frenes arictes dixerunt, quod dentibus frendere non possint. Alij dicunt ne frendes infantes esse non dum frendentes. id est frangentes. Luuius. Quem ego ne frendem alui lacteam immulgens opem. Sunt qui ne frendes testiculos dici putent, quos lanuuii nati appellant nebrundines, græci nephros prænestinos nefrones. Nemora significat syluas amœnas. Nemur, nisi etiam uel nempe. Nemini genitiuo casu Cato usus est, cum dixit. Sunt multi corde, quos non miseret nemini. Neci datus proprie dicitur qui sine uulnere interfectus est, ut ueneno, aut fame. Negabundum pro negante dixerunt. Neutiquam pro nullo modo. Nepotes luxuriosæ homines uitæ appellati quod non magis his rei suæ familiaris cura est, quam in his quibus pater, aut uisq; uiuunt. Nepos compositum ab eo quod natus post sit patri, quam filius. Nefasti dies N littera notantur. Nepes a fforum lingua sydus, quod cancer appellatur, uel ut quidam uolunt scorpius. Plau. Dabo me ad parietem imitabor nepam. Nepus pro non purus. Nautea herba granis nigra, qua coriarij utuntur, a nauē ductum nomen, quia uarietis fiat per mutationem t in s. Natio genus hominum, qui non aliunde uenerunt, sed ibi nati sunt. in pecoribus quoque bonus prouentus foeturæ bona natio dicitur. Nautiorum familia est troianis dicitur oriunda. Natinatio dicebatur negotiatio, et natinatores ex eo seditiosi. Nauis cum granum fabæ se nascendi gratia aperit, quod fit non dissimile nauis formæ. Nudius tertius compositum ex nunc et die tertio. Nuptam a græco dictam, illi enim nuptam appellant uirgines. Nuculas prænestinos appellabant, quod inclusi a Pænis casilini famem nuabus su-

stentarunt, uel quod in eorum regione plurima nux minuta nascitur. Numus ex græco numismate nascitur. Nuntius et res ipsa et persona dicitur. Nuper quasi nouer tanquam dicimus nouissime. Numen quasi nuntius dei ac potestas. Numidas dicimus, quos græci nomadas, siue quod id genus hominum pecoribus negotietur, siue quod herbis ut pecora aluntur. Numella genus uinculi quo quadrupes deliguntur. Nuces flagrantur nu ptis, et iacuntur pueris, ut nouæ nu ptæ intranti domum noui mariti secundum fiat auspicium. Numæ Pompili in ianiculo est se pulchrum. Nonuncum et teruncum dicitur, quod nouem unciarum sit siue trium. Nomen dictum quasi nouimen, quod notitiam facit. Noctua a tempore noctis dicta, quo canit uel uolat. Noneola uocantur papillæ quæ ex faucibus caprarum dependent. Noctilugam. Luuius dixit, cum obscœnum significat. Nibili quod nec hili quid est. Noueræ dicitur, quam quis sublatis liberis nouam uxorem dicit, accersendæ familiæ gratia. Noualis ager nouæ relictus sementi. Nauum græci nas aquarum dicunt humile et concatum, quod uulgo uocant simulum barbation, unde nani pomeliones appellantur. Necem a græco dici certum est. uirgines enim mortuum dicunt græci. Niuem interpretatur nouum ex græco, quod illi dicunt uirgines Nequimates narnienses. Negotium quod non sit otium. Nauos a celeritate nauis dicitur. Nouendiales feriæ a numero dierum sunt dictæ. Naualis porta a uicinia naualium dicta. Nemo compositum uidetur ex ne et homo, quod confirmatur magis, quia in persona semper ponitur, nec pluraliter formari solet, quia intelligitur pro nullo. Nemo nec homo. Nec unquam, nec unquam quenquam. Nequalia determinata. Nequimunt pro nequeunt. ut solimunt ferunt pro solent et ferunt dicebant antiqui. Luuius in odyssea. partem erant, neque nunc nequimunt nunc græciam redire. Nequeunt non eunt. Nequirim, nec eunt. Nequitum, et nequitur pro non posse dicebant, ut pacuuius cui ait. Sed cum contendi nequitum, ut clam tendenda est plaga. Plau. in satyrione, Retrahi nequitur quoquo progressa est semel. et Cato originum libro primo, sana in eo loco complurima fuere. ea ex augurari prius quod termino sanum fuit, id negatum ex augurari. Necessarium ait esse O pilius Aurelius in quo non sit cessandum, aut sine quo uiui non possit, aut sine quo non bene uiuatur, aut quod non potest prohiberi quoniam fiat. Necessarij sunt ut Callus alius ait, qui aut cognati, aut affines sunt, in quos necessaria officia conferuntur, præter ceteros. Nec coniunctionem grammatica ferre dicunt esse disiunctiuam, ut nec legit, nec scribit, cum si diligenti inspicatur, ut fecit Asinius Capito, intelligi possit eam positam esse ab antiquis pro non et ut in. xij. est, a ster? custos nec sit. Item si aderat fuerit quod nec manifestum erit, et apud Plautum in Phasinate, nec recte si illi dixeris, et turpilium in demetrio. Nec recte dici mihi iandudum audio. Neclere ligare significat, ut est apud plurimos auctores frequens, quoniam etiam in commentario sacrorum usurpatur hoc modo, pontifex minor e stramentis naturas neclito, id est funiculos facito, quibus sues adnectantur. Necltar græce significat deorum potionem, unde Virg. ait, Stypant et dulci distendunt necltare cellas. Item Lucre. libro. ij. et narodo florem necltar qui floribus habet. Non pridem, æque et recte, et frequenter dicitur, ac iam pridem, quam pridem. Nequam aurum est auris quod uis uehementius ambiat hoc uersu Luuij significare ait asinius capito nequam esse aurum quod aures lædat, uel pondere in aurium, cum mollissima pars inciditur, uel ex auro intelligi pecuniam cuius respectu et nimia cupiditate hoies ad peccandū adducuntur. Nequequam frustra. Nequam, qui ne tanti quidem quod habetur minimi. Nec num-

liceri, nec gremio credi oportere. prouerbium est, quod et illa incerti, et leuis animi est, et plerumque in gremio posita, cum in obliuionem uenerunt exsurgentium prociunt. Nexum est, ut ait Aelius Gallus, quod cumq; per aes et libram gerit, idq; nexi dicitur, quo in genere sunt haec testamenti factio, nexi dato, nexi liberato, Nexum aes apud antiquos dicebatur pecunia, quae per nexum obligatur. Neruum appellamus etiam uinculum ferreum quo pedes impediuntur, quanquam Plautus eo etiam aruices uinari ait, perfidiose capius, eo aedepol neruo aruices probat. Neugmate in carmine Cn. Mara uatis significat nequitie, cum ait grauis Meientium duonum neugmate. fortasse neugmate. Ne gritu in augurijs significat a gritudine. Nebulo dicitur est, ut ait Aelius Stilo, qui non pluris est, quam nebula. aut qui non facile perspicia possit, qualis sit nequam nugator. Nesi pro sine positum est. FRAG. Naccæ appellatur uulgo fellones, ut ait Curiauius quod naua sine, id est nullius pretij. Idem sentit et cinaus. quidam autem quod omnia ferè opa ex lana Naccæ dicuntur à graecis. Naua ait acteus philologus poni pro nugis. Cincus quod in olea nucis, quod inuis sit Aelius Stilo omnium rerum putamen. Glossematorum autem scriptores fabæ grani quod hæreat in fabalo. quidam nucis in glandis, quam uerrius in glanda uocat medium uelut disse pimentum, id est membranullam, quae est in medio nucis, Quidam ex graeco *νὰ ὄνχι* leuem hominem significari. Plautus in parasito pi gro ambo magna laude lauti, postremo ambo sumus non naua. Item in mustellaria, quod id esse dicam uerbum naua nescio, et in truaculento, amas hominem non naua, et Neuius, et in tunicularia eius, nocte naua ducere, Sed ennius, illic est nugator nihili non naua homo. Nares appellari putant, quod per ea nasi foramina odoris cunctisq; gnari sinus, Melius dia à graeco per inuersionem literarum, ut latinis consuecum est *πῦρ* naves, ut *μορφή* forma et *τίπι* tener, et multa huiusmodi. Nariæ est genus piscis minutæ. Plau. muricatum uideo in uasis sitignis nariam bonam et cataniam, et taguma quinas farias cõchas pisci narias. Naticem piscem leges apud antiquos; per t nõ per r. et uidetur à natiando dicitur. Nanator in. xij. nactus erit pretio erit. item in foedere latino pecuniam quis nanator habet, et siquid pi gnois nanciscat sibi habet. Nare à naue dicitur sic Cornificius ait quod aqua feratur natans ut nauis. Ennius libro. yij. Alter nare capit. alter pugnare paratus. Plautus in aulularia, quasi pueri, qui nare discunt, et scirpea induit ratis. Nare igitur est sapius nare, ut dicitare factitare. Natus celer ac strenuus à nauium uelocitate uidetur dicitur, Ennius libro. yi. Natus reperitus homo graio patre graius homo rerum, et libro sextodecimo, Nauorum imperium seruare est in superantum. Plautus in sribolaria, Naue agere oportet quod agas non ductarier. Nualis scriba qui in naue apparebat inter aliud genus scribarum minimæ dignitatis habebatur, qd periculis quoq; eius ministerium esset obiectum. Plau. non ego te noui nualis scriba columbari impudens sine quod columbaria in naue appellabantur ea, quibus remigent sine quod columbariorum quæstus temerarius incertusq;. Nasiterna est genus uasis aquarij ansati et patentis, quale est quo equi perfundi solent. Plau. in bacchidibus, ecquis euocat cum nasiterna, et cum aqua istum impurissimum, et in neruolaria, ecquis huc effers nasiternam cum aqua sine suffragio, et Cato in ea oratione quam composuit in Qu. sulphurij, quoties rimulos nasiterna super fusos aqualis matellus sine ansis. Nassa est piscatorij uasis genus, quod cum intrauit piscis exire non potest. Plau. nunquam hercule ex ista nassa hodie ego escam petam. Napur as nectito cum dixit pontifex funiculi ex framentis fune-

Nausubulum uocabant antiqui uas aluei simile, uidetur à nauis similitudine. Neuia sylua dicta iuxta urbem, quod Neuij cuiusdam fuerit. Nauia est uno ligno exalpto, ut nauis, quo uiuntur alueo in uide mia ficus quoq; in comitio appellatur nauia, ab actio nauis augure. Nam cum Tarquinus priscus in stitutas tribus à Romulo mutare uellet detinereturq; ab actio per augurium ut eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri posset id quod animo proposuisset suo, cui illo permittente augurio cum respõdisset effia posse iussit rex cotem ac no uaculã proferre, FRAG. Numero dicebant pronimum si isso qui exeam numero estis mortui hoc exemplo ut pingeretis, id est cur tam cito mortui estis. Item in nelei. Nũquã numero matri faciemus uolui. Idem, est nunquam nimium faciemus, Apud Neuium, Neminem uidi qui numero sciret quiq; scit, id est opus id est nimirũ sciret. Anapanturgus antonius hæc ait numero nimium cito celeriter nimium. ut Plautus in cassina ueni quid uis mea ancilla nimium sapius numero dicit nimium cito, acius in cenomao, ego ut essem affinis tibi ut te extinguerem, tuam peti gratiam numero te expungat timor. A frauius in suspecta, per falsum et abs te creditum numero nimis celeriter. Caelius in echione, hec perij, quid ita numero ueneficem donum. a frauius in simulantem, enim sera numero ac nequequam egi gratias. Numerus senatum ait quibus senator consili cum impedimento uult esse, quo minus faciat. S. c. postulatq; ut aut res quæ afferantur diuidantur, aut simul consulantur, aut si tot nõ sint senatores quo numero liceat scribi, sencon. ex peccentur. Numerius praenomen nunquam antea fuisse in patricia familia dicitur, quamuis, fabius, q unus post sex et tercentos ab Etruscis interfectos suscipuit inductus magnitudine diuitiarum uxorem duxit octalij maleuentani, ut tũ dicebantur filiam ea condicione, ut qui primus natus esset praenomine aui materni Numerius appellaretur. Non omnibus dormio prouerbium uidetur natum à capio quodam qui para rencho dicitur est, quod simularet dormientem, quo impunitius eius uxor moecharetur. eius meminit Lucil. Nuncupata pecunia est ut ait Cincius in libro secundo de officio iuriconsulti nominata certa nominibus proprijs pronuntiatã, cum nexũ faciet mancipiumq; ut lingua nunciasset, ita ius esto. nota nuncupata dicuntur, quæ consules praetores cum in prouinciam proficiscuntur faciunt, ea in tabulas praesentibus multis referuntur. at Santra libro secundo de uerborum antiquitate satis multis nuncupata, colligit non de recto nominata significare, sed promissa et quasi testificata circumscripita recepta, etiã in notis nuncupandis esse conuenientius. Nupta uerba dicebantur ab antiquis, quæ uirginem dicere non licebat, ut Plau. in disolo, uirgo sum, non didici uerba nupta dicere. Nuptias dicitur esse ait Santra ab eo quod nympha dixerunt graeci antiqui *νύμφη* unde nouam nuptam *νύμφη* cornificius quod noua petantur coniugia. Curiauius quod nouaratio fiat Aelius et Cincius, quia flammeo caput nubentis obuoluitur, quod antiqui obnubere uocant, ob quam causam lege quoque parens tam iubetur caput eius obnubere qui parentem necauisset, quod est obuolueret. Nuscitiosum acteus philologus ait appellari solium, qui propter oculorum uitiã parum uideret. at popilius Aurelius nuscationes esse caecitudines nocturnas. Aelius Stilo qui plus uideret uesper, quam meridie, nec cognosceret nisi quod usq; ad oculos admouisset. Nonas quidam noua luna, quod in eas cõcurreret principium luna. alij quod semper ante diem iduum nouum essent Scribiq; ideo debere primam eius appellationis syllabam, adiectã u litera. Nonarum iduum, Calendarum posteri dies nuptijs alieni habentur, quoniam ij dies decreto pontificum atri. iudi-

cati sunt quod quotiescunq; Romani duces belli gerendi gratia his diebus supplicauerunt, male rem publicam gessere. Nundinas feriarum diem esse uoluerunt antiqui, quo rustici mercandi, uendendiq; causa in urbem conuenirent eumq; nefastum ne si liceret cum populo agi interpellarentur mundinatores.

Nondinalem, coquum. Plautus FRAG. Noxia dānum, apud poetas autem et oratores ponitur pro culpa. at noxia peccatum, aut pro peccato poenam, ut actius menalippe te esse huic noxae obnoxium. Item cum lex iubet noxae dedere pro peccato dedi iubet, Caelius in hypobolimo chere stato.

Nam ista quidem noxia mulieris est magis, quam uiri. Nouae curiae proximae compitum fabricium aedificatae sunt, quod parum amplae erant ueteres a Romulo factae ubi is populum et sacra in partes. xxx. distribuerat, ut in iis ea sacra curarent, quae quando ex ueteribus in nouas euocarentur, septem curiarum per religiones euocari non potuerunt, ita quod foriēsis, raptae, uellensis uelutiae res diuinae sunt in ueteribus curiis. Nothum graecum natum ex uxore non legitima uocant, qui apud nos spurio patre natus dicitur, quod Ser. tullus qui romae regnauit natus est ex concubina spurio tullio tributus nisi forte maluimus credere oclisiam corniculanam captiuam eam, eumq; susceptum matre feruente. Nota alia significat signum ut in pecoribus, tabulis libris, literae singulae, aut binae, alia in gnominiam. Nobilem antiqui ponebant pro noto, et per G. literam, ut Plau. in pseudolo per grina facies uidetur hominis, atq; gnobilis, et oculis meis obuiam gnobilis obijatur. Actus in Diomed. ergo me Argos referam, nam hic sum gnobilis. Lilius in Virgil. ornamentum incendunt gnobili ignobiles. Naegum quidam amicti genus praetextum purpura, quidam candidum ac pellucidum quasi a nauo, quod putamen quorundam pomorum est tenuissimum non sine candore, ut Lilius in odysea simul ac lacrymis de ore naegeo deterfit, idest candido.

Noxii dii appellantur tria signa in capitolio, ante cellam mineruae genibus nixari, uelut praesidentes parentum nixibus, quae si gna sunt qui memoriae prodiderint antiocho rege syria superato M. Attilio subacta populo Ro. deportasse. atq; ubi sunt posuisse etiam quae capta Corinthe adiecta huc quae ibi subiecta fuerant mensae. Nictare et oculorum et aliorum membrorum nisi saepe aliquid conari, dictum est ab antiquis, ut Lucr. in libro quarto, hic ubi nixari nequeunt insisteretq; alis, Caelius in hymnide gerulis medentes iactant siue nictentur pertas. Nouius in macchoo. pone actuum scribit cum in nero nictabere unde quidam nictationem, quidam nictum, ut Caelius in pugilem tamen inter laudandum hunc Tumidum tremulis palpebris percutere nictu, hic gaudere et mirari.

Nictit canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis uenatica ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictit ululat, quod ibi acuta est. Unde ipsa gannitio. Niquiscuit centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret eis suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuarentur, nam sciscito si significat sententiam dicto ac suffragium ferti unde sciat plebis. Sed in ea centuria, neq; censeatur quicquam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquiscuit nisi quis scuit. Ningulus nullus, ut Ennius in secundo qui ferro minuit are atq; in te ningulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij Romuli morti destinatum, sed non usi ob.

FRAG.

Neglegens non legens, neque electum habens qui debeat scire.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XIII.

Oculissimum carissimum. Plaut. Oculissimum hostium amica. Oculatum pro praesenti posuit Plautus cum dixit, oculata die, item ipse, pluris est oculatus testis unus quam auriti decem, idest qui se uidisse dicat. Oculinus quoq; dicitur, ut funditus.

penitus, quo si significatur tam carum esse, quam oculum. Odefiat dicebant pro ofsiat, quae uox a graeco οφειν tracta est. Oc

cupatius ager dicitur, q. desertus a cultoribus proprijs ab alijs occupatur. Orchitis genus oleae ex graeco dictum ορχεις quod magitudine sit instar testiculorum. Orchestra locus in scena. Orca genus marinae belluae maximum, ad cuius similitudinem uasa uinaria orcae dicantur. sunt enim teretes, atq; uniforni specae. Oriu nasci uel surgere. Orba significat apud poetas priuata aliqua persona cura. Orba est, quae patrem aut filios quasi lumen amisit. Ortygia delos insula. Oratores ex graeco ορατοι dicti, quod missi ad reges, nationesq; deos solerent testari. hi modo appellantur legati.

Obnuat caput operit, unde et nuptiae dicuntur a capitis operatione. Opiter est, cuius pater auouiuo mortuus est ducto uocabulo, aut quod obitu patris genitus sit, aut quod auum ob patrem habeat, idest pro patre. Opitulus Iupiter et opitulator dicitur quasi opis lator. Obbiturare ex graeco trahitur ab eo, quod illi hostia dicunt οβυια. Obtestatio est cum deus testis in meliorem partem uocatur, detestatio cum in deteriolem. Obices pessuli ferae. Obruitur obstruit abruito, quod antiqui pro graui interdum pro stupido dixerunt.

Obfrangere. Non possum uerbum facere obrutui. Obambulare aduersum alios ambulare et quasi ambulanti sese opponere. Obrogare est legi prioris infirmatae causa legem aliam ferre. Obacerare obloqui, atq; alterius sermonem moleste impedire, quod sumptum uidetur a paleis, quas graeci οξυρον uocant. Itaq; et frumentum et panis non sine paleis acerofus dicitur. Item lutum aceratum paleis mustum. Oblitatum alij ab obliuione, alij a litore quod ibi notata fluctibus aequari et tolli solent. Obprobare probum obijere. Obacabat exacerbare. Oblucanasse dicebant antiqui mente errasse, quasi in loco deorum aliam occurrisse.

Obedire ob audire. Operiri expectare. Obrectat contra sententiam irascit. Opis dicta est coniux Saturni, per quam uoluerunt terram significare, quia omnes opes humano generi terra tribuit. Unde et opulenti terrestribus rebus copiosi et hostiae opimae praecipue pingues, et opima magnificae et ampla spolia.

Opicum quoq; inuenimus pro osco. oscis enim frequentissimus fuit usus libidinum spurcarum, unde et uerba impudentia appellantur obscena. Titimius oscae et uolscae fabulatur, nam Latine nesciunt. Opiparum magnarum opum apparatus. Obesat oberit, uel aderit. Offerumenta dicebant quae offerbant. Obsecrare est opem a sacris petere. Obesus pinguis quasi ob edendum factus. Operat saepe operit. Obnoxius penes obligatus ob delictum. Opilogenus auis.

Opunculo, quod opilionis genus cantus imitatur. Obpunitat uerberat a pauendo idest feriendo, unde pueri quod punitendo uerberantur, idest plagis, unde et pauimenta. Obdere opponere, uel operire. Obherbescere herbam incrementum. Opportune dicitur ab eo, quod nauigantibus maxime utiles optatiq; sunt portus. Ob salutare salutandi gratia offerre. Obsequela obsequium. Oleagneis coronis ministri triumphantium utebantur, quod Minerva dea belli esse putabatur. Oleniac mali odoris loca. Officiosus ab efficiendo dicitur,

Officere aquam in fauces ad sorbendum dare. Offectores co-
lorum infectores. Oxime ocysime. Oenigenos uino genia-
tor. Oestrum furor graeco uocabulo. Omen uelut oremen,
quod fit ore augurium, quod non aubus, alio uero modo fit.
Ouem masculino genere dixerunt, ut ouibus duobus non dua-
bus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeun-
tes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis coro-
na est myrta quam habebant qui ouantes introibant, cum bel-
la non erant indicta aut sine sanguine confecta. Obuariator
dicebatur qui cuipia occurrebat quo minus id rectum iter
conficeret. Ofentina tribus ab ofente flumine dicta. Ofo-
rem dixerunt, qui aliquem odisset. Olluc illic. Obiurgatio
post turpe factum castigatio. Monito uero est ante commis-
sum. Obreclator est qui facit quid contra recte tractantem.
Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringi terra
dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt,
ut de curionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iuno-
nem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu labo-
rantibus credebant. Oletum sterus humanum. Verranius
sacerdotalis in sacro Martiali fecit oletum. Oppidum
dictum est, quod opem praebet. Orais ab urgendo dicitur
ad mortem. ceni pro g frequenter ponebant antiqui. Octa-
uae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Mar-
celli propiore octauia soror augusti fecit, alteram theatro po-
peij proximum Cn. octauius Cn. filius qui fuit edilis curulis.
Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triumphauitq; de rege pse-
nali triumpho, quam combustam reficiendam curauit Caesar
augustus. Ogygia moenia acinus in diomede significat the-
bas, quia eam urbem ogygus condidisse fertur. Ocasio op-
portunitas tem poris casu quodam prouenientis est. Ocasus
interitus uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo
uocabulo Ennius pro occasione est usus libro secundo. hic oca-
sus datus est horatius induus salu. Item libro quinto inicit in-
ritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus
nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distingui
quidam, quod alterum a caedendo atq; ictu fieri dicunt, alteru
sine ictu. Itaq; in Numae pompili legibus scriptum est, si homi-
nem fulminibus occisit, ne supra genus a tollito, et alibi homo si
fulmine occisus est ei iusta nulla fieri oportet. October equus
appellatur, qui in campo martio mense octobri immolatur quo
tantis marti bigarum uicticam dexterior, de cuius capite non
leuis contentio solebat esse inter suburbanenses, et sacrauienses,
ut in regiae particula, illi ad terrim mamliam adfugerent, eius-
demq; cauda tanta celeritate perferret in regiam, ut ex ea san-
guis distillet in focum, partia pandae rei diuinae gratia, quas ho-
stias hic quidam Marti Bellico deo sacraui dicunt, non ut uul-
gus putat, qui a uelut supplicium de eo sumatur, quod romani
ilio sunt oriundi, et troiani ita effugie equi sunt capti. Multis au-
tem gentibus equum hostiarum numero haberi, testimonio sunt
laedemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant,
ibidemq; adolent, ut eorum statu canis eius per finitimos, quam
latissime deferatur, et Salentini, apud quos membranae
Ioni dicitur uerus coijctur in igne, et Rhodij, q quorannis qua-
drages soli consecratas in mare iaciunt, quod is tali curriculo
fertur arconuehi mundum FRAG. Ocadamus
Plau. ponit pro contra cadanus. cum plurima alia praeposi-
tiones familiariores huic uerbo sint. Ocaenae sine antiqui di-
cebant, quod nunc conuictum fecerint dicimus, quod id clare,
et cum quodam canore fit ut procul exaudiri possit, quod tur-
pe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam
dicit, quia illam non cantus iucunditatem puto. Ocrem anti-
qui ut Aetius Philologus in libro glossematorum refert mon-

tem confragosum uocabant, ut apud Liuium, Sed qui sunt ij, q
ascendunt aliam ocrim, et celso ocris, aruaq; putria, et ma-
re magnum? Nanq; tanari cellos ocreis, et aut ut quem Chiro
in Pelio docuit oriundi fortasse etiam ocreae sint dictae in aequa
liter tuberatae. Ocare, et ocaationem Verrius putat dictu
ab occendo, et cedant grandis globos terrae, cui Cicero uenit
sissime dicit ab occando fruges iactas. Ocyus et ocys-
sime posituum latinum non habent, sed ab eo ueniunt, quod est
in graeco ωκυσ. Ocyus secunda collationis, et deinde ter-
tia ocysime frequentata sunt. alij dicta a nostris, et tracta
ex graeco, id est ωκυσ cuius prima significatio de sua pro-
cedere in comparationem debet, apud nos non est. tertia uero
collationis, cuius maiora exempla sunt. author est Plautus
FRAG. Ocyum graecum, et a celeritate nascendi est
dictum. Orata genus piscis appellatur a colore auri, quod
rustica orum dicebant, ut auriculas oriculas, utq; Sergrum que
dam praediuitem, quod duobus annulis aureis, et grandibus
uterentur oratam dicant esse appellatum. Orae extremae par-
tes terrarum, id est maritimae dicuntur, unde et uestimento-
rum extremae partes, quae qdē et primae, ora dicitur possunt Cae-
lius in ethiopiae usus est pro initio rei, cum ait, oram reperire
nullam, quam expediam, queo. Orae freni quot ori in se-
runtur dicit. Titinius in Sentia, et si tacebit tantum gaudebit
sibi permitti ora. Caecilius in Ariolo Deprandi autem Leonis
obdas ora. Cato originum libro tertio, equos respondit ora
mibi, inde tibi cape flagellum. Trebelius pro se apud populum
equus, qui mihi sub feminibus occisus erat ora detraho in-
spectante. Luca. Stertino. Oreos liber. pater et oreades nym-
phae appellantur, quod in montibus frequenter apparent.
30 Ordinarium hominem oppius ait dicit, solum scurram et
improbum, qui assidue in litibus moraretur, ob eamq; causam
in ordine staret aduentum praetorem. at Aelius Stilo qui mi-
nime ordine uiuere in ea oratione, quam scribit de suis uirtu-
tibus contra Thernum, Quid mihi fieret si non ego stipendia
in ordine omnia ordinarius meruissem semper. Sunt quidem
qui manipularem quia infimi ordinis sit ap-
pellatum credant ordinarium. Ornatus dicitur et qui bo-
nis artibus instructus, et honores adeptus a populo, et bene
aptus, ut miles, aut gladiator, et acturus fabulas, atq; etiam or-
natus dicitur cultus ipse quo quis ornatur, ut cum dicimus ali-
quem tragico, uel comico ornatu prodire. Orestades nym-
phae montium cultrices. Ordo sacerdotum aestimatur deo-
rum FRAG. maximus quisq; maximus uidetur
rex, deinde Dialis, post hunc Martialis, Quarto loco Quiri-
nalis, quinto Pontifex maximus, Ita quod in conuiujs solus rex
supra omnes accubat. Sed Dialis super martialem et supra
Quirinalem. Martialis supra proximum, omnes inde supra
pontificem rex, quia potentissimus. Dialis quia uniuersi mun-
di sacerdos qui appellatur diuus. Martialis quod conditor ac
urbis parens Mars. Quirinalis socio imperij romani ascito
Quirino. pont. maximus quod iudex atque arbiter habetur
rerum diuinarum humanarumq;. Ordini est principium
rei facere, unde et toga uocatur exorditae. Opaca uocatur
umbrosa. Opalia dies festi quibus supplicatur, opi appel-
lantur, quorum alter FRAG. Optutu quasi obtutu
a uerbo tuor et significat uideo. Optatam hostiam alij opti-
mam appellant, eam quam edilis trib. constitutus hostijs optat,
quam immolari uelit. Opima spolia dicuntur originem qui-
dem trahentia ab ope saturni uxore, quod ipse
60 agrorum cultor habetur nominatus a satu tenensq; silicem ef-
fingitur, quae est insigne agricola. Itaq; illa quoq; cognomina-
tur consuetudo, et esse existimatur terra. Ideoq; in regia colitur

à populo ro quia omnes opes humano generi natura tribuat. Ergo & opulenti dicuntur terrestribus rebus copiosi. & hostiæ opimæ præcipue pingues, & opima, magnificæ & ampla. unde Spolia quoque quæ dux populi roma. dux hostium detraxit, quorum tanta raritas est, ut intra annos paulo. FRAG.

Trina contigerint nomini romano una quæ dux Romulus de Acrone. Altera, quæ Cossus Cornelius de Tolumnio. Tertia quæ M. Marcellus Viridomaro fixerunt. M. Varro ait opima spolia esse etiam si manipulari miles detraxerit dummodo dux hostium detraxerit FRAG. non sint ad ædem Iouis feretrii poni, testimonio esse libros pontificum in quibus sit pro primis spolijs boue, pro secundis solitaurilibus, pro tertijs agno publicæ fieri debere, esse etiam compelli reges legem opimorum spoliatorum talem, cuius auspicio classe prociatæ opima spolia capiuntur Ioui feretrio dari oporteat, & bouem cædito, qui cepit æris cc. Secunda spolia in martis aræ campo, Solitaurilia utra uoluerit cædito. Tertia spolia, Iano Quirino agnum marem cædito C. qui reperit ex are dato, cuius auspicio capta dijs piaculum dato. huius Aedis lex nulla extat, neque templum habeat, neque scitur, ut qui opima lege fuerint ad ija solet, quando quidam magistratus creatur

FRAG. Oscum duas diuersas & contrarias significationes habet. Nam Cloatius putat eo uocabulo significari sacrum quo etiam leges sacratæ oscæ dicuntur, & in omnibus ferè antiquis commentarijs scribitur opicum pro osco, ut in Titinnij fabula quinta, qui oscæ, & uolsæ fabulantur, nam latine nesciunt. à quo etiam uerba impudentia, & elata appellantur obscena, quia frequētissimus fuit oscæ libidinum spurcarum usus. Sed eodem etiam nomine appellatur locus in agro ueienti, quo frui soliti produntur augures romani. Obigit antiqui dicebant pro ante agit, ut obambulare. Obinunt obcunt.

Obiurare Iureiurando obstringere, ut est in Pantisilea formidabant obiurare. Obitu antiqui dicebant pro aditu. Obuos sacro in quibusdã precationibus est pro obscuro, ut sub uos placò pro supplicio. Oboritur adnascitur, nam præpositionem ob pro ad solitam poni, testis hic uersus. tantum gaudium oboriri ex tumultu maximo, & Ennius ob romam noctu legiones ducere cepit. Obnectere obligare, maxime in nuptijs frequens est. Obseruasse dicitur qui obseruat quid cuiusque causa facere debeat, ita quod is obseruat coluisse aliquem.

Commentans in odyssea cum ait in pylum aduenies, aut ibi omentans significat obmanens. Sed ea significatione, qua fieri dicitur. id enim est mantare. Ops antiqui dicebant quem nunc opulentum, ut testimonio est non solum ei contrarium inops, cum cedit ego egeus exortus sum. Obsidionalis corona est quæ datur Imperatori ei qui obsidione liberauit ab hostibus obsesos. ea fit ex gramine uiridi ferè ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. herbam autem uictoriæ signum fuisse apud antiquos alijsque exemplis docuimus, quæ corona magnæ auctoritatis fuit. Nam & pub. Decio datae duæ sunt, una ab exercitu uniuerso, altera ab ijs, qui fuerunt in presidio obsessi, & L. Sicanio dentato qui Achilles romæ existimatus est, ac fertur Centes et uicies pro repu. depugnasse. Coronis donatus uigintisex, In ijs aureis octo, Cimicis xiiii. muralibus tribus, obsidionali una. inter obsidionalem, & ciuicam hoc interest quod altera singularis salutis est, altera diuersorum ciuium seruatorum.

Obsitum Cloatius & Aelius Stilo esse aiunt uiolatum attatumque de caelo. Cicero, eum qui deo deæque obstiterit, id est qui uiderit quod uideri nefas esset. Obsistat offirmato perseueranti, ut tenere possit, ut Pacuuius obstinatus exorsus, ut Accius in amphitryone, aut tam obstinato animo confusus tuo. Caeto in quin. Iheruum de decem hominibus rumorem famam

flocificat capitus stupris obstinatus insignibus flagitijs. Menius in lycargo uos qui astatibus obstinati. Obsrudant obsatulent, ab auide tridendo gulam non sumendo abum, unde & obsrudulentum dixit Titinnius obsrudulenti aliquid quod pectam sedens aut hic læster, aut formaster frigidus. Obsitum obliquum. Ennius libro xliij. montibus obsitis, obstantibus, unde oritur nox, et libro octauo amplius ex augere obsti polium ue solis. C. Licinius, Imbrex resupina obsitio capitulo sibi uentum facere Cunicula. Lucretius omnia mendose fieri atque obsita necesse est.

Obsidium tanquam presidium subsidium recte dicitur cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Sallustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre. Salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obuariat dicitur qui cuiquam occur rebat, quo minus rectum iter conficeret. Oufentina tribus Initio causa fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate, intra mare, et terracanam. Lucretius, priuerno oufentina uenit, fluminis; oufente postea deinde à censoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu. sunt adscripti. Oscillum Santra dia ait, quod oscillant. id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. Oscillantes aut Cornificus ab eo quod os celare sint soliti personis propter uerecundiam, qui eo genere lusus utebantur. Causa autem eius iactationis proditur. Latinius rex quod pælio quæ ei fuit aduersus mentium certum regem nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latarius. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut imaginem quandam uitæ humanæ in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum efferruntur, atque ideo memoriam quoque redire grati acceptæ uitæ à Lucio per motus curuarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis moueantur, & lactati potene utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum secutos putent Italicos quod illi quoque iniuria interfecto Icaro Erigone filia eius dolore impulsus suspendio perisset per simulationem. FRAG.

Ostentum non solum pro portento poni solere, Sed etiam participialiter, testimonio est Pacuuius, in medio atque & cum in ipso tempore ostentum senem. Accius in Bacchis præfens præstito irridetis nobis, stype ultero ostentum obtulit. Ostentum tri pudum est, quod oris cantu significat quid portendit, cum cecinit Coruus, Coruus Noctua Parra Picus. alij oscinum augurium à cantu auium. Obsinet dicebant antiqui, quod nunc ostendit, ut in ueteribus carminibus. Sed iam se caelo candens aurora obsinet suum patrem. Oscines aues Appius Claudius esse ait, quæ ore canentes faciunt auspicium, ut Coruus Cornix Noctua, aut quæ alis ac uolatu, ut Buteo, sanqualis, Aquila, immussulus, Vulturius, picæ, aut Martius, Feroniusque, et Parra, & in oscinibus, & in alitibus habentur. Oscinam urbem ad exitum Tyberis in mare fluentis Ancus martius rex condidisse & famnino appellasse uocabulo fertur. Neutrum certe plura fieri non debet. Osculana pugna in proverbio quo significabatur, uictos uincere, quia in eadem & Valerius Leuius imperator romanus à Pyrrho erat uictus, & breui eundem regem deuicærat. Sulpitio

Item Imperator noster. eius rei meminit Titinnius hoc modo. hec quidem quasi osculana pugna est

60 qui a fegere in pulsi hinc spolia colligunt. significat etiam osculo suuium. ut Plautus in uerulana. osculum sat est osculi mihi quod ambo mihi pater quod inter cognatos propinquosque institutum ab antiquis maximèque famnas.

FRAG. Optima lex FRAG. in magistro populi faciendo, qui vulgo dictator appellatur, quam plenissimum posset ius esse significabatur, ut fuit Manij Valerij Mar. fabij, Volusinae gentis, qui primus magister à populo creatus est, propter quam uero pronotatio ab eo magistratu ad populum data est, quæ antea non erat desitum est dici, ut optima lege, ut pote immutato iure priorum magistrorum. Originum libros quod inscripsit Cato non satis plenum titulum propositi sui uidetur amplexus, quando præ grauant ea, quæ sunt rerum gestarum populi roma. Optio est optatio, sed in re militari Optio appellatur is, quem decurio, aut centurio optat sibi rerum priuatarum ministrum, quo facilius obeat publicis officia. Optio qui nunc dicitur antea appellabatur accensus. Is adiutor dabatur centurioni à Tribuno militum, qui ex eo tempore quem uelint centurionibus permissum est optare, et nomen ex facto sortitus est. Plautus in asinaria, quando me aquam uxorem, quam sauream seruum putes, circunduc aufer, promitto tibi, optionem sumito Leonidam. Obsidionem potius dicendum esse quam obsidium adiuuat nos testimonio suo Ennius telamone, cum ait, Sabas natum ingenium Aiacem qui obsidionem parat. Item alio loco, Hector quid haud cessat obsidionem obducere? Orare antiquos dixisse pro agere testimonio sunt, quod et oratores et ij qui nunc quidem legati. Tum uero oratores quod reipub. mandatas partes agebant. Ennius quoque cum dixit libro primo annalium, facere uero quod te cum precibus pater orat. oratores alij dixere causarum actores, et legati qui rei pu. mandata peragunt. Oscos quos dicimus, ait Verrius opscos à natura dictos, teste Ennio cum dicat de muris res gerit opscus, adijcit etiam quod suprum inconcussa libidinis obscæna dicitur ab eius gentis consuetudine inducta, quod uerum esse non satis adducor, cum apud antiquos omnes, ferè obscæna dicta sint quæ mali omnis habeantur, ut illa Virgilij testis, ut superiorum aucthorum exempla referre non sit necesse cum ait, harpyias, obscænas uolucres, et obscænamq; famem. Ob præpositione antiquos usos esse pro ad, testis est Ennius, cum ait libro quartodecimo omnes occisi occensiq; in nocte serena, id est accensi. et in Iphigenia, Acherontem obibo, ut mortis thesauri obiacent. eiusdem autem generis esse ait, offerre, occultit, occurrit. oblatas, obiectus mihi non satis persuadet. Ob præpositio aliàs ponitur pro circum, ut cum dicimus urbem obsideri ob signari, obuallari, aliàs i uicem præpositionis, quæ est propter, ut ob merita, ob superatos hostes, unde obsides pro obfides, qui ob fidem patriæ præstandam dantur. aliàs pro ad, ut Ennius ob rem noctu legionem ducere cœpit. Ostentum quoq; nunc utimur interdum prodigij uicem quin participialiter quoq; dici solum sit nec dubium facit etiam C. Gracchus de legibus à se promulgatis, cum ait quod unum nobis in ostentum ipsis asportatur in usum. Occisitantur sæpe occiduntur. sic C. Gracchus pro rostris in. p. pop. homines liberi nunc in oppido occisitantur. Occisunt, ab odio declinasse antiquos testis est C. Gracchus in ea quæ est de lege Manilia, cum ait, mirum siquid ijs iniuriæ sit semper eos occisi sunt, quod nunc quoque cum præpositione elatum frequens est quando dicimus perosi. Ostentum ostentatum. Ostende, ostendam, ut pro multis alijs exemplis eius generis manifestum est. Optionatus ut Pontificatus decurionatus dicitur, ut Cato in ea quam habuit apud equites. maiores seorsum atq; diuersum pretium parauerit bonis atque strenuis decurionatus, optionatus, hastas donaticas, alijsq; honores. Ostentus sæpe ostendis, gloriandi causa. Sed et participialiter id etiam dici debet, et dictum est feminino genere. Ombibus duabus multabantur apud antiquos, minoribus criminibus, ut in

maioribus autem bubus, nec ultra hunc numerum excedebat multatio, quæ posteaquam ære signato uti ciuitis cœpit pecoræq; multitia, aut in curia corrumpebantur, unde etiam peccatus crimen usurpari cœptum est, facta est æstimatio pecoralis multæ, et boues centenis assibus, oues denis æstimate. Inde sumptu multa, id est maxima appellatur tria millia æris. Item uicæsis minoribus delictis. Ob os significat ad os item ut superioribus quoque exemplis testatus est. Obsonauere sæpe obsonauere. Cato in suasionem de lege Orchia derogaretur, qui antea obsonauere postea centenis obsonauere, significat autem conuiuari. Oliuittam antiqui dicebant, quando olea colligebatur, ut messim, quando frumenta, aut uindemiam, quando uinas, quod uocabulum potius frequentari debebat, quam nullam eius significationis causam haberemus, quamuis quidam oliuittatem eam dicant. Opidorum origine, optime refert Cicero libro. i. de gloria, eamq; appellationem usurpatioe appellatam esse existimat, quod opem darent adijcens, ut imitetur ineptias stoicorum. Oppidum quod ibi homines opes suas conferunt. Oppidum dicitur et locus in arce, unde quadri-ge emittuntur. Oppido ualde multum. ortum est autem hoc uerbum ex sermone inter se confabulantium, quantum quisq; frugum faceret, ut quæ multitudo significaretur sæpe respondebatur quantum uel oppido satis esset. hinc in consuetudinem uenit, ut diceretur oppido pro ualde multum. Ita q; siqui in alijs rebus eo utuntur, ut puta siqui dicant oppido didici, spectauit, ambulauit, errant quia nulli eorum subijci potest uel quod satis est. Orcum quem dicimus, ait Verrius ab antiquis uirgum, quod etiam u literæ sonum pro o efferebant, et per c literæ formam g usurpabāt, sed nihil affert exemplorum, ut ita esse credamus, nisi quod is deus nos maxime urgeat. Obmo-uelto pro admoeto apud antiquos dicebatur, ut alia quæ supra relata sunt. Offendices ait esse Titus nodos quibus Apex retineatur, et remittatur. at Verrius choriola existimat, quæ ab offendendo dicantur, nam cum ad mentum prominent sit, offendimentum. Oluatiuum Antistius Labeo ait esse mensuræ genus. Occulum offerre significat sub terram ferè ponere. Obiacuisse antea iacuisse. Offritias fallacias.

40 SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XIII.

P

Enderæ pœnas soluere significat, ab eo quod ære graui cum uterentur Romani penso eo non numerato debitum soluebant. unde et pensiones dictæ. Penetrabilia sunt penatium deorum sacra. Peniculi spongiæ lōgæ propter similitudinem caudarum appellatæ. Penes enim uocabantur caudæ. Penetrare penitus intrare. Pennatas, im pennatasq; agnas in saluari armine spicas significat cum aristas, et aliàs sine aristas agnas nouas uolunt intelligi. Penora dicuntur res necessariæ ad uictum quotidianum, et locus earum penarius. Pentathlum antiqui quinquartium dixerunt. id autem genus exercitationis ex his quinque artibus constat, iactu disci, cursu, saltu, iaculatione, luctatione. Pectenatum tectum dicitur à similitudine pectinis in duas partes deuexum, ut testudinatum in quatuor. Pigere interdum pro tardari, interdum pro poenitere poni solet. Pangere, figere, unde plantæ pangi dicuntur, cum in terra demittuntur, inde etiam uersus pangi, uel figi in cera dicuntur. Pegsides musæ dictæ sunt à fonte, quem pegsus ictu ungu- læ fingitur aperuisse, ob quam causam et græce appellatæ sunt hippocrene. Pipatio clamor plorantis lingua oscurum.

Pimpleides musæ à fonte Macedoniae dictæ propter liquoris eius unicam subtilitatem. Pitpit osæ quicquid.

Picena regio, in qua est Asculum, dicta quod Sabini, cum Asculum proficiscerentur, in uexillo eorum picas confederunt. Perditum est quod interit ac recuperari non potest. Perbitere Plautus pro præire posuit. Peregere dicebant ex pergere facere.

Pergite agite. Virgilius, *pergite pierides.* Pergræcari est epulis & potationibus inferuire. Titinnius, *Hominem improbum nunc ruri pergræcatur.* Permissus appellatur arces, qui annis compluribus tonsus non est. Perficial & perficial antiqui dicebant, quod nunc faciale & persfaciale dicimus, inde permansit in consuetudine facultas. Perpulit persuasit impulit.

Pertisum pro pertesum dixerunt. Puticuli sunt appellati, quod uenustissimum genus sepulcræ ut puteus fuerit & dicti puticuli, quia ibi cadauera putrescerent.

Putus antiqui dicebant pro puro, unde putata uites & arbores, quod deasis impedimentis remanerent pura, aurum quoque putatum dici solet, id est expurgatum. & ratio putata, id est pura facta. Putinum Plautus dixit pro stulto.

Pubens adolescens, quimetiam impubium numerus eiusdem ætatis. Puteolos dictos putant ab aqua calido putore, quidam à multitudine puteorum earundem aquarum gratia factorum. Pugnus à punitione, id est percussu dicitur.

Præadaneam porcum dicebant, quam imolare erant soliti antea, quam nouam frugem inaderent, Porriciam porro iaciam. Palatium, id est mons Romæ appellatus est, quod ibi pecus pascat balare consueuerit, uel quod palare, id est errare ibi pecudes solerent. alij quod hyperborei filia palanto habitauerit, quæ ex Hercule Latium peperit. Alij eundem, quod Pallas ibi sepultus sit, æstimant appellari. Palmites uitium sarmenta appellantur, quod in modum palmarum humanarum uirgulas quasi digitos edunt.

Palmula appellatur remi ad similitudinem manus humane. Pallas Minerva est dicta, quod Pallantem Gigantem interfecerit, uel sicut putabant quod in palante palude nata est. Pappi arduorum flores. Lucretius, *uestem nec plumas auium, papposque uolantes.* Papillæ capitula mammarum dictæ, quod papularum sunt similes.

Pauperies damnum dicitur. Palpari blandiri, quod quadrupes facit. Pauciens dicebant pro raro. Titinnius, *Vxorem pauciens uidebo.* Panus facit diminutiuum panicula.

Pandana porte dicta est Romæ, quod semper pateret. Pandiculari dicuntur qui toto corpore oscitantes extenduntur eo quod pandi fiunt. Pandicularis dicebatur dies, idem & communicarius, in quo omnibus dijs communiter sacrificabatur. Pancarpice dicuntur coronæ ex uario genere florum factæ. Panibus redimbant caput equi immolati idibus octobribus in campo martio ei id sacrificium fiebat ob frugum euentum, & equus potius, quam bos immolabatur, quod hic bello bos frugibus parandis est aptus.

Patagium est quod ad summam tunicam affuit solet, quæ & patagata dicitur & patagarij, qui eiusmodi opera faciunt. Patagus morbi genus. Patritius uicis Romæ dicitur, eo quod ibi patritij habitauerunt iubente Seruio Tullo, ut siquid molirentur aduersus ipsum ex locis superioribus opprimerentur. Pagani à pagus dicti. Pagi dicti à fontibus quod eadem aqua uterentur, aquæ enim lingua doricæ appellantur πῆξι. Pagnæ dictæ, quod in libris suam quæq; obtineant regionem, ut pagi, uel à pangendo, quod in illis uersus panguntur, id est figuntur. Parens uulgo pater aut mater appellatur, sed iuris prudentes uos & pro uos. au-

as & proauis parentum nomine appellari dicunt.

Parere obedire. Paret significat apparebit. *Paribus equis, id est duobus Romani utebantur in prælio, ut sudante altero transirent in sicum.* Pararium æs appellabatur id quod equitibus duplex probinus equis dabatur.

Parici quæstores appellabantur, qui solebant creari causa rerum capitalium quærendarum. Nam paricida non utique is qui parentem occidisset dicebatur, sed qualencunque hominem. Idem autem fuisse indicat lex Numæ Pompilij Regis his composita uerbis. *Si quis hominem liberum dolo sciens dicit, paricida esto.* Parum persi significat paulisper quasi per paruum hoc est ualde paruum, refertur autem ad tempus. *Parasangæ apud persas uarum mensuræ.*

Penuria, id est quod peno minus sit, quam necesse est. Pellices nunc quidem appellantur alienis succumbentes non solum foemina, sed etiam mares, antiqui eam proprie pellicem nominabant, quæ uxorem habenti nubebat, cui generi mulierum etiam poena constituta est à Numa Pompilio hac lege. *Pellex aram Iunonis ne tangito, si tanget, Iunoni crinibus dimissis, agnum foeminam cedito.* Pæan Apollinem uoauerunt, quod sagittarum ictu eum nocere putabant.

est enim uoauerunt ferrere. Alij quod remedia morbis finem faceret talis grauitatis. Peligni ex illyrio orti, inde enim profecti ductu Volsum regis, cui cognomen fuit Lucullo, partem Italiae occuparunt. Huius fuerunt nepotes Paacnus, à quo paacnates & Pelicis, à quo peligni.

Pales dicebatur dea pastorum, cuius festa palilia dicebantur, uel ut alij uolunt dicta parilia, quoniam pro partu pecoris eidem sacra fiebant. Partus & pro nascendo ponitur & pro parato. Næuius, Male parta male dilabuntur. Parones nauium genus, ad cuius similitudinem myoparo uocatur.

Passer marinus quem uocat uulgu Strutio camelum. Pasco linguam in sacrificijs dicebatur, id est exerato, continet to-tacato. Pastillus forma panis parui, utique diminutiuum est à pane. Passales & oues & gallinæ appellantur, quod passim pascentur. Paschola appellantur græci, quas uulgu pernas uocat. Prætoria cohors est dicta, quod à prætoribus non discedebat. Sapius enim Africanus primus fortissimum quenque delegit, qui ab eo in bello non discederent, & cætero munere militiæ uacarent, & sex qui plex stipendium acciperent. Proximum ponebant pro recto.

Prandium ex græco est dictum. Nam meridianum abum coenam uocabant. Prætextæ appellantur, quæ res gestas Romanorum continent scriptæ. Prætoria porte in castris appellatur, quæ exeratus in prælium educatur, quia initio prætores erant, qui nunc consules, & ij bella administrabant, quorum tabernaculum quoque dicebatur prætorium.

Præs est is, qui populo se obligat, interrogatusque à magistratu si præ sit ille, Respondet præ. Præsiderare dicitur, cum immaturus hyberna tempestas mouetur, quasi ante syderis tempus. Præsidium est quod pro salute, & utilitate alicuius auxilij gratia præponitur. Subsidiuum quod post positum est ad subueniendum laborantibus. Præstina re apud Plautum emere est, id est emendo tenere.

Præstitem in eadem significatione dicebant antiqui, quæ nunc dicimus antistitem. Præstolari dicitur is, qui ante stando ibi quod uenurum exaspere uult moratur.

Præficæ dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductæ, quæ dant cæteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum præfectæ. Næuius, Hæc quidem mehercle opinor, præficta est, quæ sic mortuum collaudat. Præfagere est prædiuinare. Præfipere. sagax enim est actus, & solers.

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Præadaneæ

Prædanea a gna uocabatur, quæ ante alia cædebatur. Item porca, quæ Cereri mactabatur ab eo qui mortuo iusta non fecisset, idest glebam non obieciisset, quia mos erat eis id facere prius quæ nouas fruges gustarent. Præcias dicebant, quæ a flammibus præmittebantur, ut denuntiarent opificibus ut manus abstererent ab opere, ne si uidiisset sacerdos facientem opus sacra polluerentur. Præiurationes dicuntur facere ij, qui ante alios cunctis uerbis iurant, post quos in eadem uerba iurantes tantummodo dicunt idem in me. Pronurus nepotis uxor. Præneſte dicta est quia is locus quo condita est, montibus præstet. Promissum capillum dicunt longum. Item barba promissa uelut porro missa. Promissam dicebant promissæ. Promōstra prodigia. Primordia primæpia. Promulgari leges dicuntur, cum primum in uulgus eduntur quasi promulgari. Promulco agi dicitur nauis, cum scaphæ ducatur sione. Primalis castrorum porta nominatur, quæ in eo loco est in quo principes ordines tendunt. Prænomibus feminas esse appellatas testimonio sunt cæcilia et tarratia, quæ ambæ citæ solitæ sunt appellari. pari modo lucia et titia. Primmæsius palus, ad quem sinus nauticus religitur, quem alij tonsillam dicunt. Procellunt, prociambunt. Proculum inter cognomina eum dicunt qui natus est patre peregrinante a patria procul. Proculos sunt qui creduntur ideo dictos, quia patribus senibus, quasi procul progressis ætate nati sunt. Prociapis progenies, quæ ab uno capite procedit. Prociacta classis dicebatur, cum exercitus cinctus erat gabino cinctu confestim pugnaturus. uentusius enim fuit multitudinem hominum quæ nauium classem appellari. Prociatant pro uocant. citare enim uocare est. unde prociat et prociat. Prociat dicebant pro poscit. Prociat lare prociatere ex græco κλιω idest uoco. unde calende alumnia calones et caleula et calatores. Prociata proluxa, et in longum producta, quasi ex cera ob eius facilitatem. Prociatum cum prima syllaba corripitur significat petuum. Linnus, Matrem prociatum plurimum uenerunt. Prociatum dicebatur testamentum, uelut prociatum. i. prouocatum. i. irritum, ac ruptum. Prociatrua dicuntur, quo proceditur in muro. Aelius Prociatrua edificata dixit esse extra portam. Artorius prociatrua, quæ sunt ante castra, etiam qui non habent castra propugnacula, quibus pro castris utuntur edificant. Prociapia, progenies, idest porro sparsis et quasi iactus liberis quia in spere significat iacere et desicere. Prociatum quod profectatum prociatur. Prociatum a prosequendo. Obsequium ab obsequio dicitur. Prociatas meretrices Plautus appellat, quæ ante stabula sedent eadem et prociatrua. Prociatrua, ac si dicitur in sententia, ut prociatrua, idest in rostris. Prociatrua genus nauigii speculatorium paruum. Prociatrua pro posita. Priuos, Priuasque antiqui dicebant pro singulis, ob quam causam, et priuata dicuntur, quæ unius cuiuscumque sint. hinc et priuilegiu et priuatus. dicimus tamen et priuatum, cui quid est ademptum. Priuignus dicitur, quæ ante, quam mater secundo nuberet est progenitus. pri enim antiqui dixerunt pro præ. Præuaticatores a præter grediendo sunt uocati. Prisci latini proprie appellati sunt hi, qui prius, quam conderetur roma fuerunt. Priscus Tarquinius est dicitur, quia prius fuit, quam superbus Tarquinius. Priscum ab eo uenit, quæ est prius pari modo et prior. Prociatruum capite censum, dicitur, quæ ex his ciuitas constat, quasi proles progenie, idem et prociatrua. Prociatrua sepe prociatrua, idest producere. Prociatruum primæpiu prociatruum. Præciatruum, Quid est nam me ex animam prociatruum uo. Præciatruum dicitur, qui solito diutius lugent. Præciatrua dies appellatur, quibus fitis est hostem bello lacessere. erant enim, quædam feriæ publicæ, quibus nefas fuit id facere. Præciatrua

appellatur, quod popu Ro. eas prouicit. idest ante uicit. Protinam protinus. Teren. Protinam coniciam me in pedes, Pruina dicta, quod fructus, ac uirgulta perurit. Prugnum pronum. Propages progenies a propagando, ut faciunt rustica cum uitam uetulam suppressunt, ut ex ea una plures faciant. Propetrare mandare, quod perficiatur. nam in petra re est exorare et perpetrare perficere. Propudium dicebatur cum maledicto nudare turpitudinem uolebant, quasi porro pudendam. quidam propudium putant dici, a quo pudor et pudicitia procul sint. Primigenius sulcus dicitur, qui in condenda noua urbe turo et uacua designationis causa in primis tur. Parilibus Romulus urbem condidit, quem diem festum præcipue habebant minores. Prætexta pulla nulli alij licebat uti, quam ei qui sumus fitebatur. Pila et effigies uiriles et muliebres ex lana com pitibus suspendebantur in com pitibus, quod hunc diem festum esse deorum inferiorum, quos uocat laves putarent, quibus tot pilæ, quot capita seruorum tot effigies, quot essent liberi, ponebantur ut uiuis parcerent, et essent ij pilis et simulachris contenti. Ploti appellatur, qui sunt planis pedibus. unde et poeta Accius, quia umber sarfinas erat a pedum planicie initio plonus, postea Plautus est dicitur. soleas quoque dimidiatas, quibus utebantur in uenando, quo planius pedem ponerent, femplotia appellabant. Porcas, quæ in agris sunt, ait Varro dici, quæ porrigant frumentum. Punicum dicitur nunc pœni, qui a phœnicæ sint oriundi. Porcinus, qui et palæmon a Romanis inter deos colebatur. Pœnas pendere proprie dicitur, qui ob delictum pecuniam soluit, quia penso ære utebantur. Pullariam Plautus dixit Manum dextram. Prociatrua dicebant interdum pro succedere. interdum pro porro cedere. Pertusum dolium dicitur cum uentrem significat. Pollit pila ludit. Pelliculationem Cato a pellicendo dixit. Præmiosa pecuniosa. Pascuales oues Cato posuit pro pascuales. Petreia uocabatur, quæ pompam præcedens in coloniis, aut municipijs imitabat animum ebriam ab agri uno scilicet petris appellatam. Periclitatus sum Cato est usus in dicendo. Parsi Cato idem dixit pro peperci. Prædonulos a προνομιστῶν idem Cato posuit pro prædonibus. Præcem singulariter. Pulchralibus pro pulchris. Pugnariolas leues pugnas identidem ipse dixit. Prociatruum dicitur, quod ex priuato loco processit in publicum solum. Prociatruum tempus longæuuum fecisse. Punicum genus libri translatus a pœnis id etiam appellabant probum, quia erat cæteris suauissimum. Prociatruum significat in, ut pro rostris. pro cede. pro tribunali. Prociatruum appellat auus neptis suæ uirum. Prociatruum etiam pro amplificando, ac palam faciundo. ut prociatruum, prociatruum, propelle. aliis pro priuati facultate, ut in propudio prohibendo, quia utrunque abnuat in his esse pudorem, potestatemque. aliis aliud alio, ut pecunia pro prædio consule aliis pro admiratione, ut prociatruum Iupiter. aliis pro ante ut pro ostio. aliis pro immittere ut promittere barbæ, et capillum. Profundum, quod longe habet fundum. Profestus dies prociatruum a religione numinis diuini. Profusus supra modum sumptuosus. Terentius, Profundat perdat, percat nihil ad me attinet. aliis abiectus iacens. Pacu. Profusus gemitum murmuro. Plaudi appellatur canes, quorum aures languida sunt, ac flaccida et latius uidentur patere. Plantæ semina olerum quod plana sunt. et appellatur etiam ex simili plantæ nostrorum pedum. Plantæ tabula plane, ob quam causam plani appellatur, qui supra modum pedibus plani sunt. Plebeum magistratum nemini capere licet nisi qui ex plebe sit. Plutei crates sunt corio crudo intertæ, quæ solebant opponi militibus opus facientibus, et appel

labantur militares. nunc etiam tabulae, quibus quid praesepitur eodem nomine dicuntur. Plebei adiles dissidente plebe a patribus sunt creati. Plexa colligata inde perplexa. plenus antiqui etiam sine praepositionibus dixerunt. Ploximum capsam dixerunt. Pax dicta est a pactione. Penem caudam uocabant. unde et ostiam porcanam cum cauda offam penitiam dicebant. hinc et penicilos dicimus, quibus calcamenta teruntur, qui de caudarum extremitate sunt. Penis denique a pendendo uocata est. Propius sobrinus mihi est consobrinus mei filius et patris mei consobrinus. Portum frequenter maiores pro domo posuerunt. Patrocinia appellari coepit sunt, cum plebs distributa est inter patres, ut eorum opibus uita esset. Postica linea in agris diuidendis ab oriente ad occiduum spectat. Pontina tribus a pontia urbe est dicta. Papyria tribus a Papyrio uocata. Pupina tribus ab agro pupino. Popilla tribus a progenitrice traxit uocabulum. Prorsus limites appellantur in agrorum mensuris qui ad orientem directi sunt. Pugio dictus est, quod eo punctum pugnat. Praebia remedia. Praemetium quod libationis causa ante praemetitur. Protelare longe propellere ex graeco uide licet *πρόσθε* quod significat longe. Priuato sumptu se alebant milites romani pene ad id tempus, quo Roma est capta a gallis. Porci effigies inter militaria signa quintum locum obtinebat, quia confecto bello, inter quos pax fieret caesa porca foedus firmare solebant. Polimenta testiculi porcorum dicuntur, cum castrantur a politione uestimentorum quod similiter, ut illa curantur. Prodit non solum in apertum exit significat, sed etiam porro it. Portenta rerum fieri dicuntur, cum solita corpora raro se ostendunt, ut cometae, turbines, barathra, ferreo caelo facta tonitrua. Puls potissimum dabatur pullis in auspicijs, quia ex ea necesse erat aliquid decidere, quod tripudium faceret, id est terripitium. puerum enim ferre est. bonum enim augurium esse putabant, si pulli per quos auspicabantur, comedisent, praesertim, si eis edentibus aliquid ab ore decidisset. Sin autem omnino non edissent arbitrabantur periculum imminere. Pedestria auspicia nominabantur, quae dabantur a uulpe lupi serpente equo, ceterisque animalibus quadrupedibus. Pestifera auspicia esse dicebant, cum cor in extis, aut caput in iecore non fuisset. Praepetes aues dicuntur, quae se ante auspicantem ferunt. nam praepetere dicebant pro anteire. Pecunia sacrificium fieri dicebatur, cum fruges, fructusque offerrebantur, quia ex his rebus constat, quam nunc pecuniam dicimus. Pollubrum peluuium uas quod nos peluum uocamus. Patres senatores ideo appellati sunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac si liberis proprijs. Pecunium Cato dixit genitium pluralem ab eo quod est pecunia. Pure lautum aqua pura lauatum. Pura uestimenta sacerdotum ad sacrificium habebant, id est non obsita, non fulgurita, non funesta, non maculam habentia. Procalato prouocato. Praefericulum uas aeneum sine ansa patens summum, uelut peluis, quo ad sacrificia utebantur. Patella uasa piata parua sacrificijs faciendis apta. Pantices frus uentris. Perimit adimit tollit, unde et peremptus interfectus. Procinctam classem, id est paratam ad bellum militum multitudinem diali flammis uidere non licuit. Prosimurium pontificale pomerium ubi pontifices auspicabantur. dictum autem pomerium, quia si promurium, id est proximum muro. Penus uocabatur locus in aede uestiae intimus. Proculiunt promittunt. Propteram celerem, strenuamque significat. Praeaderere anteaderere, id est ante immolare. Pube praesente est populo praesente, synecdochicos ab his, qui puberes sunt omnem populum significans. Priueras mulieres priuatas. Promullere, litem

promouere. Purime tetinero, purissime tenuero. Pristina uelut pristina dictum est. Praesagium dictum, quod praesagire est acute sentire. unde saepe dictum anus, quae multa sciunt. et saepe canes, qui ferarum cubilia praesentiunt. Praecipit in saluari armine est saepe praecipit. Pa pro parte, et po, pro populo positum est in saluari armine. Promeneruat item promonet. Praedonunt praepotant. Prospicis prospice. Pesis poenis, ut caesenas dicebat pro caenis et caenas pro coenis. Polteio pro ulteriore. Polet, pollet quia non dum geminabant antiqui consonantes. Plisima plurima. Persines perstringas. Promerion praepium praeter ceteros merium, aut pro medium hoc est participat, ut pro indiuiso dicimus. Priuuius es prius singulis. Petilara, surara, siccata, et stricta uulgo interpretatur. Scauola ait unquam equi albam ita dici. Pilum nae poploe in armine saluari Romani uelut pilis uti assueuerunt uel quia praecipue pellant hostes. Pilare et compilare sunt qui graeco originis. FRAG. graeci enim fures piletas *πείλας*. Pilat pilos habere incipit, alius pro detrahit pilas a quo depilati. Pila, quae parietem sustentat ab opponendo est dicta. Pilentum uehiculari genus quo matronae ferebantur. Pilani pilis pugnantes. Pelliator qui pellit ad fraudem. Pelli cum gulerum, quia fiebat ex pelle. Pellexit in fraudem induxit. Pelamys genus piscis dictum, quod in luto moretur, quod graeco dicitur *πείλος*. Pellem habere hercules fingitur, ut homines cilijs antiqui ad moneantur. lugentes quoque diebus luctus in pellibus sunt. Pilea castori et polluci dederunt antiqui, quia lacones fuerunt, quibus pallearis pugnare mos est. Pelta genus scuti. Praepetes aues quidam dici aunt, quia secundum auspicium faciunt. alij quod antea, quam petamus dicunt, aut quod praeter uolent, aut ex graeco tractum putant, quod ante conspectum uolent nostrum, inepte scilicet ex praepositione latina componentes, et graeco uocabulo. ceterum poetae promiscue omnes aues ita appellant. Piatati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas dorij sphincas uocant. Petulantes et petula etiam appellantur, qui proteruo in petu et crebro petunt ledendi alterius gratia. Virgilius quarto Georg. Neque oues, hedi que petula floribus insultent. Cornigeras norunt matres, a gni que petula. et Afranius in ida nostrum in conuentum, aut confessum ludum, lapsusque petulenti, interdum pro uelociter uidentur antiqui, ut hoc uerbum intelligi potest, exiliuit quasi petulenti quidam pedibus conuibrant. Petrarum genera sunt duo, quorum alterum naturale, saxum prominens in mare, cuius Ennius meminit lib. xi. alte delatae, ceterisque ingentibus tecta. et Lilius in centauris, ubi ego sepe petris. alterum manufactum ut docet alius gallus, petra est quae locus dextra, ac sinistra fornacem ex plecuras aquae ad libramentum summi fornacis. Petessere antiqui pro petere dicebant, ea quidem forma uerbi qua sunt lacescere et incescere, sed ut mihi uideatur um significabat saepius petere, et petessant saepius petant. Petrones rustici fere dicuntur propter uetustatem, et quod deterrima quaeque a praerupti iam a gri petra uocantur, ut rupices idem a rupinis, aliter a petrarum asperitate et duritia dicti. Petauristas Lucilius a petauro appellatus exi simare uideatur, quando ait, sicuti mechanicum cum alto exilure petauro. at alius stilo, quod in aere uolent cum ait petauristam proprie graeco ideo quod *ἡ πέδος ἀέρα πτερόντα*. Petoritum, et gallicum uehiculum esse, et nomen eius dictum existimant a numero quatuor rotarum. alij osce quod *ἡ* quoque petor, quatuor uocent. alij graeco. Sed *αἰολικὸς* dictum. Petimna in humeris iumentorum ulcera, et uilgus appellat, et Lucilius meminit, cum ait, ut petimen naso, aut lumbos cernuibus

aruibus tangat, eo noie autem et iter duos armos suis, qd est,
 aut pectus appellari solitū testatur Næui. in descriptioe suilla
 cum ait petumne piscano qui meruerat. Pennas antiquos fe
 runt ex græco, qd illi πέννα ea, quæ sunt uolucra dicat.
 Item easdem pennas et cœfnas. Pictor Zenis risu mortuus
 dum ridet effuse pictam a se animum propter cur hoc loco
 relatum sit a Verrio cum de significatione uerborum scribere pro
 positum habuerit, equidem non uideo, cum uersiculos quoq; ad
 deret tulerit et ineptos pati, sed nullius prætoris prætexto no
 mine, qui tamē sunt ij nam quidmodi facturus risu deniq; nisi
 pictor fieri uult, qui risu mortuus est. Picta, quæ nunc toga
 dicitur, purpurea antea uocata est, eaq; erat sine pictura, eius
 rei argumentum est pictura in æde uertimini et Consi, quarū
 in altera M. filius stacius, in altera T. papyrius cur for triū
 phantes ita picti sunt. Tunica autem palmata a latitudine cla
 uorum dicebatur, quæ nunc a genere picturæ appellatur.
 Pietati ædem ab Acilio consecratam uiuere, eo loco quo quondā
 mulier habitauerit, quæ patrem suum inclusum carere mam
 mis suis clam aluerit, ob hoc factum impunitas ei concessa sit.
 Pietatem ut deos cæteros colebant romani. Picum autem qui
 dam dictam putant a pico rege aboriginū quo dissolutus sit.
 Piscatorium æs uetusto more appellatur quod in monte alba
 no datur pro piscibus. Piscatoriū ludi uocantur qui fieri solent
 pro quæstu piscantium mense iunio trans tyberim. Pedam
 uestigium humanum, præcipue pedis appellasse antiquos in
 commentarijs quibusdam inueniri solet. Pectia in saluari car
 mine, ælius silo dici ait capita ex pilibus a gnis facti, quod
 græca uocant pelles pescæ neuro genere pluraliter. Pessifè
 rum fulgur dicitur quo mors, exilium ue significari solent.
 Pisatlem appellat Næuius pantaleontem e Pisis oriundum ty
 rannum cum aliqui inde perfecti nunc pisani dicantur. Pi
 scina publica, hodieq; nomen manet ipsa non extat ad quam
 et natatum et exercitacionis alioquin atusa ueniebat populus
 unde Lucilius ait pro obtuso ore pugil piscinensis res es.
 Pedibus obsidum, id est pediculis Titinius pedecosum appel
 lat hoc modo, Rus detrudetur pedecosus squalidus. pedes autē
 pro pediculis, sic Plautus refert in curgione. Item genus inter
 homines meo quidē animo ut muscæ, culicæ, amices, pedesq;
 pulicæq;. et Liuius gladiolo pulicæ ne an amices an pedes re
 sponde mihi. et Lucilius ubi me uidit caput scabit, pedes legat.
 Pessifus inter alia, quæ interpretatores dicant quando fiendus
 lustratur, si significare uidentur pessilentiam, ut intelligi ex cæte
 ris possunt, cum dicitur auertas morbum mortem labem nebu
 lam impetignem. Pedum quidem baculum incuruū, quo
 pastores ununtur ad comprehendendas oues et capras pedibus.
 cuius meminit etiam Virgilius in bucolias cum ait, At tu sume
 pedum. Sed in eo uersu qui est in Iphigenia Ennij proæde gra
 tum proferre pedum nitere cessas, id ipsum iaculum significare
 cum ait uerrius, mirari satis non possum, cum sit ordo talis et
 per eum significatio aperta gratū proferre pedū cessas nitere.
 Pedidos sordidos significat, atq; obsoletos tractum uocabulum
 a græco quia pedes, id est pueri talis sint ætatis, ut a sordibus
 nesciant abstinere. Pedarium senatorē significat Lucilius,
 cum ait agipes uocem mittere cepit, qui ita appellatur, quia
 tantus transeundo ad eum cuius sententiā probat, quid sentiat
 indicat. Pedem struit significat, fugit ut in. xij. ait ser. sulpi
 tius. Perediam et bibeſiam Plautus finxit sua consuetudi
 ne cum intelligi uoluit cupiditatem edendi et bibendi. Pi
 sium pinsendo, perpolitū antiqui frequētius usurpabant, quā
 nunc nos dicimus. Piacularia auspicia appellabant, quæ
 sacrificantibus trista portendebant, cum aut hostia ab ara pro
 fugisset, aut percussa mugium dedisset, aut in aliam partem

corporis, quā oporteret decidisset. Piarū eos uelut proprio
 uerbo ait Verrius, quia parum sint animati, cum mentis suæ
 non sint per quædam uerba liberantur incommodo. Piatrix
 dicebatur sacerdos, quæ ex piare erat solita, quam quidem alij
 uocant simulatricem, alij sagam, alij expiatricem, et piamenta
 etiam dicebantur, quibus in ex piando uitur siue purgamenta.
 Piacularis romæ portæ appellatur propter aliqua piacula,
 quæ ibidem fiebant, uel, ut ait Cloatius, ex sacro per aliquem
 piaculo soluntur, ut aliqua piandi, propitiandiq; causa immola
 tur. Pignosa pignora, eo modo quo Valesii et Aufelij pino
 si pilisi dicebantur. Petus cum palati dicta est ea regio urbis,
 quam Romulus obuersam posuit, ea parte in qua plurimum
 erat agri romani ad mare uersus, et quia mollissime adiba
 tur urbs cum Hetruscorum agrum a romano Tyberis disclude
 ret cæteræ uicine ciuitates colles aliquos haberēt oppositos.
 Peculatus est nunc, quod qualescunq; furtum publicum, sed in
 ductum est a pecore ut pecunia quoq; ipsa. Tam etiā noxij peco
 re multabantur, quia neq; æris adhuc, neq; argenti erat copia.
 Itaq; suprema multa etiam nunc appellatur, alij uolunt, quod
 tunc Romani præter pecudes nihil haberent. Peculatus fur
 tum publicum dici coeptum est a pecore, quia ab eo initium
 eius fraudis esse coepit, siquidem ante æs aut argentum signa
 tum ob delicta pœna grauissima erat duarum ouium, et tri
 ginta bouum ea lege sanxere T. menenius lanatus, et publius
 septius capitolinus consules, quæ pecudes postquam ære signa
 to uti coepit populus ro. tarpeia lege cautum est, ut bos centus
 sis, ouis decussis æstimarentur. Permutatur id proprie dici
 uidetur, quod ex alio loco in alium trāsſertur. at conmutatur cū
 aliud pro alio substituitur, sed ea iam confuse in usu sunt.
 Pierides musæ propter amantiam, ac solitudinem pierij mon
 tis dictæ uidentur, quo eæ secretis locis propter studia liberalia
 delectantur. Perconſtatio, per interrogacionem dicta uide
 tur ex nautico usu, quia conto pertentant, cognoscuntq; nauis
 gantes aquæ altitudinem, ob quam causam ait Verrius etiā se
 cundam syllabam per. o. solere scribi. mihi id falsum uidetur.
 Nam est illa percunctatio, quod is qui curiose, quid interrogat
 per cuncta uisit, ut recte per. u. literam scribatur. Perſugā
 Gallus ælius ait, qui liber, aut seruus, aut hostis sui uoluntate
 ad hostes transierit, qui idem dicitur transfuga, quā quam sint
 qui credant perſugam esse non tam qui alios fugat, quā q
 ob spem comodorum ad quempiam perſugat. Perentalia
 fulgura Gracchus ait uocari, quæ su priora fulgura, ut porten
 ta uisua permant duobus modis prioribus tollendis, aut maio
 re manubia, ut tertia secunda, secunda prima cedat. Nam ut
 omnia superentur fuloure, sic ictum fulgur manubijs uina.
 Premere Cincius in libro de uerbis priscais ait significare idē,
 quod prohibere. at Cato libro qui est de re militari pro uita
 re usus est, cum ait, cum magistratus nihil audeat imparare
 nequid consul auspicij premar. Periodos dicitur et in crimine
 lyrico pars quædam, et in soluta oratione uerbis circum
 scripta sententia, et in gymnias certaminibus periodon uicisse
 dicitur, quia Pythia Iſtmia, Nemea olympia uicat a circuitu
 eorum spectaculorum. Perempta et interempta pro imper
 factis poni solet a poetis. Lucre. Cum corpus simul, atq; animi
 natura perempta. Perpetem et perpetuo dixere poetæ. Pacu
 uis milona fac ut coepisti hanc operā mihi perpetē oculis tra
 xerim. Persilum uocant sacerdotes rudiculū siue uas piat
 tū in quo erat unguentū quo unguine flamen quirinalis arma
 quirini ungit. Persicu portū Plautus cū ait, mare cuboicū
 uidetur significare, q in eo classis persarū dicitur stitisse non
 procul a thebis. Item persicū peracutū significare uidetur ut
 idem Plau. nihil de conciliare sibi nisi q persicus lapis Næuius

Et qui fuerit persicus carpenti est ratio. Personata fabula quaedam nunc inscribitur, quam putant quidam primum a personatis histrionibus, sed cum post multos annos comædi personis uti coepere, uerisimilius est eam fabulam propter inopiam comedorum actam nouam per atellanos, qui proprie uocantur personati, quia ius est ijs nã cogi in scenam ponere personam, quod cæteris histrionibus pati necesse est. Perpetrat, peragat perficit. Pacuius in Tencro, neq; perpetrare precibus imperia qui decimus patris spartam deponere instat, id si perpetrat, quomodo etiam sine præpositione usi sunt quidam, conuersum iam. FRAG. Porrigam, dixisse antiqui uidentur, pro porrigam, propter morem non geminandarũ literarũ ducto uerbo a porro regem, aut frivolum uidentur cum aperte e riuo regem tractum sit, sed antiqui etiã porgam dixere pro porrigam. Porca appellantur rari sulci, qui dicuntur aquæ deriuãdæ gratia, dictæ q; portant. i. prohibeant aquã frumētis nocere. Nam crebriores sulci limi uocantur. Porcas, quæ inter duos sulcos fiunt ait Varro dici q; porrigant frumentũ. Postliminium receptũ, Gallus ælius lib. primo significationũ quæ ad ius pertinerent, ait esse eum qui liber ex qua ciuitate in aliam ciuitatẽ abierat, in eandem ciuitatẽ redit eo iure, quod constitutũ est de postliminijs. Item qui seruus a nobis in hostiũ potestatẽ prouenit, postea ad nos redit in eius potestatẽ cuius antea fuit, in iure postliminium equi et muli, et Nauis eadem ratione postliminiũ receptum is qui serui. quæ genera rerũ ab hostibus ad nos postliminio redeunt eadẽ genera a nobis ad hostes redire possunt cũ populis liberis et cum fœderatis, et cũ regibus postliminium nobis est ita uti cum hostibus, quæ nationes in opinione nostra sunt cum ab ijs procul sint. Postliminium receptus dicitur is qui extra limina hoc est terminos prouinciæ captus fuerat rursus ad propria reuertitur. Præuersum fulgur appellatur, quod ignoratur nocte an interdiũ sit factum, itaq; Ioui fulguri, et summano sit, quod diurna Iouis, nocturna Summani fulgura habentur. Propatulum late patens, atq; apertum, et patulos boues Plau. appellat quorũ cornua in diuersum supra modum patent. Propriassit proprium fecerit. Properus antiquos dixisse pro celer, testimo nio est qualitatis aduerbium, quod est propeere. Prophetas in ad. astro Linius nominat anthistes sanorum, oraculorũq; interpretes cum capita uiridi lauro uelare imperant prophete sancta ita caste qui putant sacra. Propter uiam fit sacrificium, quod est proficiscendi gratia herculi, aut Sanco qui scilicet idem est deus. alij profecturi uiam herculi aut Iano sacrificabant. Prodigia, q; prædicant futura permutatione. G. litteræ nã quæ nunc C. appellatur, ab antiquis G. uocabatur. Prodiit porro dederit ut est in lege censoria. porticum sartam rectamq; habeto. Prodito aliã prodiderit. Prodegeris cõsumpseris, prodideris, ut Cælius in hymnis, prodigere est cum nihil habeas te irriderier, et Plautus in neurolaria productæ prodigum esse in amatorem addeat. Prodiunt prodeũt, ut Ennius anna. lib. iij. prodiunt famuli tum candida lumina lucent. Probrũ stuprũ, flagitiũ. ut acius in helenibus qui nisi probrũ oia alia in delicta æsthamant. Cælius inuocatũ com pressã parit hinc puerũ sibi probrũ. Probi uelut prohibi, q; se a delinquendo prohibent. Prodigatores aruspices prodigiorũ interpretes. Proditæ memoriæ porro dat et fallit. Itẽ ex interiore loco procedit. Itẽ prodit, ut Ennius lib. xvi. non insperando cupide rẽ prodere summã. Plexa colligata si gnificat ex græco, cui nos etiã præpositionẽ adijcimus cũ dicimus plexa. Plectitur antiqui etiã sine præpositionibus dicebant. Plera dixisse antiquos, testis est Pacuius cũ ait plexa pars pessundatur. Ploxenũ appellatũ ait Catullus asparũ incisõ,

capra ue, Cum ait ginguas uero ploxeni habet ueteris. Ploxare, flere, inclamare, nunc si gnificat, et cũ præpositione implorare. i. inuocare, at apud antiquos planè inclamare in regis romuli, et latum legibus si minus sacra diuis parentũ esto dei Seruij Tullij, hoc est Si parẽtẽ puer imploras sit parentes puer diuis parentũ sacer esto. i. clamavit dixit. Pedula, quæ dicitur graecos appellare manifestum est. Pacẽ a pactionis cõditione putat dictam asinius capito, quia utriq; inter se populo sit obseruanda. Penem antiqui codã uocabant, a qua antiquitate etiã nunc offa porcina cum cauda in cornis puris offa penita uocatur et peniculi quers calceamenta tergentur, q; e codis extremis facebant antiqui, qui tergerent edictus est forsitan a pendendo. Næuius in unicalaria Theodotũ compellas qui aras cõpitalibus sedens, in cella circũtectas tegibus lares ludentis peni pinxit bubulo, si gnificat peniculo grã di. i. coda. Probius sobrino mihi est consobrini mei filius, et consobrina mea filia et patris mei cõsobrinus et matris meæ consobrinas. Possissio est ut definit Gallus ælius, usus quidam, aut ædificij nõ ipse fundus, aut ager. non enim possissio e rebus, quæ tangi possunt qui dicit se possidere res is uere potest dicere. itaq; in legitimis actionibus nemo ex ijs qui possessionẽ suam uocare audeat sed ad interdiciũ uenit, aut prætor ijs uerbis utatur, uti nunc possidens eum fundum. q. d. a. quod nec ui nec clam nec precario alter ab altero possidetis. Ita possideatis, aduersus ea uim fieri ueto. Præfecturæ eæ appellantur in Italia in quibus et ius dicebatur, et mundina agebantur, et erat quædã earum res pu. neq; tamen magistratus suos habebant, in quas legibus præfecti mittebantur quotannis qui ius dicebant, quarũ genera fuisse duo, alterũ in quas solebant ire præfecti quatuor sex uirũ pro populi suffragio creati erant in hæc opida capuã, cumas, casilinum, uulturnũ liternũ puteolos, aceræ, suefulam, atellam, calatã. alterũ quas prætor urbanus quotannis in quæq; loca miserat legibus ut fundos, formas, cere, uena frum, alicas priuernũ, ana gniam frusilonẽ, rea te saturniam, nurisiam, arpinũ, aliaq; cõplura. Paret quod est in formulis debuit et producta priore syllaba pronuntiarĩ, et non gemino r scribi ut fieret parret quod est ut comparet apparet. Portũ in xij. pro domo positũ omnes ferẽ consentiunt, cui testimoniũ defuerit is tertijs diebus ob portum obuagulatũ ito. Patrocinia appellari cæpta sunt, cũ plebs distributa est inter patres ut eorum opibus tutã esset. Posticam lineam in agris diuidendis Seruius Sulpitius appellauit pernicam. Posticam ostium dicitur in posteriore parte ædium, cæterum antiqui etiam uicinum habitantem ad posteriore partem ædiũ sic appellauerunt. deniq; et quæ ante nos sunt antica, et quæ post nos sunt postica dicuntur, et dextrã anticam sinistram posticam dicimus, sic etiã ea celi pars, quæ sole illustratur ad meridiem antica nominatur, quæ ad septentrionem est postica, rursus, quæ diuiduntur in duas partes orientem, atq; occidentẽ. Pater patrimonium dicebatur apud antiquos, qui cum iam pater ipse esset habebat etiam tunc patrem. Portisculus est ut scribit ælius Stilo, qui in portu modum dat classi. id autem est malleus, cuius meminit Cato in dissuasione de rege Attalo et uectigalibus asiæ C. luto pr. Remiges scripti ciues ro. sub portisculũ sub flagrum conscripti uenire passim. Proscapulis cum dicit Cato si gnificat pro iniuria uerberum, nam com plures leges erant in ciues rogata, quibus sanciebatur pœna uerberum, is si gnificabat prohibuisse multos suos ciues in ea oratione, quæ est contra M. cælium sic percussis sepe incolumis. alibi præterea pro republica pro scapulis, atq; ætario rei pu. multum profuit. Primanus tribunus erat, qui primæ legioni tributum scribebat, ut apud Catonem in ca, quæ est contra

est contra thermum de suis uirtutibus. Properare aliud est, aliud festinare, qui unum quodq; mature transigit, is prope- rat, qui multa simul incipit neq; perficit is festinat. Prorsus porro uorsus, nisi forte ex græco πρῶς. Cato de sceneratio ne legis minie, camerini ciues nostri oppidū pulchrum habue- re, agrum optimū, atq; pulcherrimū rem fortissimā, cum Ro- mam ueniebant. Prorsus deueriebant pro hospitibus ad amicos suos. Prohibere comitia dicitur uitare diem morbo qui uulgo quidē maior, cæterum ob id ipsum comitialis appel- latur. Cato in oratione quam scripsit de sacrilegio cōmissō, do- mi cum auspiciamus honore nudiū immortalium uelim ha- buisse. serui ancillæ si quis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi, nullum mihi uitium facit, Si cui ibidem seruo, aut an- cillæ dormienti uenit, quod comitia a prohibere solet ne id quidē mihi uitium fuit. Penatores qui penus gessant. Cato aduersus M. aciliū, quarta post q̄ nauis ex nauibus eduxi nō ex mi- liibus, atq; nauis piscatores penatores ficedarum dedi. Pilates lapidis genus. M. Cato originum libro quinto, La- pis candidior, q̄ pilates. Peregrina sacra appellantur, quæ aut euocatis dijs in oppugnandis urbibus Romam sunt delata, aut quæ ob quasdam religiones per pacem sunt petita, ut ex phrygia matris magnæ, ex græcia Cereris, Epidaurō Aescu- lapij, quæ coluntur eorum more, a quibus sunt acceptæ. Po- nitus & pinarius Hercules cum ad aram, quæ hodie maxima appellatur decimam boum, quos a Geryone abductos abige- bat argos in patriam genus sacrificij edocuit, quæ fami- lia et posteri eius non desuere de cumantibus usq; ad Appium Claudium Cæsorem, qui quinquaginta millia aris grauis his dedit, si seruos publicos edoceret ritum sacrificandi, quo factō po- nitij cum essent ex familia numero. xij. omnes interierunt itra diem trigessimū pinariū, q̄ non affuit sacrificio, postea cau- tum est, ne quis pinariū ex eo sacrificio ueseretur. Post- humus cognominatus post mortē patris nauis. Plautus aulula- ria, post mediā ætatem qui duat uxorem domū, si eam senex prægnantem fortuito fecerit, Quid dubitas, quin fiet paratum nonien puero posthumus. Parmulis pugnare milites soliti sunt, quarum usum sustulit C. marius datis inimicem earū bru- nianis. Porcum aureā & argenteam dici ait capito ateiuis, quæ & si numero hostiarum non sit nomen tamē earum habe- re alteram ex auro alterā ex argento factam adhiberi sacrifici- cio cereali. Pulcher bos appellatur ad eximiam pinguedinē perductus. Propudat porcus, dictus est, ut ait Capito Ateius, q̄ sacrificio gentis Claudie uelut palmentū & ex solu- tio omnis contractæ religionis est parū. Caius se uidere pro- nuntiat magistratus cum de consulis sententiā capitis quem cō- demnatus est. Piscatorij ludi uocantur, qui quotannis men- se iunio tras Tyberim fieri solent a po. Ro. pro piscatoribus ty- berinis, quorū quæstus non in macellum peruenit, sed ferē in aream uulcani, quia id genus pisciolorum maiorum datur ei deo pro animis humanis. Possessiones appellantur a gri late- patentes publicæ, priuatq; quia non mancipatione sed usu te- nebantur, et ut quisq; occupauerat possidebat. alij possessio est usus agri aut ædificij non ipse fundus aut ager. Parsi non peperca, ait Cato in eadem oratione, Scio fortunas secundas ne- gligentiam parere solere, quod ut prohibitum irem, quod in me esset meo labori non parsi. Pauimenta pœniat marmore nu- midico strata significat Cato, cum ait in eā oratione, quam habuit, nequis consul fieret, dicere possim quibus uillæ, atq; ædes ædificatæ, atq; ex politæ maximo opere atro, atq; ebove, atq; pauimentis pœniatis stent. Prolato ere astitit, Ennius Achille Aristarchi cum ait si significat clypeo ante se portento. Peniam offam Næuius appellat abse gmen carnis cum coda-

antiqui enim offam uocant abscissum globi forma, ut manu glomeratam pulcem. Priuatæ feriæ uocantur sacrorum pro priorum uelut dies natales operatione denicales. Pronube adhibentur nuptis, quæ semel nupsere, ut matrimonia pauper- tate auspicantes prima, aut secunda hora dicata sponsalibus ho- noris causa, ut optima, ac secundissima ueniant. alij dicunt, quæ nupsere causa auspicij ut singulare per se ueret matrimoniu. Pudicitæ si gnum in foro boario est, ubi familia edisset hercu- lis. eam quidam fortunam esse existimant. Item uia latina ad miliarium illic fortunæ mulieris simulachrū nefas est attingi, nisi ab ea, quæ semel nupsit. Plebeiæ pudicitæ sacellum Romæ, ut cætera sacra colebatur. Patrim & matrim pue- ri prætextati tres nubentem deducunt, unus qui faciam præfert ex spina alba, quia noctu nubebant. duo qui tenerent nubentem. Pilentis & arpentis per urbem uehi a matronis conces- sum est, q̄ cum aurum non reperiretur ex uoto, q̄ camillus uo- uerat a pollini delphico, contulere. Prætextum sermonem qui- dam putant dici, q̄ prætextis nefas sit obsceno uerbo uti. alij q̄ nubentibus depositis prætextis a multitudine puerorum obscæ- na clamentur, ideoq; prætextum sermonem nihil obsceni habē- tem. Palatilis si amē constitutus est ad sacrificandum ei deæ in cuius tutela palatium est. Portenta existimauere, quidā graua esse. ostenta bona. alij portenta quædam bona quædā tristia appellari. portenta, quæ quid porro tendant indicent, ostenta, quæ tantummodo ostendant, monstra, quæ præcipiāt quæq; remedio purgentur. Postularia fulgura, quæ uotorum aut sacrificiorum prætextam religionem designant, pestifera quæ mortem aut exilium ostendunt, peremptoria, quæ superiora fulgura aut portenta perimunt. i. tollunt. Pullus Iouis dice- batur. Q. fabius cui Eburno cognomen erat propter candorē, q̄ eius natis fulmine icta erat. Antiqui puerū quem quis ama- bat pullum eius dicebant. Peregrinus ager est, qui neq; ro- manus, neq; hostilis habetur. Publica sacra, quæ publico sum- ptu pro populo fiunt, quæq; pro montibus pagis Curijs sacellis. At priuata, quæ singulis hominibus. familij. gentibus fiunt. Peremne dicitur auspiciari, qui amnem, aut aquam, quæ ex sa- cro oritur auspiciata transit. Pecuum cum dixit M. Cato per- casum genitiuum a singulari casus recti formauit, quo uteban- tur antiqui. i. pecu, ac testu tonitru. genus. ueru. quorum omniū genitiuus pluralis geminat u literam. nunc quia dicimus ut pecus, eam quæ in usu est formā in declinationibus sequimur. Præeriti senatores quondam in opprobrio non erant, quod ut reges sibi legebant, sublegebantq; quos in consilio publico habe- rent. Ita post ex actos eos Consules quoq; & tribunos militum consulari potestate conuinctissimos sibi quosq; patriciorum & deinde plebeiorum legebant, donec potestas tribunitia interue- nit, qua sancitum est, ut censores ex omni ordine optimū quēq; curiatum in senatu legerent. quo factum est, ut qui præteriti essent & loco moti haberentur ignominiosi. Pro censu clas- sis Iuniorum Ser. Tullius cum dixit in descriptione centuriarū, accipieb. at in censu, ut ait M. V. arro libro sexto rerum humana- rum. sicuti pro rostris pro tribunali pro testimonio. Procum patricium in descriptione eas si unquam fecit Ser. Tullius si- gnificat procerum. i. n. sunt principes. nam proci dicuntur, qui possunt aliquam in matrimonium græce *μυσῆπες* est enim proatre poscere, ut cum dicit in iudice collo. ando si ali- um procas inue cum procas, id est poscas, unde meretrices pro- cates ab assidue poscendo. & uerbum procas, id est poscas. Peculium seruorum a pecore inde dictum est ut pecunia pa- trum familiae, siue nobilium. Puelli per diminutionem a pueris dicti sunt. itaq; & Ennius ait, pœni soliti suos sacrificare puellos, & Lucretius, cumq; hic tam formosus homo a te di-

gnus puellus, & Plautus, olim huic puello se uenum ducier. Præammatores dicuntur qui flāminibus diali, quirinali, martiali antea dunt. ex clamant enim ferijs publicis ut homines abstineant se opere, quia ijs opus faciētem uideri irreligiosum est. Pone graui sono, antiqui utebantur pro loci significatione. Planta oleaginea, est uirga foliata, ex olea deplantata. Pomonal est in agro solonio uia hostiensi ad duodecimum lapidē diuerticulo à miliario octauo. Pubes & qui pubem generare potest, is incipit esse à XIII annis, foemina à XII uiripotens, siue patiens, ut quidam putant. Prandicula antiqui dicebant, quæ nunc ientacula. Prodigiæ hostiæ uocantur, quæ consumuntur ut ait Veranius unde homines quoque luxuriosi prodigi. Petronia annis est in tyberim profuens, quam magistratus auspiciato transeunt cum in campo quid agere uolunt, quod genus auspicij perenne uocant, annem autem foemine antiqui dicebant. Penetræ sacrificium dicitur, quod interiore parte sacrarij conficitur. unde & penetrælia cuiusque dicitur, & penes nos quod in potestate nostra est. Puri prohi profani sui auri dicitur in manu missione, sacrorum causa, ex quibus puri significat quod in usu spurco non fuerit, prohi quod recte excoctum, purgatumque sit, profani quod sacrum non sit, & quod omni religione solutum sit, sui quod alienum non sit. Pacionem antiqui dicebant, quam nunc pacionem dicimus, unde & pacisci adhuc & paco in usu remanet. Præsa portæ dicitur, ut ait Veranius, quæ familiæ purgandæ causa Cereri immolabatur, quod pars quædam eius sacrificij fit in conspectu mortui eius, cuius finus instituitur. Pateram perpluere in sacris cum dicitur significat perpluere, aut perusam esse. Pashillum est in sacris libi genus rotundi. Pudia saxa esse ad portum, qui sit secundum tyberim, ait Fabius pistor, quem locum putat Labeo dici ubi fuerit ficana uia hostiæ si ad lapidem undecimum. Pauera frumenta dicebant antiqui, quæ de uagina non bene exibat. Paludati in libris augur alibus significat, ut ait Veranius, armati, ornati, omnia enim miliaria ornamenta paludamenta dicit. Puri mēstruo esse dicuntur, qui sacrorum causa toto mēse in ceremonijs sunt, id est puri sint certis rebus cærendo. Prox bona uox, uelut quidam putant, significare uidetur, ut ait Labeo de iure pontificio libro. xi. aliter proba uox ut a stimo. Panatis singulariter Labeo anisius posse dici putat, quia plura aliter penates dicuntur cum patitur proportio etiam penas dicit, ut optimas, priamas, antias. Proculiunt promittunt ait significare Antistius de iure pontificio libro nono. Populæ sacra sunt, ut ait Labeo, quæ oēs ciues faciunt, nec certis familijs attributa sunt ut fornacalia, parilia, laralia. Polluere merces liceat sunt far polenta, uinum, panis fermentatus, ficus, passa, suilla bubula agnina, casei, ouilla alica sesama, & oleum, pistes, quibus est squama præter squarum, Herculi autem omnia esculenta, potulentaque. Prosestium facere est, tanquam profanum facere, id est quod eo die, qui dies feriarum non est facere, uel, ut quidam dixerunt pro eo facere uelut ferie non sint, aut id facere quod ferijs fieri non liceat. itaque diem proestium diē sine ferijs esse. Profanum est quod sanæ religione non tenetur. itē profanum, quod non est sanctum. Plau. Sanctum an profanum habeas parumpenditur. Proxibitores dicuntur ferē uelites, qui noctu custodia causa ante castra excubant cum castra hostium in propinquo sunt, ut. M. Cato in eo quem de re militari scripsit. Properā pro celeri, ac strenuo dixisse antiquos testimonio est Cato, cum ait libro de re militari tertio. Castris eductis celeris, properāque est. Prorogationes centuriæ dicuntur, ut docet Varro rerum humanarum libro sexto, quæ res Romani, qui ignoraret penitiores, ut facilius animaduertere pos-

sent, Verrius probabilius indicat esse, ut cum essent designati à prærogatiuis, in sermone populi non ueniret de dignis indignis ue, ut fierent ceteri diligentiores ad suffragia ferenda.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER. XV.

Quiritalis dicebatur ab antiquis orcus. Quintia prata trās tyberim à Quintio Cinnato, cuius fuerant, dicta sunt. Quintana appellatur porta in castris post prætorium ubi rerum utensilium forum sit. Querqueram frigidam cum tremore à græco κερκισα certum est dici. unde & carcer. Lucil. iactas me ut febris querquera. & alibi, Querquera consequitur febris, capitisque dolores. Itē Plautus, is mihi erat bilis querqueratus. Quercus dicitur, quod id genus arboris graue sit, ac durum tum etiam in ingente enadat altitudinem querqueram enim grauem & magnam quidam putant dici. Quadruplatores dicebantur, qui eo questu se tuebantur, ut eas res persequerentur, quarum ex legibus quadrupli erat actio. Quando herus comitauit fas. in fasibus notari solet, & hoc uidetur significare, quando rex sacrificiis diuinis rebus perfectis in comitum uenit. Quando stercus delatum fas eodem modo in fasibus notantur dies, quo stercus purgatur ab æde Vestæ. Quando cum graui uoce pronuntiantur significat, quod quoniam, & est coniunctio. quando acuto accentu tunc est temporis aduerbium. Querquetularia porta Romæ dicta, quod querquetū intra muros urbis iuxta se habuerit. Quoniam significat non solum id, quod qua, sed etiam quod postquam, hac de causa quod græcum ἐξὸς uiriusque significacionem obtinet. Quod significat & aliud præterquam quod in usu ferē est & græci dicunt ἐπι. Quinq; genera signorum obseruant augures, ex caelo, ex aibus, ex tripudijs, ex quadrupedibus, ex diris. Quirinalia mēse februario dies quo. Quirini sunt sacra. i. stultorum ferie appellabatur ante, quam in eum comigrarent ferē sabinum Curibus uenientes post foedus inter Romulum, & Tatium. quod quidem suorum fornacalium sacrorum cognominant, quod eo potissimum rediunam faciunt. Quirinalis collis, qui nunc dicitur, olim Aegon appellabatur ante, quam in eum comigrarent sabinum Curibus uenientes post foedus inter Romulum, & Tatium. p. c. i. a quo hanc appellationem sortitus est, quamuis existiment quidam quod in eo factum sit templum Quirino ita dictum. Quirina tribus à curenribus sabinis appellationem uidetur traxisse. Quirinalis porta dicta, siue, quod ea in collem quirinalem itur, siue quod proxime eam est quirini sacellum. Quiritium fossæ dicuntur, quibus Ancus Martius urbem circundedit, quam secundum hostium Tyberis posuit, quo etiam ostiam, & quia populi opera eas fecerat appellauit quiritium. Quincenium & producta prima syllaba, & per. c. literam usurpabant antiqui, quod postea leuius uisum est ita ut nunc dicimus pronuntiare quingentum. Qui patres, quod conscripti uocati sunt in curiam quo tempore regibus urbe expulsi. P. Valerius consul propter inopiam patritiorum ex plebe adlegit in numero senatorum centum & sexaginta & quatuor, ut expleret numerum senatorum trecentorum, sic duo genera appellauere. Quiritiam quin significat aliquis, & quæpiam, aliquæ similiter quæ & alia eiusdem generis, ut diuini non est, ita unde se quens pars eius coeperit, inueniri non potest. Quinquartus appellari quidam putant à numero dierum, quia ferē ijs celebrabantur, qui scilicet erāt tam hercule, quam qui triduo saturnalia & totidem diebus compitalia. nam omnibus ijs singulis diebus sunt sacra, forma autem uocabuli

uocabuli eius exemplo multorum populorum italicorum enuntiata est, qui post die quintum iduum est is dies festus, ut apud thulos lanos triatrus, & sextatrus. Minerva autem dicitur eum die existimant, quod eo die aedes eius auentino consecrata sit. Quinquatrus festiuus dies dicitur, quod post die quintum iduum celebraretur, ut triatrus & sextatrus & septimatrus, & decimatrus. Quinquertium uocabant antiqui, quod graeci pentathlon, ut indidit uersus hic, ois a qualis uincibat quinquertio. Liuius quoque ipsos athletas sic noiat, quinquertiones praeco in medium uocat. Quisquilias dicitur putant quicquid ex arboribus minutis surculo riu, foliorum uel cadit uelut quicquid cadit. Caecilius quisquilias uolantis uentis spolia memorati modo, & Naeui in tegularia, abi deturbate saxo quisquilias non ho. Quinupor seruire nomen frequens apud antiquos erat, a praenoi e dno ductum, ut mayapor gnipor, quibus sine q a numero natorum ex ancilla quinto loco dictum putent. Quippe significat quid ni, testimonio est Ennius lib. XL. quippe solent reges oes in rebus secundis. Idem libro XVI. Quippe uetusta uirum non est sat bella mouere. Item alij coplures. Quiana pro quare & cur positum, & apud antiquos ut Naeui in carmine punia belli, sume deu regnator quiana genus isti, & in satyra, quiana saturnium populum pepulisti, et Ennius libro VII, heu quiana dicitur nostris sententia flexa est. Quid nisi uir pauisse antiquos testis & Afranius in epistola, me auctore mater abstinebis quid nisi. Quadrata Roma in palatio ante templum Apollinis dicitur locus ubi reposita sunt, quae solent boni omnis gratia in urbe condenda adhiberi pro saxo munitus est initio in specie quadratum eius loca Ennius meminit cum ait, et quae exstiterat Romae regna re quadratae. Quadrarum, athenas Acaius appellauit, quod scilicet ex quatuor urbibus in unum domalia uulere, Braurone, Eleusine, Pireo, Sunio. Quaso, ut si significat idem quod rogo, ita quae sepe ponitur ab antiquis pro quaerere, ut est apud Ennium libro secundo, ostia munita est idem loca nauibus pulchris munda facit, nauis que mari quae sentibus uita, et in Chrespho te ducit me uxore liberum sibi quae sendu gratia, & in androme da liberum quae sendu familiae matres causa tua. Quadrant uocabant antiqui, quam ex graeco & uopapar dicunt, quae uas pedis quadrati octo & quadraginta capit sextarios. Plautus Curculione, Anus haec quantillum sit, modica est capit quadrantal te. Cato contra Oppium. Vnum redemisti, praedia pro uini quadrantalibus sexaginta i publicum dedisti, unum non dedisti. Quoaere uana dicuntur, cum uocem emittunt. Quartarios appellabant antiqui miliones mercenarios, quod quartam partem quaestus accipiebant. Lucius porro hoies nequam malus, ut quartarius cippos colligere oes. Quatenus significat quasi ne haecenus, hac sine. At quatenus quoniam, sed antiqui quatenos dicebant, ut Scipio Afranius in ea oratione, quae scribit, postquam ex Africa redijt uti negotium natum erat quatenos castra nostra ita munita erant, ut posses partem exercitus abducere. Quamde pro qua uos esse antiquos cum multi ueteres testimonio sunt, tum est Liuius in primo Iupiter, ut muro fretus magis quam de manus ipe secundo, Quamde tuas ois legiones, ac popularis, & Lucretius. Clarus ob obscuram linguam magis, ut inanes Quamde grauis tergo uos qui uera requirunt. Quamox significat, quam cito, sed si per se ponas mox significabit paulo post uel postea. Quatere suspensum & uicini rei alicuius motum significat, non ut Verrius putat ferire, cum id ipsum uerbum concitare ex praepositione, quae est con & quatere sit copositum. Quassare autem est saepe quatere. Querquetulanae reputantur significare nymphae praesidentes querqueto uirescenti, quod genus syluae indicat fuisse intra portam, quae ab eo dicta sit querquetularia. Quae antiqui di

xere, inde declinatum remanet datiuo casu, quibus, nam qui ad huc ite quers facit, ut isti isti, illi illis. Qui hoc ceteris illuc trahite, qui alia oia in hanc partem istis uerbis praeto minus uidelicet causa ne dicat, qui non censetis. Quot serui, tot hostes in pro uerbo est, de quo Asinius capito existimat errorem hoibus interuenisse praepostere plurimis enuntiantibus. uero enim similis esse dictum initio, Quot hostes, tot serui, tot captiui ad seruitutem adducebantur, unde etiam Manapia.

10 **S**EXTI POMPEII FESTI LIBER. XVI.

Romanam portam uulgius appellat ubi ex epistolo defluit aqua, qui locus ab antiquis appellari solitus est statua anciae, quod in eo fuit sepulchrum eius familiae, sed porta romana istituta est a Romulo in infimo cluuo uictoriae, qui locus gradibus in quadraturam formatus est, appellata autem romana a sabinis praecipue quod ea proximus aditus erat a Romanis. Rutabulum est quo rustici in prouedo igne coquendi panis gratia uiuantur. inuenitur etiam positum pro uirili membro. Naeuius in pica quid ego facere in otio si uidebam rutabulum. Naeuius obscaena partem uiri describens, uel quae sperat se nupturum iri adolescentulo ea licet senile tractet retritum rutabulum. Rutacasa dicuntur, quae uenditor possessionis sui usus gratia concidit, ruendaque contraxit. Rutium rusum significat, cuius coloris studio etiam antiquae mulieres fuerunt, unde traxere cognomina rutilius, ut indicat frequenter Afranius. Rutum uentis Inuenis est effigies in capitolio Ephebi more graecorum aeneas ruetis exercitatiois gratia, quod signum Pompeius bithynicus ex bithynia supellectilis regiae Romam deportauit. Rotunda aedem uestae Numa Pompilius rex Romanorum consecrasse uideatur, quod eadem esse terram, qua uita hoium sustineretur, crediderit, eamque pileae forma esse ut sui simili tempore dea coleretur. Ruscu est, ut ait Verrius, amplius paulo herba, & exilius uirgultis, fructibusque non dissimile iunco cuius coloris rebus uti mulieres solitae commemorat Cato originum libro septimo, Mulieres operata auro, purpuraque, ars inhaeret diadema, coronas aureas rusca facie, galbeas lineas pelles redimacula. Ruptias in XII significat damnum dederis. Rodus uel raudus significat rem rudem uel imperfectam, nam saxum quoque raudus appellant poetae ut Acaius Menalippo. Constituit cognouit sensit conlocat sese in locum caelum. hinc manibus rapere rodus saxum gradem et grauem, et in Chryssippo, neque quisquam a telis uacuis. Sed uti cuiquam obuia fuerat ferrum alius saxum rodum uulgius quidam in usu habuit non modo pro aere imperfecto, ut Lucilius cum ait plumbi paxillum rodus limina texa. Sed etiam pro signato cum dicitur, in macipando rudus sculo libra ferito asse tangto libram. Cincius de uerbis prisca sic ait, Quae admodum ois fere materia non deformata rudis appellatur, sic uestimentum rude non populi. sic aese ifectu rudus sculu. apud aedem apollinis aese costatum iacuit. id adrudus appellabatur in aestimatione censoria aese ifectu rudus appellatur. Rudiarum ab eodem dicuntur quod sagana noua populiunt. hoiem imperfectum rudem dicimus. Rudentes restes nauticae & Asini cum uocem mittunt. Rustari esse cribro quaerere hoc uersu idicitur, & ego ibo ut latebras rustari rimer amaptimas. Rustica uinalia appellatur, mensis augusto. xiiij. calendas septembris, Iouis dies festus, quia Latini bellum gerentes aduersus Metentium, oes uini libatione ei deo dedicauerunt, eodem autem die Venere templum sunt consecrata, alterum ad circum maximum, alterum in luco libitineni quia in ipsius deae tutela sunt orti. aliter Rustica uinalia. xiiij. Calendas septembris celebrabant, quo die primum uinum in urbe deferebant.

Rogatio est eū populus cōsultur de uno, pluribus ue hoibus, q̄ nō ad oīs ptineat, & de una pluribus ue rebus de q̄bus nō oīs bus sanaatur. Nam quod in oēs hoies res ue populus scint lex appellatur. Itaq; Gallus aelius ait, iter legē et rogationē hoc in terest. Rogatio est genus legis, quæ lex nō cōtinuo est, ea rogatio est nō pot nō esse lex, si mō iustis comitijs rogata est. Romā appellatā esse Cephalon Gergithius, q̄ de aduentu aeneæ in Italiā uidetur cōscripsisse, ait ab hoīe quodā comite Aeneæ eū n. occupato mōte, q̄ nunc palatinus dicitur, urbē cōdidisse, atq; eā Romā noīasse. Apollodorus in Euxenide ait, Aeneæ et Lavinia natus Mayllē, nullū, romūq; atq; ab romo urbi tractū nomē. Alanus ait Tyrrenia Aeneæ natū filiū Romulū fuisse, atq; eo ortā Albā Aeneæ neptē, cuius filius noīe Romus cōdidit urbē Romā. Antigonus Italicæ historiæ scriptor ait, Romū quendā noīe Ioue conceptū urbem cōdidisse in palatio Romæ, eiq; dedisse nomē. historiæ cumana cōpositor Athenus quosdā profectos Sicyonē, thespiasq; ex q̄bus porro ciuitatibus ob inopiā domualiorū cōpluris profectos in extremas regiones delatos in Italiā, eosq; multo errore noīatos ab originis, quorū subiecti qui fuerint uiri, uincariūq; uiriū i perio montē palatiū, in quo frequentissimū cōsederint appellauisse à uiribus regentis ualētā. quod nomē aduēti Euandri, Aeneæq; in Italiā cū magna græce loquentiū cōpta interpretatū, dicitq; captū Romā. Agathocles sicyonariū rerū scriptor ait, uaticinio heleni i pulsum Aeneā Italiā petuisse portante secū suam neptē, Ascanijq; filiā noīe Rhomā, eāq; ut Italia phryges sunt potiti & ijs regionibus, maxime quæ nunc sunt uiana urbi, primū oīum cōcraße in palatio fidei tēplū, in quo mōte postea cū cōderetur urbs uisum esse iustā uocabuli romæ nomē causam, eāq; priore unde ea locū dediuisset fidei. ait quidē Agathocles cōplures esse auctores q̄ dicāt Aeneā sepultū in Vrbe berecynthia proxime flumen nolon, atq; ex eius progenie quendā noīe Romū ueniße in Italiam, et urbē Romā noīatam cōdidisse. Callias aut Agathocli filii qui res gestas cōscripsit arbitratur ē manu Troianorum fugientū illo capto cuidā nomen fuisse Latino, eūq; habuisse comu gē Romā, a quo ut Italia sit pontus, urbē cōdidit, quā Romā appellauisse. qui cognomento lēbus Heraclides appellabatur, existimat, reuertentibus ab illo Achuis quosdā tēpe state deiectos in Italiā regiones secutos Tyberis deorsum puenisse ubi nūc sit Roma, ibiq; p p tædiū nauigatiōis i pulsos, captiuas auctoritate ueteris cuiusdā tēpestiue noīe Romæ icendisse classē, atq; ab ea necessitate ibi manendi Urbē cōditā ab ijs potissimū eius noīe eam appellatā, a cuius cōsilio eas se des sibi firmauissent. Galatas scribit cū post obitū Aeneæ in periu Italiæ puenisset ad Latinū telamachi, Circesq; filiū, isq; ex Rome suscepisset filios Romū, Romulumq; urbi cōditæ in palatio cām fuisse appellandæ potissimū FRAG. Romā Romulus de suo noīe appellauit sed ideo Romā nō romulam, ut ampliore uocabuli signifiatiu prosperiora patriæ suæ omnare tur. Romulū quidā a fici ruminali, Alij q̄ lupa ruma nutritus est quē credibile est a uiriū magnitudine. Itē fratrem eius appellatos. alij dicūt a uirtute. i. robore. Rhonde, scandionq; cū dixit Luca. quo noīari parū posuit tā infestū sibi corpus et ualitudine referēs q̄ lenis, Sed saluti nauigantiū. Rhinocero tem quidā esse aiunt bonē ægyptiū. redēptores proprie, atq; antiqua cōsuetudine dicebantur, qui cū ad faciendū, aut prebendū cōduxerant, effecerantq; tū demū pecunias accipiebant. nā antiquus emere pro accipere ponebatur. At ij nunc dicūt redemptores, qui quid cōduxere prebendū, utendūq;. Redhibitor tū id proprie dicitur qd̄ redditum est, i probatūq;, et qui dedit, idēq; rursus coactus est habere id qd̄ ante habuit. Reclina quidā, alij recliniū appellans, cū arca unguis cūis

se resoluit, quia luere est soluere. Titinius setina, lassitudo conferuū recluie flagri, & Lini. scabra in legendo recluiofā ue offendēs. redofstire gratiā referre. Nami. in lupo uel ueniens regē salutat iube albanū miliū comitē senem sapientē cōtra redofstis menulus, & Acius amphitryone Cedo ecquid te redofstiteū, cū meassem obiectet facilius. Nā & hostire æquare posuere. Ennius in chrestonte, audis, atq; auditis hostimentū adiungito & ineptioris, lyrisq; mea quo minus machæra, atq; hasta hostis manu, & Pacuius in teucro nisi coherceo proteruitates, atq; ostro ferociā. redantruare dicitur in saliorū exultationibus cū præsul ampirauit, q̄ est motus edidit ei referuntur inuicē ijde motus. Lual. præsul ut ampiruet ide uulgus redamplauit. At Pacu. in promerenda gratia, Simul cum uideā grauos nihil mediocriter redantruare, opibusq; summis profequi. rediuuiū est ex uenusto renouatū. Cicero libro primo in Verre, utrū existimatis minus operis esse unam columnā efficiere ab ite gra nouā nullo lapide rediuuio. redearguisse p e literā Scipio Africanus Pauli filius dicitur enūtiāsse, ut idē etiā pertisum. cuius meminit Lual. cū ait quo factior uideare, & scire plusq; ceteri ptisum hoīem nō ptisum dicere ferū, nā genus. FRAG. redunulū uocant castellā qua maxime utuntur ornatus causa. reus nunc dicitur qui causam dicit, & itē qui quid promisit spondit ue, ac debet. at Gallus aelius libro secūdo si gnificationū uerborū, quæ ad ius ptinent. reus est qui cū altero litē contestatam habet siue is egit siue cū eo actū est. Reus stipulādo est idē qui stipulator dicitur. quippe suo noīe ab altero quid is stipulatus est, nō is qui alteri ad stipulatus est, Reus promittendo est qui suo noīe alteri quid promisit, Quis pro altero quid promisit, at Capito Ateius in eadē quidem opinioe est. Sed exemplo adiuuat interpretatiōes Numa in secūda tabula. secūda lege, in qua scriptū est, qd̄ nomen unum fuit iudicia, arbitro ue. eo die distensus esto. nūc uterq; actoris, rei q; in iudicio uocatur unus. Itemq; accusator de uia atur more uetere & consuetudine antiqua. riuus uulgo appellatur tenuis fluior aquæ, nō specū consilio ue factus, uerū naturæ suo i peni. Sed ij riuū dicuntur, qui manus facti sunt, siue su p terra in fossi siue su p specu, cuius uocabuli origo ex græco pender. ratus sum significat putui, sed aliq̄ pro firmo, certoq; ponitur ratus & ratū. Ennius occiditur ubi ponitur ratus romulus prædā, et Acius in menalippe, neq; ratū est qd̄ dicas, nec quæ agens dicendi est locus. R. R. duobus in cō pluribus oratiōibus cū de actis deseritur quæ etiā p scribi solēt, idest rationū relatarū, q̄ ijs tabulis docentur iudices, quæ publice data, atq; accepta sint. rauliæ a raius oculis, quemadmodū colore fiescæ sullæ. alij dicūt quemadmodū a cæsius cæsulæ dicūtur. ratumena porta a noīe eius appellata est, q̄ ludicro certamine quadrigis uictor hetrusci generis inuenis a ueijs. Is cōsternatis equis ex cissus romæ perijt, q̄ eg feruū nō ante cōstitisse q̄ puenirent in capitolū, cōspectūq; fictiliū quadrigarū, quæ erāt in fastigio Iouis templi, quas faciendas locauerāt romani uenienti cuidā artis figilimæ prudētī, quæ bello sunt recaperatæ, q̄ in fornace adeo creuerant, ut eximi neqrent, idq; prodigiū portendere uidebatur in qua ciuitate eæ fuissent oīum eā futurā potentissimā. recuperatio est, ut ait Gallus Aelius cū iter populū & regem, nationesq; & ciuitates peregrinas lex cōuenit quo mō p recipationem reddantur res, reciperenturq; resq; priuatas iter se psequatur. Reciprocare pro ultro, citroq; posere usi sunt antiq; q̄ pro care est posere. Pacu. teucro, rapito reciproca, parito, augsto, atre, neclere, reciprocate, nudiq; gremijs subueclare affigere. Plau. Straba quasi tollenone, aut pilū græcū reciprocæ plana ut. recellere reclinare, et exellere in altum extollere. recinium oē uelimentū quadratū. hi q̄ XII interpretati sunt, cē

dixere uirile togā, qua mulieres utebatur praetextā clauo purpureo. uñ recināti mīm planipedes. quam rē diligenter exequitur Santra libro secundo, de uerborum antiquitate.

Rica & richla uocantur parua ricinā, ut palliola ad usum capitis facta. Granius quidē ait esse muliebri angulū capitis quo pronicta flammica redimantur. Rectae appellatur uestimenta uirilia, quae patres liberis suis conficienda curāt omnis cā ita usurpata, quae a stantibus, et in altitudine texuntur. Remā apud Gallus Aelius eē ait, quae mancipata sit ab eo cui in manum cōuenit. Rienes quos nunc uocamus, Antiquae frindines appellabant quae graeci rippois uocant. Plau. satyrio ne male tibi enenisse uideo glaber erat tanq̄ rien. Refriua facta dicitur, ut ait Cincius quoq; quae ad sacrificium referri solet domum ex segete cā auspiciū quasi reuocent fruges, ut domū dā tantes tenuit ad rem diuinā faciendā, aelius dubitat an ea sit, quae prolata in segetem domū referatur, an quae refrigatur, qd̄ est torreatur sed opinionē Cincij adiunat, qd̄ in sacrificij publicis cum puls fabata dijs datur noiatur refriua. Remeare re dire, ut comere ultro, citroq; ire, Vñ comeatū dari dicitur. item quis, quo ire, redireq; possit. Afranius ut in Emanapato uerit me sine mercede profum pauas remeare in ludū. Remelignes, & remora ē morando dicta sunt. Plau. in patina. Nū quid ille nunc tā diutius remoratur remelignes, et Luca. quae nam uox ex te resonans meo gradu remoratur fecit. Ab Afranio in prodito remeligo a Laribus missa sum hāc, quae cursum coit. Reapfē est re ipsa. Pacu. in armorū iudicio. Si nō est i gratum reapfē, qd̄ feci bene. Regimen pro regimento usurpāt poet. Ennī libro sextodecimo. Primus senex Bradyn i regimen, Bel liq; peritus. Relegati dicitur proprie, qbus i ignominia, aut poenae causa necesse est ab urberoma, alia ue, quo loco abeē lege, Senatusq; consulto, ut edicto magistratum, ut ēt Aelius Gallus indicat. Religiosus est non mō deorū sanctitatem magni aestimans, sed ēt officiosus aduersus hoies dies, aut religiosi quibus nisi qd̄ necesse est nefās habetur facere quales sunt sex, & triginta atri q̄ appellatur et alienses, atq; ij qbus mundū patet. Gallus Aelius q̄ hoi ita facere nō liceat, ut si id faciat contra deorū uoluntatem uideatur facere quo in gñe sunt hāc, in adē Bonae deae uirū introire aduersus mystica, legē ad populū ferre die nefasto, apud praetorē lege agere. inter sacrum aut, & sanctū, & religiosum differentias bellissime refert. Sacruū edificij consecratum deo. Sanctū murū, qui sit circa oppidū, religiosum sepulchrū ubi mortuus sepultus, aut hūatus sit satis constare ait. Sed ita portione quadā & tēporibus eadē uideri posse. Si qdem qd̄ sacrum est, id lege aut iustitio maiorum sanctum esse putant, qd̄ uolari id sine poena non possit, idē religiosum quoq; esse, qd̄ non iā sit aliquid, qd̄ ibi homini facere non liceat, qd̄ si faciat aduersus deorū uoluntatē uideatur facere. Similiter de muro, & sepulchro debere obseruari, ut eadē, & sacra, & sancta religiosa fiant, sed quo modo supra expositum est cum de sacro diximus. Repotia postridie nuptias apud nouum maritū conantur quia quasi reficitur potatio. Pacu. in Illiona ab ea depulsum Mamam pedagogandum accipit apportalis liber. Repagula sunt, ut Verrius ait, quae partiticiū gratia ita fiuntur, ut ex contrario, quae oppā gūtur. ut Cicero in uerū libro IIII. postea conuulsis repagulis effraetis ualuis demoliri signum, ac uestibus labefactari conantur, quae poet. interdū repages appellant. Repudiū uerrius ait dictum, qd̄ sit ob rem pudendā. Acci. repudio eiecta ab argis iandudū exulo. Repedare recedere. Pacu. paulū repeda gna te a uestibulo gradu. Repastinari ager is dicitur, ut Verrius existimat, cuius naturā mutatur fodiedo, cum aut syluester ex uolatur, ut lapis molitur frangendo, ut fiat pastici nel pecoribus herba uel hoibus satione. Cato in ea, quā scribit de suis uir

tutibus contra thermū, Ego iam a principio in parsimonia, atq; in duritia, atq; industria oēm adolescentiā meā abstinui a agro colendo saxis sabinis siliabus repastinandis, atq; conferendis, Afranius in repudiatore, pastina serati senex fugis. reuere reuoluerē repignerare Caec. i carmine, ut aurū, et uestē, qd̄ matris fuit reuoluit, q̄ uina ipsi opposuit pignerari. repignerare atq; pro rescribere ponebat, ut adhuc subiignare dicimus pro subscribere, Cato de spolijs, ne sufficerentur nisi, quae FRAG. Remanēt, yepetant, Enn. lib. i. de sunt riuos. cā posq; remanēt Refert cū dicitur errare nos ait Verrius. eē. n. recliū rei fert dā tino. s. nō ablatino casu sed eē iā usu possessum. Ridiculus proprie dicitur, q̄ i rebus turpibus ridetur. ideo iqt Galba canterie prouerbiū est, qd̄ a sinis capito ita interpretatur, ut sig principio rei alicuius i choatā deficiat aio. Sul pitius galba cū in pro uiciā exiēs ad portā ipsam canterij suū ai aduertisset cecidisse, ideo iqt canterie te iā lassum eē cū tē lōgum iter uirius uix id sis i gressus. retriciabus cū ait Cato in ea quā scribit cū edisferatit fuluū nobilioris censurā si significat aquā eo noie, quae est supra uia ardeatinā inter lapidē secundū et tertū, qua irri guntur orti i fra uia ardeatinā, & asinariā usq; ad latinā. Receptitiū seruū Cato in sua sōde legis uocōne cū ait, significat qui ob id uirū redhibitus sit. ubi irata facta est seruū receptitiū sectari, atq; flagitare uirū iubet. rogat, est consuluit populū uel pent, ab eo ut id sciat, qd̄ ferat. uñ nos quoq; in consuetudine habemus pro petere & orare. Cato in dissuasioe ne lex bebia derogaretur ait hoc potius agam, qd̄ hic rogat. restat pro distat ait Enn. ponere cū is dicit i penus, aut medijs regionibus restat. ruri eē non rure esse dicendum testis est Terenphormone, cū ait ruri se continebat ibi agrū de nostro patre. 30 Religioi est quibusdā porta carmentali e gredi, et in aede Iani, quae est extra eā senatū habere, q̄ ea egressi sex & trecenti Fabij apud cremerā oēs iterfecti sunt cū in aede iani Sen. consulto factū esset uti proficiscerentur. resignatū est dicitur militi, cū ob delictū aliq̄ iussu tribuni militū ne stipendiū ei datur in tabulas referatur. resignare. n. antiq; pro scribere ponebant. Rituales noiatur Hetruscorū libri in qbus pscriptū est quo ritu condantur urbes, arae, aedeq; sacrentur, qua sanctitate muri, quo iure portae, quo mō tribus, curiae centuriae distribuuntur, exeratus cōstituantur, ordinentur, ceteraq; eiusdem ad bellū, et pacem ptinentia. rutilae canes i. nō procal a rubro colore imolantur, ut ait aetius capito canario sacrificio pro frugibus deprecāda seuitiae cā sideris caniculae. Req; eapfe, Scipio africanus Pauli filius cū pro aede castoris dixit, hac cōpositioe usus est, qbus de hoibus ego saepe, atq; i multis locis o pa factus cōsilijs, req; eapfe bñ meritis spē. i. et re ipsa. res publicas multarū ciuitatū pluraliter dixit C. grachus i ea quā scripsit de lege. P. enij et pegrimis cū ait ea nationes cū alijs rebus p auaritiā, atq; stultitiā resp publicas suas amiserāt. recto fronte ceteros seq; si norit, Cato i dissertatioe cōsulatus atique id cū suetudis fuit ut cū ait 50 Enn. quoq; a stirpe supremo et ilia dia nepos, & lupus fera, et nulla metus, et i cōmentarijs sacrorū pōntificaliū frequenter est hic ouis, et hāc agnus, ac porcus, quae nō ut uitia sed ut antiq; cōsuetudine testāta debemus accipere. recipie apud catonem pro recipiā, et alia eiusmodi cōplura. redēptitauerē, itē ut Clamitauerē Cato. idē i ea quā egit de signis, et tabulis honorē tentauerē ait Lege. facta bñ factis nō redēptitauerē. repulsior, secūda collatioe dixit Cato i ea, quae est cōtra corneliū apud populū. Nec q̄ i cultior religiosior desertior publicis negotijs repulsior cōparatiue a repulso. ratissima quoq; ab ijs, quae rata dicimus. unde etiam rationes dicā, Cato in quintum Thermum erga rem pub. multa beneficia ratissima, atque gratissima. Regillus tunicae albis, et reticulis luteis utrusq; textis sursum uersum astantibus pridie nuptiarū diē uirginis inducā cubitum

ibāt omnis eā, ut etiā in togis uirilibus dādis obseruari solet. Rapi simulatur uirgo ex gremio matris, aut si ea non est ex proxima necessitudine cum ad uirū trahitur, qđ uidelicet ea res feliciter Romulo cecidit. Rapi solet fax qua praelucente noua nupta deducta est, ab utriusq; amicis, ne aut uxor eā suble-cto uiri ea nocte ponat, aut uir in sepulchro comburendam cu- ret, quo utroq; mors propi qua alterius uirius captari putatur. Rinus est mos comprobatus in administrādis sacrificijs. siue Ri- nus est mos uel consuetudo. rite autem si significat bene, ac recte. Ricinus rixae rixiose, rīngitur dicitur quia in diuersum rū- panitur, contrariāq; sine recti. qđ uocabulū dictum uidetur a regendo. Religiosi dicuntur, qđ faciendārū, praeuendārūq; rerum diuinarū se cōndum morē ciuitatis delectū hnt nec se su- p̄stitionibus implicant. Renouatū fulgur uocatur cū ex ali- quo fulgure functio fieri cōpit si factum est simile fulgur, qđ idem si significat. Referrī diē proditum. i. an ferri religiosum est, ut ait Veranius in eo, qui est auspiciorum de comitijs, idq; exemplo comprobat L. Iulij & P. Licinij censorū, qui id fe- cerint sine ullo decreto iugurū, & ob id lustrū parū felix fue- rit. Regalia exta appellantur, quae potentibus isperantum pol- licentur honorē, priuatis, & humilioribus hereditates, filiofā- mliā dominationem. Respicere autē, & in auspiciando. unde quis aut prospexit cū eodē reuertitur. Religiosum, ac sa- crū est, ut templa oīa, atq; aedes, quae ēt sacrae dicuntur, ad quod per se religiosum. Rusuli appellabātur tribuni militū a consule facti non a populo, de quorū iure, qđ Rutilius Rufus legem tulerit Rusuli, ac post rusuli sunt appellati. Runa ge- nus teli significat. Enni. Runata recedit. i. pilata. Ructare non ructari dicendū est. Flac. Videte alios ructare, ac respue- re pulcherrima superbia. Cicero tñ ructareur dixit. Resper- sum uinū dixerunt quia uino sepulchrū spargebatur. Rubi- dus apud Plautum panis uocatur parū coctus. ut ē scortae am- pullae rugosae rubidae dicitur solent. R. pro. s. litera saepe ātīqui posuerunt, ut maioribus melioribus laeibus festis, pro maiori- bus melioribus laeibus ferijs. Rorarios milites uocabāt qui leui armatura primi praeliū cōmittēbant, qđ ut an imbrem fe- rē rorare solet, sic illi an graue armaturam, qđ prodibāt ro- rarij dicti. Robū rubro colore, et quasi rufo significari, ut bo- uē quoq; rustica appellant, manifestum est. un et materia, quae plurimas uenas eius coloris hēt dicta est robur, hinc & hoīes ualentes, & boni coloris robusti. robus quoq; in carcere dicitur is locus, quo praecipitur maleficorū genus, qđ an arcis robusteis includebatur. Robigalia dies festus VII Calen. maias quo robigo deo suo, quē putabant rubignē auertere, sacrificabant. Rorariū uinum, qđ rorarijs dabatur. Romula tribus dicta quod ex eo agro censēbātur, quē Romulus cepit ex Veientibus. Rumex genus teli simile spari gallica. Rumitant ru- migerantur. Nāui. Simul alius aliūde rumitant inter sese. Ruminalis dicta est ficus, qđ sub ea arbore lupa mammā dedit Remo, & Romulo, māma aut rumis dicitur. un & rustica ap- pellant hedos subrumos, qui adhuc sub māmis habentur. Ru- men est pars colli, qua est deuoratur. un rumare dicebatur, qđ nunc rummare. Rumentū abruptio. Rhegū appellatur id municipiū, quod in freto siciliae est, qđ id a rūpendo dictū est. Retractare est rursus tractare. Rabidus a rabie, qui morbus caninus est. Raui coloris appellantur qui sunt iter- fiauos, et caesios, quos Plau. appellat raiustellos. Quis inquit haec mulier, & ille raiustellus qui uenit. Rates uocant tigna colligata, quae per aquā aguntur, quo uocabulo interdū ēt na- ues significantur. Rabula dicitur in multis itentus negotijs, paratusq; ad radendū quid, auferendūq; uel quia est in nego- tijs agendis acrior quasi rabiosus. Rodusculana portā appel- lata, qđ rudis, et impolita sit relicta, uel quia raudo. i. are siue

rit uincta. Rafores fiduciae dicti, quia uidentur chordas icte- radere. Ratiū quadrantē dictum putant, qđ in eo, & trien- te ratis fuerit effigies, ut nauis in asse. Rauim dicebant pro rauitate. un & uerbū rauio rauias. Remurinus ager dictus quia possessus est a remo, & habitatio Remi remona, sed et lo- cus in summo auentino remoria dicitur, ubi Remus de urbe con- denda fuerat auspiciatus. Remores aues in auspicio dicuntur, quae acturū aliquid remorari compellūt. Rimari est ualde quaeere, ut in rimis quoq;. Remillū dicitur quasi repā dum. 10 Remorbescat in morbū recidat. Resutare redarguere com- positum a sando, uersa. a. litera in. u. Renascitur signifi- cat reprehenderit. un adhuc nos dicimus nascitur, & na- ctus. i. adeptus. Reor existimo, & quaeamq; ab eo declinan- tur. Remulco est cū scaphae remis nauis magna trahitur. Rigidum & praeter modū frigidū significat, et durū. Re- gisugū sacrum dicebāt, quo die rex Tarquinius fugerit e Ro- ma. Regia domus, ubi rex habitat. Rigescit apud Plau. significat crescit. Resultare saepe resiliere. Restibilis ager fit qui biēnio continuo feritur sarreo spico. i. aristato, qđ ne fiat, 10 solent qui praedia locant excipere. Refes ignauus, quia resi- det. Refecrare soluere religione utiq; cū reus populum comi- tijs orauerat per deos, ut eo periculo liberaretur, iubebat ma- gistratus eū refecrare. Plau. Refecroq; mater, qđ dudum obse- crauerā. Res comperendinate significat iudicium in tertium diē constitutum. Raua uox rauca, & parū liquida proxime canum latratū sonans. un ēt cauidicus pugnatiter loquēs ra- bula. Rosea in cāpo reatino cāpus appellatur, qđ in eo ar- ua uore humida semper feruntur. Rediculi sanum extra por- tam capenam sunt, quia accedēs ad urbem Annibal ex eo loco redierit quibusdam p̄teritis uisus. Referrari a fera dictum 30 est. Ridiculus qui in rebus turpibus ridetur. Retiaro pu- gnanti aduersus mirmillonē cantatur, non te peto, pissem peto, quid me fugis galles? quia mirmillonē genus armaturae galli- cū est, ipsiq; mirmillones an galli appellabātur, i quorū galeis piscas effigies inerat. qđ genus pugnae institutum est a Pithaco uno ex septem sapientibus qui aduersus phrynonem dimicatu- rus propter controuersas finiu, quae erant iter atticos, & mi- tylenaeos Rete occultato ipediuit phrynonem. Redinūt re- deunt. Regū est, qđ aut est, aut fuit reges. Regule est di- 40 gnum rege. Receptus mos est, quē sua sponte ciuitas alienū adsciuit. Rosu appellabātur in oibus perfecti artibus, quod Rosius quidā p̄fectus unus in arte sua. i. comedia iudicatus sit. Ricta est uestimentū quadratū simbriatū purpureū, quo flami- nicae pro palliolo utebātur. Alij dicunt, qđ ex lana fiat suti- da alba, qđ conficiūt uirgines ingenuae patrimae matrimae ci- ues, & inficiatur caeruleo colore. Reperum dicitur quasi repartum, & reparatum.

SEXTI POMPEII FESTI. LIBER XVII

50 **S**V pū antiqui dicebāt, quē nūc supinū dicimus ex graeco, uidelicet pro aspiratioe s ponentes li- terā, ut cum idē uas dicunt et nos sylvas. Item ēē sex uia septem. eius uocabulū meminit et Lucretius si uero das qđ rogus, et si fug- geri supus. Sempronia horrea, qđ locus dicitur in eo fuerunt leges Gracchi ad custodiā frumenti publica. Statua est Ludie- nis, qui quondā fulmine ictus in arce sepultus est in Ianiculo. cuius ossa postea ex prodigijs, oraculorūq; respoīs Senatus de- creto ita urbem relata in Volcanali, qđ est supra comitiū obru- ta sunt, superq; ea columna cum ipsius effigie posita est. 60 Sonticum morbum, in XII significare ait Aelius Stilo certum cum iusta cā, quem nonnulli putant esse qui nocet, qđ fontes si- gnificat nocentes. Naeuius ait sonticam esse oportet cām quanto

brem perdas mulierem. Sacram uiam quidam appellatam esse existimant, quod in ea fœdus ictum sit inter Romulum, ac Tatium. quidam, quod continue utantur sacerdotes Idulium sacrum conficiendorum c. Itaque ne eateus quidem, ut uulgus opinatur sacra appellanda est à regis ad domum regis sacrifici, sed à regis domo ad sacellum Sireniæ, et rursus à regia usque in arcem, nec appellari debere ait Verrius, sed disiunctiue, ut cæteras uias flaminiam, Appiam latinam uel, ne nouam uiam quidem sed nouam uiam. Satis plebei appellatur ea, quæ plebs suo suffragio sine patribus iussit plebeio magistratu rogante. Solitaria uia hostiarum trium diversi generis imolationem significant, tauri arietis, uerris, quod oes eae solidi, inter quos sunt corporis, contra Aetius uerbices matiales alij solidum non à solo, quod terram significat, sed ab Oscorij lingua quia solum oscæ totum, et solidum significat. unum tela quædam solifera uocantur tota ferrea, et homo bonarum artium solers, et quæ nulla parte laxata, atque sunt, solida nominantur, atque harum hostiarum omnium imolati sunt tauri, quæ pars. scilicet dicitur in castratione, sunt quidem qui portant ex tribus hostijs præcipue nomen inclusum cum solido. tauri quæ amplissima sit earum. quidam dixerunt omnium trium uocabula confusa, suis, ouis, tauri, id quod uno modo appellarentur uniuersæ, quod si à solo, et tauris earum hostiarum ductum est nomen à antiquæ consuetudinis per unum. L. enuntiarum non est mirum, quia tunc nulla geminabatur littera in scribendo. quæ consuetudinem Ennius mutasse fertur, ut pote graecus graeco more usus, quod illi aequè scribentes, ac legentes duplicabant litteras. Sublestia infirma, et tenuis. Sublestior. Plautus Persa, ad paupertatem si magis in famula grauior paupertas sit, fides sublestior, id est infirmior. Idem in neurolaria uinum ait sublestissimum quia infirmos faciat, uel corpore, uel animo. Supelleciliis recto casu, et senis ratione dicebantur, quæ nunc contraria uidentur esse finitioni pro portione, quia oia uocabula x littera finita per declinationes obliquorum casuum syllabam accipiunt. hæc autem duo desinuerunt ab ea, ut alia complura, quæ non ideo infirmare debent præceptum. Scurræ uocabulum Verrius inepissime ex graeco tractum ait, quod est σκωπῶν, aut à sequendo cui magis assentitur, quod et tenuioris fortunæ hoies, et ceteri alioquin qui honoris gratia prosequerentur quempiam non antecedere, sed sequi sint soliti, quia uidelicet dicit Lucilius, cornelius. P. noster scipiadæ dicto, tempusque intorquet in ipsum oia, et delinens lucæ efficit, atque anædo, et sectatoria, deo ipsi suo quo rectius dicit. Ibat forte domum, sequimur multum, atque frequentes cum secutos uideri uelit ob eorum iurgia non ob assuetum officium. Secus V algius putat ex graeco quod dicitur dictum absurde significat. n. aperte aliter exemplis omnium ferè, qui eam uocem usurpant, haud secus, non aliter. Stypem esse nimum signatum, testimonio est et id, quod datur in stipendium militi, et cum spondetur pecunia, quod stipulari dicitur. Sobrinus est, ut ait Aelius Gallus, patris mei consobrini filius, et matris meæ consobrini filius femina uisidem de causis appellat, fratrem et fratrum patruelè, et consobrinum, et propius consobrino. et sobrina uisidem gradus in sobrina quoque sunt. Sororij nigillum appellatur hac de causa, ex cõuentione Tullij hostilij regis, et Metij Suffetij ducis albanorum Trigemni Oratij, et Curiatij cum dimicassent, ut uictores sequerentur imperium, et Oratius noster exuperasset, uictorque domum reuerteretur obuia soror cognita morte sponsi sui, fratris manu occisi, uersata est eius osculum, quo nocte Oratius interfecit eam, et quæ quæ à patre absoluti scelus erat, accusatus in paricidij apud diuinos, d. natuque; prouocauit ad populam, cuius iudicio uictor duo nigilla tertio su piecto, quæ p. a-

ter eius constituerat, uelut sub iugum missus subit, consecratisque ibi aris Iunoni sororia, et Iano curatio liberatus oia noxia sceleris est augurij approbantibus, ex quo sororij id nigillum è appellatum. Sororiare mammae dicuntur puellarum, cum primum tumescunt, ut fraterculare puerorum. Plau. Tunc mammlæ primij sororiabant, illud uoluit dicere fraterculabant. Sum pro eum usus est Ennius libro primo, at tu non ut sum sum mam seruare decet rem, et libro secundo, at sese, sumque; dedecrat in luminis oras. Solo oscæ dicitur id, quod nos totum uocamus. Lucilius suasa quoque omnino dirunt non solo dupondij. i. non tota. Item Liuius, soli curia in omni re curiora, et solifer reum genus teli totum ferreum. Solers est in oia re prudens. et solenne, quod omnibus annis præstari debet. Sola appellantur sedilia, in quibus non plures singulis possunt sedere, ideoque solaria sternere dicuntur qui selli sternium habent, et solaria uocantur babylonica, quibus eadem sternuntur, quæ ut ait Verrius, omnia ducta sunt solo alui quoque; cauandi gratia instituti, quo singuli descendunt. Sola dicuntur à sedendo potius, quod à solio. Solistimum, A ppius pulcher in auguralis disciplina libro primo ait esse tripidium, quod ex adit ex eo, quod illa ferit saxum solidum aut arbor uiuiradix, quæ nec præ uitio humani credantur ue, aciantur ue pellantur ue. Solij, terræ, Meuius libro tertio, Tarquinio dedit Imperium simul et sola regni, et alibi. Sed sola terrarum postquam permensa parumper. Solea ut ait Verrius, est non solum ea, quæ solo pedis subijcitur, sed et pro materia robusta super quæ paries craticius extruuntur. alij dicunt, quod est genus piscis. Solox lana crassa, et pecus, quod passim pascitur non tectum. Titinnius in barathro, ego ab lana solocia ad puram data. et Luc. Pascal. pecore, ac montano hircu atque solore. Sos pro eos antiqui dicebant, ut Ennius libro primo, Constitit inde loca pro sos dea dearum, et libro tertio. Circu, sosque; sunt magna gentes opulente, libro quarto Dū censent terre uis, hortanturque; sos. libro XI. Contendunt graios graecos memorare solent Sos, interdum pro suos ponebat ut cum per datiuum casum idem Ennius effert, postquam lumina sis oculis pro suis bonus ancus reliquit. Sultis pro si multis. Plautus in friuolaria, sequimini me hac sultis legiones oes lauerna, et in rudente. Curate hæc sultis magna diligentia, Cato pro Lucio cæseto, audite sultis milites sigs uestrum in bello si puerit sigs non inuenit pecuniam egebit. Itè Sultis si uolitis si significat cõposito uocabulo ita ut alia sunt fodes sis suis plicet in loco scis licet ecq; ego quidè. Enni. Pandite sulti genas, et corde relinquite somnum. Solari sine præpositioe dixisse antiquos, testis est Pac. cum ait solatur auxiliatur, hortaturque; me. Solatij genus morbi, maxime à rusticantibus dicitur, cuius meminit et Afranuis. Sulta appellantur qua aratrum ducitur, uel sationis faciendæ causa uel urbis condendæ uel fossura relictis lateribus, ubi arbores ferantur. sulmè quoque; quæ eius uestigium similiter appellatur. quod uocabulum quidam ex graeco fictum quia illi dicat o lanor Solcus dicitur à graeco qui ab illis αὐλαξ appellatur. Suasum, color appellatur, qui fit ex sillicidio fimofo in uestimento albo. Plau. quia tibi suaso ifecisti propudiosa pallulam, Quidam autem legunt i suaso, nec desunt qui dicat oem colorem qui fiat ificiendo suasum uocari, quod quasi persuadetur i alium ex albo transire. Salius, Caius Aelius libro II significationum quæ ad ius civile pertinent ita definit, Salius est ubi sylua, et pastiones sunt, quarum causa casæ quoque; si qua pericula in eo saltu pastorum, aut custodum causa aratur ea res non peremunt nomen salui non magis, quod fundi, qui est in agro salto et eius causa habet edificium si qua particula in eo habet syluam. Superescat significat supererit. Ennius dum quidem unus homo Romæ togæ superescat, et Aetius i Chrysiippo, qui hinc superere

scit spartam, atq; amyclas trado. Sed per se si significat quidem supra, ut cum dicimus super illū sedit, uerū ponitur et pro de græca consuetudine, ut illi dicuntur utriusque Plautus milite glorioso, mea opera super hac uicina quā ego nunc conalio tibi. In phasmate, eandē præcipio super rebus nostris loqui te. Pacuuius in medo, quā super re interfectum ēē hippotem dixit. Cato contra amniū Nemo antea fecit super tali re cum hoc magistratu uti præter. Afranius in uirgine. Alijs de rebus coepisti super FRAG. Super aliu dicitur, quod supra aliu sit. i. in tegmentū oculi superius. Super alia in Iunonis tutela eē putabant, quod ipsi protegantur oculi, per quos luce fruimur, quā tribuere putabant Iunonem unā et lucina dicitur est. Sub iugū mitti dicuntur hostes uicti creptis oibus armis, telisq; cum hastis defixis duabus in terra, tertiāq; ad summū earū deligata, ipsi eam iubentur subcuntes trāsire. Subices Ennius Achille pro subiectis posuit, cū dixit. Nubes pego deum subices humidas, unde oritur imber sonitus aërio spiritu. Superstes testes præsentis significat, cuius rei testimonio est, quod superstitibus præsentibus leges, iter quos controuersia est uindictas sumere iubetur. Plautus in artemone, nunc mihi licet quiduis loq; nemo hic adest superstes. Sub corona uenire dicuntur captiui, quia coronati solent uenire, ut ait Cato in eo, qui est de re militari, ut populus suus sua opera potius ob rem bene gestam coronatus supplicatū eat, q̄ re male gesta coronatus ueneat. id autē signum est nihil præstari a populo, quod et Plautus significat in hortulo. præco ibi adit cum corona cuiq; licet ueneat. Sublime est in altitudinem elatū, ut Ennius in thyeste, aspice hoc sublime candens quem uocant oēs Iouem. Virgilius georg. libro primo, hic uertex nobis semper sublimis. Sublimauit dixit. i. in altum exulit originum libro secundo Cato, in maximū deus, atq; in excelsissima claritudine sublimauit. id autem dicitur a lumine superiore, quia supra nos est. Succenturiare, ē explendæ centuriæ gratia supplere, subijcere. Plautus in saturatione, Succenturia censū require, qui te delectent domi, et Cæcilius in triumpho nunc meæ militiæ astuta opus est Succenturia. Subrumari dicuntur hedi cum ad māmā admoventur, alij dicunt rumis uel quia rumine trahunt lac suggentes. Subulo thusce tunicen dicitur. itaq; Ennius. Subulo condā marinas abstrabat plagas. Suburrā Verrius alio libro a pago sucusano dictam ait. hoc uero maxie probat eorū autoritate, quod aiunt ita appellatam, et regionem urbis, et tribū a statino præsidio, quod solitum sit succurrere a squilibus instantibus eā partem urbis garbinis, Indaōq; esse, quod adhuc ea tribus per litterā non b scribitur. Subuerbustā, uerubus uisam si significat Plautus cū ait, uicerosam compeditam subuerbustam sordidā. Soboles ab olefendo. i. crescendo, ut adolescentes, et adultæ, et indoles dicitur. Lucretius. Sine uirū soboles sine est muliebris, et Virgilius, cara deū soboles. Subuculū ælius stilo, et Cloatius iisdem ferē uerbis demonstrant id uocabulū genus esse libi, quod dijs detur ex halicta, et oleo, et melle. Nam de tunice genere notum est omnibus. Sub uos placo, in precibus fore cum dicitur significat id, quod ut in legibus, transq; dato, edēdoq; plorato suo prope ipsius, ut in opte meo ipsius tuo prope ipsius. alij dicunt idē esse, quod supplico. Suillū genus inuisum ueneri prodiderunt poetæ, ob interfectū ab A. pro adonim quē diligebat dea, quidā aut, quod immundissimū sunt sues ex oi mansueti pecore, et ardenssimæ libidinis. Ita ut obprobriū mulieribus. in de tractum dicitur cum subare, et subire dicuntur. Sus neruam in prouerbio est, ubi quis id docet alterū cuius ipse inscius est. quā rem in medio (quod aiunt) positam Varro et eumerus ineptis mythis inuoluere maluerunt, q̄ simpliciter referre. Strues genera liborum sunt digitorū coniuictorū non dissimi-

lia, quod superiecta panicula in transuersum continetur. Struices antiqui dicebant extruiones oium rerū. Plautus. Cereales coenans dat. Ita mensus extruit tantas struices concinnant patnari as, et Linius quartio, Castilia p struices fax eas lapsu accidit. Struere antiqui dicebant addicere, augere. unā industria. inde Cato iure lege libertate rei pub. cōiter un oportet gloria, atque honore quō sibi quisq; struxit, aut in duodecimo, quod est sic alluitur pedē uestruit manumendo i actio. Alij putant significare re troysus ire, alij in aliam partem, alij furere, alij gradū augere, alij minuire, ac uix pedē pedi præferre, otiose it remoratur Stroppus est, ut Acteius philologus existimat, quod græce στροπῶν uocatur, et quod sacerdotes pro insigni hnt in capite. quidam coronā esse dicunt, aut quod pro corona insigne in capite imponatur, quale sit. Strophū itaq; apud phalios Diē festum eē qui uocatur Strupearia, quia coronati ambulant, et a Thusculanis, quod in puluinari imponatur Castoris, struppum uocari. Strutheū in minus præcipue uocant obscenam partem uirilē, a salacitate uidelicet passeris, qui græce στροδὸς dicitur. a minus præcipue appellatur. Strenam uocamus, quæ datur die religioso, omnis boni gratia a numero quo significatur alterū tertiuq; uenturū similis cōmodi ueluti Trēnam præposita lite ra ut in lato, et lite solebant antiqui. Statuliber est, qui testamento certæ conditione præposita iubetur esse liber, et si p here dē est quo minus statuliber præstare possit, quod præstare debet nihilo minus liber esse uideatur. Status dies uocatur, qui iudicij causa præconstitutus cū peregrino. eius n. generis ab antiq; hostes appellabatur, quod erant pari iure cū populo Ro. atq; hostre ponebantur pro æquare. Plautus in curculione, si status conditctus cum hoste itercedit dies, tñ est eū quo i perit in gratis. Satura est abi genus ex uarijs rebus conditū, et est lex multis alijs conferta legibus. Itaq; in sanctione legū ascribitur, ne uer per saturam abrogato, aut derogato, Annus luscus in ea quam dixit aduersus Tiberiū gracchum imperiū, quod plebs per saturam dederat, id abrogatū est, et C. Lælius in ea, quā pro se dixit, dein postera die quasi p saturā sententis exquisitis i ditionem accipitur. quidā dicunt eē genus carminis ubi de multis rebus disputatur. Statæ matris simulachrū in foro colebatur. postq̄ id collastrauit, ne lapides igne corrūperetur, qui plurimos ibi fiebant nocturno tempore magna pars populi in suos quisq; uicos retulerunt eius deæ cultum. Stola gnū genus. inauri uideatur significare Cæcilius in cratino, cū ait, ex aure eius stola gnū domi habeo. Stolidus stultus. Enni in sexto. Nā inde pugnare sues stolidi soliti sunt, et in alexandro hominem appellat, quia lasciuus stolide nō intelligit, et Cæcilius in hypobolimo, abi hinc illi ut tibi sit pater, et in andronico sed ego stolidus gratulatū me oportuit prius. Stupriū pro turpitudine antiquos dixisse apparet in Nelei cermine, fode, stupriq; castigor, et in appij sententis, qui aiūm compotē esse, nequid fruidis, stupriq; ferocia pariat. Næuius, se se q; u perire mauolunt ibidem, q̄ cum stu pro redire ad suos popularis. Itē in illos deferant fortissimos uiros magnū stupriū populo fieri pergentis. Stupā linum impoliū appellant græci dores. Sacrosanctum dicebatur, quod iureiurādo iterposito erat institutū, ut sigs id uiolasset morte pœnas pēderet. cuius generis sunt Tribunus pleb. ædilesq; eiusdē ordinis, quod affirmat M. Cato in eam quā scripsit ædilis plebis sacrosanctos. Seruilus lacus appellabatur, eo quod qui eū faciendū curauerat in principio uiriligni continens basilice nulle in quo loco fuit effigies hydræ posita a M. A. grippa. Sacratæ leges sunt, quibus sanctū erat, ut sigs aduersus eas fecisset sacer alicui deorū esset cum. Sune g eē dicant sacratas quas plebes iurata in mōte sacro sauerit. Seclusa sacra dicebantur, quæ græci mysteria appellant.

Scena ab alijs, à quibusdam scena, appellatur dolabra ponti-
ficalis. Sarissia est hastia macedonicae generis. Sacra mons
appellatur trans Anienem fluvium paulo ultra tertium mil-
liarium, quod cum plebes, cum secessissent à patribus creatis tribus
pleb. qui sibi essent auxilio discedentes Ioui consecrauerunt. At
homo sacer is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neque
fas est eum immolari, sed qui occidit paricidij non dānatur,
nam lege tribunitia prima cauetur si quis eum, qui eo plebsci-
to sacer sit occiderit paricida ne sit, ex quo quibus homo malus,
atque improbus sacer appellari solet. Gallus Aelius ait sacrum
esse quocumque modo, aut instituto ciuitatis consecratum sit, siue
Aedis, siue ara, siue signum, siue locus, siue pecunia, siue quid
aliud quod dijs dedicatum, atque consecratum sit. Quod autem
priuati suae religionis causa aliquid earum rerum deo dedit
id pontifices romanos non existimare sacrum, at si qua sacra
priuati suscepta sunt, quae ex instituto pontificum statim die, aut
certo loco faciendae sunt, ea sacra appellari tanquam sacrificium. Il-
le locus ubi ea sacra faciendae sunt uix uidetur sacer esse.
Sacrani appellati sunt Reate orti, qui ex septimontio Lygures,
ficulos exegerunt, dicti sacrani, nam uere sacro nati erant.
Sagina uocantur uerbenae, id est herbae purae, quia ex loco
sancto secebantur à consule, praetore uel legato proficiscentibus
ad foedus faciendum, bellumque indicendum, uel à faciendo. i.
confirmando. Neuius ius sacratum Iouis iurandum sagmine,
et alibi Satpos, atque uerbenas sagmine sumptferunt. Sagra-
es appellatur multa, ac solertis acuminis. Afranius in brun-
dulina, Quis tam sagitta corde, atque ingenio unico, etiam canes
indagatores sagaces sunt appellati. Sarcato in XII Seruius
Sulp. ait significare damnum soluito praestato. Sardana pa-
lus rex assyriorum fuit unicae luxuriae inter mulieres, epu-
lasque uersatus semper, atque omni tempore. Sargus piscis generis,
qui in Aegypto mari ferè nascitur. Luualius quem praecclarus
elops, quem Aegypto sargus mouebit. Saturnia Italia, et
mons qui nunc est capitolinus, saturnus appellabatur, quod in tu-
tela Saturni esse existimatur. Saturni quoque dicebantur, qui ca-
strum in uno cliuo capitolino incolerant, ubi ara dicata ei deo
ante bellum troianum uideatur, quia apud eam supplicat aper-
tis capitibus. Nam italica auctore Aenea uelant capita, quod is cum
rem diuinam faceret in litore laurentis a gyri ueneri matri, ne
ab Ulysse cognitus interrumperet sacrificium, caput adoperuit,
atque ita conspectum hostis euitauit. Saturno dies festus cele-
bratur mense Decembri, quo deo aedis est dedicata, et is cultus
rae agrorum praesidere uideatur, quod et falx Saturni est i signe-
uerius quoque antiquissimi, quibus finibus facta hominibus ce-
nisse uideatur, Saturnum appellatur, quibus et à Naeuo bellum pu-
nicum scriptum est, et à multis alijs plura composita sunt. qui
deus in saliaribus saturnus nominatur uidelicet à sationibus.
Sas Verrius putat significare eas teste Ennio, quod dicit libro pri-
mo Virgines nam sibi quisque domi romanus heri sas, cum suas
magis uideatur significare, sicuti eiusdem libro IIII fatendum est
eam significari, cum ait, nec quisque philosophia, quae doctrinam
latina lingua non habet, sapientiaque perhibetur in somnis uidit
priusquam sani discere coepit. Idem cum ait sapsam pro ipsam, nec
aliud, nomen ponit in libro XIII. Quo res sapsa loco sese,
ostentatque, iubetque. Pacu. in Teucro. Nam teucrum regi sapsa
res restituet. Sena res dicitur mala quasi sinistra *σκυζορ*
n. graecae sinistra dicitur uulgus sena, et in bonam, et in ma-
lam rem uocat. Salua res est dum saltat senex, quare parasiti
in scena apollinis dicitent, cum Verrius libro secundo, quo-
rum prima est. p. litera reddidit, quod C. Sulpitio, et C. Fulvio con-
sulibus M. Calpurnio pisona praetore urbis faciente ludos sub-
bito ad arma exierunt, nuntiato aduentu hostium, uictoresque in

theatrum redierunt, solliciti, ne intermissi religionem afferrent
instaurati qui eent, inuentum esse ibi C. Pomponium libertanum
mimum magno natu, qui ad tibianem saltaret. Itaque gaudio non
interruptae religionis editam uocem nunc quoque celebrari. At in
hoc libro refert Asini Capitonis uerba, quibus eos ludos apol-
linares Claudio, et Fulvio consulibus factos dicit ex libris si-
byllinis, et V atanio Martij V atis institutos, nec nominatur
ullus Pomponius, ridiculeque de appellatione parasiterum apolli-
nis hic eam reddit, cum in eo praeterisset. At. n. ita appellari,
10 quod Caius Voluminius qui ad tibianem saltaret, secundarum par-
tium fuerit, qui ferè oibus mimis parasitis inducatur. Quam
inconstantiam Verrii nostri non sine rubore retuli. Salios à
saliendo, et saltando dictos esse quibus dubitari non debeat,
in Polemon ait Arada quendam fuisse noie saltum, quae aene-
as à mantinea in Italiam deduxerit, qui Iuuenis italicos
iyrano saltationem docerit. At Critolaus sionem ex Sa-
mothrace cum Aenea deos penates, qui Lauiniam transtulerit,
saliare genus saltandi instituisse. à quo appellatos salios, quibus
per oes dies ubicumque manerent, quia ample ponebantur coe-
nae si qua alia magna coenae sunt saliares appellatur. Sal-
20 maas nympha Coeli, et Terrae filia fertur causa fontis alycay
nassii aquae appellandae fuisse salmaas, qui qui bibisset uino i-
pudentiae mollesceret, ob eam rem Q. Ideius Auius augustinum
parientibus occasionem largitur iuuenibus petulantibus an cen-
tum puerorum, puellarumque uolandarum quia non patet resu-
gium Ennius Salmaada spolia sine sanguine, et sudore.
Saliare uirgines Cincius ait esse conductitias, quae ad salios
coibant cum apibus paludatae, quas aelius Sulo scripsit sacri-
ficium facere in regia cum potestice paludatas cum apibus in mo-
30 dum saliorum. Spondere Verrius putat dictum, quod sponte sua. i.
uoluntate promittatur, deinde oblitus i feriore capite spoliis, et
sponsam ex graeco dictam ait, quod licet uerba iterpositis re-
bus diuinis faciat. Salicam idem uirgulti genus non arboris di-
cit, et ridicule interpretatus dictam, quod ea celeritate crescat, ut
salire uideatur. Salacia dicebant dea aquae, quam putabant
salum ciere, hoc est mare mouere. uñ Ouid. Nymphaeque salaces
quo uocabulo poetae pro aqua usi sunt. Pacu. Hinc scauitam
salaci fugimus. Salaria uia romae est appellata, quia per
eam sabini sal à mari deferebant. Salutaris porta appellata
40 est ab aede salutis, quae ei proxima est. Salinum cum sale in men-
sa ponere singulis religioni habetur, quod quoniam in aesquilina regione
cum fornax plena uasorum coqueretur, atque ille proxime eam co-
uiuatus, supraque modum potus somno oppressus esset cum conui-
uis suis, praeteriens quidam petulans ostio patente ex mensa sa-
linum coniecit in fornacem, atque ita incendio exatato signus cum su-
is concrematus est. Salinum in mensa pro aquali solitum esse po-
ni ait cum patella, quae nihil aliud sit sal, quae aqua. Salentinos à
salo dictos, cretas et illyrios, qui cum locrensibus nauigantes socie-
tate fecerint eius regionis italicae, quae FRAG. Sarpum
50 est id, quod in palustribus locis nascitur leue, et procerum. uñ tege-
tes fiunt, inde prouerbiu est in eas natum res, quae nullius ipe-
dimenti sunt in sarpo nodum quaerere. Enni. quaerere in sarpo
soliti, quod dicere nodum, et Plautus aulularia quasi pueri, qui
nare discunt sarpo inducitur ratis. Nauius in phoenissis, Sume
arma. i. an occidat claua sarpea. Sarratyros in sula. Spira
dicitur et basis columnae unius tori, aut duorum, et est genus operis
pistorij, et funis nauticus in orbem conuolutus ab eadem oes simili-
tudine. Pacu. quod cessatis socij eicere spiras sparteas. Ennius quod
dem hominum multitudinem ita appellat cum ait spiras legibus
60 nex. Spectu sine praepositione Pacuuius in doloreste usus est
cum ait amplius rubicundo colore, et spectu proteruo ferrox.
Spectile uocatur in fra umbilicum suis atro quaedam proprij

habitus exos qua etiam antiqui per se utebantur. Plautus enume-
randis uilibus obsonis in carbonaria sic ego pernam, sumen,
sue spectile, Callum, gladia. Spicit quoque sine praepositione
dixerunt antiqui. Plautus flagitium est si nihil mittetur, quae
superatio spicit. Et spexit, Ennius libro sextodecimo, quos ubi
rex paulo spexit decoribus celsis. Spivillum uocari ait opi-
lius aurelius a praebam. Spinturnix est auis ge-
nus uerpis figurae occurratrix, unde artificum perditas.
Spinturnix ea graece dicitur, ut ait Santra *σπιρναξ*. Spi-
cum masculine antiqui dicebant, ut hunc stirpem, et hanc a-
mnem uersus est antiquus quasi messor permissum unumquodque
spicum collegit. Speres antiqui pluraliter dicebant, ut Enni-
libro secundo, et simul effugis speres, ita fundius nostras et
libro XVI. Spero si speres quicquam prodesse potis sunt. Spe-
ctio in auguralibus ponitur pro aspectione, et nuntiato, quia
omne ius sacrorum habent auguribus spectio duntaxat quorum
consilio rem gererent magistratus, non ut possent impedire
nuntiatum, quae cum uiderentur satis, spectio sine nuntiatione da-
ta est, ut ipsi auspicio rem gererent, non ut alios impedirent nu-
tiano. Scripularius ager publicus appellatur, in quo ut pe-
cora pascantur certum aes est, quia publicanus scribendo con-
stat rationem cum pastore. Scribas proprio nomine antiqui,
et librarios, et poetas uocabant. at nunc dicuntur scribae qui
dem librarij, qui rationes publicas scribunt in tabulis. Itaque cum
Liuus a dronius bello punico secundo scripsisset carmen, quod
a uirginibus est cantatum, quia prosperius res populi Romani ge-
ri coepit, publice adtributa est, et in auentino aedes muner-
ua in qua liceret scribis, histrionibusque consistere, ac dona
ponere in honorem luuij, quia is etiam et scribebat fabulas et
agebat. Scripturae dicebantur nugatoriae, ac despiciendae mu-
lieres, ut ait uerrius ab ijs, quae scera uidem appellabant. id est
quae quis excreare solet, quatenus id faciendo se purgaret. Ti-
tinnius in palla rectius, meastor piculet. a post in me lectum ho-
die stratum indiseratne multa per flumen, ac mare in patriam
remitteretur. Sunt qui dicant post urbem a Gallis liberatam
ob inopiam cibatus coeptos sex aginta annorum homines iaci in
tyberim, ex quo numero unus filij pietate occultatus sepe pro-
fuerit patriae consilio sub persona filij uelut sit cognitum ei Iu-
ueni esse ignotum, et sexagenarios ultra concessa. latebras au-
tem eius quibus arguerit senem, id est cohibuerit, et caelauerit
sanctitate dignas esse uisas, ideoque arca ea appellata. Sed ex-
ploratissimum illud est causa, quo tempore primum per pon-
tem caepere comitia suffragium ferre Iuniores, conclamauerunt,
ut de ponte deicerentur sexagenarij, qui iam nullo publico mu-
nere fungerentur, ut ipsi potius sibi, quam illi deligerent in patrum
cuius sententiae est etiam si finius capito. uanam aut opinionem
de ponte tyberino confirmant Afranius in repudiato. Sexus
natura, habitusque ex graeco qua illi uocant *ἑξίς* Afranius
in priuigno sic agit orbis uirilis sexus adoptauit sibi. Paci-
uius in atlanta triplicem uirilis sexu procreat partum. Sim-
plu de arca funera sunt quibus neutrum genus interesset ludo-
rum. nam inductua sunt quibus adhibentur non ludi modo,
sed etiam desultores, quae sunt amplissima. Sex suffragia
appellatur in equitum centuriis, quae sunt adfectae ei numero
centuriarum, quas pristis Tarquinius rex constituit. Sester-
tius dicitur pars quarta denarij, quo tempore is decussis uale-
bat. id est dupondius, et semis, siue contenditur id in alijs re-
bus quin quaginta assuum est in alijs quingentorum intra eos
qui iudicio inter se contenderent, quae de re lege L. Papyrij tri-
bu plebis sanctum est his uerbis. Qui cumque praetor post hoc fa-
ctus erit, qui intra aues ius dicit tres uiros capitales populū ro-
gato, ijque tres uiri quicumque aere sacramenta ex

iudicantque, eodemque iure sunt uti ex legibus, plebeisque scitis
exigere, iudicareque: esse oportet sacramenti autem nomine id a-
dici coeptum est quidem et propter aerarij inopiam, et sacro-
rum publicorum multitudinem consumebatur id in rebus diui-
nis. Sestantarij asses in usu esse coepere ex eo tempore, quod pro-
pter bellum punicum secundum, quod cum Annibale gestum est
decreuerunt patres, ut ex assibus, qui tum erant librarij, fie-
rent sestantarij per quos cum solui coeptum est, et populus aere
alieno liberaretur, et priuati quibus debitum publice solui o-
porteret, non magno detrimento afficerentur. Septuennio quoque
anno usus, ut priore numero sed id non permansit in usu, nec
amplius processit in maiorem. Senacula tria fuisse Romae
in quibus senatus heri solitus sit, memoriae reddidit Nicostra-
tus in libro, qui inscribitur de senatu habendo. unum ubi nunc est
aedes concordiae inter capitolium, et forum, in quo solebant ma-
gistratus, ut dicit Titinnius cum senioribus deliberare, alterum
ad portam capenam, Tertium intra aedem bellonae in quo ex-
terarij nationum legatis, quos in urbem admittere nolabant Se-
natus dabatur. Scholae dictae sunt non ab otio, ac uacatione
omni, sed quod ceteris rebus omissis, uacare liberalibus studijs
pueri debent, ut et ludi appellentur, in quibus minime luditur,
ne tristi aliquo nomine fungerentur, omnis uitijs uacuitas
in auspicijs. Item scholae dictae sunt ex graeco *σχολαίω* ua-
co a uacatione. Sarpuntur uinea. i. putantur, ut in XII quibus
sarpia donec dempta erunt. Suffuerat sub eodem tecto fue-
rat. Scriptum lapide esse ait, et ita uocari Antisthus Labeo
in agro menullino, ubi diuinam rem facerent. Se quaque scor-
sum quaque. Sanates dicti sunt qui supra, in fraque Romam
habitauerunt, quod nomen ijs fuit quia cum defecissent a roma-
nis breui post rediere in amantiam, quasi sanata mente. Itaque in
XII cautum est, ut idem iuris esset sanatibus, quod fortibus. i. bo-
nis, et qui nunquam defecerant a populo romano. Subluare
arbores est ramos earum suppulare, et ueluti subtus lucem
mittere, conluare aut suasis arboribus locum implere luce.
Spurcum uinum est, quod sacris adhiberi non licet, ut ait Labeo
Antisthus libro X commentarij iuris pontificij cui aqua admix-
ta est de frumum ue, aut igne tactum est, mustum ue ante, quod
deferuiscat. Septimontium, ut ait Antisthus Labeo feriae dice-
bantur fieri, quod septem montibus fiebat, ut in palatio, quod sit pa-
latiar Quirinali. V. eliae cui item sacrificium, saguntij saburiae
Cerinato, oppio, caelio montibus. oppius aut appellatus est, ut
ait Varro rerum diuinarum libro octauo ab opite oppio tu-
sculano, qui cum praesidio tusculanorum missus ad romam tue-
dam dum Tullus hostilius Veios oppugnaret confederat in
castris, et ibi castra habuerat similiter. Sinistra aues, sini-
strum, quod est sinistrum auspicium, id est, quod sinat. Varro li-
bro. V. epistoliarum quaestionum ait, a deorum sede cum in meridiem
spectet ad sinistram sunt partem mundi exorientes, ad dexte-
ram occidentes, factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia, quam
dextra esse existimentur idem fere sentiunt Sifinius Capito, et
Cincius. Sentinare satagere dictum a sentina quae multam aquam
nauis cum recipit periclitatur. Caecilius in aethrione, cum mercurio
capit consiliu postquam sentinat satis. Sentinare est periculū subiti-
liter euitare contendo aquam euacuare a sentina nauis, ut ea li-
beret. Senatores a senectute dicti satis constat, quos initio Romu-
lus elegit centum, quorum consilio re publica administraret. Itaque
et patres appellati sunt, et nunc cum Senatores adesse iubentur
busque in senatu sententiam dicere licet, quae ij qui post lustrum conditum
ex Iunioribus magistratum ceperunt, et in Senatu sententiam dicunt,
et non uocantur senatores ante, quam in senioribus sunt consi-
Senatus decretum a consulo alius gallus sic distinguit, ut id di-
cat particulam quandam esse Senatus consulti, ut cum proxim

etia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatus consulti est. Senis criminibus nubentes ornantur, quod is ornatus uetustissimus fuit. quidam quod eo uestales uirgines ornentur, quarum castitatem uiris suis sponte a ceteris. Sentes cum constet esse spinas, et Afranius in abducta dixerit, quia sentico su uerba pertorquet turba, pro spinosis accipi solet. Senium a senili acerbitate uita dictum, posuit Caelius in hymnide, sine sua senectutem ducit utique ad senium forbitio. Senonas, Gallos, uerrius ait existimari appellari quia noni uenerint ex tra salpina. Segesta, quae nunc appellatur, oppidum in sicilia est, quod uidetur Aeneas condidisse praeposito ibi Egesto, qui eam egestam nominauit, sed praeposita ei S littera, ne obscuro nomine appellaretur, ut factum est in maluceto, quod beneuenum dictum est, et in epidano, quod uisurpatur dyrrhachiu. Seliquastra fedilia appellatur antiqui generis d littera in L conuersa, ut etiam in sella factum est, et subellio, et solis, quae non minus a sedendo dicta sunt. Silus appellatur nasus sursum uersus repandus. unde galea quoque a similitudine file dicebantur. Siluij sunt appellati albani reges, a Luuina filio, quem post excessum aeneae grauida relicta timens periculum, et sua uita, et eius, quem in utero gerebat, in syluis latens enixa est, qui restitutus in regnum est post mortem Ascanij prelatas Iulo fratris filio, cum inter eos de regno ambigeretur. Sertorem quidam putant dictum a prendendo, quia cum cupiam afferat manum educendi eius gratia ex seruitute in libertatem uocetur adfertor, cum uerisimilius sit dictum, quod fereret quid, ac potius adfertorem a ferendo accepisse nomen cum aliquem ferat petendo in libertatem eandem, quae ipse sit, id est iungat quia fruges, cum feruntur terra iungit, quod totum Verrius uerborum introduxit. Seges dicitur ea pars agri, quae arata, et consistit est a ferendo uellicet. Serilla uerrius appellari putat nauigata isria, ac liburnia, quae lino, ac sparto condensantur a conferendo, et contexendo dicta, quia dicit Pacuuius in nuptiis, nec ulla subcus cohibet compagem alnei, sed sita lino, et spartis serillibus cum aspi perstruitur, et sicto uocabulo usus sit pro finiculis, qui sparto conferuntur. Seruorum dies festus existimatur Idibus augusti, quod eo die Seruius tullius natus serua aedem dianae dicauerit in ueneno, cuius tutelae sint cerui a quorum celeritate fugit uos uocent ceruus. Seru sapiunt phryges, prouerbum natum est a troianis, qui decimo denique anno uelle coeperant helenam, quae cum ea rapti erant, reddere achillis. Sispitem iunonem, quam uulgo sospitem appellant, antiqui uisurpabant, cum ea uox ex graeco uideatur sumpta, quod est sospis. Secus, a sero uidetur dictum, Acaus amphitryone, si forte paulo, quia ueniam secus, alij dixerunt ferus. Sedum, alij sadum, appellant herbam, quae opilius aurelius saeuuium uocari ait, eamque in tegulis feri, nec quod obrem id fiat indicat. Specus, foeminino genere pronuntiant antiqui, ut metus, et nepos tam hercules, qui masculino stirpis, aut frons, ut Ennius, tum casu sub monte altae specus inuis patebant, et pacuuius in chryse est ibi sub eo saxo penitus strata arena igens specus. Spatiatorem, Cato in M. Caelium si se appellauisset in soloniam me hercules scribere nollem, si tuum uirum sim spatiatorem, atque fesceniam, alij spatiatorem erratorem dicunt. Stata sacrificia sunt, quae certis diebus fieri debent Cato in ea, quae scribit De Luto uecturio, de sacrilegio commisso, cum ei equus ademit, quod tuque in te fuit sacra stata solennia capite sancta deseruisti. Solennia sacra dicuntur, quae certis temporibus anni fieri solent. Serra praeliari dicitur, cum assidue acceditur, recediturque, neq; ullo consistitur tempore. Cato de re militari, si ne forte opus sit caneo, aut globo, aut forcipe, aut turribus, aut

serua uti, adoriare. Stercus ex aede uestiae XVII Calen-
 Iulias defertur in angiporum mediu fere clui capitolini, qui
 locus clauditur porta steruarum tanta sanctitatis maiores no-
 stri esse iudicant. Summissiore alijs aede honoris, et uirtutis
 C. Marius fecit, ne si forte officeret auspicijs publicis, augures eam
 domoliri cogeret. Sacramentum a se significat, quod poena noie pe-
 ditur, siue eo quod interrogatur a sitionalis uocis pio ana gnino, quod
 eiusdem rei causa eam partem aequilium, quae iacet ad utrum-
 que patrum uersus, in qua regione est aedis mefitis tuitus.
 10 Sacramentum dicitur, quod iurijurandi sacratione iterposita geri-
 tur. Subingere arietem in eodem libro Antisthius esse ait dare a-
 rietem, qui pro se agitur cadatur ue. bñ spōsis, bñq; uolueris
 in praetione augurali Messala ait significare sponderis uo-
 lueris. Serpula serperit ait idem messala serpens irrepserit. So-
 lino idem ait esse consulo. Supte idem ait esse sic te. Stella si-
 gnificare ait Acteus capito letum, et prosperum, auctoritate se-
 cius Publij Seruili auguris, quae ex lamella aerea assimili se-
 lae locis in augurandis praefigeretur. Sinistru in auspicijs, at si-
 lentiu dubij duntaxat uacat. initio silentio surgere cum dicitur
 20 significat non iterpellari quo minus re gerat, ad sinistru hortari
 quoque ad auspicia ad agendum, quod animo quis praeposuerit.
 Stypatores ait dictos a stype, quae mercedis nomine accipiant
 custodes cuiusque corporis. uñ stypam i qua a phora cu extruuntur
 formari solent, etiam stypites qui ob eandem eam desituantur.
 Susq; deq; significat plus minus ue. Sonitio sonanti.
 Seruilius lacus Romae a conditore uocatus. Secordia quidam
 pro ignauia posuerunt. Cato pro stultitia posuit. compositum
 aut uidetur ex si, quod est sine, et corde. Semis, semodius, semun-
 30 cia ex graeco trahuntur sicut et alia nonnulla, quae s litteram
 pro aspiratione eorum habent, ut iema septem, uan sylua, sic ista
 ab eo, quod illi dicunt uui declinata sunt. Supacaneu super-
 uacuu. Struferrarios dicebant, qui quaedam sacrificia ad ar-
 bores fulguritas faciebant a ferto. s. quod a sacrificii genere.
 Silicerniu erat genus furcaminis, quo fletu familia purgabatur.
 dictum aut silicerniu, quia cuius noie ea res insuebatur is i a
 silice cerneret. Cae. credidi silicernium eius me esse esurum.
 Sudu siccu quasi seuu. i. sine udo. Securus sine cura. Surregit,
 et sortus pro surrexit, et quasi possit fieri surrectus, frequen-
 40 ter posuit Lilius. Sors et patrimoniu significat. uñ consortes
 dicimus, et dei respōsum, et quod cuique accidit in sortiendo. Sa-
 racum est, quo ornamenta portantur scenicoru. Sobriuu uicium
 Romae dictu putat, uel quod i eo taberna nulla fuerit, uel quod in eo
 Mercurio lacte non uino supplicabatur. Sons nocens. In sons i-
 nocens. Sodales dicti, quod una sederent, et eent, uel quod ex suo da-
 tis uesit soliti sint, uel quod iter se inuicē suaderent, quod uile esset.
 Sodes si audes, ut sis pro si uis, et illico pro in loco. Terentius
 andria, Dic sodes, quis heri Chrysidē habuit? Suru dicebat ex
 quo per diminutionē fit surculus. Enn. Vnus surus suru ferret,
 50 in defendere possent. Surremit sumpsit. i. q; manu surremit ha-
 stam. Surrepsit sustulerit. Sūmissi marmuratores. Neniis, odi
 inquit summissos, proinde aperte dicit, quod sit. Terentius mussare
 pro tacere posuit, cum ait, Sile caela occulte tege tace missa. Soli-
 punza genus bestioe maleficae, quod sit acruis, contractusque fer-
 uore solis. uñ et nomen traxit. Sospes saluus. Enn. in sospitem
 pro seruatore posuit. Sospitare e boe spe afficere, aut bonam spe
 non fallere. Suctortrila uox tenuis, et alta. Tinn. Foemina fabula
 suctortrila uocula. Suctingulu balteu. Sucterda steruus sul-
 lu. Tinn. Quid hēs nisi unam arcā sine clauis. eod condit sacer-
 60 das. Siscato sententiā dico. Suctidanea hostia dicebatur, quae se-
 cudo loco caedebatur. s. sic appellata e a succedendo. Sullatum
 dicitur ex graeco, quod ea pars, quae e sub collo alon ab eis dicitur.

Sycophantas appellatos hac de causa dicunt. atticos quondam iuvenes solitos aiunt in hortos irrumperere ficosq; deligere, quâ ob causam lege est constitutum, ut qui id fecisset capite truncat-
 renet, quam poenam qui persequerentur ob parvula detrimen-
 ta sycophantas appellatos. Supernaganea dicebatur ab au-
 guribus auis, quæ ex summo cacumine uocem emisisset, dicta
 ita, quia super omnia uagatur aut canit. Supernati dicuntur,
 quibus foemina sunt succisa in modum suillarum pernarum.
 Ennius, His pernas succidit iniqua superbia poeni. Supre-
 mum modo significat summum, modo extremum, modo maxi-
 mum. Subjiles dicebantur quaedam lamelle sacrificijs ne-
 cessariæ. Sororium tigillum appellabatur locus sacer in ho-
 norem Iunonis, quem Horatius quidam statuerat causa soro-
 ris a se interfectæ ob suam expiationem. Subillum tem-
 pus ante pluuuiam iam pene uisidum, & post pluuuiam non
 persiccum, quod iam stillaret, aut non dum desisset.
 Subscuder appellatur tabellæ, quibus tabulæ inter se confi-
 guntur, quia quò immittuntur succiduntur. Pac. Nec ulla subscus
 cohibet compagem. Suffisus folliculus testium arietinorû,
 quod utebantur pro marsupio a fisci similitudine dictus.
 Subactus, modo si gnificat molius, modo uictus, modo compul-
 sus, ut cum dicimus pecus sub arbore subactum, modo coactus.
 Supplicia ueteres quaedam sacrificia a supplicando uocabant.
 Sufes consul lingua poenorum. Claudius senatus inquit censuit
 referentibus sufes. Sub uitem hastas iacere dicitur ueles,
 cum eas sub manu sursum mittit. Luc. Ut ueles bonis sub ui-
 tem, qui summisit hastas, ueles autem uelitis facit. Sub ui-
 tem præliari dicuntur milites, cum sub uinea militari pugnat.
 Luca. Neq; prodire in altum, præliari procul sub uite.
 Sub uineam iacere dicuntur milites, cum astantibus centurioni-
 bus iacere coguntur sudes. Supparus uestimentum puellare
 lineum, quod & subucula, idest amissa dicitur. A fra. Puella
 non sum supparo si induta sum. Sipat tract, unde dissipat
 dissipat, & obstat obijcat, & insipit hoc est inijcat. Sutelæ
 dolose astutia a similitudine sientium dictæ. Suspectus a
 suspicor uenit, & a suspicio. Suopte suo ipsius, ut meopte
 meo ipsius, tuopte tuo ipsius. Strebula lingua umbrorû ap-
 pellabant partes carniû sacrificatarum. Selata genus na-
 uigij latum magis, q̄ altum & a latitudine sic appellatum, sed
 ea consuetudine, qua stlocum pro locum, & stlitem pro lite di-
 cebant. Stelibus grauis tardus sicut Lucilius pedibus stlê-
 bum dixit equum pigrum, & tardum. Stypatores corpo-
 ris custodes, quos antiqui latrones uocabant, stypati enim fer-
 ro arcuandant corpora regum. Stypes fustis terræ defixus.
 Strituum antiqui dicebant pro trituum. Strigores densarû
 uirium homines. Strigæ appellatur ordines rerum inter
 se continuatarum. Striges dicuntur, & inauspicatæ aues,
 quæ Syria græce nuncupantur, a quibus nomen inditum
 maleficis mulieribus, quæ etiam uolantæ dicuntur, itaq; solêt
 eas uertere his uerbis *στυγία το μαύρον κρυπτικόν μα, στυγί-
 ρα δ'ολόν όρνιθ' άνωρον μου ώνωπόροντι πύκα*. a stringendo
 dictæ. Stura flumen in agro Laurenti est. Steriliam steri-
 litatem. Sultorum feriæ appellabantur quirinalia, quod eo
 die sacrificant ij, qui solenni die, aut non potuerunt rem diui-
 nam facere, aut ignorauerunt. Sangualis auis, quæ ossifra-
 ges dicitur. Sacrima appellabant mustum, quod libero sacri-
 ficabant pro uineis, et uasis, et ipso uino conferuâ dis, sicut præ-
 messum de spias quas primû messuissent sacrificabant Cereri.
 Sacrificulus rex appellatus est, qui ea sacra, quæ reges facere
 consueuerant, fecisset. Sacella dicuntur loca dijs sacra sine
 tecto. Sagar quoq; dicitur mulier perita sacrorum, & uir sa-
 piens producta prima syllaba propter ambiguitatem euitan-

dam. Sarpa uineta putata, idest pura facta, unde & uirgu-
 læ abscissæ sarmenta. Sarpere enim antiqui pro purgare pone-
 bant. Sarte ponebant pro integre, ob quam causam opera
 publica, quæ locantur, ut integra tecta præstentur, sarte tecta
 uocantur. Etenim sarare est integrum facere. Sardare intel-
 ligere. Neuius, Quod byni nec satis sardare queunt. Saper-
 da genus pessimi piscis. Sandaraca genus coloris. Neuius,
 Merula sandaracino colore. Sambuca organi genus. a quo
 sambucistria dicuntur. machina quoq; qua urbs ex pugnatur, si
 10 militer uocatur. Nam ut in organo chordæ sic in machina in-
 tenduntur fines. Santes ab hastis appellati sunt, quas græ-
 ci σάντια appellat, has enim ferre assueti erant, siue a
 colle samnio ubi ex sabinis aduentantes confederunt. Secu-
 lares ludi apud romanos post centum annos fiebant quia seculum
 centum annos extendi existimabant. Scatulum tenue
 & macrum, & in quo tamen exilis pellicula cernitur.
 Squalidum inculum, & sordidum, quod proxime similitudi-
 nem habeat squamæ piscium sic appellatum. Squarosi ab
 eadem squamarum similitudine dicti, quorum cutis exturgit
 20 ob assiduam illuuiem. Luca. V aronum, ac rupicum squarosa
 incondita rostra. Scheniculæ appellatur meretrices pro-
 pter usum unguenti scæni, quod est pessimi generis. Scortæ
 appellatur meretrices, quia ut pelliculæ subigantur, omnia
 nanque ex pelibus facta scortæ appellatur. Scortes idest
 pelles testium arietinorum ab eisdem pelibus dicti.
 Scandulæ genus herbe frugibus inimicæ, quod eas uelut ede-
 ra implicando necat. Scaptensula locus ubi argentum effo-
 ditur in macedonia dictus a fodiendo. σκάπτενς nanque
 græce effodere dicitur. Lucrenius, Quales ex paret scaptensula
 subier odores. Spara minimi generis iacula a spargendo di-
 cta. Luca. Tum spara tum murices portantur tragula porro-
 30 sarte nugatoria, ac despicandæ muliæres. Sarcutillus uen-
 ter suillus condito farre expletus. Spinter arnullæ genus,
 quo muliæres utebantur brachio summo sinistro. Scrupi di-
 cuntur aspera saxa, & difficilia attritæ. un Scrupulosam
 rem dicitur, quæ aliquid in se habet asperi. Scrauceum pel-
 licum in quo sagittæ reconduntur appellatum ab eadem cau-
 sa, qua scortum. σκράτος enim græce pellis dicitur. unde
 scrauce, & scra, quia non sine pelibus sunt. Sceleratus
 40 campus appellatur proxime portam collinam, in quo uirgi-
 nes uestales, quæ in astitum fecerunt, defossæ sunt. Sceleratus
 uicus Romæ appellatur, quod cum Tarquinius superbus in-
 terficiendum curasset Seruuum regem socerum suum corpus ei-
 us iacens filia Carpento superuecta sit properans in possessio-
 nem domus paternæ. Scelerata porta, quæ & carmentalis
 dicitur uocata, quod per eam sex, & trecenti Fabij cum clienti-
 um millibus quinque egressi aduersus Hetruscos ad amnem cre-
 meram omnes sunt interfecti. Schedia genus nauigij in con-
 ditum, idest trabis tantum inter se nexis factum. unde ma-
 50 la poemata schedia appellatur. Sexus natura uel habitus
 ex græco ἕξυς uocatur. Sex millium, & ducentorum
 hominum primus C. Marius cōscripsit legionem, cum antea
 quatuor millium fuisset. unde etiam appellabatur quadrata.
 Sibus callidus uel acutus. Sed pro sine inueniuntur posuisse
 antiqui. Sibiriam appellant illyrij telum uenabuli simile.
 Ennius, Illyrij restant sicas, sibiruq; fodentes. Sediculum
 fedile. Seduculum genus flagelli dictum, quod napulan-
 tes sudantes facit. Sectarius uerue, qui gregem agnorum
 præcedens ducit. Secessium alij securum, alij dolabram æ-
 60 neam, alij cultellum putant Siallicum dictum, quod se-
 muniam fecit. Seccessiones narrationes. Sialicus hastarû
 spicula lata. Ennius, Incedit ueles uulgo sialicibus latis.

Secfio perfeccio iuris. Secunda res non a nume-
ro dicuntur, sed quia ut uelimus fequantur.

Sinciniam cantionem iolitariam. Sectores & qui fe-
cunt dicuntur, & qui empti fua perfequantur.

Sicyonia genus calceamenti. Lucius. Et pedibus laena fi-
cyonia demit honefta. Simultas id est odium dicta ex
contrario, quia minime funt odentes fe fimul, potest & a fimu-
lacione dicta extimari, quia fimulata loquuntur adinuicem.

Sementinae feriae fuerant inftituta, quafi ex ijs fruges
grandefcere poffint. Simpulum uas paruum non difsi-
mle cyatho, quo uinum in facrificijs libabatur, unde & nu-
lieres rebu diuinis dedita fimularices dicuntur.

Senaculum locus fenatorum. Scenas fabini
coenas, quae autem nunc prandia funt, coenas habebant, &
pro coenis uefpernas appellabant. Segnina dicitur,
quod fit fine nitendo quid uile, aut honeftum. Terentius. Enim
uero Diue nihil loci eft fe gnina, neq; fo cordia.

Signare fignificat modo fcribere, modo annulo figna pre-
mere, modo peora fignis notare. Septimontium ap-
pellabant diem feftum, quod in feptem locis faciebant facri-
ficiam, palatio uel in fignali, fabum Cermalum, Oppio, & Ci-
fipio. Siparium genus ueli numicum.

Seliquastra genus fedilium. Spondere ante
ponebatur pro dicere, unde & refpondere adhuc manet,
fed pofta ufurpari ceptum eft in promiffio.

Subditus dicitur iudex, qui loco mortui datur ijs, qui eum
habuerant iudicem in aliquare uel lite. Scaptia tri-
bus a nomine urbis scaptiae appellatur. Sabatina a la-
ca fabate dicta. Sabini a cultura deorum dicti, id est

ἀπό τῶν ὁρίων Silere tacere fignificat ficto uerbo, ab s
litera, quae initium & nota silentij eft. Sa qualis portae appel-
latur proxima aedis Ana. Striacidium quafi ftillacidium,
cum ftilla concretae frigore cadunt. Stria enim principale eft,
ftilla diminutiuum. Sirem ps dicitur quafi fimilis res
ipfa. habetur hoc in libris Catonis. Silanum antiqui
pro eo quod nunc ientaculum dicimus appellabant, quia ientis
ni uinum fili conditum ante meridiem abforbebant.

Struppi uocabantur in puluinaribus fasciculi de uerbis
facti, qui pro deorum capibus ponebantur.

Secespita cultrum ferreum oblongum manubrio eburneo
roundo folido iuncto ad capulum auro, argentoq; fixum cla-
uis aeneis aere cypro quo flammes, flammis uirgines, pontifi-
ceiq; ad facrificia utebantur. dicta autem eft fecefpita a fecan-
do. Secuuum libum eft, quod fecefpita fecatur.

Suffimenta dicebant, quae faciebant ex fiba, milioq; mo-
lito mulfo sparfo, ea dijs eo tempore dabantur, quo uuae calca-
tae praelo premebantur. Serpsit antiqui pro ferpsit
ufi funt, unde ferpulae dictae quas nunc ferpentes dicimus ex
graco, quod illi ἰρπετά nos pro afpiratione eorum s li-
tera pofta, ut ἰς ἑξ ἰρτά feptem.

Suffibulum ueftimentum album praetextum quadrangu-
lum oblongum, quod in capite ueftiales uirgines facrificantes
habebant, idq; fibula comprehendebatur.

Sumanalia Liba farinae in modum rotae ficta.

Sex ueftes facerdes conftituta erant, ut populus pro fua
quifq; parte haberet miniftram facrorum, quia ciuitas Roma-
na in fex erat diftributa partes. In primos, fecondosq; titien-
fes, ramnes, & luceses. Sacrificium quod fiebat Ro-
mae in monte palatino palatiar dicebatur.

Sistere fana cum dicerent fignificabatur lectifternia cer-
tis in fano locis componere.

Sollicitare eft folo citare, id est ex fuo folo mouere. folum

autem quin fignificat locum quis dubitat? cum exules quoq;
dicantur loco patriae fuae pulsi.

Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo
ftet, alij, quod is locus a graecis σῦν dicitur, quia bene con-
tineat aquam. Scena feccuris an dolabra fit ambigitur,
quam Cincius in libro qui eft ei de uerbis praecis dolabram
aut Pontificiam lynus in lydico corruit quafi ictus scena haud
multo feccis. Sistere fana cum in urbe condenda dicitur

fignificat locum in oppido futurorum phanorum conftituere,
quod Antiftius Labeo ait in commentario. X V. iuris Pon-
tificia fana siftere effe lectifternia certis locis & Dijs habere.

Satis uerbum. Verrius, melius fuit praeterire, quam tam
abfurdas opiniones fuae de eo reftare, quas fcien praetrij,
tam Herculis, quam de Scabio, quod proximum fequebatur.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER XVIII.

10 **T**ullios alij dixere effe filanos, alij riuos.
alij uehementes proiectiones sanguinis ar-
tuatum fluentis, quales funt Tiburi in A-
niene. Ennius in aiace. Ajax miffo sangui-
ne tepido Tullij effantes euolant.

Tubianes etiam ij appellantur qui fa-
cerdotes uiri fpeciofi publice facra faciunt tubarum luftran-
darum gratia. Torrens principaliter pro exurens po-
nitur, ut eft apud Pacuuium in antiopa, flammee uapore tor-
rens terrae foetum exuflerit. fignificat etiam fluiuum fubitis

imbribus concitatum qui alioquin ficcitatibus ex arefcit, quan-
tus aquam ipfam quae fluit flumen recte dici ait Aelius Gal-
lus libro fecondo, quae ad Ius pertinent. Caeterum uulgi con-
fuetudine utrunq; iam dici flumen & perennem, & flumi-
um torrentem.

20 **T**orum ut fignificat torridum & aridum, per unum qui-
dem r antiqua confuetudine fcribitur, Sed quafi per duo rr,
fcribatur pronuntiarj oportet, Vnde antiqui nec mitas, nec fe
muuocales literas geminabant, ut fit in Ennio, arrio, annio.

30 **T**urmam equitum dictam effe ait Curuius quafi teri-
mam, quod terdeni equites ex tribus tribubus titienfium ram-
nium Lucerum fiebant, itaq; primi fingularum decuriarum
decuriones dicti, qui ex eo in fmgulis turmis, funt etiam
nunc terni. Torrere a torreo deductum proprie figni-
ficat ficcare atq; arefcere, fed ufurpatum eft iam pro eo, quod
igne urere. Plautus in urna eadem opera in furnum cali-
dum condito, atq; ibi torreto.

40 **T**urthenos hetruftos appellari folitos ait Verrius a Tur-
rheno duce lydorum, a cuius gentis praecipua crudelitate eti-
am tyrannos dictos.

50 **T**yrina maria in prouerbio deductum eft, quod tyro ori-
undi Paeni adeo potentes maris fuerent, ut omnibus mortalibus
nauigatio effet periculofa. Afranius in epiftola, hunc fetuum
autem maria tyria conact.

60 **T**oruitas a ferocia taurorum dicta eft. Pacuuius in armo-
rum iudicio, feroci ingenio toruus praegrandi gradu & cum
recorder eius ferocem & toruam confidentiam. Toruitas quafi
tauri acerbitas. Turbellas dixiffe antiquos, quas nunc
turbas appellamus Testis eft Plautus in pfeudulo, quales &
quantas foieam turbellas dare.

Tutulium uocari aiunt flammicarum capitis ornamentum,
quod fiat uitta purpurea innexa crinibus & extructum in
altitudinem. quidam pileum lanatum forma e tali figuratum,
quo flammiae, ac pontifices utantur, eodem nomine uocari.

Ennius liba quæ sectores argos et tutulatos.

Tonsam, Ennius significat remum quasi tondeatur ferro cum ait lib. septimo poste recumbite, uestraq; pectora pelli- te tonsis. Item pone penunt exim referunt ad pectora tonsas, et in afoto, alius in mari uult tenere tonsam.

Tymbreum Apollinem Virgilius à monte thymbreo ap- pellauit, qui est in agro troiano. Tollenon genus machi- nae quo trahitur aqua alteram partem præ grauate ponde- re, dicitur à tollendo. Tolerare patienter ferre. Accius in neoptolemo, ut quisquam potis est tolerare acritudinem. En- nius libro secundo ferro secedere, quam diu his tolerare.

Tolens tumor est in faucibus, quæ per diminutionem tonsil- lae dicuntur. Tullianum dicitur pars quaedam carce- ris, quod Seruium Tullium aedificasse aiunt.

Taxat uerbum ponitur in ijs quæ finiuntur quoad tangi- liceat, militibus quoq; arbitroq; cum præscribitur quo ad ei- ius statuenti, taxato dicitur quæ sit certæ summæ. à tangen- do autem dicitur etiam scænicis testimonio sunt, qui taxatores di- cuntur, quod alter alterum maledictis tangit.

Tabernacula dicuntur ad similitudinem tabernarum, quæ ipsæ quod ex tabulis olim fiebant dictæ sunt, non ut qui- dam putant, quod tabulis claudantur.

Tagit pacuuius in teucro, ut ego si quisquam me tagit, et tagam idem in hermona. aut non cernam nisi tagam. sine du- bio antiqua consuetudo usurpauit, nam nunc ea sine præposi- tionibus non dicuntur, ut contigit attingit, quæ secundum ali- quos idem sunt, quod tagit, et componuntur,

Tablinum proxime atrium locus dicitur quod antiqui ma- gistratus in suo imperio tabulas rationum ibi habebant publi- carum rationum causa factum locum. alij dicunt tablinum à tabulis. Tabem eam quæ faceret tabescere apud an- tiquos usurpatum. Sallustius quoq; frequenter, ut in Catilina. cum ait uti tabes pleriq; ciuium animos inuaserat, et in li- bro quarto historiarum qui quidem mos, ut tabes in urbem coniectus, et Coruinus pro liburnia propter hanc tabem atq; perniciem domus totius. Tabellis pro chartis utebantur antiqui, quibus uero citro ue, siue priuatum, siue publicæ opus erat certiores absentes faciebant, unde adhuc tabellarij dicitur, et tabellæ missæ imperatoribus. Tages serunca- lus à tegendo dictus, cuius uocabuli Lucilius meminit, et mu- tonis manum perscribere posse tagicem. Tages nomi- ne Genij filius, ne pos Iouis, puer dicitur disciplinam auspicij dedisse duodecim populus hebruriae. Taminia una syl- uestris generis uidetur uerrio dicta quæ tam mira sit, quam munium.

Tallus in sabinorum nominibus prænominis loco uidetur fuisse. Talentorum non unum genus, Atti- cum est sex millium denarium. Rhodium et astrophorum quatuor millium quingentorum denarium, Alexandrinum duodecim denarium. Neapolitanum sex denarium, Syracusa- num trium denarium, rbeginum uictoriati. Tam ne, eousq; ut alius stilo, et opilius Aurelius interpretatur. Itaq; Afranius tam ne arcula tua plena est aranearum.

Thale, nomen dictum, alij ab ætatis flore, alij quod carmi- na semper florent. Talipedare antiqui dicebant pro- naallare pedibus lassitudine, quasi qui trahit pedes ut talis ui- deatur insistere, aut identidem tollere pedes. Tam mo- do antiqui ponebant pro modo, apud grecos quoq; οὕτως ἄ- ρα.

Item ex contrario dicitur, quæ male malus ho- merus tam bonus cherylus poeta est. At antiqui tam etiã pro- tamen usi sunt, ut Nonius, quid si taceat dum uideat, tam etiã sciat quid scriptum sit. Ennius ille meæ tam potis pacis potiri. Titinius bene cum facinus tam male subijmus, ut quidam per-

hibent uiri. Item quanquam estis, nihil tam esatier simul uo- bis cõsului. Alij dicunt tam habere significationem positiuam cui subiungimus quàm, ut ex præmissis patet.

Tandem cum significet aliquando interdum tamen ex su- peruacuo ponitur, ut apud Terentium in phormione, cum ait. Ita ne tandem uxorem duxit antipho, iniussu meo. non enim hic tempus ullum significat. at Cicero etiam duplicat tempora- lem significationem cum ait, tandem aliquando.

Tauri, uerbenæq; in commentariis sacrorum significat fi- cta farina. Tæniæ græcã uocem sic interpretatur Verrius ut dicit ornamentum esse lancem capitis honorati, ut sit apud Cæcium in androgyro sepulchrum plenum tæ- niarum, ita ut solet et aliàs dum tæniam qui uulnus uinca- ret petit. Ennius in Alexandro, uolans de Cælo cum corona et tænijs. Accius in Neoptolemo decorare est satius, quàm ur- bem tænijs. Tedulum antiqui interdum pro fastidio so- interdum quod omnibus odio esset ponere soliti sunt.

Tatum occisum ait Lanauus ab amicis eorum legatoru, quos interfecerant Tatiani latrones, sed sepulchrum in auenti- nensi laureto. Taurorum speciem simulachra fluminum. id est cum cornibus formantur, quod sunt atrociora ut Tauri.

Taurus uacat steriles dia existimant hæc de causa, quod non magis, quàm tauri pariant. Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius, hoc modo, si membrum rapit ui- sum cum eo pacit talio esto, neq; id quid significet indicat, pu- to quia notum est. permittit enim lex parem uindictam.

Tallationem in nuptijs Varro ait signum esse lanificij. Tallationem enim uocabant quassillum qui alio modo appel- latur calathus uas, utiq; ijs lanificijs aptum. Tarqui- nias scialas quas rex Tarquinius Superbus fecerit abhominan- di eius nominis gratia ita appellatas esse ait uulgo existimari Verrius. Tarpeia etiam effigiem ita appellari putant quidam in æde Iouis metellina, eius uidelicet in memoriam Virginis quæ pacta à sabinis hostibus ea quæ in sinistris ma- nibus haberent, ut sibi darent, intromiserit eos cum rege Ta- tio, qui postea in pace faciendâ cauerit à Romulo, ut ea sabinis semper pateret. Tam perit, quàm extrema saba, in pro- uerbio est, quod ea plerumq; aut proteritur, aut decerpitur à prætereuntibus. Tapullam legem annualem ficto no- mine conscripsit iocoso carmine Valerius Valentinus, cuius meminit Lucilius hoc modo, Tapullam rident legem contere opimi. Termonem Ennius græca consuetudine dixit, quem nos modo terminum hoc modo ingenti uadit cursu qua redditis termo est, et hortatore bono prius qui iam finibus termo est. Trientem. iij. pondo coronam auream dedisse Ioui donum scripsit Titus Quintus dictus cum per nouem dies totidem urbes et decemam Prænestem cepisset, id significare ait Cincus mystagogicon libro secundo, duas libras pondo et trientem, quæ consuetudine, hodieq; utimur cum lignum- bes alterum dicimus, id est pedem et bessim latitudinis ha- bens et sestertium, id est duos asses, et semissem tertium, item si tres asses sunt, et quartus quadrans.

Ter sum dicim pro sereno dictum ab antiquis. Teres est in longum rotundum. Temulentu ebrium. Neuius in duobus dosennis. sequimini præminate sequere temeti timor idem in funere. Agite exite, temulentiamq; tollite, et sine ser- do filias habeo temulentas, sed ecce uideo incedere. Afrani- us in consobriniis. pol magis istius temulentæ futilis. Alij dicunt temetum uinum. unde temulentus et temulenta.

Titinnire apud Neuium hoc modo tantum ibi molle cre- pitum faciebant, titinnabant compedes, pro sonitu titinnabili dixit et apud Afraniu hostiaru i pedimenta titinnire audio. Tributarium

Tributorum conlationem cum sit alia in capite aliud ex
centu, dicitur etiam quoddam tenerarium, ut post urbem a
Gallis capite conlatum est, quia proximis quindecim annis
centus alius non erat. Item bello punico secundo. Valerius leui
no. M. Claudio Marcello cum et senatus et populus in era-
rium quod habuit detulit.

Tentipellum Artorius pu-
tat esse calcamentum ferratum quo pelles extenduntur, idem
Afranium dixisse in primo pro manibus, Credo habere ego
illos tentipellum. Titinium autem Verrius existimare id me-
dicamentum esse quo ruga extenduntur, cum dicat, tentipelli-
um induas, ruga in ore extenduntur cum ille τριπινός
dixerit. Tignum non solum in aedificijs quo uentur
appellatur. Sed etiam in uineis, ut est in XII tignum ium
ctum aedibus, vinea uel et concapu ne soluito.

Triumui. M. Valerius coruinus, Iunius Scena. P. Fului-
us Longus ex. se. co. idibus Ianuarijs. P. Papyrio cursore. G.
Iunio consi. Tela proprie dicitur uidentur, ea quae missilia
sunt ex graeco uidelicet translato eorum nomine, quia illi
τῆλον uel missa dicunt quae nos emittunt sicut arma ea quae
ab humeris dependentia retinentur manibus quam nouimus
in nobis partem corporis armatam uocari existimandum est.

Tigillum sororium appellari incipiunt ex agris qui ibi uil-
las non habent, ut marsi aut peligni, sed ex uicis partem ha-
bent rem publicam et uis dicitur partem nihil eorum, et ta-
men ibi mundicie aguntur, negotij gerendi causa, et magistri
uia. Item magistri, puicq; annis
fuerit. Altero cum id genus aedificij quae continentia sunt ijs
oppidisq; itineribus, regionibusq; distributa distant, non mi-
nibusq; dissimilibus discriminis causa sunt dispartita. Tertio
cum id genus aedificiorum definitur quae i oppido priui in suo
quisq; loco proprio ita aedificat, ut in eo aedificio peruium sit
quo itinere habitatores ad suam, quisq; habitationem habeat
accessum, qui non dicuntur uicarij sicut ij, qui aut in oppido ui-
as, aut hi qui in agris sunt uicarij appellatur.

Tegillum caeuilluaculum ex sarpo factum. Plautus Te-
gillum mihi aret, id si uis dabo. Topper signi-
ficare ait Artorius cito fortasse aleriter temere, cito. Sic in
Nelei armine. Topper fortuna comutatur hominibus, sic. C.
New. citius. Capese flammam Vulcani Topper, sic in eo-
dem, namq; nullum peius macerat humanum, quam do-
mores auum uiret cui sunt magna topper constringent in por-
tione, unde fortasse sic Caelius libro septimo, ita uti sese quisq;
studeat uobis amulari in statu fortunae Reipublicae eadem re-
gesta topper nihilo minore negotio acto gratia minor esset, for-
tasse sic Accius imo topper, ut sit patris, tunc eicit iras. Ennius
Vero topper fortasse ualet. in Ennii et Pacuuij scriptis apud
Ennium est topper, quam nemo melius scit Pacuuius topper te-
cum sit potestas faxit si mecum uelit in antiopaparum, et in
antiquissimis scriptis celeriter ac mature in odyssae uertere top-
per fiat homines utrius fuerit topper citi ad aedis uenimus cir-
cae simul duona eorum portant ad nauis millia alia in ijs-
dem inueniuntur. Terentium locus in campo martio di-
ctus, quod eo loco ara diuis patris terra occultaretur.

Taurij appellabatur ludi in honorem deorum infero-
rum facti. Instituti autem uidentur hac de causa. Regnante
Tarquinio superbo cum magna inadisset pestilentia in mu-
lieres grauidas, quae fuerat facta ex carne diu uendita popu-
lo taurorum, ob hoc dijs inferis instituti, et taurij uocati sunt.
Todi genus auium paruorum. Plautus, Cum extortis ta-
lis cum todillis crustulis. Tibilustria dies appellabant,
in quibus a gna tubas lustrabant. Tuditantes signifi-
cat negotium tundentes, id est agentes. Lucretius, Nec tuditan-

tia rem cessant extrinsecus ullam. Tuditates mallei a
tundendo dicti. inde et quidam cognomen Tuditano fuit,
quod caput malleo simile habuerit. Tumor uideo.

Tuor defendo. Tuscus uicus Romae est dictus, quod
ibi habitauerunt tusci qui recedente ab obsidione Porfena re-
manserunt. Tusci a tusco rege filio Herculis sunt dicti,
uel a sacrificando studiose ex graeco τῶς uel ut tusculum
dictum, quod aditum difficilem habeat, id est discolor.

Thomaces graeco nomine appellantur canabi in polito, et
sparto leuiter tortae restes, ex quibus fines fiunt, puluilli quoq;
quos in collo habent, ne a resti laedantur thomaces uocantur.
Tungere nosse est, nam praenestini tongtionem di-
cant notionem. Ennius, Alij rhetorica tongent.

Tesqua loca augurio designata. Cicero aspera ait esse et
difficilia. Tonsilla palus dolatus in acamen et casside
praeferratus, qui nauis religandae causa in litore figitur. Acci-
us, Tacete et tonsillas litore in laeda edite.

Talia folliculum caepe. Tarnes genus uermiculi
atrem excedens. Tapocoon appellantur graeci genus
scribendi deorsum uersus, ut nunc dextrorsum uersus scribi-
mus. Tartarrino horrendo et terribili.

Tama dicitur cum labore uiae sanguis in crura descendit,
et tumorem facit. Lucilius, Inguen ne existat papule tama ne
boa uoxit. Termentum apud Plautum detrimentum.

Tempestatem pro tempore frequenter dixerunt.
Tempesta tempestatia. Tinea uasa uinaria.
Thensa uehiculum argenteum, quo ex uicis deorum ludis
circensibus per circum ad puluinar uehebantur.

Temerare uolare sacra et contaminare, dictum uidelicet
a temeritate. Tyberis flumini dictus a Tyberino rege
albanorum, quod in eo caecidisset. Tyberis a Tyberi
rege tuscorum. Tibianes in aedificijs dicti existiman-
tur a similitudine tibijs canentium qui ut cantantes sustine-
ant, ita illi aedificiorum tecta. Tippula bestiole genus
sex pedes habentis, sed tantae leuitatis, ut super aquam cir-
rens non desinat. Plautus, Neq; tippula leuius pondus est,
quam fides lenonia. Testiculari est iumentis maribus
feminas, uel mares faminis aduouere, licet alij dicant testi-
lari. Tifata iliceta, Romae autem tifata curia, tifata eti-
am locus iuxta Capuam. Tituli milites appellantur
quasi tituli, quod patriam tuerentur. unde et titi praenomen
ortum est. Thiasitas sodalitas.

Titiensis tribus a praenomine Tatijs Regis appellata ui-
detur. Titia quoq; curia ab eodem rege est dicta.
Tetini pro tenuis. Thraeces gladiatores a similitudi-
ne palmarum thraeciarum. Tituillitium nullius
significationis est, ut apud graecos baltivi, et syndapfeis. Plau-
tus, non ego istud uerbum empfitem tituillitio.

Trabs proprie dicitur duo ligna compacta.
Tragus genus conchae mali saporis.
Trabica nauis, quod sit trabibus confixa. Pacuuius, Labi-
tur trabica in alueos. Trachali appellantur muri-
cum ac purpurae superiores partes. unde ariminenfes mariti-
mi homines cognomen traxerunt trachali.

Troia et regio priami et lusus puerorum equestris di-
citur, et locus in agro laurente quo primum italiae aeneas cum
suis constitit. Trifax telum longitudinis trium cubito-
rum quod attapulta nuttitur. Ennius, Aut permaceret pari-
es percussus trifax. Tributum dictum quia ex pri-
uato in publicam tribuitur. Throcam genus fellae ha-
betur apud Plautum. Tritogenia Minerva a tripa Tri-
tonis fluminis dicta, quod ibi primitus sit uisa.

Troia et regio priami et lusus puerorum equestris di-
citur, et locus in agro laurente quo primum italiae aeneas cum
suis constitit. Trifax telum longitudinis trium cubito-
rum quod attapulta nuttitur. Ennius, Aut permaceret pari-
es percussus trifax. Tributum dictum quia ex pri-
uato in publicam tribuitur. Throcam genus fellae ha-
betur apud Plautum. Tritogenia Minerva a tripa Tri-
tonis fluminis dicta, quod ibi primitus sit uisa.

Troia et regio priami et lusus puerorum equestris di-
citur, et locus in agro laurente quo primum italiae aeneas cum
suis constitit. Trifax telum longitudinis trium cubito-
rum quod attapulta nuttitur. Ennius, Aut permaceret pari-
es percussus trifax. Tributum dictum quia ex pri-
uato in publicam tribuitur. Throcam genus fellae ha-
betur apud Plautum. Tritogenia Minerva a tripa Tri-
tonis fluminis dicta, quod ibi primitus sit uisa.

Truo auis onocrotalus. Caelius irridens magnitudinem nasi, pro dii immortales, unde hic perrepsit truo.

Trapit uerit. unde trepido & trepidatio, quia turbatione mens uertitur.

Triumphales coronae sunt, quae imperatori uictori aureae praeferruntur quae temporibus antiquis propter paupertatem laeuae fuerunt.

Templum significat & aedificium deo sacratum, & tignum, quod in aedificio transversum ponitur.

Transira & tabula nauium dicuntur & tigna, quae pro pariete in parietem porriguntur. **Tromentina** tribus a campo tromento dicta.

Tragula genus teli dicta, quod scuto infixa trahatur. **Themine** deam putabant esse, quae praecipere hominibus id petere, quod fas esset, eamque id esse existimabant, quod & fas est. **Terminus** ramus direptus ex arbore, nec folijs repletus, nec nimis glaber.

Tenus significat finem, ut cum dicimus haecenus.

Trossuli equites dicti, quod oppidum Thuscorum trossulum sine opera peditem ceperint. **Taciturnus** qui facile tacet. **Tactus** argutus etiam, quia potest aliquando tacere.

Tenirae credebantur esse sortium deae dictae, quod tenendi haberent potestatem. **Termuo** sacra faciebant, quod in eius tutela fines agrorum esse putabant. denique Numa pompilius statuit eum qui terminum exarsisset, & ipsum & boues sacros esse. **Terminus** quo loco colebatur super eum foramen patebat in tecto, quod nefas esse putarent terminum intra tectum consistere.

SEXTI POMPEII FESTI. LIBER. XIX.

Viget dictum uidetur a ui agendo, sed non in agendis, hostilibusque rebus, uerum his quae celerrimo, concitatoque animo ad bonam tendunt frugem. Alij dicunt uiget a uigendo dici, sed in agendis hostilibus rebus, uerum ijs qui concitato animo ad bonum tendunt.

Voisgram auem quae se uellit, augures fecileram appellant. **Victima**, quod uicta ducitur ad altare, aut quae ab hostibus uictis immoletur.

Viatores appellantur, qui magistratibus apparent eo quia initio omnium tribuum cum agri in propinquo erant urbis, atque assidue homines rusticabantur, crebrior opera eorum erat in uia, quam urbe, quod ex agris plerumque homines uocabantur a magistratibus, & frequens eorum erat ab agris ad urbem uia. **Vestigal**, es uia. **Vergilia** dicta, quia earum ortu uer finitur, & aetas incipit.

Ve uictis in prouerbum uenisse existimatur cum Roma capta Senonibus gallis aurum ex conventionione, & pacto pensum ut recederent, quod iniquis ponderibus uno ex barbaris quaerente, at Claudia Brennus dux gellorum ad potera adiecit gladium, & dixit, ue uictis, quem postea Furius Camillus cum insidijs circumuentum conaderet, & querebantur contra foedus fieri eadem uoce remunerasse dicitur.

Ve grande significari. alij aiunt male grande. ut uecoris uefanus mali cordis, maleque sanus. alij paruum siue minutum, ut cum dicimus, ue grande frumentum, & Plautus in cistellaria, qui nisi iteres nimum is ue grandi gradu.

Ve coris est mali, turbatiq; cordis. **Ve uobis** dicebatur ab antiquis & ue nobis. **Vapula** papiria in prouerbio antiquis fuit de quo Sifinius capito sic refert, tum dici solitum esse cum uellent minantibus significare se eos negligere.

Vacerram & alius & alij complures uocari aiunt styphi

tem, ad quem equi solebant religari. Alij dicunt maledictum significari hoc nomine acerbitatis magna, ut sit uecoris & uefanus. **Vagorem** pro uagatu. Ennius libro sextodecimo qui clamas oppugnantis uagore uolanti, Lucretius libro secundo & superantur, item miscetur sinere uagor.

Valuoli fabae folliculi appellati sunt, quasi ualliuoli, quia uallo facti excutiantur. **Valgalatio** in libro duodecimo significat quaestionem cum conuicio, cui testimonium de fugerit is certis diebus, ob portum, ob ualgalationem.

Valgos opilius aurelius, Alijque complures aiunt dici qui diuersas furas habeant. Plautus milite glorioso, qui talos uarios maiorem partem uideat ualgis suauis, ergo sit ea mihi insignitos pueros pariat, postea aut uarum, aut ualgum, aut compernem, aut patium, aut boccam filium.

Vari e contrario dicuntur incurua crura habentes.

Viere alligare significat, unde uimna, & uasa uimnea.

Verruta pila dicuntur. **Vruat** Ennius in Andromeda significat circumdat, ab eo sulco qui fit in urbe condenda uruo aratri, quae sit forma simillima unani curuatione burris & dentis, cui praefigitur uomer, aut autem arcum sese uruat ad pedes. **Vncaria** lex. **Vntabam** antiqui dicebant sine praepositione pro aduentabam. **Viminalis** & porta & collis appellabantur, quod ibi uiminum sylua fuisse uidetur, ubi est & ara in uimino consecrata.

Vindex ab eo qui uindicat quo minus is qui prensus est ab aliquo teneatur. **Vinea**, ut Verrius praecipit, quod uini feraces sint, etiam militares quaedam machinationes a similitudine appellantur. **Viuuus** & uiuidus a poetis dicuntur a ui magna. **Vindiciae** appellantur res ea, de quibus controversia est, de quibus Cincius sic ait, Vindiciae olim dicebantur, quae ex fundo sumptae in ius allatae erant. Seruius sulpitius uindiciam esse ait ab eo, quod uindiciantur res ex controversia. **Vicinia** uianorum conuersatio.

Vesperna apud Plautum cona intelligitur. **Vestrae** puer qui iam uestitus est pubertate, contra inuestrae, qui necdum pubertate uestitus est. **Veia** apud oscos dicebatur plaustrum. inde ueiari styptes in plaustro, & ueiatera. **Urbanastribus** appellabantur i quas urbs erat dispartita a Seruio Tullo rege, id est suburrana palatina, exquilina. collina. **Vestis** generaliter dicitur, ut stragula forensis muliebris. **Vestimentum** pars aliqua, ut pallium tunica penula. **Vescus** fistidiosus. ue enim pro pusillo utebantur. Lucretius uescum dixit edacem, cum ait, Nec mare quae impendent uesco sale saxa peresa. **Vescor** pascor. **Vesperugo** uesper stella. Plautus, Nec uesperugo, nec uergiliae occidunt. **Vespa** dicuntur qui funeandis corporibus officium gerunt non a minutis illis uolucris, sed quia uespertino tempore eos efferrunt qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt uespule.

Vespicis fructus densa dicta a similitudine uestis. **Veluti** appellabatur uestiti & inermes qui exercitum sequebantur, quiq; in mortuorum militum loco substituebantur, ipsi sunt & ferentarii, qui fundis ac lapidibus pugnant quae tela feruntur non tenentur. Cato eos ferentarios dixit, qui tela ac potiones militibus praestantibus ministrabant.

Velitatio dicta est ultro, atroq; probrorum obiectatio ab exemplo uelitaris pugnae. Plautus, Nescio quid uelitati estis inter uos. **Veternosus** dicitur qui graui premitur somno. Cato ueternosum hydropicum intelligi uoluit cum ait, **Veternosus** quam plurimum bibit, tam maxime sint.

Veteratores callidi dicti a multa rerum agendarum uetustate. C. anius mulieri non astitit faule ueterator persuasit. **Veterinam**

Veternosus quam plurimum bibit, tam maxime sint. **Veteratores** callidi dicti a multa rerum agendarum uetustate. C. anius mulieri non astitit faule ueterator persuasit. **Veterinam**

Veternosus quam plurimum bibit, tam maxime sint. **Veteratores** callidi dicti a multa rerum agendarum uetustate. C. anius mulieri non astitit faule ueterator persuasit. **Veterinam**

Veternosus quam plurimum bibit, tam maxime sint. **Veteratores** callidi dicti a multa rerum agendarum uetustate. C. anius mulieri non astitit faule ueterator persuasit. **Veterinam**

Veterinam bestiam iumentum Cato appellauit a uehendo. Opilius ueterinam dicit Cato, quasi ueterinam, uel ut ueterinam, quod ad uentrem omnis religatum gerat.

Viulans letans gaudio, ut prato uiculus. Ennius, habet is coronam uiulans uictoria. Viduertas calamitas, dicta, quod uidet bonis. Vitiligo in corpore hominis macula alba, quam graeci alphon uocant, a quo nos album, siue a uitio dicta etiam si non laedit, siue a uitulo propter eius membranae candorem, qua nascitur inuolutus. Lucilius, Haec odiosa mihi uiriligo est, num dolet inquit.

Vel colligatio quidem est disiunctura, sed non ex earum rerum, quae natura disiuncta sunt, in quibus aut coniunctione rectus utitur, ut aut dies est, aut nox, sed earum quae non sunt contra, in quibus quae eliguntur nihil interest, ut Ennius, uel tu dictator uel equorum, equitumque magister esto uel consul.

Vibicae plaga uerberum in corpore humano dictae, quod ui sunt. Vibrissae pili in naribus hominum, dicti, quod his emulsis, caput uibratur. Vibrisso est uocem in cantando crispare. Titinnius, Si erit tibi cantandum facto usque exuibrisses. Verticulus cum dixit Lucilius, articulos intelligi uoluit. Vola uestigium medij pedis concanum, sed et palma manus uola dicitur. Volones dicti sunt milites qui post canensem cladem usque ad octo milia cum essent serui uoluntarie se ad militiam obuolere.

Versuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam uertuntur. Vernae appellantur ex anallis ciuium Romanorum uere nati, quod tempus anni maxime naturalis foeturae est. Viritanus ager dicitur, qui uiritim populo distribuitur. Veruicentis uertunt. Pacuius, Di nouerint meliora, atque auentiam aueruncessent tuam, id est auertissent.

Vasium pro magnum. ponitur tamen et pro inani. Acuius, Hanc urbem ferro uasitam faciet. Unde uasitas et uasitudo. Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scandatur. hic dolor graece etropods dicitur. Veruat, arcundat. Vngulum oscorum lingua significat annulum. Vinalia diem festum habebant, quo die uinum nouum Ioui libabant.

Venerari uerbum compositum ex uenia, et orando.

Viuatus, et uiuidus a ui magna dicuntur.

Vmbrae uocabantur neptunalibus caese frondeae pro tibernaculis. V allefuit perierit, a uallo militari, quod fit

circa castra, quod qui eo eijciuntur pro perditis habentur.

Vexillum diminutiuum est a uello. Vinulus dicitur molliter se gerens, et minime quid uiriliter faciens.

Vicus languidus siue ui, et naturalibus priuatus uiribus.

Vngustus susus unctus. Vadem sponsorem significat datum in re capitali. Victularia uita dicitur eorum,

qui uictibus parietes perfodiunt alienos seruandi gratia. Cato, V efficialariam uitam uiuere, repente largiter habere, repente nihil. Viritim dicitur dari, quod datur per singulos uiros. Cato, praeda, quae capta est, uiritim diuisa.

Vxorium pependisse dicitur, qui quod uxorem non habuerit, a populo dedit. Vls cito pro ultero posuit.

Volturnalia, Volturno suo deo sacra faciebant cuius, sacerdotem Volturnalem uocant. Vesuli male curati

et graues homines. ne enim syllabam rei paruae praeponebant, unde Vicionem paruum Iouem, et uegrandem sabam minutam dicebant. Vatiuanus collis appellatus est,

quod eo potius sit populus Romanus uatum responso expulsus Hetruscis. Vniuersus superlatius a uiuido.

Vngulatos unguis magnos, atque asperos habentes Cato appellauit. Verberitare idem Cato frequentatiue ab eo, quod est uerbero dixit. Vopte pro uojsi Cato posuit.

Versacrum uouendi mos fuit Italij. magnis enim periculis adducti uouebant quaecumque proximo uere nata essent apud se animalia immolatuos, sed cum crudele uideretur pueros, ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam aetatem uelabant, atque ita extra fines suos exigebant.

Versuram facere, mutuam pecuniam sumere, ex eo dictum est, quod initio qui mutuabantur ab alijs, non ut donum ferrent, sed ut alijs soluerent uelut uerterent creditorem.

Vinciam dicebant continentem. Vernifera mensalia auguria. Vchere. portare uel trahere. Veredis antiqui dixerunt, quod ueherere rhedas id est ducerent.

Veruta pila dicuntur, quod uelut uerna habent praefixa.

SEX. POMPEII FESTI
LIBRI VLTIMI.
FINIS.

